F Pasaulinės fantastikos Aukso fondas 46

Stephen King

DRAKONO AKYS

PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS
46

Stephen King

DRAKONO AKYS

(F) PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS
46

Stephen King

DRAKONO AKYS

Romanas-pasaka

Iš anglų kalbos vertė
NOMEDA BERKUVIENĖ

Kaunas
1996

Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas", 46 tomas
Serija įkurta 1990 m.

Stephen King
THE EYES OF THE DRAGON
New York, Signet, 1988

Redakcija

Gintaras Aleksonis
redaktorius

Rolandas Maskoliūnas
redaktoriaus pavaduotojas

Gintautas Oksas
menedžeris

Rasa Tumėnienė
stilistė

ISBN 9986-486-34-3

1

Kitados Delaino karalystėje gyveno karalius ir du jo sūnūs. Šioji karalystė buvo be galo sena, ji turėjo šimtus, gal net tūkstančius karalių, kurių karaliavimas siekė tokius senus laikus, jog net istorikai neįstengia visko prisiminti. Rolandas Gerasis nebuvo nei geriausias, nei blogiausias iš visų šalies valdovų. Jis iš paskutiniųjų stengėsi nedaryti didžiai blogų darbų, ir dažniausiai tai jam pavykdavo. Ir dar jis geidė įvykdyti kažką gero bei kilnaus, bet, deja, čia jam sekėsi kur kas prasčiau. Taigi Rolandas buvo niekuo neišsiskiriantis, vidutiniškas karalius. Jis nesitikėjo, kad po mirties žmonės ilgai minės jo vardą. O mirtis galėjo užklupti jį bet kurią akimirką, nes karalius Rolandas jau paseno, ir širdis jo buvo ligota. Jam beliko vieneri, na galbūt treji metai. Visi, kas tik jį pažinojo, kas matė papilkėjusį jo veidą bei drebančias rankas dvare vykstančių priėmimų metu, visi sutikdavo, jog daugių daugiausia po penketo metų didžiojoje aikštėje, Adatos bokšto papėdėje, įvyks naujojo karaliaus karūnacija... ir nežinia, ar maloningasis Dievas padovanos seneliui dar penkerius metus. Taigi kiekvienas karalystės gyventojas - ir pats turtingiausias baronas bei prašmatniausiai išsipustęs dvariškis, ir pats didžiausias driskius bei skarmalė jo žmona - vis pagalvodavo ir nuolat šnekėjo apie laukiamąjį karalių, vyresnįjį Rolando sūnų Piterį.

Tačiau vienas žmogus galvojo, kūrė planus ir rūpinosi visai kuo kitu: kaip čia padarius, kad karaliumi taptų jaunesnysis Rolando sūnus Tomas. Šis žmogus buvo Flegas - karaliaus burtininkas.

2

Nors karalius Rolandas buvo senas - jis pripažino turįs septyniasdešimt metų, bet iš tiesų turėjo kur kas daugiau, - jo sūnūs buvo jaunučiai. Mat vesti karaliui teko gana vėlai, nes jam niekaip nepavykdavo sutikti savo svajonių moters. Be to, jo motina, garbioji Delaino karalienė našlė, Rolandui bei visiems kitiems atrodė nemirtinga (beje, taip pat manė ir pati karalienė). Ji valdė karalystę jau beveik penkiasdešimt metų, bet štai sykį, gurkšnodama arbatą, ji įsidėjo burnon ką tik atpjautą citrinos skiltelę, siekdama palengvinti kosulį, kankinusį ją jau ilgiau nei savaitę. Tuo pat metu karališkąją našlę bei jos dvariškius linksmino žonglierius. Jis žongliravo penkiais dailučiais krištolo rutuliukais. Vos tik karalienė įsidėjo burnon citrinos skiltelę, tuo pat momentu žonglierius pametė vieną rutuliuką, kuris tėškėsi į akmenines menės grindis ir baisingai barškėdamas sudužo. Nuo šio garso karališkoji našlė paspringo; citrinos

griežinėlis įstrigo jos gerklėje, ir karalienė akimirksniu uždusо. Po ketverto dienų Adatos aikštėje įvyko Rolando karūnacija. Beje, žonglierius šios ceremonijos jau nebematė, kadangi prieš tris dienas ant ešafoto, esančio kitapus Adatos bokšto, vargšelis neteko savo galvos.

Karalius be įpėdinių tampa visos karalystės susirūpinimo priežastimi, juolab kad karaliui jau penkiasdešimt, o jo galva praplikusi. Todėl Rolandas buvo pasiryžęs kuo greičiau vesti ir įsigyti sūnų - sosto įpėdinį. Artimiausias Rolando patarėjas Flegas be paliovos jam apie tai šnekėjo. Ir dar burtininkas pabrėždavo, kad, sulaukus tokio amžiaus, karaliui belieka vos keletas metų, per kuriuos jis dar gali viltis sugebėsiąs sukurti kūdikį moters pilve. Todėl Flegas patarė jam tuojau pat vesti, nelaukiant, kol kokia nors kilminga gražuolė pavergs jo širdį. Jeigu tokios damos nepavyko sutikti ištisus penkiasdešimt metų, - iškeldavo pirštą Flegas, - ji jau gali niekados nebepasirodyti.

Rolandas suvokė šį patarimą esant išmintingą, bet jis nė nenumanė, jog Flegas - glotniaplaukė, išblyškusi žmogysta, nuolatos slepianti savo veidą po gobtuvu - žinojo svarbiausiąją jo paslaptį: karalius niekados nesutiko savo svajonių moters todėl, kad jis apskritai nesvajodavo apie moteris. Moterys jį baugino. Jis niekados nesvajodavo apie veiksmą, nuo kurio moterų pilvuose atsiranda kūdikiai. Šitas veiksmas jį taipogi baugino.

Ir visgi karalius pripažino, jog Flegas patarinėja protingai. Taigi praslinkus šešetui mėnesių po karalienės našlės laidotuvių, karalystė sulaukė kur kas linksmesnio įvykio - karalius Rolandas vedė Sašą, kuri vėliau taps Piterio bei Tomo motina.

Rolandui Delaino karalystėje niekas nejautė nei ypatingos meilės, nei neapykantos. Na, o Sašą mylėjo visi. Kai, gimdydama antrąjį sūnų, karalienė mirė, visą šalį apgaubė juodžiausias gedulas, trukęs ištisus metus ir vieną dieną.

Saša buvo viena iš šešeto merginų, iš kurių Flegas pasiūlė karaliui išsirinkti nuotaką. Rolandas nepažinojo nė vienos iš šių savo padėtimi bei kilme panašių damų. Jos visos buvo kilmingos, bet ne karališkojo kraujo, visos kuklutės, malonios ir nuolankios. Flegas nė nemanė siūlyti moters, kuri vėliau galėtų užimti jo paties vietą ir taptų lūpomis, artimiausiomis karaliaus ausiai. Rolandas išsirinko Sašą, nes ji atrodė pati romiausia ir nuolankiausia iš pustuzinio merginų, be to, Saša mažiausiai jį baugino. Taigi jiedu susituokė. Iš Vakarinės Baronijos atvykusiai Sašai tuo metu buvo septyniolika, trisdešimt trejais metais mažiau nei jos vyrui. Iki pirmosios povestuvinės nakties merginai nė sykio neteko matyti vyro be apatinių kelnių. Taigi pamačiusi suglebusią Rolando varpą, jaunoji sutuoktinė didžiai susidomėjusi paklausė: “Kas čia, mano vyre?” Jeigu ji būtų pasakiusi ką nors kita arba paklaususi to paties, tik mažumėlę kitokiu

tonu, anos nakties įvykiai, o drauge ir visa ši istorija galėjo pakrypti kita linkme. Nebūtų pagelbėjęs nė specialus Flego gėrimas, kurį jis sugirdė karaliui prieš valandą, jau besibaigiant vestuvių pokyliui. Rolandas galėjo tiesiog imti ir nusliūkinti šalin. Tačiau jis pamatė savo žmoną tokią, kokia ji iš tiesų buvo - jaunutę mergaitę, apie vaikų gaminimą tenutuokiančią dar menkiau už jį patį. Rolandas suprato, jog jos lūpos geba tarti tik švelnius žodžius, ir jis pamilo ją taip, kaip pamilo vėliau visa karalystė.

- Čia yra karaliaus geležis, - atsakė šis.

- Lyg ir nepanašu į geležį, - dvejodama ištarė Saša.

- Ji dar neužgrūdinta, - atsiliepė vyras.

- A-a... - pratarė jaunamartė. - Tuomet kurgi kalvė?

- Jeigu tu manimi pasitikėsi, - tarė jis, šmurkštelėdamas lovon šalia karalienės, - aš parodysiu tau, kur kalvė, mat tu, pati to nežinodama, atsigabenai ją iš Vakarinės Baronijos.

3

Delaino žmonės ją mylėjo, nes ji buvo švelni ir gera. Juk būtent ji, karalienė Saša, pastatydino didžiąją ligoninę; ji maldavo karaliaus, kad šis panaikintų mokesčius baisiosios sausros metais, kai net didžiojo senojo karalystės medžio lapai papilkėjo. Tai ji, karalienė Saša, taip raudojo dėl Adatos aikštėje rengiamo lokių pjudymo, kad karalius galiausiai panaikino tokius renginius. Jūs galite paklausti, nejaugi Flegas nerezgė jai pinklių? Ne iš karto. Jo požiūriu, tokie dalykai tebuvo smulkmenos, nes jis buvo tikras burtininkas, nugyvenęs ištisus šimtmečius.

Jis netgi leido sumažinti karališkuosius mokesčius, mat prieš metus Delaino laivynas sutriuškino Andujos piratus, kurie jau daugiau nei šimtmetį puldinėjo ir plėšė pietinius karalystės krantus. Andujos piratų vado kaukolė vaipėsi pamauta ant strypo, išstatyto už rūmų sienų, o Delaino iždas buvo pilnas iš piratų atimtojo grobio. Taigi, sprendžiant reikšmingus valstybinius reikalus, Flego lūpos vis dar buvo artimiausios Rolando ausiai, ir iš pradžių burtininkas buvo patenkintas.

4

Nors Rolandas ir pamilo savo žmoną, jis niekad nepamėgo darbo, kurį dauguma vyrų laikė malonumu, kuris sąlygojo tiek simpatiškos virėjos padėjėjo atsiradimą, tiek aukščiausiojo sosto įpėdinio užgimimą. Jiedu su Saša miegojo atskiruose miegamuosiuose, ir karalius žmoną aplankydavo gana retai - ne dažniau nei penketą ar šešetą kartų per metus. Ir tai ne visuomet

pavykdavo užgrūdinti kalvėje geležį... negelbėdavo nei stiprusis Flego gėrimas, nei neblėstantis Sašos žavesys.

Tačiau praslinkus ketvertui metų po sutuoktuvių, karalienės lovoje buvo pradėtas Piteris. Tąnakt Rolandui neprisireikė nė žaliojo putojančio Flego gėrimo, nuo kurio karaliaus galva tapdavo kažkokia keista, tarsi jis kraustytųsi iš proto. Tą dieną Rolandas su dvylikos žmonių svita medžiojo savo draustinyje. Medžioklė visuomet buvo mėgstamiausias karaliaus užsiėmimas - miško aromatas, gaiviai žvangantis oras, rago garsas bei tvirtai suspaustas lankas, iš kurio ką tik išlėkė tiksliai nutaikyta strėlė, teikdavo jam malonumo. Parakas Delaino karalystėje buvo žinomas, tačiau žmonės retai jį naudodavo. Medžiojimas, pasitelkus geležinius vamzdžius, laikytas niekingu ir žeminančiu dalyku.

Kai Rolandas įraudusiu, švytinčiu barzdotu veidu įėjo į miegamąjį, Saša gulėjo lovoje ir skaitė. Jinai pasidėjo knygą ant krūtinės ir ėmė susižavėjusi klausyti audringais gestais nuspalvinto pasakojimo. Pagaliau jis atsilošė demonstruodamas, kaip paleido įžymiąją savo tėvo strėlę, Priešų Kapotoją, kuri nuskriejo per visą nediduką slėnį. Jam suvaidinus šią sceną, Saša suplojo rankomis ir nusikvatojo, galutinai pavergdama vyro širdį.

Karaliaus draustinyje nuolatos vykdavo medžioklės ir žvėrių ten beveik nebuvo likę. Pastaruoju metu ten retai besutikdavai padoraus dydžio elnią, o drakonų niekas nebematė nuo neatmenamų laikų. Jeigu jūs užsimintumėte, kad šiame sukultūrintame miške galima rasti tokių mitologinių padarų, jus paprasčiausiai išjuoktų. Tačiau tąsyk, likus valandai iki saulės laidos, kai Rolandas ir jo kompanija jau rengėsi sukti atgal, jie ėmė ir aptiko tokį padarą... arba, tiksliau tariant, padaras aptiko juos.

Drakonas triukšmingai laužydamas šakas išniro iš pamiškės krūmų: žalsvai variniu atspalviu sužvilgo žvynai, iš suodinų šnervių virto dūmai. Tai buvo gan nemažas patinas, pasirengęs pirmąsyk nusimesti odą. Visa karaliaus palyda tiesiog suakmenėjo, nepajėgdama nei išsitraukti strėlės, nei pajudėti.

Drakonas įsistebeilijo į medžiotojus: paprastai žalios jo akys pageltonavo, pabaisa įniko plakti sparnais. Nuskristi šalin tas padaras, aišku, negalėjo; skraidyti jis pradėtų tik po kokių penkiasdešimties metų, dar bent du sykius pakeitęs odą. Tačiau vaikiškoji plėvelė, pritvirtinanti sparnus prie kūno pirmuosius dešimt ar dvylika drakono gyvenimo metų, buvo jau nukritusi, ir nuo vienui vieno sparnų mostelėjimo vyriausiasis medžioklis išvirto iš balno, vėjo gūsis išplėšė jam iš rankų ragą.

Tik vienintelis Rolandas neprarado amo, nors kuklumas ir neleido jam pasigirti Sašai, kaip jis elgėsi tomis minutėmis. Jo veiksmus išties galima pavadinti herojiškais. Karalių užvaldė sportinis įkarštis, tikra medžiotojo žudymo aistra.

Tereikėjo Rolandui tik akimirksnį sudvejoti, ir visus sustingusius medžiotojus drakonas būtų iščirškinęs gyvus. Tačiau

karalius veikė vikriai ir tiksliai, nelaukdamas, kol įvyks nelaimė. Jis paragino žirgą, žengtelėjo penketą žingsnių į priekį, įtempė lanką ir paleido įžymiąją savo strėlę tiesiog į tikslą - mažą minkštą dėmelę po pačia drakono gerkle; mat kaip tik pro šią angą baisūnas įtraukia oro, kad paskui galėtų laidyti ugnies liežuvius. Milžiniškoji kirmėlė krito negyva, prieš mirtį iškvėpdama tokį galingą liepsnų kamuolį, jog užsiplieskė visi pakelės krūmai. Medžiotojai skubiai užgesino gaisrą - kas vandeniu, kas alumi, o kas tiesiog šlapimu, nors šlapinosi jie, ko gero, irgi grynu alumi, mat Rolandui vykstant į medžioklę palyda pasiimdavo didžiulį kiekį šio putojančio gėralo - ko jau ko, o alaus Rolandas niekuomet nešykštėjo.

Taigi gaisrą medžiokliai užgesino alumi per penketą minučių. Drakoną išmėsinėjo per penkiolika. Ir netgi pašalinus siaubūno vidurius, jo šnervės tebebuvo tokios įkaitusios, jog ant jų galėjai užvirinti arbatinuką. Krauju varvančią devynių kamerų drakono širdį iškilmingai įteikė Rolandui, o šis, pagal savo krašto paprotį, suvalgė ją žalią. Karalius pripažino, jog dar nė sykio neragavo tokio gardaus valgio ir, deja, daugiau turbūt nebeparagaus.

Galbūt drakono širdis suteikė jam tą vakarą tiek stiprybės, o gal jį įkvėpė sėkmingos medžioklės džiaugsmas, suvokimas, jog tik jis vienintelis neprarado sveikos nuovokos, veikė žaibiškai ir šaltakraujiškai, o tuo tarpu kiti sustingę augte įaugo į savo balnus, išskyrus tik vyriausiąjį medžiotoją, kuris aukštielninkas kėpsojo ant žemės. Ir nesvarbu, kokia buvo geros Rolando nuotaikos priežastis, tačiau Sašai suplojus delnais ir sušukus: “Tu tikras šaunuolis, narsusis mano vyre!” - Rolandas ėmė ir įsirangė į jos lovą. Saša sutiko jį šypsodamasi, plačiai atmerktomis akimis, kuriose atsispindėjo jo triumfas. Tąnakt pirmą ir paskutinį sykį Rolandas mėgavosi savo žmonos glamonėmis, būdamas visiškai blaivus. Praslinkus devynetui mėnesių - po mėnesį kiekvienai drakono širdies kamerai - toje pačioje lovoje gimė Piteris. Džiūgavo visa karalystė - pagaliau karalius susilaukė sosto įpėdinio.

5

Jūs tikriausiai manote (jeigu tik apskritai sukate sau galvą dėl tokių dalykų), kad po Piterio gimimo Rolandas liovėsi gerti keistąjį žaliąjį gėrimą, kurį Flegas reguliariai jam gamindavo. Tačiau jis nesiliovė. Karalius norėjo bent kartkartėmis suteikti Sašai malonumo, nes jis mylėjo savo žmoną. Kai kur žmonės mano, kad seksas teikia pasitenkinimo tiktai vyrams, o moterys tegeidžia, kad jas paliktų ramybėje. Tačiau dauguma Delaino gyventojų šiai nuomonei nepritarė - jie buvo įsitikinę, kad

moterys nė kiek ne mažiau nei vyrai mėgaujasi tuo intymiu aktu, kuris padeda atsirasti patiems mieliausiems ir gležniausiems žemės padarėliams. Rolandas suvokė šiuo atžvilgiu žmonai skiriąs mažokai dėmesio ir nusprendė kiek įmanydamas dažniau išreikšti jai savo švelnumą, netgi jei jam teks gerti pasišlykštėtino skonio Flego gėrimą. Ir vien tiktai Flegas težinojo, kad karalius karalienės miegamajame lankydavosi labai retai.

Praslinkus ketvertui metų po Piterio gimimo, šventinę Naujųjų metų dieną Delaino karalystėje pakilo siautulinga pūga. Per visą savo istoriją Delainas dar nematė tokios stiprios vėtros, išskyrus, ko gero, dar vieną atvejį, apie kurį aš papasakosiu vėliau.

Flegas, kaip visuomet, gamino Rolandui gėrimą ir, paklusdamas kažkokiam vidiniam impulsui, kurio jis nė pats negalėjo paaiškinti, burtininkas paruošė dvigubai stipresnį nei paprastai. Matyt, jį paskatino paslaptinga jėga, slypinti šėlstančioje pūgoje. Paprastai Rolandas, išgėręs skystį, susiraukdavo nuo bjauraus jo skonio arba tiesiog nepalietęs pastumdavo gėralą į šalį. Tačiau nirtulingosios pūgos dėka naujametė puota buvo ypač audringa bei linksma. Taigi Rolandas gerokai įkaušo. Židinyje šokčiojanti ugnis priminė karaliui iš nukautojo drakono šnervių virtusias liepsnas, ir jis pasakė keletą tostų ant sienos kabančiai drakono galvai. Rolandas vienu mauku išgėrė žaliąjį skystį, ir jį tuojau pat užvaldė blogio jėgos. Karalius išsyk išėjo iš pokylių salės ir patraukė pas Sašą. Tačiau užuot išreiškęs savo meilę, jis ją įskaudino.

- Prašau, mano vyre, - sukūkčiojo ji.

- Atleisk, - išlemeno šis ir tuojau pat užknarkė, sudribęs šalia jos. Šitaip, it negyvas, Rolandas išgulėjo ištisas dvylika valandų. Saša niekados neužmiršo to keisto kvapo, sklidusio jam iš burnos tą naktį. Tai buvo pašvinkusios mėsos ar tarytum pačios mirties tvaikas. “Ko gi jis valgė ar gėrė?” - susirūpinusi svarstė ji.

Nuo to laiko Rolandas nebelietė Flego gėrimo. Tačiau Flegas buvo patenkintas. Po devyneto mėnesių Saša pagimdė antrąjį sūnų - Tomą, bet gimdydama mirė. Juk šitaip kartais nutinka. Ir nors visiems buvo be galo gaila Sašos, tačiau niekas nenustebo. Visi buvo įsitikinę, jog jie žino karalienės mirties priežastį. Ir visgi tikrosios Sašos mirties aplinkybės tebuvo žinomos dviem žmonėms: pribuvėjai Anai Krukbrous bei karaliaus burtininkui Flegui. Pastarajam nepatiko nuolatinis karalienės kišimasis į ne savo reikalus, ir raganiaus kantrybė trūko.

6

Piteris tebuvo vos penkerių metų, kai mirė jo motina. Berniukas labai liūdėjo, prisiminė ją buvus gerą, švelnią, gailestin-

gą, kupiną šilumos bei meilės. Tačiau penkeri metai nėra daug, ir daugelis jo prisiminimų buvo ne itin ryškūs. Tačiau vieną epizodą Piteris įsidėmėjo labai aiškiai: tąsyk mama davė jam pastabą dėl elgesio. Gerokai vėliau šis įvykis suvaidino labai svarbų vaidmenį jo gyvenime. Visa tai nutiko dėl servetėlės.

Kiekvienais metais pirmąją penktojo mėnesio dieną karalystėje būdavo rengiamos iškilmės pavasarinės sėjos darbų užbaigimo proga. Kai Piteriui sukako penkeri, jam taip pat leido dalyvauti puotoje. Pagal tradiciją karalius turėjo sėdėti stalo gale, sosto įpėdinis užimdavo vietą jam iš dešinės, o karalienė - prie priešingo stalo galo.

Mažajam Piteriui ši puota reiškė rimtą išbandymą. Jam teks sėdėti toli nuo mamos, ir ji negalės vaišių metu padėti jam valgyti. Todėl Saša nusprendė iš anksto jį šiek tiek pamokyti, kaip dera elgtis prie stalo. Karalienė norėjo, kad jos sūnus pasirodytų esąs gerai išauklėtas berniukas, kad jis išmoktų gerų manierų. Saša suprato, jog Piteriui prie stalo teks elgtis visiškai savarankiškai, mat tėvas karalius, nors ir bus šalia, apie etiketą neturi nė menkiausio supratimo.

Kai kurie iš jūsų gali nusistebėti, kodėl Saša turėjo pati rūpintis savo sūnaus auklėjimu: nejaugi princas neturėjo guvernantės? Turėjo, ir netgi dvi. Nejaugi karalystėje nebuvo vien tik mažuoju princu besirūpinančių tarnų? Ištisi batalionai. Na, o Saša siekė padaryti taip, kad visi šie tarnai ir guvernantės būtų kuo atokiau nuo Piterio. Ji norėjo pati auklėti Piterį, bent jau tiek, kiek įstengė. Karalienė, auklėdama sūnų, vadovavosi labai tiksliais principais bei nuostatomis. Saša labai mylėjo berniuką ir egoistiškai geidė kuo daugiau laiko praleisti drauge su juo, tačiau tuo pat metu ji neužmiršo nei atsakomybės, nei savo, kaip princo motinos, užduoties iškilmingumo. Šis mažas berniukas, jos sūnus, kada nors taps karaliumi. Taigi, be daugybės kitų dalykų, ji geidė, kad Piteris taptų geru žmogumi. Na, o geras žmogus bus geru karaliumi.

Karalystėje rengiamos puotos dideliu tvarkingumu nepasižymėjo, o princo auklytėms geros berniuko manieros nė kiek nerūpėjo. “Betgi jis yra būsimasis karalius!” - tikriausiai sušuktų jos ir baisiausiai nustebtų: kaip galima priekaištauti būsimajam karaliui dėl to, kad jis netikusiai elgiasi prie stalo? “Kas gi čia tokio, jei berniukas apvertė padažinę? Tik pagalvokit, jis susitepė apykaklę arba nusivalė į drabužius rankas! Na ir kas? Argi kitados karalius Alanas neprivemdavo į savo lėkštę, o paskui, pasikvietęs rūmų juokdarį, neliepdavo jam suvalgyti šios “šiltos gardžios sriubytės”? Argi karalius Džonas nemėgdavo nutraukyti galvų gyviems upėtakiams ir kaišioti negyvų kūnų į patarnaujančių merginų suknelių iškirptes? Argi šios iškilmės nesibaigs taip pat, kaip ir visos, kai puotautojai puola mėtyti vieni į kitus

maisto liekanas?" Be jokios abejonės, šventės pabaiga kaip tik tokia ir bus, tačiau tuo metu Saša ir Piteris bus jau išėję.

Sašai ypač nepatiko nuostata "kas gi čia tokio?" Šią idėją ji laikė pačia blogiausia iš visų, kurios tik gali būti pasėtos berniuko, likimo valia kada nors tapsiančio karaliumi, sąmonėje. Štai todėl karalienė atkakliai mokė Piterį gerų manierų ir atidžiai stebėjo jį šventinių pietų metu. Vėliau, kada Piteris jau gulėjo lovoje, Saša atėjo pas jį pasišnekėti prieš miegą. Kadangi ji buvo gera motina, todėl pirmiausia pagyrė sūnų už deramą elgesį prie stalo bei puikias manieras. Pagyrimai buvo pelnyti, nes Piteris iš tiesų viską atliko beveik nepriekaištingai... Tačiau Saša žinojo, kad jeigu ji pati nepareikš jam pastabos, nepamokys jo, tuomet jau niekas kitas nepasakys princui, jog jis padarė kažkokią klaidą. Motina privalėjo pamokyti būsimąjį karalių dabar, kol jis ją dievino ir visados jai paklusdavo. Taigi, baigusi sakyti komplimentus, ji pratarė:

- Tačiau tu padarei vieną klaidą, Piteri, ir aš nenoriu, kad kada nors ją pakartotum.

Piteris gulėjo savo lovelėje ir atidžiai žvelgė į ją tamsiai mėlynomis akutėmis:

- Kokią, mamyte?

- Tu pamiršai servetėlę, - paaiškino Saša, - ji taip ir liko gulėti sulankstyta šalia tavo lėkštės. Aš labai dėl to nusiminiau. Keptą viščiuką tu valgei rankomis - elgeisi teisingai, nes visi vyrai taip daro, tačiau, padėjęs viščiuką atgal į lėkštę, tu - o siaube! - nusivalei pirštus į marškinius, o taip daryti labai negražu, mano berniuk!

- Taip, betgi tėvas... ir Flegas... ir kiti didikai...

- Man nerūpi Flegas, nerūpi nė vienas Delaino didikas! - suriko ji taip garsiai, jog mažasis Piteris net susigūžė savo lovutėje. Jis išsigando ir drauge jautėsi susigėdęs, kad šios raudonos rūstybės rožės pražydo ant motinos skruostų dėl jo kaltės.

- Viskas, ką daro tavo tėvas, yra teisinga, nes jis - karalius. Kai tu tapsi karaliumi, visi tavo poelgiai taip pat bus laikomi teisingais. Bet Flegas - ne karalius, nors ir labai norėtų juo būti, ir visi dvariškiai - taip pat ne karaliai, ir tu dar nesi karalius, o tik mažas berniukas, pamiršęs, kaip privalo elgtis geri vaikai.

Saša suprato, jog jos sūnus išsigando, todėl uždėjo ranką jam ant kaktos ir švelniai nusišypsojo.

- Nurimk, - pasakė ji, - čia tik smulkmenos, bet jos reikšmingos, nes tu kada nors tapsi karaliumi. O dabar nubėk ir atnešk savo grifelinę lentelę.

- Bet juk dabar metas miegoti!

- Nieko baisaus, išsimiegosi vėliau. Nagi atsinešk grifelinę lentelę.

Piteris nubėgo ir atnešė lentelę. Saša paėmė prie jos pritvirtintą kreidos gabalėlį ir spausdintinėmis raidėmis parašė trumpą žodį - tik tris raides GOD*.

- Ar gali perskaityti šį žodį, Piteri? - paklausė ji.

Berniukas linktelėjo. Skaityti jis pradėjo mokytis dar visai neseniai ir sugebėjo perskaityti vos keletą žodžių. Tačiau šios raidės jam kaip tik buvo žinomos, ir jam pavyko perskaityti žodį, kurį mama užrašė ant lentelės.

- Tai žodis "Dievas", - pasakė jis.

- Teisingai. O dabar parašyk šį žodį atbulai. Ką turėsime tuomet?

- Atbulai? - suabejojo Piteris ir pradėjo rašyti, vaikiškai kreivazodamas. Raidės griuvinėjo viena ant kitos ir labai skyrėsi nuo tvarkingai išvedžiotų jo mamos rašmenų. Parašęs žodį DOG**, Piteris labai nustebo, kad ir jį moka perskaityti.

- "Šuo"! Mama, aš perskaičiau: "šuo"!

- Taip, šuo, - pratarė Saša, bet jos balsas nuskambėjo taip liūdnai, kad džiaugsmingas Piterio įkarštis tuoj pat užgeso.

- Čia, - Saša bakstelėjo į žodį "Dievas", o paskui į žodį "šuo", - yra dvi žmogaus prigimties pusės. Niekados jų neužmiršk, nes kada nors tu tapsi karaliumi, o karaliai visuomet būna didingi, galingi ir aukšti it drakonai, kurie jau devynis sykius nusimetė odą ir tapo suaugę.

- Tačiau tėtis nėra itin didingas bei aukštas... - paprieštaravo Piteris.

Rolandas iš tiesų buvo nedidukas, kreivakojis. Ir dar jį puošė didžiulis pilvas, užaugęs nuo daugybės alaus bei midaus, kuriuos karalius be paliovos maukdavo.

- Ir visgi jis yra didis, nes karaliai auga nepastebimai, sūneli. O tampama jais per vieną akimirksnį, išsyk, kai Adatos aikštėje jiems įteikiamas skeptras, o ant galvos uždedama karūna.

- Tikrai? - Piterio akys išsiplėtė ir suapvalėjo iš nuostabos. Jis galvojo apie tai, kaip toli juos nuvedė šis pokalbis, prasidėjęs nuo jo nesėkmės su servetėle; tačiau berniukas nė kiek nesigailėjo, nes ši tema jam atrodė labai įdomi. Ir dar jis tvirtai nusprendė, kad daugiau niekados neužmirš servetėlės: jeigu ji tokia svarbi motulei - bus svarbi ir jam.

- O taip! - tęsė Saša. - Karaliai virsta tokiais galingais ir stipriais, jog jiems reikia elgtis labai atsargiai ir atidžiai, nes didelis žmogus gali, nė nepastebėdamas, sužeisti ar net sutraiškyti silpnesnį bei menkesnį už save. Taip nutinka tiesiog neatsargiai vaikščiojant, besigręžiojant ar tiesiog staigiai atsisėdus netinka-

* GOD *(angl.)* - Dievas.
** DOG *(angl.)* - šuo.

mon vieton. Blogi karaliai gana dažnai šitaip elgiasi. Ir netgi geriems karaliams ne visuomet pavyksta išvengti klaidų.

- Aš nelabai suprantu, mamyte...

- Tuomet dar minutėlę pasiklausyk. - Ji vėl bakstelėjo į grifelinę lentelę. - Pamokslininkai tvirtina, jog mūsų sielos sudarytos iš dviejų dalių: dieviškosios ir tos, kurią valdo šlubas senis skelta kanopa. Ar žinai, kas yra tas šlubas senis, Piteri?

- Velnias.

- Taip, Pitai. Taigi velniai egzistuoja ne tik pasakose, jų yra ir gyvenime. Tačiau blogi žmonės dažnai būna labiau panašūs į šunis, o ne į velnius. Šunys yra draugiški, bet kvaili, lygiai taip pat, kaip daugelis vyrų bei moterų, kada jie girti. Jei šuo suerzintas ar sutrikęs, jis puola kandžiotis, na, o žmogus tokiu atveju šoka muštis. Kodėl šunys yra tokie mėgstami naminiai gyvulėliai? Ogi todėl, kad jie ištikimi šeimininkui. Bet jeigu šuo yra tiksli savojo šeimininko kopija, vadinasi, šis - blogas žmogus. Aš taip manau.

Šunys gali būti drąsūs, bet gali būti ir bailiai, stūgaujantys tamsoje arba sprunkantys nuo pavojų, pabrukę uodegas. Šuva laižo rankas savo šeimininkui nesirūpindamas, ar jis geras, ar blogas žmogus. Juk gyvulys neskiria gėrio nuo blogio. Šuo gali ėsti pamazgas, išvemti dalį, kurios jo skrandis nesugeba suvirškinti, ir sugrįžti naujos pamazgų porcijos...

Saša minutėlei nutilo, matyt, galvodama apie tai, kas tuo momentu vyko pokylių salėje: pasigėrę vyrai bei moterys, arkliškai kvatodamiesi, svaido vieni į kitus maisto likučius ir kartkartėmis žiaukčiodami nusisuka nuo stalo bei pašalina maisto perteklių, nė nepakilę nuo kėdės.

Ir Rolandas buvo lygiai toks pat kaip visi. Saša labai liūdėjo dėl to. Tačiau ji nepriekaištavo vyrui ir nesipiktino, nesistengė jo pakeisti. Jis galėjo pažadėti, kad pasikeis, norėdamas suteikti jai džiaugsmo; galėjo netgi ištesėti... Bet tuomet Rolandas nebebūtų savimi...

- Ar tu supranti, sūneli?

Piteris linktelėjo.

- Puiku! O dabar pasakyk man, - ji pasilenkė prie sūnaus, - ar šunys naudoja servetėles?

Pažemintas bei susigėdęs Piteris nuleidęs akis įsistebeilijo į lovatiesę ir papurtė galvą. Pasirodo, pokalbis ne itin nutolo nuo nelemtosios servetėlės. Ko gero, todėl, kad šis vakaras buvo toks įtemptas, ir dėl to, kad Piteris jautėsi toks nuvargęs, jo akutes akimirksniu užtemdė ašaros ir tuoj pat nusirito per skruostus. Jis iš paskutiniųjų stengėsi sulaikyti kūkčiojimą, ir visgi berniukui pavyko užgniaužti raudą krūtinėje.

Saša viską matė ir žavėjosi jo vyriškumu.

- Neverk dėl užmirštosios servetėlės, mylimas sūneli, aš nenorėjau tavęs nuliūdinti, ne toks buvo mano tikslas.

Ji atsistojo, atkišdama didžiulį apvalainą pilvą - Tomas turėjo gimti jau visai netrukus.

- Šiaip ar taip, aš tavimi patenkinta, nes elgeisi pavyzdingai. Bet kuri motina mūsų karalystėje didžiuotųsi tokiu sūnumi kaip tu. Mano širdis kupina susižavėjimo. Aš esu tikro princo motina. Ir nors šios pareigos gana sunkios, nieko negalima pakeisti. tačiau netgi galėdama, aš nenorėčiau nieko keisti. Taigi prisimink, jog kada nors kitų žmonių gyvybės gali priklausyti ne tik nuo tavo poelgių, bet netgi nuo netikėtų įgeidžių ar sapnų, kurie lankys tave naktimis. Galbūt įprotis po valgio naudotis servetėle neturės jokios įtakos tavo pavaldiniams, o gal ir turės... Ką gali žinoti? Pasitaikydavo, kad žmonių mirties priežastimi tapdavo ir kur kas menkesnės smulkmenos. Taigi viskas, ko tavęs prašau: ką bedarydamas, visuomet prisimink geresniąją, dieviškąją, savo prigimties pusę. Ar pažadi man, Piteri?

- Taip, mama, - atsakė Piteris.

- Na ir puiku! - Saša švelniai pabučiavo sūnų. - Kaip gerai, kad mes abu dar jauni ir turėsime daugybę progų pasišnekučiuoti apie šiuos dalykus tuomet, kai tu šiek tiek paūgėsi ir tapsi protingesnis.

Tačiau daugiau niekados jiedu šitaip nesišnekučiavo, ir Piteris įsiminė šią pamoką visam gyvenimui. Jis visados naudojosi servetėle, netgi tuomet, kai niekas aplink šitaip nesielgė.

7

Taigi Saša mirė.

Ir nors šioje istorijoje jai skirta visai nedaug vietos, tačiau yra vienas dalykas, kurį jūs privalote žinoti: Saša turėjo lėlių namelį. Jis buvo didelis ir labai gražus, tikra miniatiūrinė pilis. Artėjant sutuoktuvių metui, Saša iš visų jėgų stengėsi atrodyti laiminga ir linksma, tačiau iš tiesų ji liūdėjo. Liūdėjo todėl, kad jai reikėjo skirtis su visais žmonėmis bei daiktais, kurie supo ją gimtuosiuose namuose Vakarų Baronijoje. Saša nerimavo, jaudinosi ir netgi prisipažino savo motulei: "Juk aš dar nė sykio nebuvau ištekėjusi ir nežinau, ar man patiks".

Tačiau iš visų vaikiškų brangenybių, liksiančių namuose, sunkiausia buvo skirtis su žaisliniu lėlių namuku, kurį mergaitė turėjo nuo pat ankstyvos vaikystės.

Rolandas buvo geros širdies žmogus. Jis kažkokiu būdu sužinojo apie Sašos rūpestį, ir nors jis taip pat jaudinosi dėl būsimojo vedybinio gyvenimo (juk, šiaip ar taip, ir jis dar nė sykio nebuvo vedęs), visgi karalius susirado Kventiną Elenderį,

geriausią šalies amatininką, ir liepė jam pagaminti naują lėlių namelį.

- Aš noriu, kad šis lėlių namelis būtų gražiausias iš visų, kuriuos kada nors turėjo bet kuri jauna mergina, - pareiškė jis Elenderiui. - Ir kad ji, vos tik pažvelgusi į šį žaislą, visiems laikams užmirštų savo senąjį lėlių namelį.

Toks Rolando pageidavimas, be abejo, buvo kvailokas, nes niekas niekados neužmiršta seno žaisliuko, kuris vaikystėje suteikė tiek džiaugsmo. Netgi tuomet, jei naujasis žaislas kur kas gražesnis. Taigi ir Sašai niekad nepavyko užmiršti seno, mylimo lėlių namelio, bet ir naujasis žaislas ją sužavėjo. Ir nenuostabu. Juo nesigėrėti galėjo nebent tik visiškas žioplys. Visi mačiusieji šį Elenderio kūrinį vienbalsiai tvirtino, jog tai yra geriausias iš visų jo dirbinių.

Mažutėlis kaimiškas namas buvo labai panašus į tą, kuriame gyveno Saša su savo tėvais kalvotoje Vakarų Baronijoje. Visi viduje esantys daiktai buvo be galo smulkūs, tačiau pagaminti taip meistriškai, kad atrodė visai kaip tikri. Galėjai pamanyti, jog jie tuoj pat ims veikti... Ir daugelis jų iš tiesų veikė!

Pavyzdžiui, krosnis iš tikrųjų įkaisdavo, ir ant jos galėjai mažutėlytėmis porcijomis gaminti maistą. O įkišus į ją anglies gabaliuką, ne didesnį už degtukų dėžutę, krosnis kūrentųsi ištisą dieną. Na, o jeigu jūs įkištumėte gremėzdiškus savo pirštus virtuvėn ir netyčia paliestumėte krosnį - kaipmat nudegtumėte.

Vandentiekio čiaupų bei tualetų su vandens nuleidimo bakeliu namelyje, aišku, nebuvo - Delaino karalystėje niekas nė nežinojo apie tokius dalykus; ir šiandien, ko gero, dar nežino. Tačiau, jei būsite itin kruopštus, galėsite pripumpuoti vandens mažute čia pat stovinčia pompa, didumo sulig jūsų smiliumi. Namelyje buvo netgi nedidukės siuvimo dirbtuvės. Čia stovėjo ratelis, kuriuo galėjai verpti, bei veikiančios audimo staklės. Svetainėje stovėjo tikrų tikriausias klavikordas, kurį palietus paprastu dantų krapštuku, namelyje nuskambėdavo švelni melodija. Visi, kas matė šį stebuklą, buvo sužavėti ir neabejojo, kad pats Flegas prisidėjęs prie šio darbo. Burtininkas, girdėdamas tokias šnekas, tik patylomis šypsojosi. Iš tikrųjų jisai čia buvo niekuo dėtas - netgi laikė namelį kvaila išmone, tačiau Flegas buvo tikras, jog, norėdamas atrodyti didingas, neprivalai girtis ar įrodinėti, koks esi nuostabus, pakanka dėtis protingu ir išraiškingai tylėti.

Sašos lėlių namelio grindys buvo nuklotos minkštais kilimais, ant langų kabojo aksominės užuolaidos, indaujoje puikavosi porcelianiniai indai, šaldymo kamera iš tiesų atšaldydavo produktus. Mediniai prieškambario bei svetainės paneliai buvo pagaminti iš juodojo ąžuolo, languose blizgėjo stiklai, o paradines duris puošė spalvotas vitražas. Žodžiu, šis namelis buvo

pats nuostabiausias, linksmiausias ir jaukiausias namelis, apie kurį bet kuris vaikas gali tik pasvajoti.

Kada žaislas buvo įteiktas Sašai sutuoktuvių ceremonijos metu, ji iš džiaugsmo net suplojo delnais ir jautėsi iš visos širdies dėkinga Rolandui už tokią dovaną. Vėliau ji nuvyko į dirbtuvę, aplankė Elenderį ir padėkojo jam žemai nusilenkdama - poelgis buvo išties negirdėtas tais laikais: iškilmių dieną, ir dar būdamos tokio amžiaus, karalienės niekados nesilankstydavo paprastiems meistrams. Rolandas atrodė patenkintas, Elenderis, kurio regėjimas, gaminant namelį, gerokai suprastėjo, jautėsi be galo sujaudintas.

Ir nors namelis buvo iš tiesų žavus, jis negalėjo išstumti iš Sašos širdies paprastučio, tačiau labai mielo senojo žaislo, kurį ji paliko namuose. Lietingais vakarais ji jau nebesėdėdavo prie namelio ir nebežaisdavo su juo kaip anksčiau, kada buvo penkiolikos ar šešiolikos metų: nebeperstatinėdavo baldų, nebekurdavo krosnies, stebėdama iš kamino rūkstančius dūmus bei įsivaizduodama, tarsi namelyje vyktų pasiruošimas iškilmingai arbatėlei arba grandiozinei, karalienės garbei skirtai, vakarienei. O priežastis buvo visai paprasta: juk neįdomu žaisti, jog esi karalienė, kai tu iš tikrųjų tapai karaliene. Ir, ko gero, buvo dar viena, pati pagrindinė priežastis: Saša užaugo ir suprato, jog suaugusiųjų gyvenimas nėra toks nepaprastas, kokį ji įsivaizdavo būdama maža mergaitė. Anksčiau ji manė, jog vieną gražią dieną jai teks skausmingai apsispręsti ir palikti visus mielus vaikiškus žaislus, žaidimus bei fantazijas. Tačiau nieko panašaus nenutiko. Saša suprato, jog domėjimasis žaislais išnyko. Jis tiesiog pamažu geso ir visus vaikystės džiaugsmus nuklojo metų dulkės. Žaidimai liko užmiršti visiems laikams.

8

Mažasis Piteris, kuris kada nors ketino tapti karaliumi, turėjo tuzinus įvairiausių žaislų. Ne, ką aš kalbu, jis turėjo ištisus *tūkstančius* žaislų. Su šimtais alavinių kareivėlių Piteris galėjo rengti didžiulius mūšius. O dar daugybė žaislinių arkliukų, žaidimų, sviedinių, vėliavėlių bei rutuliukų... Berniukas turėjo stebuklingą spyruoklinę lazdą, kuria galėdavo šokuoti, ir kojūkus, kurių dėka tapdavo penketo pėdų ūgio. Na, o piešimo popieriaus jam niekad nestigo, nors tais laikais popieriaus buvo išties sunku gauti, ir tik didžiausi turtuoliai mėgaudavosi tokia prabanga.

Tačiau iš visų pilyje buvusių žaislų labiausiai Piteris mėgo savo mamos lėlių namelį. Juk jis niekados nebuvo matęs senojo, Vakarų Baronijoje likusio, namelio, todėl šis jam atrodė pats nuostabiausias lėlių namelis pasaulyje. Jis galėjo ištisas valandas sėdėti prie namelio, kai lauke pliaupdavo nesibaigiantis lietus

arba kai šalčiu alsuojanti žiemos pūga stūgaudama žarstydavo sniegą.

Piteriui susirgus vėjaraupiais, tarnas pastatė prie berniuko lovos specialų staliuką ir užkėlė ant jo lėlių namelį. Princas žaisdavo su juo bemaž be paliovos tol, kol pasveiko.

Jam patiko įsivaizduoti mažus žmogučius, kurie tarsi gyveno namelyje arba ateidavo į svečius. Kartais jo fantazijos tapdavo tokios ryškios, jog berniukui atrodė, tarytum jis girdi mažųjų gyventojų balsus ir mato juos pačius. Jis dažnai kalbėdavo už juos savo balsu, įvairiai keisdamas intonacijas, ir pats juos susigalvodavo. Jie buvo karališkos šeimos nariai. Karalius Rodžeris buvo stiprus ir narsus, nors ir nelabai aukštas ir truputį kreivakojis. Vieną sykį šis karalius net sumedžiojo drakoną. Puikioji jo žmona buvo vardu Sara, o mažąjį savo sūnelį jiedu vadino Petia. Karalius ir karalienė labai mylėjo sūnų, o šis irgi tiesiog dievino savo tėvus. Piterio vaizduotė, be abejo, sukurdavo ir tarnus, kurie privalėjo tvarkyti namus: kloti lovas, atnešti anglių ir laiku užkurti krosnį, atgabenti vandens, gaminti maistą, adyti bei lopyti drabužius.

Kadangi Piteris buvo berniukas, jo istorijos buvo šiek tiek kraugeriškesnės ir skyrėsi nuo tų, kurias žaisdama vaikystėje kurdavo Saša. Pavyzdžiui, vienoje iš jų namelį apsupo Andujos piratai. Jie ketino įsibrauti vidun ir išžudyti visą karaliaus šeimą. Įvyko kautynės. Daugybė piratų žuvo, tačiau mūšio pabaigoje jų pasirodė besą pernelyg daug. Ir jie puolė paskutiniojon atakon. Tačiau pačiu laiku atskubėjo šaunioji karaliaus gvardija - ja tapo alaviniai Piterio kareivėliai - ir vieną po kito sutriuškino visus jūrų šunis.

O kitoje istorijoje artimiausiame miške susisuko lizdą drakonai (mišką dažniausiai atstodavo tamsi vieta po Sašos kanapa šalia lango) ir savo ugniniu kvėpavimu ketino supleškinti namą. Tačiau karalius Rodžeris su Petia nuvyko į mišką ir nukovė visus drakonus. “Jie kovojo tol, kol žemė pajuodo nuo drakonų kraujo”, - šitaip vakarienės metu Piteris apie kautynes pasakojo Rolandui. Rolandas buvo sužavėtas.

Po Sašos mirties Flegas pareiškė Rolandui, kad berniukui nedera žaisti su lėlių nameliu.

- Galbūt jis ir netaps lepūnėliu bei ištižėliu, o gal ir taps. O jeigu dar žmonės sužinos, kad princas žaidžia su lėlėmis - argi gražu? - įspėjo karalių Flegas. Ir iš tiesų panašios istorijos visuomet plačiai pasklisdavo. Pilyje buvo pilna tarnų, o šie be galo mėgo paskalas.

- Betgi jam dar tik šešeri! - sumišęs paprieštaravo Rolandas. Flegas baltu, alkanu veidu, paslaptingai žvelgiančiu iš po gilaus gobtuvo, visuomet jį trikdė.

- Šešeri metai yra pats tinkamiausias amžius pradėti pratinti berniuką prie vyriško gyvenimo, kuris jo laukia ateityje, - pratarė Flegas. - Rimtai pasvarstykite apie tai. Karaliaus sprendimas bet kuriuo atveju bus teisingas, kaip ir visuomet.

"Rimtai pasvarstykite apie tai" - tokie buvo Flego žodžiai. Bet juk Rolandas nieko daugiau nė neveikė - vien tik svarstė ir svarstė apie tai. Aš galiu nė kiek neabejodamas pasakyti, jog per visą savo dvidešimties metų valdymo laikotarpį Rolandas dar nė sykio dėl nieko šitaip stipriai nesuko galvos. Jūs, įsivaizduodami visas reikšmingas karaliaus priedermes, galite didžiai nustebti. Juk jam reikia spręsti kur kas svarbesnes problemas: ar įvesti mokesčius vienoms veiklos rūšims, ar panaikinti juos kitoms? Ar skelbti karą, ar jo neskelbti? Įvykdyti mirties bausmę ar pasigailėti nusikaltėlio?

Argi gali tokiems dalykams prilygti dilema: leisti ar neleisti princui žaisti su lėlių nameliu? Galbūt ne, o gal ir taip. Verčiau spręskite patys. Aš tik norėjau pasakyti jums, kad Rolandas nebuvo pats išmintingiausias karalius iš visų, kurie kada nors valdė Delaino karalystę. Mąstymas jam visuomet buvo sunkus darbas. Rolandui atrodydavo, jog jo galvoje ridinėjasi didžiuliai akmenys; akys imdavo ašaroti, tvilkčiodavo smilkiniai. Vos tik imdavo įtemptai galvoti, jam užsikimšdavo nosis, ir jis negalėdavo normaliai kvėpuoti...

Kada dar mokykloje Rolandas studijavo literatūrą, matematiką bei istoriją, nuo mokslo jam taip įsisopėdavo galvą, kad tekdavo išleisti jį anksčiau, kad galėtų veikti, kas jam patinka. O labiausiai jam patikdavo medžioklė.

Rolandas iš paskutiniųjų stengėsi būti geru karaliumi, tačiau tuo pat metu jis jautė, kad niekados nebus nei pakankamai geras, nei išmintingas, kad galėtų deramai išspręsti visas karalystės problemas arba reikiamu momentu priimti teisingą sprendimą. Rolandas suprato, jog dėl netinkamo jo nutarimo gali nukentėti nekalti žmonės, o jis visai nenorėjo nieko skriausti. Jeigu jis būtų girdėjęs, ką Saša pasakojo Piteriui apie karalius po iškilmingos vakarienės, jis būtų be užuolankų pritaręs jos nuomonei. Karaliai iš tiesų buvo gerokai didesni už savo pavaldinius, ir kartais, net labai dažnai, Rolandas norėjo tapti už visus mažesnis. Jeigu kada nors gyvenime jums teko susimąstyti apie tai, ar jūs deramai atliekate likimo jums patikėtus darbus bei užduotis, tuomet jūs suprasite Rolando savijautą. Tačiau jūs tikriausiai nė nenutuokiate, kad širdyje kirbantis nerimas pamažu ima jus graužti. Ir netgi tuomet, jei nuogąstavimai dėl nepilnavertiško pareigų atlikimo yra nepagrįsti, netrukus jie iš tiesų išsipildo. Būtent šitaip ir nutiko Rolandui. Todėl metams bėgant jis vis dažniau pasikliaudavo Flegu. Kartkartėmis jį kankindavo mintis, kad tikrasis valdovas yra ne jis, o Flegas. Tačiau pasta-

rasis nerimas aplankydavo jį tik naktimis, o dieną jis jausdavo si dėkingas Flegui už paramą.

Jeigu ne Saša, Rolandas būtų buvęs žymiai blogesniu karaliumi. Tačiau tylus, švelnutis balselis, raminantis karalių kankinančiomis nemigos naktimis, labai dažnai buvo kur kas teisingesnis už tuos visus balsus, kuriuos Rolandas girdėdavo dieną.

Iš tikrųjų karalystę valdė Flegas, o jis buvo labai nedoras žmogus. Deja, šio ilgo pasakojimo metu mums dar ne sykį teks jį sutikti. Bet dabar aš mielai su juo atsisveikinsiu. Lai nešdinasi kuo toliau.

Sašai pavyko šiek tiek susilpninti Flego įtaką karaliui. Jos patarimai karaliui visuomet buvo sąžiningi ir praktiški, diktuojami geros karalienės širdies. Flegas viską darė atvirkščiai. Šis žmogus Sašai niekuomet nepatiko - jis negalėjo patikti nė vienam karalystės gyventojui: daugelis krūptelėdavo iš siaubo, vos tik išgirdę jo vardą. Tačiau Saša niekados atvirai neišreiškė savo priešiškumo. Galbūt ji būtų nemėgusi Flego kur kas labiau, jei būtų žinojusi, su kokia tulžinga, vis didėjančia neapykanta burtininkas stebi kiekvieną jos žingsnį.

9

Sykį Flegas jau tvirtai apsisprendė nunuodyti Sašą. Tuomet jai pavyko įkalbėti Rolandą pasigailėti dviejų karališkosios armijos dezertyrų, kuriuos Flegas troško pamatyti Adatos aikštėje nuo pečių nuritintomis galvomis. Dezertyravimas - blogas pavyzdys, ir jeigu vieno ar dviejų prasikaltusiųjų nenubausi, armijoje visai nebeliks drausmės. Vienintelis būdas sustabdyti dezertyrus - nubausti pažeidėjus griežčiausia bausme - viešai nukirsti jiems galvas. Tuomet visi, kurie paslapčia pagalvodavo apie pasprukimą, žiūrės į nukirstas galvas išplėstomis akimis ir kaip reikiant susimąstys apie tarnystės karaliui reikšmingumą.

Tačiau Saša iš savo tarnaitės sužinojo priežastį, dėl kurios kareiviai pažeidė armijos režimą ir apie kurią Rolandas nė nenutuokė. Pasirodo, sunkiai susirgo vyresniojo vaikinuko motina. Šeimoje, be jo, augo dar trys jaunesni broliukai ir dvi visai mažos sesytės. Jeigu kareivis nebūtų išėjęs iš stovyklos, neprikirtęs malkų ir neprinešęs jų namo, kad galėtų užkurti krosnį ir sušildyti šeimą, visi jie tikriausiai būtų mirę nuo šalčio (juk Delaino žiemos paprastai būdavo labai atšiaurios). O jaunesnysis kareivis išvyko drauge tiesiog iš draugiškumo. Be jo vyresnysis būtų užtrukęs kokias dvi savaites, o gal ir ilgiau, kol priruoštų malkų ištisai žiemai. O dviese jiedu suspėjo per šešetą dienų.

Dezertyravimas dėl tokios priežasties atrodė jau visiškai kitaip. Rolandas pats be galo gerbė ir mylėjo motiną, nė kiek neabejodamas, jog, siekdamas ją išgelbėti, paaukotų savo paties

gyvybę. Jis ištyrė šį įvykį ir išsiaiškino, kad Saša buvo teisi. Ir dar Rolandas sužinojo, kad kareiviai pabėgo iš stovyklos tik tuomet, kai sadistas vyresnysis seržantas ne pirmą sykį atsisakė pranešti vyresnybei apie dviejų kareivių prašymą dėl šeimyninių aplinkybių išleisti trumpalaikių atostogų.

Ir štai, nors ir žinodami, kad jiedviems gresia tribunolas bei mirties bausmė, kareivukai, prikirtę pakankamai malkų, iššyk sugrįžo į stovyklą.

Rolandas jų pasigailėjo. Flegas, sužinojęs apie tai, nusišypsojo, pritariančiai linktelėjo ir pratarė: "Jūsų didenybės valia yra visos Delaino karalystės valia". Nė už jokias brangenybes Flegas negalėjo leisti Rolandui išvysti jo viduje siautėjančios įsiūčio bei nepasitenkinimo audros.

O karalystės gyventojai labai džiaugėsi, kad Rolandas pasigailėjo kareivių, ir gyrė savąjį karalių. Mat daugeliui pabėgimo aplinkybės buvo žinomos, na, o tie, kurie nieko nežinojo, netrukus viską išgirdo ir šlovino gerą valdovo širdį. Vėliau šį išmintingą ir jautrų karaliaus poelgį žmonės ilgai prisiminė, o ypač tuomet, kai jis, Flego skatinamas, priimdavo kur kas mažiau humaniškus įstatymus.

Tačiau burtininkui piliečių džiaugsmas nerūpėjo. Jis norėjo nubausti dezertyrus, ir juos iš tiesų būtų nubaudę, jei tik nebūtų įsikišusi Saša. Kodėl Rolandas nepasirinko kitos žmonos? Juk jis nepažinojo nė vienos iš šešeto merginų: moterys apskritai jam nerūpėjo. Taip, išgirdęs apie pasigailėjimą, Flegas nusišypsojo, tačiau širdies gilumoje raganius prisiekė, jog jis pirmasis ateis į Sašos laidotuves.

Tą patį vakarą, kai Rolandas pasirašė pasigailėjimo raštą, Flegas nusileido rūsin į savo niūriąją laboratoriją. Jis užsimovė ant rankos sunkią pirštinę ir ištraukė iš narvo mirtinai nuodingą voro patelę. Jis laikė ją narve jau ištisus dvidešimt metų ir maitindavo ką tik gimusiomis pelėmis. Be to, prieš patiekdamas peles vorei, Flegas jas nunuodydavo. Šitaip jis dar labiau sustiprindavo vorės nuodų galią, kurie jau buvo tapę nenusakomai, tiesiog neįtikėtinai stiprūs.

Vorė buvo kraujo raudonumo spalvos, o dydžiu prilygo žiurkei. Riebus, nuodų sklidinas jos kūnas kliukėte kliukėjo, skaidrūs mirtino skysčio lašai varvėjo nuo geluonies; jiems nukritus ant Flego darbo stalo, tuoj pat parūkdavo dūmai ir pradegdavo juodos skylės.

- O dabar, meilute, tu mirsi ir nužudysi karalienę, - sušnibždėjo Flegas ir sugniaužė kumštį, sutraiškydamas vorę. Pirštinė buvo pagaminta iš specialaus plieno lydinio, nepraleidžiančio nuodų - ir visgi vakare, kai burtininkas atsigulė miegoti, jo ranka tvinkčiojo, buvo ištinusi ir paraudusi.

Sutraiškytosios vorės nuodus Flegas supylė į taurę, šliūkštelėjo į juos brendžio ir išmaišė. Kai jis ištraukė iš pragariškojo

mišinio šaukštelį, šis buvo visas susisukęs bei sumaitotas. "Karalienė gurkštelės mažytį gurkšnelį ir tuoj pat kris negyva - mirtis bus greita, tačiau labai skausminga", - patenkintas galvojo Flegas.

Saša buvo įpratusi vakare išgerti taurelę brendžio, kad geriau miegotų.

Flegas paskambino tarnui, ketindamas paliepti nunešti gėrimą karalienei.

Saša nė nenujautė, kaip pražūtingai arti prie jos tą vakarą buvo prisėlinusi mirtis.

Praslinkus maždaug minutei po pragaištingojo gėrimo paruošimo, tarnui dar nespėjus pasibelsti į duris, Flegas staiga šliūkštelėjo nuodus į kambario centre žiojėjančią kanalizacijos angą. Raganius stovėjo neapykantos perkreiptu veidu ir klausėsi, kaip skystis šnypšdamas nuburbuliavo vamzdžiu. Šnypštimui nutilus, Flegas taip stipriai tėškė krištolinę taurę į patį tolimiausiąjį kampą, jog ši pokštelėjo tarsi bomba ir subyrėjo į smulkias šukeles.

Į duris pastukseno tarnas. Flegas įleido jį.

- Aš sudaužiau taurę, - pasakė burtininkas, rodydamas į kampe žibančias šukes. - Sutvarkyk, tik pasiimk šluotą, idiote! Jei bent pirštu paliesi šukes, teks gailėtis!

10

Paskutinią akimirką Flegas nusprendė išpilti nuodus, nes suprato, kad jo nusikaltimas gali būti atskleistas. Jeigu Rolandas nors truputį silpniau mylėtų jaunąją karalienę, Flegas būtų surizikavęs. Tačiau jis išsigando, kad netekties skausmo iškankintas Rolandas nenurims tol, kol nesuras žudiko, nenukirsdins jam galvos ir nepamaus jos ant paties Adatos bokšto smaigalio. Jis tikrai pasistengs nubausti nusikaltėlį, kad ir kas jis bebūtų. Tik ar įstengtų surasti žudiką? Flegas nusprendė, jog gali surasti. Juk Rolandas buvo išties puikus medžiotojas.

Taigi šį sykį Sašą nuo mirties išgelbėjo jos vyro meilė, kurios išsigando klastingasis Flegas.

Tačiau raganiui pavyko išlikti pirmuoju karaliaus patarėju: jo lūpos dažniausiai būdavo artimiausios karaliaus ausiai.

Na, o prisiminus lėlių namelio istoriją, čia, galima sakyti, laimėjo Saša, nors tuo metu Flegui jau buvo pavykę ja atsikratyti.

11

Netrukus po to, kai Flegas paniekinančiai atsiliepė apie lėlių namelį bei apie išlepintuosius karalaičius, Rolandas paslapčia nutykino į mirusiosios karalienės buduarą ir ėmė stebėti sa-

vo sūnų, žaidžiantį su lėlių nameliu. Karalius stovėjo tarpduryje suraukęs antakius ir įtemptai mąstė. Prie tokio darbo jis nebuvo pripratęs, taigi valdovo galvoje pradėjo lėtai ridinėtis sunkūs akmenys, jam užgulė nosį.

Jis pastebėjo, jog Piteris, žaisdamas su nameliu, išgalvoja ir pats sau pasakoja įvairias istorijas iš karalystės gyvenimo, kurios labai panašios į teisybę ir visai nelepūniškos. Berniukas kūrė pasakojimus apie kovas su drakonais, apie armiją, apie griaustinį bei žaibus, žodžiu, apie viską, kas buvo artima netgi paties karaliaus širdžiai. Jis suvokė, jog pats trokšta drauge su sūnumi žaisti tokius žaidimus ir padėti berniukui išgalvoti dar puikesnių pasakų apie žaislinį namelį bei įsivaizduojamuosius jo gyventojus.

Svarbiausia, ką tądien suvokė Rolandas, buvo tai, kad Piteris žaisdamas su nameliu siekė išsaugoti savo širdelėje gyvą motinos paveikslą. Rolandas dėl to labai džiaugėsi, mintyse jis net pagyrė sūnų, nes ir pats nenusakomai gedėjo Sašos. Kartais jis jausdavosi toks vienišas, jog norėdavo verkti. Tačiau karaliai, aišku, niekados neverkia... na ir kas, kad vieną ar porą kartų po Sašos mirties jis nubusdavo ant drėgnos pagalvės?..

Karalius patyliukais ištykino iš kambario; Piteris taip ir nepastebėjo tėvo. Visą naktį Rolandas negalėjo užmigti, svarstydamas apie tai, ką matė iš ryto. Ir nors Rolandui buvo sunku iškęsti Flego nepritarimą, visgi kitą rytą jis susitiko su burtininku akis į akį ir be užuolankų pareiškė kruopščiai apsvarstęs Piterio pomėgį ir nusprendęs leisti berniukui žaisti su nameliu tiek, kiek jis panorės; jis esąs tikras, jog šie žaidimai princui bus tik naudingi.

Pabaigęs Rolandas atsilošė ir pasirengė atremti Flego puolimą. Tačiau puolimo nebuvo. Burtininkas tik kilstelėjo antakius. Rolandui vos pavyko pastebėti šį judesį: trukdė gobtuvas, nuolatos dengiantis raganiaus veidą.

- Jūsų valia, sere, - visos karalystės valia. - Iš balso tono Rolandas suprato, jog Flegas nepritaria karaliaus sprendimui, tačiau aptarinėti jo neketina.

Karalius, taip lengvai išsisukęs, išsyk pajuto palengvėjimą. Jau vėliau, dieną, Flegui pasiūlius padidinti mokesčius Rytinės Baronijos fermeriams (nors po pernykštės sausros pražuvo visas jų derlius), Rolandas skubiai sutiko.

Flegas, tiesą sakant, pernelyg nesijaudino, kad dėl tokios smulkmenos - princo žaidimo su lėlių nameliu - jam teko nusileisti, ir Rolandas, tasai senas kvailys, kokiu jį laikė Flegas, nepaklausė patarimo. Tačiau kur kas rimtesnį reikalą - mokesčių padidinimą - jis pakreipė savaip.

Burtininkas turėjo ir dar didesnę paslaptį, kuri jį labai džiugino: juk jam vis dėlto pavyko numarinti Sašą.

12

Tais laikais, kada karalienę arba kitą kilmingą damą guldydavo patalan prieš gimdymą, paprastai kviesdavo pribuvėją. Juk visi gydytojai buvo vyrai, o vyrams neleistina dalyvauti gimdymo metu. Gimstant Piteriui, jį priėmė pribuvėja Krukbrous, gyvenanti Trečiojoje Pietinėje alėjoje. Ją pakvietė pagelbėti Sašai ir tada, kai atėjo metas gimti Tomui. Kai karalienė gimdė antrąjį kartą, Anai buvo daugiau nei penkiasdešimt, ji našlavo. Pribuvėja taip pat turėjo sūnų, kuris, sulaukęs dvidešimties metų, susirgo drebulio liga. Ši sunki liga sukeldavo nežmoniškus skausmus, o po keleto kančių metų ligonis mirdavo.

Ana Krukbrous labai mylėjo savo berniuką. Stengdamasi jį išgydyti, moteris išbandė visas priemones, o įsitikinusi, kad niekas negelbsti, ji kreipėsi į Flegą.

Visa tai nutiko prieš dešimtį metų, kai nė vienas princas dar nebuvo gimęs, o Rolandas tebebuvo karališkasis viengungis. Flęgas priėmė Aną Krukbrous viename tamsiame rūsio kambarėlyje, esančiame šalia kalėjimo. Pokalbio metu suglumusi moteris kartkartėmis išgirsdavo prislopintus kalinių šūksnius bei dejones. Šie žmonės sėdėjo užrakinti kamerose ir jau keletą metų nematė saulės šviesos. Ji krūptelėjo pagalvojusi, kad ir kankinimo kameros taip pat turėtų būti netoliese. Paties Flego buveinė irgi nekėlė jokių malonių jausmų. Ant grindų mirgėjo įvairiaspalvėmis kreidomis nupiešti keisti piešiniai; Anai mirkčiojant, piešiniai, rodos, be paliovos mainėsi. Ant ilgos juodos antrankių grandinės kybojo narvas, o jame tupėjo dvigalvė papūga. Kartkartėmis ji klyktelėdavo arba imdavo šnekėtis pati su savimi: viena galva kalbėjo - kita klausėsi. Nuo burtininko būsto sienų į Aną niūriai žvelgė įvairios magijos knygos, o tamsiuose kampuose kirbėjo ir rezgė tinklus vorai. Iš laboratorijos sklido paslaptingi cheminių mišinių kvapai. Bet visgi šiek tiek užsikirsdama ji išklojo Flegui savo nelaimę ir apmirusi laukė atsakymo.

- Aš išgydysiu tavo sūnų, - galiausiai pratarė burtininkas.

Negražus Anos Krukbrous veidas iš džiaugsmo virto bemaž dailiu.

- Mano pone! - sušuko ji. - O, mano pone! - ištarė moteris dar kartą, nepajėgdama išlementi nieko daugiau.

Po gobtuvu boluojantis Flego veidas išliko šaltas ir drauge susimąstęs - Aną vėl apėmė baimė.

- Kuo tu man atsilyginsi už šį stebuklą? - paklausė Flegas.

- Kuo tik pageidausite! - suriko ji, ir iš tiesų buvo pasiryžusi bet kam. - Kuo tik pageidausite, pone Flegai.

- Aš paprašysiu vienos paslaugos. Įvykdysi ją?

- Mielai!

- Kol kas dar nežinau, koks bus mano prašymas, tačiau ateis laikas ir aš sužinosiu.

Ji parklupo priešais Flegą, ir šis palinko prie moters. Gobtuvas nukrito, atidengdamas mago galvą: numirėliškai baltas jo veidas juodomis akiduobėmis atrodė kraupiai.

- Jeigu tu, atėjus laikui, atsisakysi įvykdyti mano paliepimą...

- Ne, ne, neatsisakysiu! Aš neatsisakysiu, mano pone! Prisiekiu brangiojo savo vyro vardu!

- Gerai, rytoj vakare, kai sutems, atvesk pas mane savo sūnų.

Kitą vakarą sutartu laiku ji atvedė nelaimingąjį berniuką. Šis visas drebėjo ir trukčiojo, galva nevaldoma tabalavosi ant kaklo, akys vartėsi į visas puses, per smakrą varvėjo seilės.

Flegas padavė Anai puodelį, sklidiną tamsaus violetino skysčio, ir pasakė:

- Nors vaistai nudegins jam gerklę, tegu išgeria viską iki dugno, o paskui išvesk šį kvaišelį kuo toliau nuo mano akių.

Moteris kažką suvebleno, berniukas, stengdamasis linktelėti galvą, ėmė dar labiau drebėti. Jis išgėrė skystį, o tuomet sulinko dvilinkas ir sukliko iš skausmo.

- Išgabenk jį iš čia, - pasakė Flegas.

- Taip, išgabenk jį iš čia! - riktelėjo viena papūgos galva.

Ana parsivedė sūnų namo, nė kiek neabejodama, kad Flegas jį nunuodijo. Tačiau kitą rytą drebulys liovėsi, ir berniukas pasveiko.

Slinko metai.

Ir štai, kada Sašai atėjo laikas gimdyti Tomą, Flegas pasikvietė Aną Krukbrous ir kažką sušnibždėjo jai į ausį. Kambaryje jiedu buvo vieni, tačiau Flego įsakymą geriausiai tiko ištarti pašnibždom - toks baisus jis pasirodė Anai. Ji prisiminė Flego įspėjimą: "Jeigu tu atsisakysi..." ir visa išbalo.

Bet argi karalius neturės dviejų vaikų? Tuo tarpu ji pati teturi tik vieną. O jei valdovas panorės vesti antrą kartą, kas gi jam trukdys? Delaine moterų tikrai nestinga.

Taigi pribuvėja patraukė pas Sašą priimti naujagimio, ėmė ją drąsinti, o lemtinguoju momentu moteriškės rankoje žybtelėjo mažytis peiliukas, ir niekas nepastebėjo, kaip ji nežymiai brūkštelėjo aštriais ašmenimis. Pribuvėja tuoj pat puolė raginti Sašą: "Pasistenk, mano karaliene, na dar truputėlį, kūdikis jau pasirodė!" Saša sustenėjo - ir Tomas užgimė taip lengvai, tarsi čiuožte iščiuožė. Tačiau Saša paplūdo krauju. Praslinkus dešimčiai minučių po Tomo gimimo, jo motina mirė.

Taigi Flegas ne itin jaudinosi dėl to, kad pralaimėjo ginčą dėl lėlių namelio. Svarbiausia, kad Rolandas vis labiau seno, o karalienė daugiau nebestovėjo Flegui skersai kelio. Dabar burtininkui reikėjo pasirinkti būsimąjį karalių: kuris iš dviejų Ro-

lando sūnų geriau tiks šiam vaidmeniui - štai kokios mintys sukosi Flego galvoje.

Aišku, Piteris buvo vyresnis, tačiau šis faktas dar nieko nereiškė. Paaiškėjus, kad Piteris nepritampa prie Flego planų, princą palengva buvo galima pašalinti. Juk jis dar vaikas ir neįstengs apsiginti.

Aš jums jau pasakojau, kad Rolandas per visą savo karaliavimą dėl nieko nebuvo taip rimtai susimąstęs, kaip dėl Piterio bei Sašos lėlių namelio, kurį taip puikiai sumeistravo auksarankis Elenderis. Ir dar aš sakiau, kad po ilgų svarstymų Rolandas apsisprendė paprieštarauti Flegui, tačiau Flegas savo pralaimėjimo nelaikė rimtu.

Bet ar jis iš tiesų nebuvo rimtas? Galėsite nuspręsti patys, kai išklausysite šią istoriją iki galo.

13

O dabar imkime ir tiesiog per vieną akimirką praleiskime daug ilgų metų. Vienas iš puikiausių pasakų bruožų ir yra tas, kad nereikšmingas laiko tarpsnis prašvilpia čia labai greitai. Realiame gyvenime niekad taip nenutinka, ir, man rodos, labai gerai, kad nenutinka. Tik istorija leidžia laikui lėkti taip sparčiai. O kas gi yra istorija, jei ne didžiulė pasaka, kurioje ilgi praeities šimtmečiai virsta metais?

Tai štai, visus šiuos ilgus metus Flegas labai atidžiai stebėjo berniukus. Pasislėpęs už senstančio karaliaus peties, jis stebėjo, kaip jie augo, nuolatos svarstydamas, kuris princas geriau tinka karaliaus vaidmeniui po Rolando mirties. Burtininkui nereikėjo ilgai galvoti, kad nuspręstų, jog karaliumi privalo tapti Tomas. Ir visai nesvarbu, kad jis buvo jaunėlis. Tuo metu, kai Piteriui sukako septyneri metai, Flegas tiksliai žinojo, kad berniukas jam nepatinka. O kai Piteris sulaukė devynerių, Flegas pastebėjo nemalonų dalyką: jis bijojo berniuko.

Piteris buvo stiprus, žvalus ir gražus vaikas. Tamsiaplaukis, mėlynomis akimis, kokios yra būdingos Vakarų Baronijos žmonėms. Kartais, kai Piteris staigiai į ką nors pažvelgdavo, jis kilstelėdavo galvą lygiai taip pat, kaip ir jo tėvas. Šis bruožas buvo vienintelis, paveldėtas iš tėvo. Visais kitais atžvilgiais Piteris buvo Sašos vaikas: ir išore, ir elgesio manieromis. Priešingai nei tėvas, kuris buvo nedidukas ir kreivakojis (grakščiu Rolandą galėjai pavadinti tik tuomet, kai jis jodavo ant žirgo), Piteris išaugo aukštas ir lieknas. Jis mėgo medžioti ir buvo puikus medžiotojas, tačiau medžioklė netapo vieninteliu džiaugsmu jo gyvenime. Mokytis jis taip pat mėgo, o labiausiai jam patikdavo istorijos bei geografijos pamokos.

Jo tėvui ne visuomet pavykdavo suprasti jam pasakojamus pokštus bei anekdotus. Rolandas susierzindavo, kai nesuprasdavo esmės ir tekdavo laukti papildomo paaiškinimo - pokštas netekdavo viso savo įdomumo. Labiausiai Rolandui patikdavo, kai klounai apsimesdavo paslydę ant banano žievės arba netyčia susidūrę kaktomis. Rolandui be galo patikdavo stebėti peštynes dėl pyrago, kurias juokdariai surengdavo Didžiojoje rūmų salėje. Tokie pasilinksminimai atitiko Rolando skonį, tačiau čia jo fantazija ir pasibaigdavo. Piteris turėjo kur kas labiau išsivysčiusį humoro jausmą, jis buvo daug sąmojingesnis ir guvesnis už tėvą - toks kaip Saša. Rūmuose tai šen, tai ten nuaidėdavo išdykėliškas berniuko kvatojimas, kurį išgirdę tarnai pritariamai nusišypsodavo vienas kitam.

Bet kuris kitas berniukas Piterio vietoje, suvokdamas aukštą savo padėtį, išpuiktų ir nežaistų su žemesnės kilmės vaikais. Na, o jis susibičiuliavo su berniuku, vardu Benas Stadas. Jiedu abu tuomet buvo aštuonerių metų amžiaus. Beno šeima nebuvo kilminga, nors jo tėvas teigė turįs aukštakilmių protėvių iš savo motinos pusės. Tačiau pagal visas taisykles šios šeimos niekaip negalėjai pavadinti kilminga. “Skvairas” - tai, ko gero, buvo vienintelis kreipinys, kuriuo derėjo kreiptis į Endį Stadą, Beno tėvą, o patį Beną vadindavo tiesiog “skvairo sūnumi”.

Kažkada klestėjusi Stadų šeima dabar išgyveno sunkius laikus, ir todėl galėjo pasirodyti labai keista, kad artimiausiuoju princo draugu tapo Benas. Berniukai susitiko kasmet rengiamoje fermerių šventėje, kuri vykdavo atvirame ore ir todėl buvo vadinama “Švente ant pievos”.

Piteris tuomet buvo aštuonerių. Karaliai ir karalienės šias iškilmes paprastai laikydavo neišvengiama ceremonija, kurioje jie būtinai privalo dalyvauti, jiems ši šventė atrodė nenusakomai nuobodi ir neįdomi. Jų didenybių pasirodymas buvo vienas iš pagrindinių šventės atributų, kurio dėka susirinkdavo labai daug žmonių. Todėl karališkoji pora stengėsi kuo greičiau pasakyti tradicinį tostą, išgerti po taurę vyno ir pasišalinti, palinkėjusi fermeriams nuotaikingo pasilinksminimo bei padėkojusi jiems už dar vienerius vaisingo darbo metus (netgi tuomet, jei metai buvo nederlingi).

Jeigu Rolandas irgi būtų buvęs toks karalius, Piteris ir Benas galėjo niekada nė nepamatyti vienas kito. Tačiau, kaip jūs jau tikriausiai supratote, Rolandas be galo mėgo fermerių šventę ir kasmet nekantriai jos laukdavo. Dažniausiai jis dalyvaudavo linksmybėse iki pat galo, pasitaikydavo, kad po puotos jį, absoliučiai girtą ir baisingai knarkiantį, tekdavo nešte parnešti namo.

Taip jau nutiko, kad Piteriui ir Benui per varžybas teko bėgti dviese viename maiše (įkišus po vieną koją į bendrą maišą,

išeidavo tarsi bėgimas trimis kojomis; ir tokiu būdu reikėjo lenktyniauti su kita pora). Jiedu laimėjo šias varžybas ir čia užsimezgusi jų draugystė vėliau tapo tokia tvirta, kokios iš pradžių niekas nė nesitikėjo.

Jie jau buvo aplenkę priešininkų porą daugiau nei šešiais jardais, kai staiga abu suklupo ir Piteris įsidūrė ranką.

- Aš labai atsiprašau, mano prince, - sušuko Benas. Jo veidas išbalo, gali būti, jog mintyse jis jau įsivaizdavo kalėjimo kamerą (manau, jog Beno tėvai, kurie susirūpinę stebėjo varžybas, tikriausiai taip pat pagalvojo apie kalėjimą; toks jau visų Stadų likimas: jiems niekas nesiseka). Nors veikiausiai Benas labiau jaudinosi dėl to, kad dėl jo kaltės (bent taip jam atrodė) princas susižeidė, o pamatęs būsimojo Delaino karaliaus kraują, berniukas nustebo, kad šis lygiai toks pat raudonas, kaip ir jo paties.

- Nekvailiok, - nekantriai riktelėjo Piteris, - aš pats kaltas, o ne tu, buvau tikras kerėpla, ir tiek. Greičiau kelkis ir bėgam, nes mus tuoj pat pavys.

Abu berniukai vėl čiupo maišą, įbruko į jį po vieną (Piteris - kairę, Benas - dešinę) koją, kurios buvo tvirtai surištos tarpusavyje, ir, virtę nerangiu trikoju gyvūnu, vargais negalais atsistojo ir tęsė varžybas. Kritimas jiems gerokai sutrukdė, varžovai lipo ant kulnų. Artėjant prie finišo, kur fermerių minia garsiais šūksniais stengėsi paskatinti bėgikus (sirgalių tarpe, be abejonės, buvo ir Rolandas, kurio fermerių draugija nė kiek netrikdė), du stambūs suplukę kaimo berniokai ėmė energingai vytis Piterį ir Beną. Atrodė, jog, belikus dešimčiai jardų, jie neišvengiamai aplenks berniukus.

- Greičiau, Piteri, greičiau! - kriokė Rolandas, taip entuziastingai purtydamas midaus bokalą, jog bemaž visas jo turinys ištiško jam ant galvos, tačiau įsiaudrinęs karalius to nė nepastebėjo. - Šokuok kaip kiškis, sūneli! Girdi - kaip kiškis! Tie nenaudėliai jau taikosi jus aplenkti!

Beno motina sudejavo, keikdama likimą, kad jos sūnui teko stoti poron su princu.

- Jeigu jie pralaimės lenktynes, vargšelį mūsų Beną patupdys į patį giliausią pilies požemį, - rypavo ji.

- Cit, moterie, - maldė ją Endis. - Nepasodins. Rolandas - geras karalius. - Ir nors jis pats tuo tikėjo, bet vis vien baiminosi - likimas Stadams niekad nebuvo palankus.

Tuo tarpu Benas staiga pratrūko kikenti. Jis pats netikėjo galįs juoktis, tačiau iš tiesų juokėsi.

- Šokuok kaip kiškis! Ar taip jis pasakė?

Piteris nesusilaikęs taip pat pradėjo kikenti. Siaubingai maudė kojas, sužeistoji ranka kraujavo, per veidą sruvo prakaitas,

skruostai nusidažė tamsiai violetine spalva, tačiau liautis kikenti jis negalėjo.

- Taip, jis taip ir pasakė.

- Tuomet imkime šokuoti!

Perkirtę finišo liniją abu berniukai visai nebuvo panašūs į kiškius, jie labiau panėšėjo į du šlubus varniukus. Tik per stebuklą jie neparkrito ir išlaikė pusiausvyrą. Trimis dideliais šuoliais jie pasiekė finišą, kur abu krito ant žemės, springdami iš juoko.

- Kiškis, kiškis! - šaukė Benas, rodydamas į Piterį.

- Pats tu kiškis! - juokdamasis erzino Beną Piteris.

Berniukai tebekvatodami apsikabino, o fermeriai užsikėlė juos ant galingų savo pečių ir nunešė prie karaliaus Rolando, kuris savo rankomis užkabino jiems ant kaklų po mėlyną nugalėtojo juostą. Tarp fermerių, be abejo, buvo ir Endis Stadas, kuris galėjo prisiekti, jog šioji našta buvo pati lengviausia jo gyvenime. Na, o karalius pabučiavo berniukus abu iš eilės ir, aidint garsiems fermerių sveikinimams, išpylė jiems ant galvų midaus likučius iš savo bokalo. Netgi patys seniausieji ūkininkai neprisiminė tokių linksmų ir juokingų šventinių lenktynių.

Likusią dienos dalį berniukai praleido drauge. Netrukus jie abu suvokė, jog mielai nesiskirtų ir visą likusį gyvenimą. Tačiau kiekvienas, netgi aštuonmetis, berniukas turi savų pareigų (o jeigu tam berniukui lemta vieną dieną tapti karaliumi, pareigų jis, aišku, turi dar daugiau), todėl Piteris ir Benas negalėjo visą laiką būti kartu, tačiau, pirmai progai pasitaikius, jie stengdavosi susitikti. Kai kas šaipėsi iš tokios draugystės, šnekėjo, jog būsimajam karaliui nedera draugauti su berniūkščiu, kuris nė kiek ne geresnis už papraščiausią karalystės valkatą. Tačiau daugelis žmonių gyrė jų draugystę. Ir ne sykį prie alaus bokalo susirinkę kaimynai šnekučiuodavosi apie tai, jog Piteris paveldėjo pačius geriausiuosius savo tėvų bruožus - motinos išmintį bei tėvo meilę paprastiems žmonėms.

Piteris, rodos, neturėjo nė lašo niekšiškumo. Bręsdamas jis nepatyrė to periodo, kada berniukai ima mėgautis žiaurumu, nutrauko drugeliams sparnelius, padega šunims uodegas ir patenkinti stebi, kaip šie bėga nuo ugnies. Priešingai, sykį Piteris netgi sutrukdė vyriausiajam karaliaus arklininkui Jozefui pribaigti ligotą arklį. Apie šį jo poelgį kažkokiu būdu sužinojo Flegas ir, kiek pasvarstęs, ėmė bijoti vyresniojo karaliaus sūnaus. Jis netgi pagalvojo, kad laiko ne taip jau daug, kaip jam atrodė, ir reikia paskubėti pašalinti Piterį sau iš kelio. O šitokias mintis Flegui sukėlė berniuko pademonstruotas atkaklumas bei ryžtas gelbstint arklį sulaužyta koja. Burtininkui tokios sosto įpėdinio būdo savybės visai nepatiko.

14

Beeidamas pro arklides, Piteris netyčia pastebėjo už didžiosios daržinės prie turėklų pririštą arklį. Užpakalinę koją jis laikė kažkaip keistai pakeltą. Šalimais stovėjęs Jozefas pasispjaudė rankas ir čiupo sunkią tvoklę. Jo ketinimai buvo tokie aiškūs, jog Piteris išsigando ir pasibaisėjo vienu metu. Berniukas pripuolė prie Jozefo ir riktelėjo:

- Kas tau liepė užmušti šį arklį?

Šešiasdešimtmetis Jozefas buvo tvirtas ir stiprus senis - tikras dvaro senbuvis. Jis negalėjo pakęsti, kai kas nors kišosi į jo reikalus, nesvarbu, kas išdrįstų taip pasielgti - princas ar koks kitas žmogus... Jis nužvelgė Piterį sunkiu grėsmingu žvilgsniu, nuo kurio bet kas kitas sugniužtų ir imtų trauktis. Na, o Piteris, kuriam tuomet tebuvo devyneri, paraudo it burokas, bet neatsitraukė. Atrodė, kad arklio akyse jis išskaitė tylų prašymą: "Tu - paskutinioji mano viltis, kad ir kas tu bebūtum, pagelbėk man, maldauju".

- Mano tėvas, senelis bei prosenelis - štai kas liepė, - niūriai pratarė Jozefas jausdamas, jog nori nenori teks kažką pasakyti. - Arklys sulaužyta koja niekam tikęs, iš jo nebėra jokios naudos, gyvulys tik kankintųsi. - Arklininkas šiek tiek kilstelėjo tvoklę. - Dabar šį įnagį tu laikai žudymo įrankiu, o kai paaugsi, suprasi, jog tokiais atvejais jis išreiškia tik... gailestingumą. O dabar pasitrauk, kad netyčia tavęs nepripločiau.

Arklininkas vėl abiem rankom kilstelėjo tvoklę.

- Nuleisk, - tvirtai pasakė Piteris.

Jozefas apstulbo - niekas niekados nedrįso šitaip įžūliai kištis į jo reikalus.

- Ką?! Ką tu pasakei?!

- Juk girdėjai. Pasakiau: padėk kirvį į vietą, - žemu balsu pratarė Piteris. Jozefas staiga suvokė, kad priešais jį stovi būsimas karalius, tikrų tikriausias karalius stovi čia, dulkėtoje, purvinoje arklidėje ir valdingai jam įsakinėja. Jei Piteris būtų plepys ir imtų ilgai bei įkyriai zaunyti: "Aš - būsimasis karalius, taigi nedrįsk man nepaklusti, nuleisk savo kirvį ir padėk jį į vietą!" - Jozefas, ko gero, tik paniekinančiai prunkštelėtų, nusispjautų, raumeningomis savo rankomis pastvertų tvoklę ir vienu smūgiu pribaigtų šlubą arklį. Tačiau Piteris neištarė daugiau nė žodžio. Griežtas jo įsakymas pakibo ore. Įsakmus buvo ne tik balsas, bet ir akys.

- Apie šią istoriją gali išgirsti jūsų tėvas, mano mažasis prince, - pratarė Jozefas.

- Kai tu jam papasakosi, jis jau viską žinos iš manęs, - atsakė Piteris. - O aš leisiu tau toliau dirbti savo darbą ir niekam

nieko neskųsiu, jei tu, pone vyriausiasis arklininke, teigiamai atsakysi į vieną klausimą.

- Nagi klausk savo klausimą, - sutiko Jozefas. Teko pripažinti, kad berniukas prieš paties arklininko valią padarė jam stiprų įspūdį. Kai Piteris pasakė, jog pirmasis pasipasakos tėvui apie šį nutikimą, Jozefas patikėjo - berniuko akys nemelavo. Ir dar, jo niekas niekad nėra pavadinęs ponu vyriausiuoju arklininku, šis kreipinys Jozefui labai patiko.

- Ar arklį apžiūrėjo veterinaras? - paklausė Piteris.

Jozefas neteko amo.

- Ką, ką?.. Čia ir yra tavo klausimas?

- Taip.

- Dievulėliau tu mano!!! Na, žinoma, ne! - subliuvo Jozefas, tačiau pamatęs, kaip Piteris krūptelėjo, pritūpė priešais berniuką ir tęsė tylesniu balsu: - Arklys sulaužyta koja - beviltiškas, jūsų šviesybe. Absoliučiai beviltiškas. Koja niekados nesugyja, prasideda kraujo užkrėtimas. Gyvuliui teks kęsti siaubingus skausmus, galiausiai jo širdis nebeišlaikys ir sprogs, gyvulys nudvės. O prieš tai užkrėtimas gali apimti ir smegenis, tuomet arklys pasius. Dabar tu tikriausiai supratai, kodėl kirvį aš pavadinau gailestingumo, o ne žudymo įnagiu.

Piteris liūdnai nuleido galvą ir ilgai mąstė. Jozefas, atsitūpęs priešais berniuką, taip pat tylėjo (ši poza jam buvo visai patogi, ji tarsi išreiškė arklininko pagarbą princui). Paskui Piteris pakėlė galvą ir paklausė:

- Tu tvirtini, jog visi sako tą patį?

- Taip, jūsų aukštybe. Pavyzdžiui, mano tėvas...

- Gerai, pažiūrėsime, ką pasakys veterinaras, ar jis patvirtins tavo žodžius.

- Še tau, kad nori! - arklininkas ne juokais įsiuto. Jis taip stipriai švystelėjo tvoklę, jog šioji, perlėkusi per visą kiemą, tėškėsi stačiai į kiaulidės purvą. Išsigandusios kiaulės sužvigo ir sukriuksėjo, plūsdamos arklininką savąja kiauliška šnekta. Jozefas, lygiai kaip ir Flegas, nemėgo likti nugalėtas, ir į kiaulių žvygavimą nekreipė jokio dėmesio. Jis atsistojo ir nuėjo šalin. Piteris, žvelgdamas jam pavymui, susirūpinęs pagalvojo pasielgęs neteisingai ir buvo tikras, jog užsitarnavo geros pylos.

Perėjęs pusę kiemo, arklininkas staiga atsigręžo, jo veide atsirado šykštus šypsnys tarsi menkutis saulės spindulėlis, nušvietęs ūkanotą, pilką rytą.

- Eik, kviesk savąjį arklių daktarą, - pasakė jis, - atsivesk jį pats, sūneli! Manau, jog rasi jį veterinarijos gydykloje, Trečiojoje Vakarinėje alėjoje. Duodu tau dvidešimt minučių. Jeigu po dvidešimties minučių negrįši drauge su veterinaru, aš ištaškysiu luošo arklio smegenis - man nerūpi, ar tu princas, ar ne.

- Taip, pone vyriausiasis arklininke! Ačiū!!! - riktelėjo Piteris ir nurūko tolyn.

Kai Piteris, visas suplukęs, sugrįžo vedinas jaunu veterinaru, buvo beveik tikras, kad arklio jau nebėra gyvo - jis pagal saulę žinojo, kad praslinko trigubai daugiau laiko nei jam suteiktosios dvidešimt minučių. Tačiau suintriguotas Jozefas, nesitverdamas smalsumu, laukė, sugrįš berniukas ar ne.

Tais laikais Delaine veterinarai buvo gan naujas reiškinys, ir Piterio atsivestasis jaunas gydytojas buvo tik trečiasis ar ketvirtasis iš eilės, dirbęs šioje srityje. Todėl nieko stebėtino, kad Jozefas žvelgė į jį susiraukęs ir nepatikliai. Gydytojas taip pat ne itin džiaugėsi tuo, kad nuo bėgimo suprakaitavęs jaunasis princas išsiplėtusiomis akimis tempte ištempė jį iš laboratorijos. Tačiau, vos tik jis ėmėsi savo darbo, susierzinimas atlėgo.

Gydytojas atsiklaupė prie arklio ir, tyliai niūniuodamas sau panosėje, pradėjo čiupinėti sulaužytą koją. Arkliui, matyt, suskaudėjo, nes jis krūptelėjo.

- Stovėk, stovėk, mažyli, - ramiu balsu pratarė daktaras, - stovėk ir nejudėk.

Arklys nurimo. Piteris stebėjo gydytoją, kankinamas nežinios bei laukimo. Jozefas, sukryžiavęs rankas ant krūtinės, stovėjo atokiau, šalimais gulėjo tvoklė. Arklininko nuomonė apie daktarą šiek tiek pagerėjo. Žinoma, jis dar visai jaunas, tačiau įgudusios švelnios rankos darbavosi profesionaliai.

Galiausiai veterinaras atsistojo, palingavo galvą ir nusipurtė dulkes nuo rankų bei kelių.

- Na kaip? - nekantraudamas paklausė Piteris.

- Arklį reikia užmušti, - skubiai ištarė daktaras, atsigrįžęs į Jozefą ir tarsi nepastebėdamas berniuko. Jozefas iššyk pasiėmė tvoklę, mat jokio kito rezultato nė nesitikėjo. Tačiau pasitenkinimo nejautė: skausminga berniuko veido išraiška varstyte varstė arklininko širdį.

- Palaukite! - riktelėjo Piteris, ir nors buvo be galo susisielojęs, jo balsas nuskambėjo griežtai, ir nuo to berniukas, rodos, iššyk tapo vyresnis. Veterinaras apstulbęs pažvelgė į jį.

- Jūs manote, kad arklys mirs nuo kraujo užkrėtimo? - paklausė princas.

- Ką? - daktaro akyse atsirado nauja išraiška.

- Ar, palikus jį gyvą, jis mirs nuo kraujo užkrėtimo? Arba jam sprogs širdis? Arba jis išprotės? Taip?

Veterinaras visai suglumo.

- Apie ką tu kalbi? Koks kraujo užkrėtimas! Jokio kraujo užkrėtimo čia negali būti. Lūžis gyja švariai, - jis dėbtelėjo į Jozefą šiek tiek paniekinančiai. - Esu kažkada girdėjęs panašių istorijų, bet visa tai - netiesa.

- Jei netikite jomis, jaunuoli, jums dar daug ką reikės sužinoti, - burbtelėjo Jozefas.

Piteris daugiau nebesiklausė. Berniukas galutinai susipainiojo.

- Kodėl jūs sakote arklininkui, kad arklį reikia užmušti, jei jis gali išgyti?

- Jūsų didenybe, - griežtai tarė daktaras, - šiam arkliui reikia kasdien ir kas naktį dėti kompresus bei tvarsčius, kad nepatektų infekcija. Gydymas užsitęs mėnesį, o gal ir ilgiau. Aišku, galima pamėginti, bet kuo viskas pasibaigs? Žirgas vis vien šlubuos. O šlubas arklys - ne darbininkas, jis netinka nei bėgimui, nei lenktynėms, tik ėda ir geria, o atidirbti už maistą neįstengia. - Jis patenkintas nusišypsojo - mat įrodė savo teiginį.

Jozefas vėl siektelėjo kirvio, tačiau Piteris jį sustabdė.

- Aš dėsiu jam kompresus, aš tvarkysiu žirgo koją, ir jei bent vieną dieną negalėsiu aptvarstyti pats, mane pavaduos Benas Stadas. Arklys pasveiks ir priklausys man, o aš jodinėsiu juo net ir tuomet, jei mane pykins nuo jo šlubčiojimo.

Jozefas pratrūko kvatotis ir taip stipriai pliaukštelėjo berniukui per nugarą, jog jam net dantys subarškėjo:

- Turi gerą ir narsią širdį, mano berniuk, tačiau jaunuoliai lengvai dalina pažadus, o paskui gailisi. Esu tikras, jog tu neįstengsi atlikti šio darbo.

- Aš atsakau už savo žodžius, - ramiai pareiškė Piteris.

Jozefas išsyk liovėsi juoktis. Jis atidžiai pažvelgė į Piterį ir įsitikino, jog šis kalba rimtai arba bent jau taip mano. Jo veide nebuvo nė lašelio abejonės.

- Na gerai, negaliu stypsoti čia ištisą dieną, - pasakė veterinaras, jo tonas vėl virto tarnybiniu ir profesionaliu. - Mano diagnozę jūs žinote. O sąskaitą deramu laiku pateiksiu iždui. O gal jūs, jūsų didenybe, apmokėsite sąskaitą iš savo kišenpinigių? Šiaip ar taip, tolesni jūsų sprendimai - ne mano reikalas. Viso geriausio.

Piteris ir arklininkas žvelgė jam pavymui, nulydėdami akimis ir vidurdienišką jo šešėlį.

- Jis - tikras mėšlas, - pratarė Jozefas, kai gyvulių gydytojas jau negalėjo išgirsti jo žodžių. - Supraskite, jūsų didenybe, jūs tik be reikalo užsikraunate aibę beprasmiškų rūpesčių. Dar nėra buvę nė vieno arklio, kuris, susilaužęs koją, nežūtų nuo kraujo užkrėtimo. Tokia yra Dievo valia.

- Man reikia pasišnekėti su tėvu, - pasakė Piteris.

- Taip, ir aš taip manau, - rūsčiai ištarė Jozefas, bet, berniukui nukėblinus šalin, nusišypsojo. Jis nusprendė, kad princo pasirinkimas teisingas. Na, o karaliaus garbė, be abejo, reikalauja pasirūpinti, kad berniukas būtų išpertas už kišimąsi į suaugusiųjų reikalus. Tačiau arklininkas taip pat žinojo, kad Rolan-

das jau sensta ir turi tik du sūnus - Piterį ir Tomą. Piteris, be abejo, turi daugiau šansų tapti karaliumi. Todėl Jozefas buvo įsitikinęs, kad galų gale šis arklys atiteks berniukui. Tiesa, jei arklys nugaiš, vaiko širdutė bus sužeista, tačiau čia, kaip sakė veterinaras, jau ne jo reikalas.

Jozefas sugebėdavo puikiai išjodinėti bei sutramdyti arklius, na, o princų tramdymą jis mielai perduos į kitas, kilmingesnes rankas.

Piteris gavo rykščių už tai, kad kišo nosį į vyriausiojo rūmų arklininko reikalus ir, nors jį mažai guodė maudžianti minkštoji vieta, kada reikėdavo atsisėsti, tačiau protu jisai suvokė, jog jam buvo suteikta didžiulė garbė, mat tėvas pats jį išpėrė, o ne perdavė princo tiems, kurie, vykdydami karaliaus įsakymą, galėjo sušvelninti bausmę. Ir nors Piteris ištisas tris dienas negalėjo miegoti ant nugaros, o sėdėti jam nesinorėjo daugiau nei savaitę, tačiau arklį princas gavo. Arklininkas buvo teisus - Rolandas leido berniukui slaugyti gyvulį.

- Ilgai vargti tau neteks, Piteri, - pasakė jis sūnui. - Jeigu Jozefas tvirtina, kad arklys mirs, vadinasi, taip ir bus.

Rolando veidas buvo išbalęs, drebėjo rankos. Sūnaus pėrimas brangiai jam kainavo. Atrodė, jog jam skaudėjo labiau nei berniukui: juk Piteris buvo jo numylėtinis, nors karalius ir įsivaizdavo, kad niekas to nežino.

- Tikiuosi, kad gyvulių gydytojas žinojo, ką sako, - paprieštaravo Piteris, - ir arklį galima išgydyti.

Vėliau pasirodė, kad veterinaras iš tikrųjų buvo teisus: juk jis savo darbą išmanė. Arklys nenugaišo nuo kraujo užkrėtimo, jis apskritai nenugaišo. Galų gale netgi šlubčiojimas tapo vos žymus, ir Jozefas su pasitenkinimu patvirtindavo šį faktą. "Bent jau tuomet, kai arklys dar nepavargęs", - mėgdavo patikslinti jis.

Piteris kuo ištikimiausiai vykdė savo pažadą: reguliariai dėjo kompresus ir tvarstė arkliui koją. Šis darbas jam tapo tarsi religinėmis apeigomis. Berniukas keitė tvarsčius tris kartus per dieną, o prieš guldamasis miegoti ateidavo dar sykį ir atlikdavo visą procedūrą ketvirtąkart.

Kartais Piterį pavaduodavo Benas Stadas, bet jo pagalbos prireikdavo labai retai.

Žirgą Piteris pavadino Peonu, ir jiedu gan greitai susibičiuliavo.

Dėl vieno dalyko Flegas buvo teisus, kada patarė Rolandui uždrausti sūnui žaisti su Sašos lėlių nameliu - jis bijojo tarnų paskalų, mat šie plepiai visuomet viską žinojo.

Scena arklidėje taip pat negalėjo likti nepastebėta tarnų. Tačiau jeigu kiekvienas tarnas, tvirtinantis, jog pats asmeniškai ją stebėjo, būtų sakęs tiesą, tuomet išeitų, kad tą vidudienį arklidėje susirinko didžiulė tarnų minia, bet jos ten, žinoma, ne-

buvo. Tačiau pats jų melavimo faktas bylojo, jog Piteris tapo įžymia bei populiaria asmenybe. Apie jį bei apie pastarąjį nutikimą žmonės taip daug šnekėjo, jog šis tapo Delaino legenda. Jozefas irgi šį bei tą papasakodavo, na, o gyvūnų daktaras, aišku, taip pat. Tačiau viskas, apie ką jie kalbėjo, viskas buvo Piterio naudai. Ypač žmonės klausėsi Jozefo nuomonės, nes jis jau seniai buvo reikšminga, visų gerbiama figūra. Jis netgi pradėjo Piterį vadinti "jaunuoju karaliumi", ko anksčiau niekados nedarydavo.

- Mano manymu, Viešpats pasigailėjo arklio tik todėl, kad mūsų jaunasis karalius jį taip narsiai gynė, - kalbėdavo arklininkas. - O kiek jis triūsė dėdamas kompresus bei tvarsčius, a? Tarsi vergas! Tikras šaunuolis! Šis berniukas turi drakono širdį. Jis būtinai taps karaliumi. Ai! Ai! Kad jūs būtumėte girdėję metalinį jo balso skambesį, kai jis man įsakė mesti kirvį!

Taip, pasakojimas išties buvo puikus. Norėdami išgirsti jį iš paties Jozefo lūpų, žmonės vaišino arklininką alumi dar ištisus septynerius metus - tol, kol Piterį netikėtai areštavo už baisų nusikaltimą, pripažino jį esant kaltą, nuteisė kalinimui iki gyvos galvos bei uždarė celėje, esančioje Adatos bokšto viršūnėje.

15

Jūs tikriausiai norite sužinoti, koks gi buvo Tomas, ir, galimas daiktas, kai kurie iš jūsų įsivaizduoja jį esant baisų nedorėlį, drauge su Flegu rezgantį įvairiausias intrigas bei siekiantį kuo greičiau paveržti karūną iš teisėto jos paveldėtojo.

Tačiau nieko panašaus nebuvo, nors kai kuriais atvejais galėjo pasirodyti, jog jūs esate teisūs. Šiokios tokios Tomo kaltės, be abejo, būta. Reikia pripažinti, jog jis neatrodė labai geras, sąžiningas berniukas kaip, pavyzdžiui, Piteris. Tačiau, ko gero, joks brolis neįstengtų prilygti Piteriui. Ir Tomas suvokė šį faktą gan anksti, dar neturėdamas nė ketverių metukų, praslinkus metams po įžymiųjų lenktynių maiše bei po garsiojo nuotykio arklidėje.

Piteris beveik niekada nieko neapgaudinėjo. Jis buvo protingas, geraširdis, gražus, aukštas vaikinas, labai panašus į motiną, kurią karalius be galo mylėjo (beje, ją mylėjo visi Delaino gyventojai). Kaip galėjo Tomas rungtis su visais šiais privalumais? Paprastas klausimas, paprastas ir atsakymas: jis negalėjo.

Tomas, priešingai nei Piteris, buvo tiksli tėvo kopija, ir Rolandas dėl to, aišku, jautėsi pamalonintas. Tačiau bet kuris vyras, turintis sūnų - tikslų savo privalumų, o drauge ir trūkumų atvaizdą, puikiai supras šį malonumą. Žiūrėdamas į Tomą, Rolandas jautėsi taip, tarsi žiūrėtų į veidrodį. Jis puikiai žinojo, kad gražūs gelsvi sūnaus plaukai anksti pražils ir ims slinkti, o

sulaukęs keturiasdešimties, Tomas prapliks. Ir dar jis žinojo, kad jaunėlis niekados nebus aukštas, o jei dar paveldės tėvo apetitą, alaus bei midaus pomėgį, tuomet, nesulaukęs nė dvidešimt penkerių, įgis solidų pilvuką. Tomo pėdutės jau dabar krypsta į vidų, vadinasi, jis taip pat bus kreivakojis.

Tai štai, Tomo negalėjai pavadinti visapusiškai šauniu berniuku, tačiau nereikia manyti, kad jis buvo blogas. Ne, Tomas labai dažnai liūdėdavo, jausdavosi sutrikęs bei susipainiojęs (taigi jis paveldėjo dar vieną tėvo savybę: vos tik rimtai susimąstydavo, jam tuoj pat užsikimšdavo nosis, o galvoje tarsi pradėdavo ritinėtis rieduliai). Ir dar, labai dažnai Tomą apimdavo nežmoniškas pavydas. Tačiau blogas žmogus jis, aišku, nebuvo.

O kam jisai pavydėjo? Be abejo, savo broliui. Jis pavydėjo Piteriui tėvo. Negana, kad Piteris taps karaliumi, negana, kad tėvas jį labiau myli, kad tarnai jam malonesni, kad jis labiau nei Tomas patinka mokytojams, kad jis visuomet pasirengęs atsakinėti bet kurią pamoką.

Negana, kad absoliučiai visi Piterį mėgo labiau nei Tomą ir kad būtent Piteris turėjo geriausią draugą... Tačiau buvo dar vienas dalykas.

Kai tik kas nors žvelgė į Tomą, ypač tėvas karalius, berniukui atrodė, kad visi jie tegalvoja viena: per tave mirė motina, tu nužudei ją savo atsiradimu. O kas gi mums liko vietoj jos netekties valandą? Kvailas, mažas, apvaliaveidis berniūkštis, bemaž neturintis smakro. Kvailas mažas berniūkštis, iki aštuonerių metų nesugebėjęs įsiminti nė penkiolikos didžiųjų raidžių, o tuo tarpu tavo brolis, būdamas šešerių, jau mokėjo visas raides. Tad ką gi mes gavome vietoj Sašos? Kam tu gimei, Tomai? Kad taptum sosto paveldimumo garantija? Garantija, kad sostas neliks tuščias, jei Piteris, šuoliuodamas savo raišu kuinu, netyčia nusisuktų sprandą? Juk mums tavęs tokio visai nereikia. Niekam tavęs nereikia...

Tomo vaidmuo areštuojant Piterį buvo išties gėdingas, ir vis tik jo nederėtų laikyti blogu žmogumi. Aš tuo tikiu ir viliuosi, kad kada nors jūs taip pat patikėsite.

16

Sykį, būdamas septynerių metų, Tomas ištisą dieną triūsė savo kambaryje, gamindamas tėvui siurprizą. Jis sumanė išdrožti iš medžio laivelį ir padovanoti jį tėvui. Jis susikaupęs darbavosi ir nežinojo, kad tą pačią dieną jo vyresnysis broliūžis Piteris vėl išgarsėjo. Šįkart jam pasisekė šaudymo iš lanko varžybose, kurias tėvas karalius taip pat stebėjo.

Apskritai Piteris nebuvo geras lankininkas, Tomas iš lanko šaudydavo kur kas geriau už savo vyresnįjį brolį. Tačiau tądien

Piteriui vienu ypu pavyko numušti visus pradedantiesiems skirtus taikinius, tarsi jį būtų kas įkvėpęs. O Tomui, liūdnam sutrikusiam berniukui, dažnai nesisekdavo. Nepasisekė jam ir šį sykį.

Tomas sumanė pagaminti laivelį, nes kartais sekmadienio popietę Rolandas mėgdavo nueiti prie rūmus juosiančio griovio, leisti vandenin mažučius laivų maketus bei stebėti juos. Tokie paprasti malonumai suteikdavo karaliui nemaža džiaugsmo. Jis jausdavosi laimingas tarsi vaikas, užmiršęs viską pasaulyje. Ir Tomas neužmirš niekad gyvenime, kaip vieną kartą tėvas pasiėmė jį drauge prie griovio, tik jį vieną, ir nieko daugiau. Tais laikais tėvas turėjo patarėją, kurio vienintelis darbas buvo mokyti Rolandą gaminti popierinius laivelius, ir karalius tapo dideliu jų entuziastu. Tąsyk, kai Rolandas nuėjo prie griovio drauge su Tomu, netikėtai iš drumzlino vandens iškišo galvą didžiulis senas karpis ir prarijo visą popierinį laivelį. Rolandas kvatojosi lyg vaikas ir pareiškė, kad šis nuotykis buvo puikesnis už bet kurią pasaką apie jūrų pabaisą. Taip sakydamas, jis stipriai apkabino berniuką ir prispaudė prie savęs. O Tomas įsiminė tą dieną visiems laikams: skaisti skaisti saulė, vandens skleidžiamas kvapas, stiprios ir šiltos tėvo rankos, dygi jo barzda...

Ir štai sykį, kai Tomas jautėsi ypač liūdnas bei vienišas, jam šovė galvelėn mintis pagaminti ir padovanoti tėvui burinį laivelį. Jis vylėsi, kad įstengs įvykdyti savo sumanymą, nors ir žinojo turįs negrabias rankas. (Tiesa, mokslas jam taip pat sunkiai sekėsi.) Tomas taipogi žinojo, kad tėvas įsigeidęs galėjo paprašyti bet kurio iš gausybės Delaino meistrų, kad pagamintų jam laivelį, netgi paties Elenderio, kuris buvo jau beveik apakęs. Skirtumas tebuvo toks, jog karaliui, Tomo manymu, atrodys svarbu, kad jo sūnus darbavosi ištisą dieną ir savo paties rankomis išdrožė medinį laivelį tam, kad tėvas galėtų sekmadienį papramogauti.

Tomas kantriai sėdėjo prie lango ir iš medžio gabalėlio skaptavo laivelį. Jis pasiėmė aštrų peiliuką ir nesuskaičiuojamą daugybę sykių susibadė rankas, tiesa, stipriai įsipjovė tik vieną kartą. Tačiau, nekreipdamas dėmesio į žaizdas, jis atkakliai dirbo ir įsivaizdavo, kaip sekmadienį jiedu su tėvu nueis prie tvenkinio ir nuleis laivelį vandenin. Vėl eis tik jie vieni, nes Piteris tikriausiai jodinės miške arba žais su Benu. Tomas buvo pasirengęs susitaikyti netgi su tuo, jei vėl išniręs karpis prarytų jo laivelį. Tegu, juk tėvas tikriausiai vėl prajuktų, vėl prisispaustų jį, patapšnotų per petį ir pasakytų, kad jų nuotykis dar šaunesnis už visas pasakas apie jūrų pabaisas, kurios praryja ištisus Andujos piratų laivus.

Tačiau Tomui įėjus į karaliaus apartamentus, ten jau buvo Piteris, ir berniukas, slėpdamas už nugaros laivelį, pusę valan-

dos stovėjo ir klausė, kaip tėvas liaupsino Piterio šaudymo iš lanko laimėjimus. Tomas pastebėjo, kad Piteris jautėsi nejaukiai ir atrodė sutrikęs dėl nesibaigiančių pagyrimų, kuriuos žarstė tėvas. Berniukas taip pat suprato, kad brolis matė Tomą geidžiant pasišnekėti su tėvu ir stengėsi apie tai pasakyti Rolandui. Tačiau dabar Tomui jau buvo nesvarbu. Jam neberūpėjo nei tėvas, nei Piteris. Jis nekentė jų abiejų.

Galiausiai Piteriui buvo leista pasišalinti. Tomas priėjo prie tėvo, ir šis teikėsi maloniai į jį pažvelgti - nes juk Piteris jau buvo išėjęs.

- Tėti, aš tau paruošiau dovaną. Pagaminau ją pats! - ištarė Tomas jusdamas, kad rausta. Burlaivį jis slėpė už nugaros, iš susijaudinimo net rankos sudrėko ir tapo lipnios.

- Tiesa, Tomi? - paklausė Rolandas. - Šaunuolis, tu labai gražiai pasielgei, ar ne? - pratarė jis, pastaraisiais žodžiais kreipdamasis į Flegą, kuris buvo šalia ir susidomėjęs atidžiai stebėjo Tomą.

- Labai gražiai, sere, - nerūpestingai ištarė Flegas.

- Nagi parodyk man, ką gi tu pagaminai? Parodyk!

- Aš prisiminiau, kaip tau patikdavo sekmadieniais eiti prie griovio ir plukdyti valteles bei laivelius ir... - jis nepaprastai troško ištarti: “Ir aš noriu, kad tu dar sykį pasiimtum mane drauge, todėl išdrožiau šį laivelį”, tačiau Tomas jautė, kad negali ištarti nieko panašaus... - ir todėl aš pagaminau tau laivelį, dirbau visą dieną... net susižeidžiau ranką... ir... ir...

Sėdėdamas savo kambaryje ir drožinėdamas laivelį, jis sukūrė ištisą kalbą, kurią ketino pasakyti, kai įteiks tėvui dovaną, iškilmingai ištraukdamas ją iš už nugaros. Tačiau dabar jis neįstengė prisiminti nė vieno žodžio iš savo parengtosios kalbos, viskas, ką prisiminė, neturėjo jokios prasmės. Berniuko liežuvis stingte sustingo, ir jis negrabiai ištraukė iš už nugaros laivelį suglebusia bure ir padavė jį Rolandui. Karalius paėmė jį didelėmis storapirštėmis rankomis. Tomas net sulaikė kvėpavimą stebėdamas, kokį įspūdį padarys tėvui jo dovana.

Pagaliau Rolandas pakėlė akis nuo dovanėlės.

- Labai šauni dovanėlė, Tomi. Čia kanoja, tiesa?

- Burlaivis. - “Nejaugi tu nematai burės!” - Tomas vos neverkė. - Aš ištisą valandą mezgiau mazgus, ir ne mano kaltė, kad vienas mazgas atsirišo ir burė suglebo... it skarmalas...

Karalius palietė pirštais dryžuotą burę, kurią Tomas iškirpo iš savo pagalvės antvalkčio.

- Taip, iš tiesų, burė. O aš iš pradžių pamaniau, kad čia kanoja, o štai čia - orianietės merginos išdžiaustyti skalbiniai. - Rolandas linksmai mirktelėjo Flegui, kuris tik miglotai šyptelėjo ir nieko nepasakė. Tomas staiga pajuto galįs tuoj susivemti.

Rolandas rimtai pažvelgė į berniuką ir pamojo prieiti arčiau. Tomas, tikėdamasis pagyrimo, droviai prisiartino.

- Tavo laivelis geras, Tomai. Tvirtas, kaip ir tu pats, šiek tiek gremėzdiškas, kaip ir tu, tačiau geras - toks, kaip ir tu. O jeigu tu nori pradžiuginti mane išties puikia dovana, patariu tau rimtai padirbėti šaudymo iš lanko pamokų metu, kad galėtum užimti pirmą vietą ir gautum medalį, kaip šiandien Piteris.

Bet juk prieš metus Tomas užėmė pirmąją vietą pradedančiųjų šaudymo iš lanko varžybose ir gavo medalį! Nejaugi tėvas neprisimena? Užmiršo, be abejo, užmiršo. Jį tedžiugino tik Piterio pergalės. Tomą graužė apmaudas, tačiau jis nepriminė tėvui pernykščio savo laimėjimo. Jis tik stovėjo ir žiūrėjo į apgailėtiną savo laivelį didžiulėse tėvo rankose. Jo kakta ir skruostai degte degė ir buvo jau beveik vyšnių spalvos.

- Likus tik dviem varžovams - Piteriui ir lordo Tausono sūnui, instruktorius paskelbė, jog jie turi dar kartą numušti kampinį keturiasdešimtąjį taikinį. Tausono berniukas iššyk nukabino nosį, o Piteris ramiai prisiartino prie žymens, įstatė strėlę ir ištempė templę. Aš pastebėjau jo žvilgsnį ir tariau pats sau: Dieve mano! Jis laimėjo! Jis dar neiššovė, bet jau laimėjo, aš buvau visiškai tikras! Ir jis iš tiesų numušė taikinį ir tapo nugalėtoju. Tomi, tau reikėjo būti ten! Būtum savo akimis išvydęs, kaip...

Karalius padėjo laivelį į šalį ir tęsė audringą pasakojimą apie Piterio pergalę. Laivelis, kurį Tomas dirbo visą dieną, liko užmirštas, karalius į jį daugiau nė nepažvelgė. Tomas stovėjo, klausėsi ir mechaniškai šypsojosi vis dar tokiu pat išraudusiu veidu. Tapo aišku: tėvas niekados nenusineš laivelio prie griovio ir nenuleis jo vandenin. Burlaivis atrodė toks nenaudingas ir niekam nereikalingas, kaip ir patsai Tomas tuo momentu. Piteris tikriausiai užrištomis akimis išdrožtų kur kas gražesnį laivelį ir sugaištų dusyk mažiau laiko. Ir, žinoma, tėvui jo darbelis labiau patiktų. Savosios egzistencijos niekingumą bei patirtąjį pažeminimą Tomas suvokė vėliau ir kankinosi dėl to amžinai, o dabar jam buvo leista išeiti, taigi jis taip ir padarė.

- Berniukas tikriausiai ilgai triūsė, kol išdrožė šią valtelę, - nerūpestingai pastebėjo Flegas.

- Taip, ir aš taip manau. Apgailėtinas daiktelis, panašus į šuns šūduką, į kurį įsmeigta styro nosinaitė, - apibūdino Rolandas, o mintyse pridūrė: “Būdamas jo amžiaus, aš pagaminčiau lygiai tokį patį, nė kiek ne geresnį”.

Tėvo minčių Tomas išgirsti negalėjo, tačiau akustika iškrėtė velnišką pokštą: nors berniukas buvo jau išėjęs iš Didžiosios salės, Rolando žodžiai pasiekė jo ausis. Tuštuma jo pilve dar labiau sustiprėjo, ir jį taip stipriai supykino, jog vargšelis vos ne vos pasiekė savo vonios kambarį.

Kitą dieną, kai Tomas be tikslo slankiojo išoriniame kieme, šalia virtuvės, jis pamatė seną nukaršusį šunį ir ėmė sekioti jam iš paskos. Šuva šniukštinėjo po šiukšlių dėžes, ieškodamas maisto. Berniukas pakėlė akmenį ir švystelėjo į šunį. Akmuo pataikė į taikinį, gyvulys sucypė ir parkrito. Tomas žinojo, jog jo brolis, nors ir penkeriais metais vyresnis, nepataikytų į šunį net ir iš dusyk trumpesnio nuotolio. Tačiau pasitenkinimo jausmas jo nešildė. Tomas taip pat žinojo, kad Piteris niekados nelaidytų akmenų į šunį, ypač į tokį seną, ligotą bei alkaną kaip šis.

Minutėlei jį užvaldė gailestis ir užuojauta šuniui, berniuko akys prisipildė ašarų. Bet staiga jis prisiminė tėvo žodžius apie šuns šūduką bei iš jo styrančią nosinaitę ir, prisirinkęs pilną saują akmenų, priėjo prie šuns. Šiam iš ausies sruveno kraujas. Ir šit viena Tomo pusė troško paleisti šunelį, gal net jį išgydyti, kaip Piteris išgydė savo arklį Peoną - tapti jo šeimininku ir visados visados jį mylėti. Kita berniuko pusė geidė pribaigti šunį, tarsi nuo to jam palengvėtų, tarsi šuniui suteiktas skausmas palengvintų jo paties skausmą. Tomas neryžtingai stovėjo prie šuns ir netikėtai jam galvon šovė baisi mintis: “Įsivaizduok, kad šis šuo - tai Piteris!” Jis apsisprendė akimirksniu: akmenys lėkė į šunį vienas po kito tol, kol užmušė jį.

Niekas nematė šio įvykio. O jeigu kas nors būtų matęs, būtinai pagalvotų: “Tas berniukas tikras nedorėlis, jis blogas, gal net velnio apsėstas”. Tačiau jeigu kas nors būtų stebėjęs žiaurų šuns nužudymą, jis vis tiek nebūtų matęs to, kas nutiko Tomui praėjusią dieną ir kaip karčiai jis verkė.

Aš tvirtinu, kad Tomas dažnai jautėsi labai nelaimingas, jam dažnai nesisekė, jis buvo liūdnas bei vienišas berniukas, tačiau jis niekados nebuvo iš tiesų blogas. Ir dar aš sakiau, kad niekas nematė, kaip Tomas užmušė šunį, tačiau buvau neteisus. Flegas, be abejo, viską matė žvelgdamas į savo magiškąjį kristalą, jis matė, kaip Tomas pribaigė šunį. Raganius buvo labai patenkintas.

17

Rolandas... Saša... Piteris... Tomas... Beliko pašnekėti dar apie vieną žmogų, kuris tarsi šešėlis visuomet buvo šalia. Atėjo metas pašnekėti apie Flegą, kad ir koks grėsmingas jis bebūtų.

Kartais Delaino žmonės vadino jį gobtuvuotuoju Flegu, kartais tiesiog tamsiuoju žmogumi, mat, nors jo veidas buvo baltas it numirėlio, burtininko siela buvo juoda. Šnekėjo, jog pagal savo metus jis jaunai atrodo, tačiau terminas “jaunai atrodo” skambėjo ne kaip komplimentas, o kaip mįslė. Į Delainą jis atsidangino iš Garleno tais laikais, kai karaliavo Rolando senelis.

Tuomet jis buvo liesas, niūriaveidis maždaug keturiasdešimties metų vyras. Dabar, jau artėjant Rolando viešpatavimo pabaigai, jis vis dar tebeatrodė toks pat liesas, niūriaveidis, maždaug penkiasdešimties metų vyras, nors, patys suprantate, jog praslinko ne dešimt ir netgi ne dvidešimt - nuo to laiko praslinko ištisi septyniasdešimt šešeri metai. Bedančiai kūdikiai, kurie žindo motinos krūtį, kai Flegas pasirodė Delaine, spėjo užaugti, vesti, užauginti vaikus ir numirė savo pataluose vėl tokie pat bedančiai, kaip ir buvo. O Flegas paseno tik dešimčia metų. "Tai kerai", - šnibždėjosi žmonės. Bet, žinoma, geriau rūmuose turėti tikrą burtininką, o ne kažkokį cirko pokštininką, tesugebantį delne paslėpti monetą, o rankovėje - miegantį karvelį.

Ir visgi širdies gilumoje visi suprato, kad Flegas neturėjo nė lašo gėrio. Sutikę jį gatvėje ir pamatę iš po gobtuvo dėbčiojančias raudonas akis, žmonės skubėdavo pereiti į kitą pusę.

Ar tiesa, kad Flegas atvyko iš Garleno, iš plačių jo lygumų bei purpurinių apsnūdusių kalnų - nežinia. Garlenas visuomet buvo ir tebėra stebuklų kraštas - kartkartėmis ten skrajodavo kilimai, o šventieji, grodami dūdele, priversdavo atsiverti pintines, iš kurių išlįsdavo virvės ir iškildavo ligi pat dangaus; tuomet jie užsliuogdavo jomis ir dingdavo pačiame danguje, ir niekas jų daugiau niekados nematė. Kokia daugybė medžiotojų iš Delaino ir Andujos vykdavo į Garleną, ieškodami žinių! Dauguma jų negrįždavo, dingdavo, kaip ir tie, kurie virvėmis užsliuogdavo į dangų. Na, o tiems, kurie sugrįždavo, įgytosios žinios neką tepagelbėdavo.

Žinoma, labai galimas daiktas, kad Flegas atvyko į Delainą iš Garleno, tačiau netgi tuomet jis atsidangino čionai gerokai anksčiau nei Rolando senelio valdymo laikais. Tiesą sakant, Delaine jis lankėsi keletą kartų ir atvykdavo čia gana dažnai, tik kiekvieną sykį pasivadindavo kitu vardu. Tačiau kas kartą jis atnešdavo vien vargą, nelaimes bei mirtį. Dabar jis vadinosi Flegu. Ankstesnįjį sykį jo vardas buvo Bilas Hinčas, o pareigos - "Jo šviesybė Vyriausiasis karaliaus rūmų budelis". Nuo tų laikų praslinko jau du šimtai penkiasdešimt metų, tačiau jo vardu motinos lig šiol gąsdina nepaklusnius vaikus. "Jeigu tu tuoj pat nesiliausi zyzti ir žliumbti, ateis Bilas Hinčas ir išsineš tave!" - sako jos. Ištarnauti vyriausiuoju budeliu valdant iš eilės trims karaliams, beje, patiems didžiausiems kraugeriams - ne juokai; o, ši istorija labai ilga... Bilo Hinčo kirvis sutrumpino gyvenimus ne vienam šimtui, ir netgi ne vienam tūkstančiui pasmerktųjų.

O dar anksčiau, prieš keturis šimtus metų iki to laiko, kai šalį ėmė valdyti Rolandas su sūnumis, Flegas pasirodė pasivadinęs dainininku Brousonu, tapusiu artimiausiuoju karaliaus ir karalienės patarėju, tačiau, ištrimitavęs kruvino karo tarp Delaino ir Andujos pradžią, jis išnyko lyg dūmelis.

O prieš tai...

Bet ar verta tęsti? Nesu tikras, jog net norėdamas įstengčiau viską papasakoti. Kai istorija tokia ilga, netgi pasakotojai užmiršta ištisus periodus, nesugeba visko smulkiai nupasakoti nuo pradžios iki galo.

Taigi Flegas visuomet pasirodydavo skirtingu pavidalu, krėsdavo vis kitokias niekšybes. Nesikeisdavo tik viena - gobtuvas; jis tiesiog geidė likti beveidis arba sudaryti tokį įspūdį. Ir dar: Flegas nė sykio nebuvo karaliumi. Jis visuomet tik šnibždėjo, slėpdamasis šešėlyje, ir dosniai liejo nuodus į karalių ausis.

Kas gi iš tiesų buvo šis juodasis žmogus? Nežinau... Ir kur jis dingdavo tarp savo pasirodymų Delaine? Ir į šį klausimą aš neturiu atsakymo.

Nejaugi niekas niekados neįtarė, kad jis atsirasdavo vien tik siekdamas blogo? Be abejo, įtarė, bet tik nedaugelis: metraštininkai bei visokie pasakotojai, panašūs į mane. Įtarė, jog žmogus, kuris dabar vadinosi Flegu, ir anksčiau buvojo Delaine, tačiau jo ketinimai niekados nebuvo tyri. Bet visi įtarinėtojai bijojo apie tai šnekėti. Žmogus, išgyvenęs septyniasdešimt šešerius metus ir sugebėjęs pasenti tik dešimčia metų, tikriausiai buvo raganius; žmogus, kurio gyvenimas dešimt kartų ilgesnis už įprastinį, gali būti net ir pačiu velniu.

Ko jis troško? Tikiuosi, jog į šį klausimą aš įstengsiu atsakyti. Kaip ir kiekvienas piktas bei pavydus žmogus, jis troško valdžios. O pasinaudodamas valdžia, jisai kėlė nesantaiką bei vaidus. Karaliumi tapti jis nenorėjo. Labai dažnai karaliai liūdnai baigdavo savo dienas, o kai karalystės reikalai pablogėdavo, valdovų galvos neretai atsidurdavo ant virbų palei pilies sienas. Bet štai karaliaus patarėjai, rezgantys savo pinkles tamsiuose užkaboriuose... Šie žmonės dažniausiai dingdavo taip lengvai, kaip dingsta vakaro šešėliai po saulėlydžio, nelaukdami, kol budelis iškels kirvį. Flegas sirgo liga, karštlige, ieškančia šalto proto, kurį galėtų įkaitinti. Jis slėpė savo veiksmus lygiai taip pat, kaip ir veidą, o kai užslinkdavo sunkūs laikai (o šitaip po kurio laiko visuomet nutikdavo) - Flegas išnykdavo kaip saulėtekio šešėlis.

Vėliau, praslinkus krizei bei karštymečiui, pasibaigus tvarkos atkūrimo darbui ir atėjus momentui, kai vėl atsirasdavo ką ardyti bei griauti, Flegas, kur buvęs, kur nebuvęs, vėl pasirodydavo ir imdavo kurti bei įgyvendinti savo pragaištingus planus.

18

Šįsyk, pasirodęs Delaino karalystėje, Flegas iš karto pamatė ir suprato, kad aplinkybės susiklosčiusios kuo puikiausios. Rolando senelis Lendris buvo senas kvailys ir girtuoklis, jį pa-

veikti galėjai visai lengvai - imk ir kedenk it šiltą vilną. Tačiau jis pernelyg greitai numirė: vargšelį ištiko širdies priepuolis ir galas. Teisybė, Flegas tuo metu jau buvo visiškai tikras, jog jis nė truputėlio negeidžia, kad skeptras atsidurtų Litos, Rolando motinos, rankose.

Nepatrauklios išorės, tačiau labai geros širdies Lita buvo pernelyg stiprios valios, kad Flegui pavyktų paversti ją savo beprotiškų idėjų vykdytoja.

Jeigu Flegas būtų atkeliavęs anksčiau, jam būtų užtekę laiko bei galimybių pašalinti Litą, tai yra padaryti tą patį, ką jis ketino įvykdyti dabar: pašalinti Piterį sau iš kelio, tiksliau, Tomui iš kelio.

Tačiau tuomet Flegui tebuvo likę šešeri metai. O tokiems darbams šešeto metų nepakanka.

Ir visgi Lita leido Flegui būti jos patarėju, ir šis faktas buvo reikšmingas. Litai Flegas nepatiko, bet vis dėlto ji neišvarė burtininko. Matyt, todėl, kad jis mokėjo burti kortomis ir nuspėdavo likimą. Ir dar Litai kartais patikdavo klausytis įdomių šnekų bei paskalų apie įvairius karalystės bei rūmų skandalus, o juk Flegas pasakydavo ne tik apie tai, kas įvyko, bet ir apie tai, kas dar tik įvyks, tad karalienė patirdavo dvigubą malonumą ir galėdavo apsispręsti, kaip teisingiausiai pasielgti.

Prisipažinkite, sunku atsispirti tokiai pagundai, netgi jaučiant, kad žmogus, suteikiantis tau šiuos malonumus, gali būti pavojingas. Tačiau Flegas elgėsi atsargiai ir niekados nepasakojo karalienei apie tamsiąsias įvykių puses, apie kurias bylojo jam kortos ir kurios galėjo nuliūdinti karalienę. Litą paprastai domindavo tik meilės intrigos. Kas turi kokį meilužį ar meilužę ir kas apkalbėjo jį arba ją vyrui arba žmonai, ir taip toliau, ir panašiai.

Na, o apie įvairiausius slaptus sąmokslus ką nors nužudyti bei apie kitokius baisius dalykus karalienė stengėsi nieko negirdėti. Būrimas kortomis, padedant Flegui, jai buvo beveik nekaltas užsiėmimas.

Ilgo ilgo Litos karaliavimo metu Flegui pavyko įgyvendinti pagrindinę savo užduotį - išsilaikyti savo vietoje ir neleisti, kad kas nors įtartų nedorus jo kėslus. Kitaip tariant - likti šešėlyje. Be abejo, laikinai. Aišku, netgi per šį laikotarpį Flego veikloje pasitaikydavo ryškių žybtelėjimų - pavyzdžiui, jam pavyko sukelti vaidą tarp dviejų turtingų Pietinės Baronijos dvarininkų, diskredituoti gydytoją, kuriam pavyko rąsti vaistą nuo kažkokios kraujo infekcijos (Flegas norėjo, kad bet kokie vaistai būtų pripažinti karalystėje tik tuomet, jei jie turi magines galios). Štai jums mažytės taikaus ir ramaus Flego gyvenimo laikotarpio iliustracijos. Gryniausios smulkmenos, o ne rimti darbai.

Į valdžią atėjus kreivakojui vargšeliui, bejėgiui Rolandui, Flego reikalai ėmė sparčiai judėti pagrindinio jo tikslo link. O tikslą jis turėjo. Tikslą, kurio siekti galėjo tik liguistas jo protas, baisų ir drauge grandiozinį. Flegas sumanė nei daugiau, nei mažiau, tik galutinai nuversti monarchiją, surengti kruviną perversmą ir ištisiems tūkstantmečiams nugramzdinti šalį į chaoso bei anarchijos liūną. Žinoma, ne iš karto, prireiks vienerių, gal dvejų metų: mažiau ar daugiau - koks skirtumas?

19

Šaltame Piterio žvilgsnyje Flegas matė realią grėsmę savo planams bei kruopščiam darbui. Jis vis tvirčiau ir tvirčiau įsitikino, jog būtinybė pašalinti Piterį jau pribrendo. Burtininkas jautė Delaine gyvenąs jau pernelyg ilgai. Metas artėti prie finalo. Griaunančioji jėga jau pradėjo savo darbą, ir liaudis ėmė niurzgėti. Viskas, kas prasidėjo valdant Rolandui - stabilus mokesčių didinimas, naktiniai įsiveržimai į fermerių svirnus, siekiant atimti visą paslėptą derlių bei maisto produktus; rūmų armijos apginklavimas - visa tai turi tęstis Tomo valdymo laikotarpiu iki paties galo. Flegui, jo paties manymu, jau nebebuvo laiko laukti, kol praslinks Piterio karaliavimo laikotarpis. Jis ir taip jau beprasmiškai pralaukė, kol valdė Piterio senelė. Juk tapęs karaliumi, Piteris nelauktų, kol liaudies niurzgėjimas pasiektų jo ausis. O labiausiai Flegas baiminosi, kad pirmasis karaliaus Piterio įsakymas gali būti Flego išvijimas iš karalystės iki gyvos galvos, už sugrįžimą baudžiant mirties bausme. Žinoma, Flegas galėjo pašalinti patarėją, šiam dar nespėjus duoti tokio patarimo, tačiau visa bėda, kad Piteriui apskritai nereikėjo patarėjų. Jisai pats sau patardavo - ir kai Flegas pastebėdavo į save nukreiptą šaltą, bebaimį dabar jau penkiolikmečio jaunuolio žvilgsnį, jam atrodydavo, kad Piteris jau davė sau tokį patarimą.

Berniukui patiko skaityti, jis mėgo istoriją, o per pastaruosius dvejus metus, kai tėvas ėmė stipriai senti bei žilti, Piteris pradėjo pernelyg daug klausinėti apie tėvo patarėjus bei kai kuriuos mokytojus. Daugelis šių klausimų buvo vienaip ar kitaip susiję su Flegu ir vertė Piterį susimąstyti.

Flego manymu, faktas, kad keturiolikmetis penkiolikmetis berniukas uždavinėja tokius klausimus, jau pats savaime blogas, o kad visi tie baikštūs, bet pastabūs metraštininkai bei rūmų patarėjai atsakinėdavo jam gan sąžiningai, buvo dar blogiau. Tai reiškė, kad žmonių sąmonė jau laikė Piterį karaliumi ir džiaugėsi tokiu būsimuoju valdovu. Jie juo tikėjo ir mielai dalijosi su juo žiniomis vildamiesi, jog galiausiai karalius taps toks pat inteligentiškas, kokiais jie laikė save. Ir dar jiems buvo malonu, kad Piteris, ne taip kaip jie, buvo drąsus ir ryžtingas berniukas,

tapsiantis karaliumi liūtaširdžiu, apie kurį žmonės kurs legendas. Su jo vardu jie siejo savo viltį susigrąžinti šviesųjį žmonių visuomenės pradą - šią seną nuostabią jėgą, kuri įveiks ją beužgožiančią tamsą.

"Taip, Piterį reikia pašalinti, ir kuo greičiau", - pats sau šnekėjo Flegas kiekvieną vakarą, prieš nugrimzdamas į savo vidinio "aš" juodumą ir užmigdamas, o kitą rytą, kai pakirsdavo iš tos juodumos, jo pirmoji mintis būdavo lygiai tokia pati.

Tačiau įvykdyti šią užmačią buvo sunkiau, nei atrodė. Rolandas mylėjo savo sūnus ir galėjo nedvejodamas atiduoti savo gyvybę už bet kurį iš jų. Tačiau jo meilė Piteriui buvo ypač karšta. Kol princas dar buvo kūdikis ir gulėjo lopšyje, ko gero, buvo galima padaryti taip, kad jo mirtis atrodytų natūrali, tačiau dabar Piteris jau tapo sveiku ir tvirtu paaugliu. Reikėjo sugalvoti ką nors kita. Jeigu, įvykus nelaimingam atsitikimui, berniukas žus, skausmo kamuojamas Rolandas ištyrinės menkiausias tragedijos smulkmenas.

Flegas neretai pagalvodavo, kad likimo ironija gali būti ir tokia: jeigu berniukas staiga iš tiesų žūtų nelaimingo atsitikimo metu, karalius vis vien imtų įtarinėti ir kaltinti Flegą. Juk tereikia tik akimirksniui užsižiopsoti, ir berniukas gali patekti į vandens sūkurį; tik mažumėlę slystelėti, ir, bežaisdamas su bičiuliu Stadu "Siūlau tau" bei šliauždamas arklidės stogu, gali nuo jo nusiristi... šuoliuodamas visu greičiu jis gali nukristi nuo arklio... Na, o paskui? Ko reikėtų tikėtis iš susisielojusio Rolando?

Jis tikriausiai pagalvotų apie žmogžudystę, ir tuomet jo žvilgsnis, ko gero, nukryptų į Flegą. Rolando motina burtininku nepasitikėjo, ir sūnus apie tai žinojo. Jis ir pats juo nepasitikėjo, tiesa, baimės bei susižavėjimo skatinamas, karalius giliai slėpė šį jausmą.

Kartais Flegas klausdavo pats savęs, ar turėjo Rolandas priežasčių, dėl kurių galėtų įtarti Flegą prikišus nagus prie jo sūnaus mirties. Burtininkas privalėjo padaryti viską, kad jokių įtarimų karaliui nekiltų. Jis netgi išgalvodavo situacijas, kuriose berniuko gyvybei iškildavo pavojus, tačiau Flegas, demonstruodamas savo rūpestį dėl jo sveikatos, princą išgelbėdavo, ir Rolandas būtinai sužinodavo apie šį įvykį.

"Berniuką reikia pašalinti! Reikia! Ir kuo greičiau!"

Lėkė dienos, slinko savaitės ir mėnesiai, plaktukėlis Flego galvoje stukseno vis dažniau ir atkakliau: "Pašalinti! Pašalinti! Metas!" Rolandas kas dieną vis labiau seno ir silpo, o Piteris brendo, įgavo vis daugiau išminties ir darėsi vis pavojingesnis priešininkas. Ką gi daryti? Visos Flego mintys nuolatos sukosi apie tą patį, jis pasidarė irzlus ir piktas. Tarnai, ypač Piterio liokajus Brendonas bei Brendono sūnus Denis, stengėsi apeiti Flegą kuo didesniu lankstu ir šnibždėjosi tarpusavyje apie šiurpius

kvapus, kurie vėlyvais vakarais sklisdavo iš Flego laboratorijos. Denis, kuris ateityje turėjo užimti tėvo vietą ir tapti Piterio liokajumi, ypač bijojo Flego ir sykį paklausė tėvo, ar galįs pasišnekėti su Piteriu apie keistą burtininko elgesį. "Tiesiog kad perspėčiau jį dėl pavojaus", - paaiškino Denis tėvui.

- Jokiu būdu, nė vieno žodžio, - uždraudė tėvas berniukui, išraiškingai į jį pažvelgdamas. - Aš draudžiu tau. Tas žmogus labai pavojingas.

- Tada juo labiau reikia įspėti princą, - nedrąsiai tęsė Denis.

- Tik bukagalvis šliaužiančios gyvatės šnypštimą gali palaikyti vandens nugludintų akmenėlių šnarėjimu ir mėginti juos paliesti ranka, - pratarė Brendonas, - o mūsų princas toli gražu ne bukagalvis, Deni. Nagi įpilk man dar vieną taurelę džino, ir daugiau apie tai nebešnekėsime.

Taigi Denis nieko nepasakė Piteriui apie savo įtarimus, tačiau didžiulis atsidavimas bei meilė savo jaunajam šeimininkui po pokalbio su tėvu kasdien tolydžio stiprėjo, lygiai kaip ir siaubas, kurį keldavo gobtuvuotasis karaliaus patarėjas. Vos tik pamatęs ilgo apsiausto skvernais siaurus pilies koridorius šluojantį Flegą, jis, tirtėdamas visu kūnu, kaipmat sprukdavo šalin ir tyliai sau galvodavo: "Gyvatė, tikra gyvatė. Būk atsargus, Piteri, stebėk jį, klausykis, ką jis šneka".

Vieną vakarą (Piteriui tuomet jau buvo sukakę šešiolika metų, ir Flegas bemaž patikėjo, jog pats nerizikuodamas neįstengs jo pašalinti) burtininko galvon staiga toptelėjo šitaip ilgai jį kankinusios problemos sprendimas. Buvo audringa naktis. Gatvėje siautėjo neregėtai galingas rudens viesulas; nuo vėjo dejavo ir girgždėjo visa pilis. Delaino gatvės liko tuščios, nes visi praeiviai stengėsi pasislėpti nuo šalto, permerkiančio lietaus ir kiaurai košiančio vėjo.

Tą naktį Rolandas smarkiai peršalo. Pastaruoju metu jis dažnai sirgo, o visi stiprieji Flego vaistai karaliui kažkodėl nebepadėdavo. Menkiausias peršalimas, galbūt net ir šis, nuo kurio Rolandas dabar šniurkšėjo ir čiaudėjo, galėjo nesunkiai apimti plaučius ir baigtis mirtinu plaučių uždegimu. Magiškieji vaistai didžiai skiriasi nuo paprastų vaistų, kuriuos paskiria gydytojas, ir Flegas žinojo, kodėl jo gydymas Rolandui nebepadeda. Ogi todėl, kad Flegas nebenorėjo, kad jo vaistai būtų veiksmingi. Bet visgi burtininkas vis dar palikdavo Rolandą gyvą, nes privengė Piterio.

"Kaip aš trokštu, kad tu, seni, greičiau pakratytum kojas!" - galvojo Flegas, sėdėdamas priešais smilkstančią žvakę, klausydamasis stūgaujančio vėjo bei dvigalvės papūgos, per miegus besišnibždančios pačios su savimi, ir nesitverdamas kone vaikišku įtūžiu.

"Už sudilusį skatiką, už patį menkiausią sudilusį skatiką nužudyčiau tave savo paties rankomis - šitiek nedorybių man prikrėtei tu, kvailė tavo žmona ir vyresnysis jūsų sūnus. Na ir tegu, tegu žlunga visi mano planai, tavojo nužudymo džiaugsmas atlygins netektį! Taip, pats susidorojimo procesas suteiks man laimės..."

Staiga Flegas sustingo, pasitempė ir įsispoksojo į savojo požemio tamsą, kur sklandė beveik nematomi šešėliai. Galvoje it fakelas sužibo ir įsiliepsnojo idėja. Žvakės liepsnelė pažaliavo ir netrukus užgeso.

- Mirtis! - sukliko tamsoje viena dvigalvės papūgos galva.

- Žmogžudystė! - spygtelėjo antroji.

Ir tuomet neperžvelgiamoje tamsoje nuaidėjo niekieno nematomo Flego kvatojimas.

20

Visais laikais iš visų priemonių, kurios buvo naudojamos karaliaus arba karališkosios šeimos narių nužudymui, nuodai buvo pats populiariausias būdas. O kas gi kitas, jei ne burtininkas puikiausiai išmanė įvairiausius nuodus? Flegas, vienas galingiausių magų iš visų, kurie kada nors gyveno Žemėje, žinojo visas egzistuojančių nuodų rūšis, kurios žinomos ir mums: arsenas, strichninas, kurarė, paralyžiuojanti raumenis bei paskiausiai širdį, nikotinas, šunvyšnė, šungrybis... Flegas žinojo galybės rūšių vorų bei gyvačių nuodus, karštąjį nuodingosios lelijos mišinį, kvepiantį medumi bei mirštančioms aukoms suteikiantį nepakeliamus skausmus ir konvulsijas, nuo kurių jos klykia širdį veriančiais balsais. Gali būti, jog Flegas nežinojo gal tik kokio tuzino pasaulyje egzistuojančių nuodų, tačiau jam buvo žinomi tuzinų tuzinai vienų už kitus baisesnių nuodų.

Visi šie milteliai ir skysčių indeliai buvo kruopščiai suvynioti, sunumeruoti ir paslėpti ant lentynų pačiame tolimiausiame ir sunkiausiai pasiekiamame Flego kambaryje, kur nepatekdavo nė vienas tarnas. Čia buvo tarytum Flego "koplyčia", kur atleidžiamos nuodėmės būsimosioms jo aukoms, kurios klyks ir blaškysis, ištiktos priešmirtinės agonijos. Flegas dažnai lankydavosi šiame kambaryje, norėdamas pataisyti prastą nuotaiką. Šioje velnio vitrinoje savo eilės laukė visi tie dalykėliai, kurių be galo bijojo paprasti mirtingieji, silpnos dvasios žmoneliai: galvos sopė, lyg plaktukas kaukšinti smegenyse, pilvo mauduliai, nuo kurių nelaimingasis rėkia ir raitosi, vyma, viduriavimo priepuoliai, kraujagyslių sutrūkinėjimas, širdies paralyžius, akių obuolių išsprogimas, liežuvio pajuodavimas, išsikraustymas iš proto ir taip toliau.

Tačiau pačius baisiausius nuodus Flegas laikė atskirai. Jo kabinete stovėjo stalas, kurio visi stalčiai buvo užrakinti, tačiau vienas stalčius buvo užrakintas trimis spynomis; jo viduje gulėjo geležinė dėžutė, visa aprašinėta maginiais simboliais. Dėžutės užraktas buvo unikalus. Atrodė, jog jo paviršių sudaro oranžinio atspalvio metalas, tačiau apžiūrėjus iš arčiau paaiškėdavo, jog čia ne metalas, o augalinės kilmės medžiaga, tiksliau, specifinė daržovės rūšis - klefos morka. Sykį per savaitę Flegas laistė šią "gyvąją spyną" skysčiu iš mažyčio buteliuko. Ir toji klefos morka, rodos, turėjo šiokio tokio proto: jeigu kas nors pamėgintų išlaužti arba atrakinti klefos užraktą, spynelė imtų garsiai rėkti. Dėželės viduje glūdėjo dar viena, mažesnė, dėželė, kurią galėjai atrakinti rakteliu, kybančiu Flegui ant krūtinės.

Antrojoje dėželėje gulėjo paketėlis, o jame - žiupsnelis žalsvo smėlio. "Gražus smėliukas, - pagalvotumėte jūs, - tačiau nieko ypatingo, apie ką vertėtų papasakoti mamai laiške į namus". Tačiau čia buvo stipriausi pasaulyje nuodai - netgi Flegas jų bijojo. Jam juos atvežė iš Greno dykumos. Didžiulė nuodinga Greno dykuma driekėsi už Garleno ribų, o Delaino žmonės apie ją nieko nežinojo. Prie dykumos galėjai prisiartinti tik eidamas pavėjui, nes vos tik vėjas papūstų iš dykumos pusės, karštas jos kvėpavimas drauge su užnuodytu oru atneštų neišvengiamą mirtį. Tačiau ne staigią mirtį, ne. Nuodai veikė ne iš karto. Dieną, dvi, o gal ir tris žmogus, įkvėpęs dykumos liepsnos ar net prarijęs keletą smiltelių, jautėsi gana normaliai - netgi geriau nei bet kada anksčiau. Tačiau staiga jo plaučiai imdavo degti, parūkdavo oda, kūnas susiraukšlėdavo ir tapdavo panašus į mumiją. Paskui žmogus krisdavo negyvas, vien tik plaukai dar degdavo. Įkvėpusieji nuodingo dykumos oro arba prarijusieji keletą jos smiltelių sudegdavo iš vidaus. Jos smėlį vadino "drakono smėliu", o priešnuodžių jam tiesiog neegzistavo. Puiku, ar ne?!

Tai štai, tą lietingą vėjuotą naktį Flegas nusprendė keletą "drakono smėlio" kruopelyčių įberti į vyno taurę ir įteikti ją Rolandui. Mat Piteris pradėjo tokią tradiciją: kas vakarą jis atnešdavo tėvui taurę vyno. Visi pilyje apie tai žinojo ir gyrė berniuką, kad rūpinasi tėvu. "Rolandui išties maloni sūnaus draugija, ir jis mielai išgerdavo berniuko atneštąjį vyną", - mąstė Flegas. Tačiau pastaruoju metu Piteris susižavėjo kažkokia mergina ir kiekvieną laisvą minutę stengėsi pabūti su ja; todėl pas tėvą jis paprastai užtrukdavo ne ilgiau nei pusvalandį. Taigi Flegas pagalvojo, kad jeigu jis ateis, Piteriui pasišalinus, ir taipogi atneš vyno, Rolandas tikriausiai neatsisakys antrosios taurės. Na, o toji taurė bus ypatinga!

- Puikus karštas vynas, mano valdove! - galvojo Flegas, o jo piktame siaurame veide šmėstelėjo šypsenos šešėlis. - Nuosta-

bus vynas, o kodėl gi ne? Juk vynuogynas yra visai šalia pragaro vartų... O kai nuodai ims ėsti tavo vidurius, tuomet sužinosi, kas yra tikras pragaras.

Flegas krestelėjo galvą ir nusikvatojo.

21

Vos tik paaiškėjus veiksmų planui, kuriuo Flegas ketino atsikratyti abiejų - ir Rolando, ir Piterio, burtininkas laiko veltui nebegaišo. Jis griebėsi visų savo magiškųjų sugebėjimų, kad grąžintų karaliui puikią savijautą. Raganius patenkintas stebėjo, kaip gerai karalių veikė visi jo stebuklingieji vaistai, ko nebuvo jau ilgą laiką. Mat jis iš tiesų norėjo, kad karalius gerai jaustųsi, nes pagal planą Rolandą reikėjo nužudyti taip, kad visi suprastų jį mirus ne sava mirtimi. Rimtai pasvarsčius, situacija gali pasirodyti išties juokinga.

Vieną vėjuotą vakarą, praslinkus lygiai savaitei po to, kai karalius liovėsi čiaudėjęs ir kosėjęs, Flegas atrakino baisųjį stalčių, išėmė dėžutę ir burbtelėjo, kreipdamasis į klefos morką: "Šauniai padirbėjai". Šioji atsakydama kvailai suspigo. Flegas kilstelėjo sunkų dangtelį ir išėmė antrąją, visai mažą, dėželę, kurią atrakino jam ant kaklo kabojusiu rakteliu. Iš mažosios dėželės jis išėmė paketėlį su "drakono smėliu". Pastarąjį raganius užkerėjo iš anksto, todėl buvo apsaugotas nuo pražūtingo nuodų poveikio, bent jau pats taip manė. Tačiau visgi, nenorėdamas rizikuoti, burtininkas paėmė sidabrinį pincetą, juo atidarė paketėlį ir padėjo jį ant savo stalo šalia karaliaus taurės. Nuo įtampos jam ant kaktos sužibo prakaito lašai. Tereikėjo vieno netikslaus judesio - ir už klaidą jis sumokėtų savo paties gyvybe.

Flegas išėjo į koridorių, besileidžiantį kalėjiman, sukaupti oro atsargų. Jis kvėpavo giliai ir dažnai, stengdamasis kaip reikiant išvėdinti plaučius. Greitai kvėpuojant, visas kūnas prisipildo deguonies, tad paskui galima ilgesniam laikui sulaikyti kvėpavimą. Kritiniu savo pasiruošimų momentu Flegui reikėjo kurį laiką visai nekvėpuoti ir jis ruošėsi šiam momentui. "Negali būti jokių klaidų, - mąstė Flegas, - nei didelių, nei mažų". Pernelyg daug malonumų jo laukia, tad nedera tiesiog imti ir numirti.

Jis paskutinį sykį giliai iškvėpė ir įtraukė oro pro grotuotą langą, esantį netoli jo apartamentų. Paskui įėjo į savo kambarį. Priėjęs prie stalo, ant kurio gulėjo paketas, išsitraukė iš už juostos durklą ir atsargiai perpjovė paketą. Ant stalo dar gulėjo plokščias obsidiano gabalas, kurį Flegas naudojo kaip prespapjė ir kuris tais laikais buvo laikomas pačiu kiečiausiu akmeniu Žemėje. Burtininkas pincetu apvertė paketą ir visą jo turinį išbėrė ant akmens. Pakete smėlio liko labai mažai - ne daugiau nei tuzinas smiltelių, tačiau šis tuzinas buvo ypač reikšmingas

Flego planui. Kad ir koks tvirtas buvo akmuo. jis tuoj pat pradėjo rūkti. Prabėgo trisdešimt sekundžių. Flegas atsargiai paėmė į rankas obsidianą, taip, kad nė viena smiltelė nepatektų jam ant odos, nes tuomet ji pradegintų kūną, pasiektų vidurius bei širdį ir sudegintų ją kraupia ugnimi. Jis palenkė akmenį prie taurės ir subėrė į ją kristalėlius. Paskubomis, kol smėlis nepradėjo ėsti stiklo, Flegas įpylė į bokalą karaliaus mėgstamojo vyno, tokio pat, kokio jam kas vakarą atnešdavo Piteris ir kurio tikriausiai neša jam dabar.

Smėlis akimirksniu ištirpo, raudonas vynas blykstelėjo žaliu atspalviu, o paskui vėl tapo toks kaip anksčiau. Iš viso praėjo penkiasdešimt sekundžių. Flegas sugrįžo prie stalo ir paėmė akmenį bei durklą (laikydamas šį už koto). Perpjaunant paketą, ant peilio ašmenų pateko vos keletas "drakono smėlio" kristalų, tačiau jie jau dirbo savo darbą: nuo garsiojo Andujos plieno paviršiaus kilo keletas mažyčių dūmų srovelių. Akmenį bei durklą Flegas išnešė į koridorių.

Prabėgo septyniasdešimt sekundžių, ir Flegui jau spaudė krūtinę: oro atsargos baigėsi, jam reikėjo įkvėpti.

Paėjėjęs trisdešimt pėdų kalėjiman vedančiu koridoriumi (ši kelionė nė vienam Delaino gyventojui neatrodė maloni), ant grindų galėjai pamatyti groteles. Flegas išgirdo po jomis gurgant vandenį, ir jeigu jau būtų pradėjęs kvėpuoti, būtų pajutęs nuo grotelių sklindantį dvoką.

Čia buvo rūmų kanalizacija. Flegas švystelėjo į angą peilį bei akmenį ir, išgirdęs dvigubą pūkštelėjimą, išsišiepė. Paskui nuskubėjo prie lango ir ėmė godžiai ryti orą. Atgavęs kvapą, burtininkas sugrįžo į savo kabinetą. Dabar ant stalo gulėjo tik pincetas, paketas ir stovėjo vyno taurė. Flegas ėmėsi visų atsargumo priemonių ir buvo tikras, kad šie daiktai jam nebepakenks. Jis jautė pasitenkinimą, kad gerai atliko savo darbą. Tiksliau, darbas dar nebuvo atliktas, tačiau pasiruošimai jau baigti. Burtininkas pasilenkė prie taurės ir pauostė. Pavojaus nebebuvo - skystyje ištirpęs "drakono smėlis" neskleidė nei kvapo, nei nuodingų garų. Štai jeigu jis patektų ant kieto paviršiaus, pavyzdžiui, ant kūno arba akmens, tuomet imtų veikti be jokio pasigailėjimo.

Flegas pakėlė vyno taurę prieš šviesą ir pasimėgavo kruvina gėrimo spalva.

- Paskutinioji vyno taurė, mano karaliau! - ištarė jis ir nusikvatojo. Jis juokėsi tol, kol siaubo apimta dvigalvė papūga klyktelėjo: "Kai kas tikrai sušildys tau žarnas!"

Burtininkas atsisėdo, apvertė smėlio laikrodį ir ėmė skaityti storą užkeikimų bei užkalbėjimų knygą. Šią žmogaus oda įrištą knygą Flegas skaitė jau ištisą tūkstantį metų, o perskaitė tik ketvirtadalį. Jos negalima buvo skaityti pernelyg ilgai - per daug

didelė rizika išsikraustyti iš proto nuo viso to, ką čia buvo prirašęs pamišėlis Alhazredas iš tolimųjų Lengo kalnų slėnių.

Valandą, bet ne daugiau. Kai viršutinioji smėlio laikrodžio dalis ištuštės, Flegas bus tikras, kad Piteris atėjo pas karalių ir jau išėjo. Po valandos jis galės nunešti Rolandui paskutiniąją vyno taurę. Minutėlę Flegas stebėjo, kaip plonytė balto smėlio srovelė sunkiasi pro liekną smėlio laikrodžio liemenį, o paskui pasilenkė prie knygos.

22

Rolandas buvo labai patenkintas, net susijaudino, kad Flegas jam prieš miegą atnešė taurę vyno. Jis dviem gurkšniais išgėrė vyną ir padėkojo tvirtindamas, kad vynas puikiai jį sušildė. Flegas, šyptelėjęs pats sau po slaptinguoju gobtuvu, pratarė:

- Aš tikėjausi, kad sušildys, jūsų didenybe!

23

Nežinia, ar likimas lėmė Tomui pamatyti tą naktį Flegą su savo tėvu, ar tik paprasčiausia sėkmė - spręskite patys. Aš žinau tik, kad jis juos pamatė, ir taip nutiko, ko gero, todėl, kad Flegas ilgus metus nėrėsi iš kailio, siekdamas tapti vienišo nelaimingo berniuko draugu.

Aš tuoj pat jums viską paaiškinsiu, bet pirmiausia jums reikia sužinoti, kas yra magija, nes gali būti, kad jūs ją suprantate neteisingai.

Pasakojimuose apie kerus paprastai minimos trys stebuklų rūšys, ir taip nerūpestingai, tarytum juos daryti galėtų bet kuris antros kategorijos burtininkas. Kokios yra šios rūšys? Prašom: švino pavertimas auksu, kūno formos pakeitimas ir pasivertimas nematomu.

Pirmasis dalykas, kurį privalote žinoti, yra toks: tikroji magija - tai sunkus darbas. Jei netikite - pamėginkite priversti išnykti savo mielą tetulę, kai ji atvyks paviešėti pas jus keletui savaičių. Ne, tikroji magija - sudėtingas dalykas, ir nors kurti blogus kerus yra lengviau nei geruosius, tačiau ir blogoji magija yra ganėtinai sudėtinga.

Norint šviną paversti auksu, reikia žinoti priderančius užkeikimus bei susirasti žmogų, kuris pamokytų jus skaldyti švino gabalus. Na, o kūno formos pakeitimas ir virtimas nematomu yra neįmanomi arba beveik neįmanomi dalykai.

Kartkartėmis Flegas, didis mėgėjas slapta klausytis, nugirsdavo kvailius pasakojant apie jaunus princus, kurie, gelbėdamiesi iš blogio genijų nagų, ištaria vienui vieną stebuklingą žodį ir išnyksta iš akių. Flegas girdėjo ir apie žavingas princeses. Pasa-

kojimuose princesės kažkodėl visuomet buvo be galo gražios, nors Flegas iš patirties žinojo, kad daugelis princesių - išlepintos pikčiurnos, galutinė ilgos išsigimusios giminės linijos išdava, bjaurios ir nenusakomos bukagalvės. Tai štai, pasakų karalaitės didžiulius žmogėdras sugebėdavo paversti zvimbiančiomis musėmis, kurias paskui akimirksniu priplodavo. Jos visuomet pataikydavo lengvai ir tiksliai, nors nė viena iš daugelio Flego matytų išpaikusių damų neįstengtų priploti netgi apdujusios gruodžio muspalaikės, rėpliojančios palange.

Pasakojimuose viskas vyko sklandžiai, herojai dažnai keisdavo kūno formą arba tapdavo perregimi it lango stiklas. Gyvenime Flegas nematė nieko panašaus. Jis pažinojo vieną didį Andujos magą, kuris nusprendė išmokęs keisti kūno formą. Kai po šešeto meditacijos mėnesių bei po savaitės persikūnijimų į kitus kūnus jis ištarė paskutinįjį baisųjį užkeikimą, rezultatas buvo tik toks, kad jo nosis tapo trejeto metrų ilgio ir vargšelis pamišo. Iš didžiulių jo šnervių pradėjo augti nagai. Flegas prisimindavo jį niūriai šypsodamasis. Gal jis ir buvo didis magas, tačiau tikras kvailys.

Virsti nematomu taip pat buvo neįmanoma, bent jau taip manė Flegas. Tiesa... galima buvo tapti neryškiu. Taip, "neryškus" - ko gero, pats tinkamiausias terminas, nors galima buvo vartoti žodžius "miglotas", "vaiduokliškas", "nepastebimas". Pasiversti nematomu Flegas nesugebėjo, tačiau suvalgius specialaus magiško patiekalo ir ištarus keletą užkeikimų jis galėjo tapti neryškus. Kai tampi neryškus, o kitas žmogus, pavyzdžiui, tarnas, eina pro šalį, neryškusis gali tiesiog žengtelėti į šoną ir tyliai pastovėti, kol tas praeis. Tarnas paprastai žiūrėdavo sau po kojų arba kažkodėl įsispoksodavo į viršų. Jei neryškusis įeidavo į kambarį, nutildavo kalbos, žmonės sumišdavo, paniurdavo, tarsi visiems vienu metu imtų skaudėti pilvą. Deglai ir šviestuvai pradėdavo rūkti, o žvakės dažniausiai užgesdavo. Tačiau neryškusis turėjo vengti gerai pažįstamų žmonių, nes labai geri pažįstami matydavo netgi neryškųjį. Neryškumas - geras dalykas, bet jis neprilygsta virtimui nematomu.

Tąnakt, kai Flegas nešė Rolandui užnuodytąjį vyną, jis pirmąsyk pasivertė neryškiu. Jis vylėsi, kad nesutiks jokių gerų pažįstamų. Buvo jau po devynių, karalius paseno ir dažnai sirgo, dienos sutrumpėjo, ir pilies gyventojai anksti eidavo gulti.

"Kai karaliumi taps Tomas, - mąstė Flegas, skubiai nešdamas vyno taurę koridoriais, - tuomet čia kas vakarą vyks puotos. Jis, kaip ir tėvas, jau įgijo pomėgį išgėrinėti, nors labiau jam patikdavo vynas, o ne alus ar midus. Tačiau nebus sunku priversti jį pamėgti stipresnius gėrimus... Galų gale, argi aš ne jo draugas? Taip, kai Piteris bus pašalintas iš kelio ir saugiai tupės Adatos viršūnėje, o Tomas taps karaliumi, pilyje prasidės tikros

linksmybės... kol pagaliau miesto bei baronijų liaudis sukels kruviną maištą. O tuomet įvyks paskutinioji, pati didžioji puota... nors nemanau, kad ji patiks Tomui. Finalinė puota bus labai karšta, kaip ir šis vynas, kurį šiandien nešu jo tėvui".

Kaip ir tikėjosi, jis nesutiko nė vieno gero pažįstamo. Pro šalį praėjo keletas tarnų, kurie praeidami nieko nepastebėjo, gal tik pajuto vėsų vėjo dvelktelėjimą.

Ir visgi kai kas matė Flegą. Tomas matė jį tą vakarą, žvelgdamas pro Ninerio akis - pro drakono, kurį jo tėvas kažkada sumedžiojo, akis. Tomas pamatė Flegą, nes burtininkas pats buvo jį išmokęs šio pokšto.

24

Kai Rolandas paniekino Tomo padovanotąjį nelemtą laivelį, berniukas stengėsi negalvoti apie tėvą, nors labai jį mylėjo ir vis taip pat geidė pradžiuginti, kad tėvas mylėtų jį taip, kaip myli brolį, arba bent perpus tiek.

Bet visa bėda, kad visos geros ir šaunios idėjos pirmiausiai ateidavo Piterio galvon. Tiesa, kartais jis jas papasakodavo Tomui, tačiau šiam jos atrodydavo kvailos ir nevertingos (nors paskui viskas pasirodydavo besą priešingai) arba jis tiesiog baimindavosi nesusidorosiąs su ta darbo dalimi, kurią, pagal Piterio planą, privalėjo atlikti pats. Šitaip nutiko prieš trejus metus, kai Piteris sumanė pats padirbti tėvui kareivių figūrėlių armiją.

- Aš tėvui padovanosiu kokią nors geresnę dovaną nei keletas idiotiškų išdrožinėtų kareivėlių, tinkamų tik senam kvailam žaidimui, - išdidžiai ir tvirtai tuomet atrėžė Tomas, nors iš tiesų pagalvojo, kad jeigu jau neįstengė išdrožti paprasčiausio laivelio, tad vargu ar sugebės būti naudingu pagalbininku Piteriui drožinėjant ištisą medinių kareivėlių armiją. Tad Piteriui teko pačiam gaminti visas žaislines figūrėles. Jis dirbo tris mėnesius: pėstininkai, riteriai, šauliai, karininkai, generolas ir netgi vienuolis - visus juos Piteris išdrožė iš medžio pats. Ir, aišku, Rolandui figūrėlės patiko, nors jos ir buvo šiek tiek gremėzdiškos. Jis tuoj pat nužėrė visus kareivėlius, kuriuos jam prieš keturiasdešimt metų pagamino Elenderis, ir jų vieton pastatė Piterio padovanotuosius.

Tomas, išvydęs visa tai, nusliūkino savo kambarin ir krito į lovą, nors buvo graži saulėta diena. Jam atrodė, kad kažkas įsibrovė jo krūtinėn, atpjovė mažą širdies gabalėlį ir privertė Tomą jį praryti. Skonis buvo nežmoniškai kartus, ir Tomas nekentė Piterio stipriau nei bet kada anksčiau, nors kažkokia savo dalele Tomas tebemylėjo laimingą gražų vyresnįjį brolį ir niekados nesiliovė mylėjęs. Ir nors kąsnelis buvo kartus, tačiau Tomui jis patiko. Juk tai buvo jo širdis.

Paskui įvyko pašnekesys dėl vakarinės vyno taurės. Piteris atėjo pas Tomą ir pasakė:

- Manau, jog būtų visai gražu, jei mudu kas vakarą nuneštume tėvui taurę vyno. Tomai, aš paprašiau valdytojo, bet jis pasakė negalįs atidavinėti mums vyno, nes kas šešetą mėnesių privalo atsiskaityti su vyriausiuoju vyno pirkliu, tačiau jis pasiūlė mums atidėti dalį savo pinigų ir nupirkti Penktojo Baronijos Vato - mėgiamiausiojo tėvo vyno. Jis nelabai brangus, mes tikrai įstengsime...

- Manau, jog ši idėja pati kvailiausia iš visų, kurias man kada nors teko girdėti! - pratrūko Tomas. - Visas karalystės vynas priklauso tėvui, ir jis gali gerti jo kiek tinkamas! Kam gi mums švaistyti savo pinigus ir pirkti tėvui dalykus, kurie ir taip yra jo! Mes tik šiek tiek padidinsime valdytojo pajamas, ir viskas!

- Tėvui bus malonu, kad mes savo pinigus leidžiame dėl jo, nors jis ir žino, kad jam priklauso visas pilies turtas, - kantriai paaiškino Piteris.

- Iš kur tu žinai?

- Žinau, - tyliai atsakė Piteris, jau šiek tiek susierzinęs.

Tomas apniukęs pažvelgė į brolį. Argi jis galėjo pasipasakoti Piteriui, kad vos prieš mėnesį valdytojas sugavo jį rūsyje, ketinantį nugvelbti butelį vyno? Storoji kiaulė sučiupo jį, papurtė ir prigrasino papasakoti tėvui, jei Tomas neduos jam auksinio. Ir Tomas davė, o jo akyse tą minutę blizgėjo pykčio bei gėdos ašaros.

"Jeigu jo vietoje būtų Piteris, tas nenaudėlis apsimestų nieko nepastebįs ir praeitų pro šalį, - galvojo jis. - Jei būtų Piteris, jis tik nusigrįžtų ir tylėtų, nes Piteris greitai taps karaliumi, o aš visados liksiu princu".

Jo galvon atėjo ir kita mintis, kad Piteris niekados nemėgintų pasivogti vyno, tačiau šis faktas jį dar labiau siutino.

- Aš tiesiog galvojau... - tęsė Piteris.

- Galvojai, galvojai, - tulžingai pertraukė Tomas. - Eik ir galvok kitur! Kai tėvas sužinos, kad tu sumokėjai valdytojui už savo paties karališką vyną, jis juoksis iš tavęs ir išvadins tave kvailiu!

Tačiau Rolandas nesijuokė iš Piterio ir nevadino jo kvailiu. Jis pavadino jį geru sūneliu, pagirdamas berniuką švelniu susijaudinusiu balsu. Tomas žinojo visa tai, nes nutykino Piteriui iš paskos, kai jis pirmąsyk nešė vyną. Jis žiūrėjo pro drakono akis ir viską matė.

25

Jei tiesiai paklaustumėte Flego, kodėl jis parodė Tomui tą vietą bei slaptąjį įėjimą į ją, jis negalėtų aiškiai atsakyti, nes pats tiksliai nežinojo, kodėl taip pasielgė. Burtininkas nuspėdavo

blogį, kaip kad kai kurie sugeba nuspėti skaičius arba reikiamą kryptį. Pilis buvo sena ir turėjo daugybę slaptų durelių bei įėjimų. Flegas žinojo beveik visus (nors absoliučiai visų nežinojo netgi jis), tačiau Tomui burtininkas parodė tik šį. Blogio nuojauta jam pašnibždėjo, kad būtent šis slaptasis įėjimas gali kam reikia pakenkti, todėl Flegas pakluso savo instinktui. Juk piktadarystės buvo jo duona.

Burtininkas dažnai užeidavo į Tomo kambarį ir šnekėdavo:

- Tomi, tu vėl kažko nusiminęs? Man rodos, galiu tau parodyti vieną dalyką, kuris tau labai patiks. - Jis visąlaik sakydavo "tu nusiminęs", "tu it musę kandęs", "ko nukabinai nosį?" ir būtinai pavadindavo Tomiu, nes žinojo, kad šitaip gali lengvai įgyti berniuko pasitikėjimą, ypač tuomet, kai Tomas buvo liūdnas ir nusivylęs. Flegas žinojo, kad berniukas jo bijo ir visuomet stengsis išsisukti, kad nereikėtų eiti drauge, jei nepasitikės juo... tačiau paklus tuomet, kai princui bus tas pats, kas taps jo draugu.

Flegas žinojo, o Tomas nė nenumanė. Berniuko baimė buvo pernelyg gili. Jis stengdavosi galvoti, kad Flegas visai neblogas žmogus, gebantis pajuokauti ir krėsti puikius pokštus. Kartais jo pokštai atrodydavo šiek tiek pikti, bet neretai pyktis derėdavo prie jo nuotaikos.

Jums pasirodys keista, kad Flegas apie Tomą žinojo daugiau nei jis pats apie save. Tačiau iš tiesų nieko keisto čia nėra. Žmogaus sąmonė, o ypač vaiko, panaši į labai gilų šulinį, kurio dugne tyvuliuoja švarutėlis vanduo. Ir kartais, kai kokia nors mintis tampa nepakeliamai sunki ir žmogus nebegali nuolat apie tai galvoti, jis užrakina ją sunkion dėžutėn ir meta šulinio dugnan. Pasigirsta pūkštelėjimas... ir dėžutė išnyksta. Nors iš tiesų ji niekur nedingsta. Senas, išmintingas ir lygiai tiek pat piktas Flegas žinojo: kiekvienas, net ir pats giliausias, šulinys turi dugną, ir, jeigu daikto nematyti, dar nereiškia, kad jo nėra. Jis guli ten, pačiame dugne... Na, o dėžutės, kuriose įkaliname savo pyktį, pamažėle pūva, ir žiaurumo nuodai gali kada nors prasisunkti ir užnuodyti vandenį... O kai sąmonės šulinys rimtai apnuodytas, gautasis rezultatas vadinamas pamišimu.

Burtininkas rodydavo Tomui baisius, tamsius pilies užkaborius tik tam, kad stipriau jį įbaugintų ir galėtų dar tvirčiau jį valdyti. Jis suprato galįs valdyti berniuką, nes šis buvo silpnas, o tėvas dažnai jį užmiršdavo ir nesusimąstydavo apie jo silpnumą. Flegas norėjo, kad Tomas jo bijotų, ir dar jis geidė įsitikinti, kad ilgainiui Tomas primėtys daug daug užrakintų dėžučių į savo vidinio šulinio tamsą. O jei Tomas, jau tapęs karaliumi, išprotėtų, na ir kas? Flego galia tik sustiprėtų, pamišėlį valdyti būtų dar lengviau.

Kaipgi Flegas atspėdavo akimirkas, kada geriausia aplankyti Tomą ir išsivesti jį į keistas ekskursijas po pilį? Kartais jis pamatydavo savo magiškajame kristale, kaip kažkas suerzino arba nuliūdino Tomą, ir burtininkas kaipmat prisistatydavo. Bet dažniausiai jis tiesiog jausdavo privaląs ateiti pas Tomą ir eidavo, nes nuojauta retai jį apgaudavo.

Sykį jis atvedė Tomą į rytinį bokštą - jie kopė laipteliais aukštyn, kol Tomas uždusо it šuo po ilgo bėgimo. O Flegas, rodos, turėjo antrąjį ir trečiąjį kvėpavimą. Viršuje jie rado dureles, tokias mažutėles, jog net Tomui teko rėplioti keturiomis. Už durų buvo tamsus priplėkęs kambarėlis, o jame - vienas langas. Flegas tylėdamas privedė berniuką prie lango, ir šis, pamatęs atsivėrusį vaizdą, pagalvojo, kad dėl šito vertėjo kopti stačiais laiptais ir kęsti plaučių skausmą. Jis išvydo nuostabią Delaino panoramą, Artimuosius miestelius, kalvas tarp jų bei Rytų Baronijos, kurias gaubė žydra migla. Širdis gerte gėrė pamatytąjį grožį, ir berniukas atsigrįžo į Flegą, norėdamas jam padėkoti, tačiau išblyškusio burtininko veido išraiška privertė žodžius įstrigti gerklėje.

- Dabar pažvelk čionai! - ištarė Flegas ir pakėlė ranką. Nuo jo smiliaus plykstelėjo žydros liepsnelės spindulys, ir šnarėjimas, kurį Tomas iš pradžių palaikė vėjo šlamesiu, virto kraupiu plėvėtų sparnų plakimu. Po sekundės Tomas rėkė ir, mosuodamas kumščiais virš galvos, brovėsi prie mažųjų durelių.

Iš mažučio apvalaus kambarėlio, esančio pačiame Rytinio bokšto viršuje, atsivėrė nuostabiausias vaizdas visoje karalystėje (jam prilygtų tik panorama, kuri matėsi iš Adatos bokšto kameros), bet dabar Tomas suprato, kodėl čia niekas neužeidavo: kambaryje knibždėte knibždėjo didžiulių šikšnosparnių. Flego piršto skleidžiama švieselė juos išgąsdino ir jie pakilo bei pradėjo blaškytis po visus kampus. Paskui, kai jiedu išėjo ir Flegas ėmė raminti Tomą, berniukas puolė isterijon, tačiau raganius šnibždėjo, esą čia buvęs tik pokštas, siekiant pralinksminti princą. Tomas patikėjo, bet dar keletą savaičių jis kasdien nubusdavo nuo košmariškų sapnų, kuriuose šikšnosparniai plakėsi apie jo galvą, įstrigdavo plaukuose ir aštriais nagais bei dantimis įsikibdavo į veidą.

Kitos ekskursijos metu Flegas jį nusivedė į karaliaus lobyną ir parodė skrynias, pilnas aukso monetų, piramides aukso lydinių, tvirtas dėžes su užrašais: “smaragdai”, “deimantai”, “rubinai”, “safyrai” ir taip toliau.

- Ar jos iš tiesų pilnos brangenybių? - paklausė Tomas.

- Atidaryk ir pasižiūrėk, - atsakė Flegas. Jis atidarė vieną dėžę ir pasėmė saują nenušlifuotų deimantų.

- Mano tėvo brangenybės! - sušnibždėjo Tomas.

- Čia menkniekiai! Geriau pažvelk čionai! Piratų lobiai, Tomi!

Flegas parodė berniukui didžiulę trofėjų krūvą, kurie buvo užgrobti maždaug prieš dvidešimt metų, susikovus su Andujos piratais. Delaino lobynas buvo turtingas, jo tvarkytojai seni, ir ši krūva dar nebuvo išdėliota eilės tvarka. Tomas žvairavo į sunkius kalavijus, inkrustuotas jų rankenas, briliantais išpuoštus durklus, grėsmingas kuokas aštriais deimantų spygliais.

- Ir visi šie lobiai priklauso karalystei? - pagarbiai paklausė Tomas.

- Jie visi priklauso tavo tėvui, - atsakė Flegas, nors iš tiesų Tomas buvo teisus. - Kada nors jie priklausys Piteriui.

- Ir man, - vaikiškai patikliai pridūrė dešimtmetis Tomas.

- Ne, - pareiškė Flegas, jo balse šmėstelėjo gailesčio šešėlis. - Tik Piteriui. Jis vyresnysis brolis, todėl ir taps karaliumi.

- Jis pasidalins su manimi, - vos vos abejodamas užginčijo Tomas. - Jis visuomet viskuo pasidalina.

- Piteris - puikus berniukas, ir aš neabejoju, kad tu teisus. Tikriausiai jis pasidalins - jei norės. Bet žinai, niekas negali priversti karaliaus daryti tai, ko jis nenori.

Flegas žvilgtelėjo į Tomą, vertindamas paskutiniosios savo pastabos sukeltą efektą, paskui vėl atsigrįžo į tamsaus lobyno gilumą. Kažkur ten senas tarnautojas skaičiavo dukatus, ir jų skambesys kartkarčiais trikdė tylą.

- Šitiek brangenybių - ir visos jos priklauso vienam žmogui, - pastebėjo Flegas. - Apie tai verta pagalvoti, Tomi, tiesa?

Tomas nieko neatsakė, bet Flegas liko patenkintas. Jis suprato, jog Tomas galvojo apie tai, ir nusprendė, kad Tomo sąmonės šulinin nugrimzdo dar viena užnuodyta dėžutė - pliukšt! Ir jis buvo teisus.

Paskui, kai Piteris pasiūlė Tomui drauge kas vakarą pirkti butelį vyno, Tomas prisiminė lobyną ir kad jis visas priklausys jo broliui. "Lengva tau kalbėti apie vyno pirkinėjimą. O kodėl gi ne? Greitai visi pasaulio pinigai taps tavo nuosavybe!" - pagalvojo jis.

Tuo metu, likus maždaug metams iki tos dienos, kai Flegas nunešė karaliui užnuodyto vyno, pasikliaudamas savo nuojauta, burtininkas parodė Tomui slaptąjį įėjimą... bet, deja, tąsyk neklystantis Flego instinktas jį suklaidino. Nors geriau spręskite patys, kaip ten buvo iš tiesų.

26

- Tomi, atrodai juodesnis už audros debesį, - pratarė Flegas. Jo apsiausto gobtuvas buvo atmestas ant nugaros, ir jis tapo panašus į paprasčiausią normalų žmogų. Beveik normalų.

Tomas iš tiesų prastai jautėsi. Jis kankinosi ilgų nuobodžių pusryčių metu, kai tėvas nenuilsdamas gyrėsi savo patarėjams gerais Piterio geometrijos bei navigacijos pažymiais. Rolandas apie geometriją ir juo labiau apie navigaciją ne ką tenutuokė. Jis žinojo, kad trikampis turi tris kampus, o kvadratas - keturis. Žinojo, jog, pasiklydus miške, kelią galima susirasti pagal senąją dangaus žvaigždę. Čia jo žinios ir baigėsi. Tomas išmanė nė kiek ne daugiau, todėl jam atrodė, kad pusryčiai niekados nesibaigs. O dar mėsa, ji buvo pagaminta pagal tėvo mėgstamą receptą - su krauju, o Tomui nuo tokios pusžalės mėsos darėsi bloga.

- Aš kažką netinkamo suvalgiau per pusryčius, štai ir viskas, - paaiškino prastos nuotaikos priežastį Tomas.

- O, aš žinau, kaip tave pralinksminti, - pareiškė Flegas. - Aš parodysiu tau pilies paslaptį. Ar nori, Tomai?

Tomas tuo metu žaidė su vabalu. Pastatydavo ant stalo užtvaras iš savo vadovėlių ir, vos tik vabalui pavykdavo išsikapstyti iš nelaisvės, priešais jį išdygdavo nauja kliūtis.

- Aš pavargau, - pratarė Tomas. Ir jis nemelavo. Broliui skirtų pagyrų klausymasis jį visuomet vargino.

- Bet tau, Tomi, labai patiks, - įkalbinėjo Flegas švelniu, bet drauge ir kažkokiu grėsmingu balsu.

Tomas susirūpinęs pažvelgė į Flegą:

- Ar ten nebus... šikšnosparnių?

Flegas linksmai nusijuokė, bet nuo šio juoko berniukui pašiurpo rankos. Burtininkas patapšnojo jam per petį.

- Nei šikšnosparnių, nei skersvėjų, nei kiaurų varvančių stogų. Šilta tarsi užkrosnyje. Be to, tu galėsi vogčiomis dirstelėti į savo tėvą.

Tomas suprato, kad žodžiai “dirstelėti vogčiomis” vartojami tuomet, kai nenorima sakyti “šnipinėti” arba “sekti”, o šie dalykai buvo labai blogi. Tačiau Flego šūvis pataikė į taikinį. Tomas leido vabalui išsikabaroti iš kalėjimo ir pasakė:

- Eime. Bet ar ten tikrai nebus šikšnosparnių?

Flegas apglėbė berniuko pečius:

- Prisiekiu, kad šikšnosparnių ten nebus, tačiau privalai įsisąmoninti vieną dalyką: tu ne šiaip sau pamatysi savo tėvą, o pažvelgsi į jį pro paties didžiausiojo jo trofėjaus akis.

Tomo akys suapvalėjo iš nuostabos. Flegas džiūgavo - žuvelė užkibo ant kabliuko.

- Ką tai reiškia?

- Eime - ir pats pamatysi, - pasakė Flegas ir nusivedė berniuką daugybės koridorių labirintu. Jūs tikriausiai ten tuoj pat paklystumėte, kaip ir aš, tačiau Tomui jie buvo pažįstami, lygiai kaip ir jūs randate kelią tamsiame miegamajame iki savo lovos. Jie atrodė pažįstami bent jau tol, kol Flegas drauge su juo pa-

suko į šalį. Jie beveik pasiekė karaliaus kambarius, kai Flegas stumtelėjo medines dureles, kurių Tomas anksčiau niekad nebuvo pastebėjęs.

Jos, be abejo, buvo ten ir anksčiau, bet pilyse dažnai taip nutinka, kad ne tik durelės, bet ir ištisi koridoriai atrodo tarsi neryškūs, nepastebimi.

Siauru koridoriumi prisiartinusi švariais skalbiniais nešina tarnaitė taip persigando sutikusi čia karaliaus burtininką, jog buvo pasirengusi leisti įsprausti savo kūną į akmenį ir užmūryti gyvą, kad tik netyčia prie jo neprisiliestų. Tomas vos nesusijuokė, nes ir pats dažnai patirdavo panašų jausmą, kai Flegas būdavo šalia. Daugiau jie nieko nebesutiko.

Tolumoje lojo šunys, tad Tomas galėjo apytiksliai įsivaizduoti, kur jie atsidūrė. Todėl, kad vieninteliai šunys Delaine buvo jo tėvo medžiokliniai šunys. Visi jie dabar buvo beveik tokie pat seni, kaip ir Rolandas. Tad karalius, kuris puikiai žinojo, kas yra kaulų maudulys persišaldžius, leido įrengti jiems šunidę tiesiog pilyje. Norint pasiekti šunidę tiesiog iš tėvo kabineto, reikėjo nusileisti laiptais, pasukti dešinėn ir paėjėti dešimt jardų iki vidinio koridoriaus. Taigi Tomas paskaičiavo, jog jiedu buvo maždaug už trisdešimties pėdų iš dešinės nuo asmeninių tėvo apartamentų.

Flegas taip netikėtai stabtelėjo, jog Tomas vos neužgriuvo ant jo. Burtininkas skubiai apsižvalgė aplink, norėdamas įsitikinti, kad jiedu koridoriuje visiškai vieni.

- Užčiuopk ketvirtąjį akmenį nuo apačios, tą, kuris išdaužtas, ir spustelk jį, greičiau! - paliepė Flegas.

Štai ir paslaptis, puiku, paslaptis Tomas mėgo. Jis suskaičiavo iš apačios į viršų ketvertą akmenų, susirado išdaužtąjį ir paspaudė jį, laukdamas kokios nors išdaigos: tikėjosi, kad prasiskirs siena arba įvyks kas nors panašaus. Tačiau tai, kas nutiko, Tomui buvo visiškai nelaukta.

Akmuo pajudėjo labai lengvai ir per tris colius slystelėjo vidun. Pasigirdo spragtelėjimas ir ištisa sienos dalis atsilapojo prieš juos; jie pamatė vertikalų plyšį. Čia būta visai ne sienos, o didžiulių durų: Tomui net žandikaulis atvipo.

Flegas stumtelėjo berniuką:

- Paskubėk, kvaišiuk, sakau tau! - tyliai paliepė jis. Balsas skambėjo nekantriai, ir šįsyk jis, matyt, rūpinosi ne tik Tomu. Flegas keletą kartų patikrino, ar kur nors netoliese nėra pašalinių.

- Eik, tuojau pat.

Tomas žvilgtelėjo į tamsų tarpeklį ir vėl pagalvojo apie šikšnosparnius, tačiau vienintelis Flego dėbtelėjimas privertė jį suprasti, kad dabar ne metas apie juos galvoti. Jis stumtelėjo duris, atlapodamas jas dar plačiau, ir žengė į tamsą. Flegas sekė jam

iš paskos. Tomas dar spėjo išgirsti šalimais sušlamant Flego apsiausto skvernus, ir durys užsitrenkė. Juos prarijo tamsa. Sausas oras tvoskė pelėsiais. Tomui dar nespėjus išsižioti, ant Flego smiliaus įsiplieskė žydra liepsnelė ir nušvietė viską aplink blausia šviesa. Tomas instinktyviai susigūžė ir iškart iškėlė į viršų rankas.

Flegas nusijuokė.

- Čia nėra šikšnosparnių, Tomi, aš juk pažadėjau.

Lubos pasirodė besančios labai žemos, ir Tomas pats galėjo pamatyti, kad šikšnosparnių nebuvo, kaip ir žadėjo burtininkas; čia buvo šilta kaip užkrosnyje. Flego piršto skleidžiamoje šviesoje Tomas įžvelgė esąs dvidešimt penkių pėdų ilgio koridoriuje. Sienos, grindys ir lubos buvo išmuštos ąžuolinėmis plokštėmis. Koridoriaus galo gerai nesimatė ir atrodė, tarsi ten nieko nėra. Vis dar girdėjosi duslus šunų lojimas.

- Kai sakiau tau "paskubėk", reikėjo taip ir daryti, - pasakė Flegas. Jis pasilenkė prie Tomo - vaiduokliškas, niūrus šešėlis tamsoje - pats kaip šikšnosparnis. Tomas išsigandęs atšoko. Nuo Flego visuomet sklido keistas nemalonus paslaptingų chemikalų bei žolių kvapas.

- Dabar tu žinai, kur yra pati slapčiausia pilies praeiga, ir aš, aišku, negaliu uždrausti tau joje lankytis, bet jeigu kada nors kas nors netyčia tave čia užkluptų, pasakyk, kad atsitiktinai aptikai ją pats, - perspėjo Flegas. - Jeigu tu pasakysi, kad aš tau ją parodžiau, - grėsmingas, vos įžvelgiamas šešėlis artėjo prie Tomo, - tau teks gailėtis, aš priversiu tave gailėtis!

- Aš niekados nepasakysiu, - tyliu virpančiu balsu prižadėjo Tomas.

- Puiku, bet geriau, kad apskritai niekas nematytų, kaip tu čia lankaisi. Šnipinėti karalių - pavojinga, netgi tuomet, jei tu princas. O dabar eime su manimi. Elkis tyliai.

Flegas nusivedė princą iki pat koridoriaus galo. Galinė siena taip pat buvo išmušta ąžuolu. Tačiau kai Flegas pakėlė liepsnojantį pirštą, Tomas pamatė du mažus skydelius. Flegas užpūtė ugnį.

- Niekados neatidarinėk šių skydelių, kai dega šviesa. Jis gali pamatyti. Nors jis jau senas, bet akis turi geras. Ir nors akių obuoliai pagaminti iš tamsaus stiklo, jis vis vien mato kuo puikiausiai.

- Ką, ką? - nesuprato berniukas.

- Tyliau... š-š-š... jo ausys taipogi neblogos...

Tomas nutilo. Širdis ėmė daužyte daužytis. Jis jaudinosi, bet nieko nesuprato. Jau paskui jis galvojo, kad jaudinosi todėl, jog numanė, kas nutiks.

Tamsoje jis išgirdo slydimo garsą ir pamatė šviesos spindulį - tarsi fakelą; paskui vėl išgirdo čiūžtelėjimą - ir tamsą persk-

rodė antras spindulys. Dabar berniukas vėl galėjo pamatyti Flegą, tiesa, labai neaiškiai, nes tamsoje vos įstengė įžvelgti savo rankų kontūrus. Tomas matė, kaip Flegas žengtelėjo prie sienos ir šiek tiek pasilenkė. Burtininkas prigludo prie dviejų sienoje atsiradusių angų, iš kur sklido spinduliai, ir šviesa vėl dingo. Kurį laiką Flegas žvelgė pro angeles, paskui atsitraukė ir pamojo Tomui:

- Eikš, pasižiūrėk! - tyliai pakvietė jis.

Susijaudinęs labiau nei kada nors anksčiau, Tomas atsargiai priglaudė akis prie angų. Jis matė kuo puikiausiai, tik viską gaubė kažkokia gelsvai žalsva spalva, tarsi žvelgtų pro aprūkusį stiklą. Berniukui atrodė, jog vyksta stebuklas. Jis žiūrėjo tiesiog į tėvo svetainę ir matė tėvą sėdintį prie židinio mėgstamiausiame jo krėsle aukšta atkalte su dviem sparnais, metančiais šešėlį ant raukšlėto jo veido. Svetainė buvo tipiškas medžiotojo kambarys. Mūsų pasaulyje tokį kambarį pavadintų medžioklės nameliu, nors jis buvo didesnis už bet kurį namelį. Ant sienų kabojo degantys deglai bei sumedžiotųjų žvėrių galvų iškamšos: meškos, elnio, laukinio šerno... Buvo čia ir paukščių iškamšų, ypač akį traukė vienas paukštis - didžiulis ir labai gražus, kuris buvo laikomas įžymiojo Fenikso giminaičiu.

Tomas nematė tik Ninerio galvos - drakono, kurį tėvas nudobė dar prieš Tomo gimimą. Nors išsyk Tomas šito dar nesuvokė. Tėvas neskubėdamas valgė saldų patiekalą, šalimais stovėjo arbatos puodelis. Štai, ko gero, ir viskas, kas vyko tėvo svetainėje, kurioje galėjo sutilpti (ir kartais sutilpdavo) mažų mažiausiai du šimtai žmonių. Jiedu pamatė karalių, sėdintį vienišą, įsisupusį į vilnonį apsiaustą ir gurkšnojantį arbatą. Tačiau Tomui atrodė, kad praslinko amžinybė. Neįmanoma aprašyti jaudulio, kurį jis jautė stebėdamas tėvą. Širdis daužėsi dvigubai sparčiau, kraujas tvinkčiojo smilkiniuose, kumščiai buvo taip stipriai suspausti, jog, atgniaužus pirštus, ant delnų dar ilgai mėlynavo pusmėnuliai - nagų paliktos žymės.

Kodėl jis taip jaudinosi žvelgdamas, kaip senyvas žmogus geria arbatą ir valgo saldų pyragą? Na, visų pirma, ne šiaip koks senyvas žmogus, o jo tėvas. O stebėjimas slapčiomis - jau savaime be galo jaudinantis ir netgi patrauklus užsiėmimas. Tu ramiai stebi žmogų, o tuo tarpu jis nė nenumano esąs stebimas: tuomet pačios menkiausios smulkmenos atrodo stebuklingos.

Tiesa, Tomas netrukus susigėdo dėl savo elgesio, ir nieko stebėtino. Šnipinėjimas arba stebėjimas vogčiomis prilygsta vagiliavimui. Juk tu žiūri į žmogų tuo momentu, kai jis įsitikinęs esąs visiškai vienas. Bet juk visa tai taip įdomu, taip vilioja! Jei ne Flegas, Tomas būtų lindėjęs čia ne vieną valandą.

- Ar tu žinai, kur mes dabar esame, Tomi? - paklausė berniuko burtininkas.

- Aš... "nelabai" - ketino pridurti princas, betgi jis žinojo. Jis gebėjo neblogai orientuotis ir šiek tiek pasvarstęs berniukas įstengė įsivaizduoti šio kampelio padėtį. Staiga jis suvokė, kodėl Flegas sakė, jog jis pamatys savo tėvą pro paties brangiausiojo Rolando trofėjaus akis. Jis žvelgė į tėvą iš tos sienos pusės, kur kabojo svarbiausioji iškamša - drakono Ninerio galva. Žinoma, juk Flegas sakė, jog jis mato kuo puikiausiai, nors jo akys pagamintos iš tamsaus stiklo. Dabar berniukas viską suprato. Tomas prisidengė delnu burną, kad nesigirdėtų, kaip jis kikena.

Flegas atitraukė skydelius į vietą ir kažkodėl taip pat nusišypsojo.

- Ne, - sušnibždėjo Tomas, - aš noriu dar pasižiūrėti.

- Ne šiandien, - griežtai paprieštaravo Flegas. - Šiai dienai pakaks. Tu galėsi ateiti čionai ir prisispoksoti iki soties, bet jeigu ateidinėsi dažnai, tave gali sučiupti. Gana! Eime atgal!

Flegas vėl įžiebė stebuklingąjį savo pirštą ir, pasišviesdamas it žibintuvėliu, nusivedė Tomą koridoriumi. Jo gale raganius vėl užpūtė liepsnelę. Vėl pasigirdo čiūžtelėjimas, atsivėrė nedidelis plyšelis, pro kurį galėjai pažvelgti į abi koridoriaus puses ir pamatyti, ar aplinkui nieko nėra.

- Įsidėmėk, tu būtinai turi apžiūrėti koridorių, abi jo puses, - pasakė Flegas. - Atidarinėdamas slaptąsias duris, būk atsargus, nes kada nors tavęs ten gali laukti siurprizas.

Tomas žvilgtelėjo pro plyšį ir kitapus koridoriaus pamatė dailų langą išlenktais stikliniais šonais. Tokiam siauram koridoriui jis atrodė pernelyg prašmatnus, tačiau Tomas ir be paaiškinimų sumetė, kad slaptosios praeigos statytojai ne atsitiktinai įrengė šį langą. Žvelgiant į stiklinius jo šonus, kuo puikiausiai matėsi abu koridoriaus galai.

- Na kaip? Tuščia? - paklausė Flegas.

- Taip, - sušnibždėjo Tomas.

Flegas Tomo ranka nuspaudė vidinę spyruoklę (kad vėliau berniukas mokėtų pats viską atlikti), ir durys spragtelėjusios atsivėrė.

- O dabar vikriau, - ištarė Flegas. Jie išėjo, ir durys akimirksniu užsisklendė trimis užraktais. Po dešimties minučių berniukas ir burtininkas sugrįžo į Tomo kambarį.

- Vienai dienai nuotykių jau pakaks, - pasakė Flegas. - Prisimink, ką tau sakiau, Tomi: nesilankyk slaptoje praeigoje itin dažnai, nes gali įkliūti. Bet jei jau įkliūsi - žiūrėk, - Flego akys grėsmingai žybtelėjo, - prisimink, jog slaptas dureles aptikai netyčia.

- Taip, šitaip aš ir pasakysiu, - skubiai atsakė Tomas, o jo balsas nuskambėjo nenatūraliu aukštu tonu, girgžteldamas it nesuteptas durų vyris. Kai Flegas žvelgdavo į jį tokiu žvilgsniu, berniuko širdis imdavo plazdenti lyg sugautas paukštis narvelyje.

27

Tomas klausė Flego patarimo neiti slaptojon praeigon itin dažnai, tačiau kartkartėmis jis joje apsilankydavo ir žvelgdavo į tėvą pro stiklines Ninerio akis, žvelgdavo į pasaulį, nuspalvintą žalsvai auksine spalva. Paskui išeidamas bjauriai skaudančia galva, kuri įsisopėdavo beveik visuomet, jis galvodavo: “Galvą tau skauda todėl, kad pasaulį matei tokį, kokį jį mato drakonai - tarytum viskas išdžiūvo ir tuoj tuoj įsiliepsnos”. Ir galbūt Flego nuojauta, jog čia slypi blogis, jo neapgavo, nes šnipinėdamas savo tėvą Tomas patyrė naują jausmą. Kai dar nieko nežinojo apie slaptąją praeigą, jis jausdavo tėvui meilę, kartais - apgailestavimą, kad negali jam įtikti, o kartais - baimę. Tuo tarpu dabar jis išmoko niekinti Rolandą.

Kai, pažvelgęs į karaliaus svetainę, pamatydavo tėvą esant ne vieną, jis greitai pasišalindavo. Ilgiau užtrukdavo tik tuomet, kada Rolandas būdavo vienas. Anksčiau jis retai būdavo vienas, netgi savo darbo kambaryje, kuris laikytas “asmeninių apartamentų” dalimi. Visuomet atsirasdavo koks nors skubus reikalas, kur jam būtinai tekdavo dalyvauti asmeniškai, reikėdavo susitikti su patarėjais ar išklausyti dar vieną peticiją.

Tačiau Rolando galybės laikai jau artėjo prie pabaigos. Karaliaus reikšmingumas geso drauge su jo sveikata, jis vis dažniau pats pastebėdavo prisimenąs tuos laikus, kai skųsdavosi Sašai arba Flegui: “Nejaugi tie žmonės niekados nepaliks manęs ramybėje?” Tokie prisiminimai sukeldavo jam liūdną šypseną. Dabar, kai jį paliko ramybėje, jam trūko tų žmonių.

Tomas ėmė niekinti savo tėvą, nes likę vieni žmonės retai kada atrodo itin šaunūs. Jie dažniausiai nusimeta mandagumo bei nepriekaištingų manierų kaukę. O kas po ja? Gauruota pabaisa? Kažkas pasišlykštėtino, nuo ko žmonės klykdami išbėgioja? Galbūt kartais, bet paprastai ne viskas būna taip kraupu. Dažniausiai žmonės, pamatę mus be kaukės, tik nusišaipo arba paniekinančiai susiraukia, arba ir viena, ir kita drauge.

Tomas matė, kad jo tėvas, kurį jis visuomet mylėjo, kurio bijojo, kuris jam atrodė esąs pats didingiausias žmogus pasaulyje, taigi jis dažnai krapštydavo nosį, kai likdavo vienas. Iš pradžių jis knaisiodavosi vienoje šnervėje, paskui kitoje, kol ištraukdavo iš ten riebų žalią gumulą. Tuomet didžiai patenkintas imdavo jį atidžiai apžiūrinėti, sukinėdamas į visas puses priešais židinio skleidžiamą šviesą, panašiai kaip juvelyras sukalioja ypatingai gražų smaragdą. Paskui dažniausiai nubraukdavo juos į savo kėdės apačią. O kartais, gėda sakyti, jis įsikišdavo juos burnon ir čiaumodavo, nutaisęs džiaugsmingą susimąsčiusį veidą.

Vakare jis išgerdavo tik taurę vyno - taurę, kurią atnešdavo Piteris, - tačiau, Piteriui išėjus, jis išliurlindavo galybę alaus,

bent jau taip atrodydavo Tomui. (Tik po daugelio metų Tomas suprato, jog tėvas tiesiog nenorėdavo, kad Piteris pamatytų jį girtą.) O užsimanęs nusišlapinti, jis retai naudodavosi kampe stovinčiu unitazu. Dažniausiai tiesiog atsistodavo ir paleisdavo čiurkšlę židinin, neretai dar ir purpsėdamas.

Jis šnekėdavosi pats su savimi. Kartais jis vaikštinėdavo ilgoje salėje tarsi žmogus, nesusivokiantis, kur esąs, imdavo kalbėtis su tuštuma arba su galvomis, kybančiomis ant sienų.

- Aš pamenu tą dieną, Bonsi, kai mes nutvėrėme tave, - kreipdavosi jis į briedžio galvą (čia buvo dar viena jo keistenybė, kad kiekvienam savo trofėjui jis sugalvodavo vardą). - Su manimi medžiojo Storulis Bilas ir vaikinukas su didžiuliu gumbu ant skruosto. Prisimenu, kaip tu išnirai iš už medžių, ir Bilas iššovė, paskui šovė vaikinas, o paskui aš paleidau strėlę...

Tada tėvas vaizduodavo, kaip jis leido strėlę, pakeldavo koją ir net pirsteldavo demonstruodamas, kaip įtempė lanką ir iššovė. Tuo pat metu nusijuokdavo šaižiu, nemaloniu seniokišku juoku.

Po kurio laiko Tomas užstumdavo mažus skydelius ir vogčiomis ištykindavo koridoriun. Jo galva pulsuodavo, o veide atsispindėjo nerimas bei pašaipa - žodžiu, jis jausdavosi lyg berniūkštis, slapta prisivalgęs neprinokusių obuolių ir žinantis, kad rytoj gali apsirgti.

Ir čia buvo jo tėvas, kurį jis visuomet mylėjo, kurio bijojo? Šis senis, pirdaujantis ir skleidžiantis šlykščią smarvę? Argi jis yra karalius, ištikimų pavaldinių vadinamas Rolandu Geruoju?

Jis šlapinosi į židinį, skleisdamas dar bjauresnę smarvę. Ir šis žmogus sudaužė jo širdį, paniekindamas jo laivelį?

Jis šnekėdavosi su iškamšomis ir vadindavo jas kvailais vardais: Bonsiu, Stag-Pulu ar Pukerstrigu; jis krapštydavo nosį ir kartais čiaumodavo iš jos ištrauktus gumulus.

“Tu man nebereikalingas, - galvojo Tomas, pro langelį tikrindamas, ar koridorius tuščias, o paskui kaip vagis tykindamas atgal į savo kambarį. - Tu kvailas niekingas senis, man tu esi niekas! Menkysta! Tuščia vieta!”

Bet visgi Rolandas šį tą reiškė Tomui. Kažkuri jo dalelė mylėjo jį, kaip ir anksčiau, toji dalelė norėjo nueiti pas tėvą, kad jis turėtų tinkamesnį pašnekovą nei iškamšų virtinė ant sienų.

Tačiau buvo ir kita jo dalis, kuri pasirinkdavo šnipinėjimą.

28

Tą vakarą, kai Rolando svetainėje apsilankė užnuodyto vyno taure nešinas Flegas, Tomas pirmą sykį po ilgos pertraukos išdrįso eiti šnipinėti. Berniukas turėjo rimtą priežastį.

Sykį naktį, prieš tris mėnesius, Tomą kankino nemiga. Jis vartėsi nuo vieno šono ant kito tol, kol sargybinis išrėkė vienuoliktą valandą. Tuomet jis pakilo, apsirengė ir išėjo iš kambario. Neprabėgus nė dešimčiai minučių, jis jau dirsčiojo į tėvo svetainę. Jis manė, kad tėvas tikriausiai jau miegos, bet Rolandas nemiegojo ir buvo labai labai girtas. Tomas ne sykį matė jį girtą, tačiau jo būklė dar nė karto nė iš tolo nebuvo panaši į dabartinę. Berniukas apstulbo ir išsigando.

Yra žmonių, ir gerokai vyresnių už tuometinį Tomą, kurie nepaliauja galvoję, jog senatvė - tai ramus tylus tarpsnis; seniai gali demonstruoti išmintį, romų gudrumą, vaidingumą, gali būti šiek tiek kvaištelėję. Šias savybes jie pripažįsta, bet yra įsitikinę, jog tikrosios ugnies seniai nebeturi. Jie tikėjo iliuzijomis, jog septintame dešimtmetyje bet kuri liepsna virsta žarijomis. Gal ir tiesa, bet tą naktį Tomas pamatė, kad kartais žarijos gali užsiplieksti audringa liepsna.

Tėvas energingai vaikštinėjo po svetainę. Jo chalatas plaikstėsi, naktinė kepuraitė buvo nukritusi; reti plaukai susivėlusiomis sruogomis draikėsi apie ausis. Jis nesvyrinėjo, kaip kitomis naktimis, kai ištiesęs ranką apčiupinėdavo kelią, kad neatsitrenktų į baldus. Jis vaikščiojo krypuodamas kaip jūreivis, bet ne svyrinėdamas. O atsimušęs į kėdę aukšta atkalte, stovėjusia prie sienos, ant kurios kybojo išsišiepusi lūšies galva, jis nušveitė kėdę į šalį, kraupiai riaumodamas; Tomas net susigūžė nuo šio garso. Plaukeliai ant jo rankų atsistojo piestu. Kėdė prašvilpė per kambarį ir tėškėsi į priešpriešinę sieną. Ąžuolinė atkaltė suskilo - įkaušusiam karaliui sugrįžo brandos amžiaus jėgos.

Raudoniu liepsnojančiomis akimis jis dėbtelėjo į lūšies galvą.

- Įkąsk man! - sustūgo jis. Grubus kimus jo balsas vėl privertė Tomą susigūžti. - Įkąsk man! O gal bijai? - Jis atsilapojo chalatą, apnuogindamas kaulėtą krūtinę. - Šok nuo sienos, Krakeri! Šok! Štai mano krūtinė, matai? - Jis iššiepė kelis belikusius savo dantis, atsukęs juos Krakeriui, kuris tebeturėjo visus. Rolandas pakėlė galvą. - Štai mano kaklas! Šok! Aš sudorosiu tave plikomis rankomis! IŠDRASKYSIU TAU VISUS SUSMIRDUSIUS VIDURIUS!

Rolandas dar kurį laiką pastovėjo atstatęs krūtinę, iškėlęs galvą, ir pats atrodė panašus į kažkokį žvėrį - galbūt į senovinį elnią, patekusį į pinkles, kuriam nebeliko jokios vilties, vien tik garbingai numirti. Paskui jis staigiai pasitraukė ir sustojo prie lokio galvos, pagrūmojo jai kumščiu ir pratrūko riaumodamas plūstis - laidė tokius siaubingus prakeiksmus, jog tamsoje susirietusiam Tomui atrodė, kad įsiutusio lokio dvasia gali nusileisti iš dausų, atgaivinti mirusią galvą ir jo akivaizdoje sudraskyti tėvą. Bet Rolandas jau atsitraukė, čiupo taurę, ištuštino ją, paskui

staigiai grįžtelėjo. Jam nuo smakro varvėjo alus. Jis švystelėjo sidabrinę taurę į kitą kambario galą - ši taip stipriai trenkėsi į akmeninį židinio kampą, jog metale liko įspaudas.

Dabar tėvas per kambarį artinosi prie jo. Eidamas nušveitė šalin dar vieną kėdę, basa koja nustūmė pasipainiojusį stalą. Jo akys žybtelėjo... ir susitiko su Tomo akimis. Taip, susitiko; Tomas pajuto jų susidūrimą ir jo širdin dvelktelėjo pilkas, ledu stingdantis siaubas. Iššiepęs pageltusius dantis, tėvas sėlino prie jo. Apie ausis karojo plaukų liekanos, per smakrą bei lūpų kampučius varvėjo alus.

- Tu, - sušnypštė Rolandas žemu kraupiu balsu. - Ko spoksai į mane? Ką tu tikiesi pamatyti?

Tomas neįstengė nė krustelėti. "Mane pastebėjo, - šmėstelėjo jo galvoje, - prisiekiu visais praeities ir ateities dievais, jis mane pastebėjo, ir dabar, be abejo, ištrems!"

Tėvas stovėjo įsistebeilijęs į drakono galvą, pakabintą ant sienos. Kaltės jausmo užvaldytas Tomas neabejojo, kad tėvas kreipėsi į jį, bet taip nebuvo - Rolandas šnekėjo tik su Nineriu, kaip kad anksčiau kalbėjosi su kitomis galvomis. Ir visgi, jei Tomas galėjo matyti pro spalvoto stiklo akis, tuomet jo tėvas taip pat galėjo pro jas matyti, bent jau šiek tiek. Jei tik baimė nebūtų Tomo visiškai sukausčiusi, jis būtų puolęs paniškai bėgti - netgi tuomet, jei išsaugotų pakankamai drąsos ir nesitrauktų, jo akys tikriausiai sumirkčiotų. O ką pamanytų tėvas, pamatęs mirksint drakono akis? Kad drakonas atgijo? Tikriausiai. Manau, jog būdamas šitoks girtas, jis galėjo taip pagalvoti. Jei tik Tomas būtų mirktelėjęs, Flegui jau nebeprireiktų nuodų. Karalius buvo jau senas ir nusilpęs, ko gero, nepadėtų nė laikinas alkoholio sukeltas jėgų antplūdis - jis numirtų iš baimės.

Rolandas staigiai šoktelėjo į priekį.

- KO TU Į MANE SPOKSAI? - spygtelėjo jis, girtu balsu kreipdamasis į Nинerį, paskutinįjį Delaino drakoną, bet Tomas, aišku, šito nežinojo. - KO TU ŠITAIP SPOKSAI Į MANE? AŠ PADARIAU VISKĄ, KĄ GALĖJAU, VISADA DARIAU VISKĄ, KĄ GALĖJAU! AR AŠ TO PRAŠIAU? PRAŠIAU? ATSAKYK MAN, VELNIAI TAVE GRIEBTŲ! AŠ DARIAU VISKĄ, KĄ GALĖJAU, IR DABAR VĖPSOK Į MANE! VĖPSOK Į MANE DABAR!

Jis atlapojo chalatą, atidengdamas nuogą kūną papilkėjusia oda, nuo alkoholio išmuštą raudonomis dėmėmis.

- VĖPSOK Į MANE DABAR! - vėl riktelėjo jis ir staiga apsipylęs ašaromis pats pažvelgė į save.

Tomas daugiau nebegalėjo ištverti. Tuo momentu, kai tėvas nukreipė žvilgsnį nuo Ninerio ir pažiūrėjo į savo sunykusį kūną, berniukas uždengė drakono akis skydeliais. Tomas dūmė tamsiu koridoriumi, nežiūrėdamas sau po kojomis, atsitrenkdamas į sienas, galiausiai iš visų jėgų rėžėsi į uždaras duris ir iš-

sitiesė visu ūgiu praskelta galva. Po akimirksnio jis pakilo ir, nekreipdamas dėmesio į veidu srūvantį kraują, suko slaptąją spyruoklę tol, kol durys atsivėrė. Jis iššoko į koridorių, nė nepagalvojęs, kad reikėtų patikrinti, ar nieko nėra. Jam prieš akis stovėjo vien liepsnojantis, krauju pasruvęs tėvo žvilgsnis, o ausyse aidėjo jo balsas: "KO SPOKSAI Į MANE?"

Tomas negalėjo žinoti, kad tėvas jau užmigo kietu girtu miegu. Nubudęs kitą rytą, jis vis dar tebegulėjo ant grindų ir nors jam plyšte plyšo galva (tokiam lėbavimui Rolandas jau buvo pernelyg senas), visų pirma jis pažvelgė į drakono galvą. Prisigėręs jis retai sapnuodavo - tiesiog nugrimzdavo kuriam laikui į svaigią tamsą. Tačiau šiąnakt jis sapnavo baisų sapną: stikliniai drakono akių vyzdžiai judėjo, ir Nineris atgijo. Ši kirmėlė pūstelėjo į jį savo mirtinu kvapu, ir nors Rolandas nematė šio kvapo, jis jautė jį savo viduje, tokį karštą, nuolatos vis karštėjantį.

Rodos, sapnas dar nesibaigė, jis išliko jo smegenyse, ir karalius bijojo vaizdo, kurį išvys, žvilgtelėjęs į viršų. Tačiau dabar viskas atrodė lygiai taip pat, kaip ir per daugybę metų. Nineris kybojo grėsmingai išsišiepęs, tarp dantų tysojo dvišakis liežuvis, ilgumo sulig tvoros mietu, žalsvai gelsvos neregės akys žvelgė į kambarį. Viršum pasakiškojo grobio kabojo iškilmingai sukryžiuoti Rolando lankas ir strėlė Priešų Kapotoja, kurios antgalis bei kotas tebebuvo pajuodavę nuo drakono kraujo. Sykį apie šį šiurpų sapną jis užsiminė Flegui, ir burtininkas tik linktelėjo, nutaisęs dar paslaptingesnį veidą nei paprastai. Vėliau Rolandas paprasčiausiai viską užmiršo.

Tomui užmiršti buvo kur kas sunkiau. Keletą savaičių jį persekiojo košmarai, kuriuose tėvas žiūrėjo į jį ir šaukė: "Žiūrėk, ką tu man padarei!" ir atlapodavo chalatą, demonstruodamas nuogą savo kūną - seni susiraukšlėję randai, nukaręs pilvas, suglebę raumenys - tarytum dėl viso to kaltas būtų Tomas bei jo šnipinėjimas...

- Kodėl nebenori matyti tėvo? - kartą paklausė Piteris. - Jis mano, kad supykai ant jo.

- Kad aš ant jo supykau? - pakartojo apstulbęs Tomas.

- Jis taip pasakė šiandien gerdamas arbatą, - atsakė Piteris ir įdėmiai pažvelgė į brolį, tyrinėdamas ratilus po akimis, išbalusius skruostus, sumuštą kaktą. - Kas nutiko, Tomai?

- Turbūt nieko, - lėtai atsakė Tomas.

Kitą dieną jis gėrė arbatą su tėvu ir broliu. Jam teko sukaupti visą savo vyriškumą, kol pasiryžo ten nueiti, tačiau Tomas turėjo vyriškumo ir kartais atrasdavo jo savyje - paprastai tuomet, kai stovėdavo nugara prie sienos. Tėvas pabučiavo jį ir paklausė, kas nutiko. Tomas išlemeno prastokai jautęsis, tačiau dabar esą viskas gerai. Tėvas linktelėjo, grubokai jį apkabino ir vėl ėmė elgtis taip kaip visuomet: į Tomą nebekreipė jokio dėme-

sio, domėjosi vien tik Piteriu. Šįsyk Tomas neprieštaravo - jis nenorėjo, kad tėvas žiūrėtų į jį daugiau nei reikia, bent jau kol kas. Tą naktį jis ilgai negalėjo užmigti, gulėjo lovoje, klausėsi vėjo stūgavimo ir nusprendė, jog vos vos išvengė pavojaus... jog jam kažkaip stebuklingai pavyko jo išvengti.

"Daugiau niekados", - pagalvojo jis. Po keleto savaičių košmarai ėmė retėti ir galiausiai visai išnyko.

Ir visgi dėl vieno dalyko senasis arklininkas Jozefas buvo teisus: berniukai visuomet kur kas mieliau dalija pažadus, nei vykdo juos, ir Tomo potroškis slapta stebėti tėvą galiausiai išstūmė baimę bei gerus ketinimus. Taip jau nutiko, kad tąnakt, kai Flegas atnešė Rolandui užnuodyto vyno, Tomas viską matė.

29

Kai Tomas įėjo tenai ir atvėrė du mažyčius skydelius, jo tėvas ir brolis kaip tik baigė gerti vakarinį vyną. Piteriui buvo beveik septyniolika, jis buvo aukštas ir gražus vaikinas. Jiedu dviese sėdėjo prie ugnies, gurkšnojo vyną ir šnekučiavosi kaip seni bičiuliai, ir Tomas pajuto, kaip senas pavydas ima griaužti jo širdį. Netrukus Piteris pakilo ir mandagiai atsisveikino su tėvu.

- Pastaruoju metu tu išeini vis anksčiau ir anksčiau, - pastebėjo Rolandas. Piteris mėgino šiek tiek prieštarauti. Rolandas nusišypsojo gera, liūdna, beveik bedante šypsena. - Girdėjau, - pratarė jis, - ji labai žavi.

Piteris sutriko, kas jam buvo labai nebūdinga, ir ėmė mikčioti, kas buvo jam dar mažiau būdinga.

- Eik, - pertraukė jį Rolandas. - Eik. Būk jai švelnus ir geras... bet drauge būk ir karštas, jei tavyje liepsnoja aistra. Senatvė - šaltas metas, Piteri. Kol esi jaunas, kol dar yra malkų, galinčių įsiliepsnoti, būk karštas.

Piteris nusišypsojo.

- Tu taip šneki, tarsi pats būtum labai senas, tėve, bet man tu vis dar atrodai stiprus ir žvalus.

Rolandas apkabino Piterį.

- Aš myliu tave, - pasakė jis.

Piterio šypsenos nebetemdė nė menkiausias sumišimo šešėlis.

- Aš taip pat tave myliu, tėti, - pasakė jis, ir vienišo, tamsoje lindinčio Tomo veidą perkreipė baisi grimasa. (Juk šnipinėtojai visuomet būna vieniši ir dirba savo darbą patamsyje.) Piteris išėjo, ir bemaž ištisą valandą nieko neįvyko. Rolandas niūriai sėdėjo prie židinio, siurbčiojo alų, tuštindamas stiklines vieną po kitos. Jis neriaumojo ir nestūgavo, nesišnekėjo su iškamšų galvomis, visi baldai buvo savo vietose. Tomas jau ketino išeiti, kai staiga kažkas dusyk pabeldė į duris.

Rolandas žvelgė į ugnį tarsi užhipnotizuotas jos mirgėjimo. Paskui jis pakilo ir šūktelėjo:

- Kas ten?

Tomas neišgirdo atsakymo, tačiau tėvas priėjo prie durų, tarsi būtų išgirdęs. Jam atidarius duris, Tomas iš pradžių pagalvojo, kad tėvo įprotis šnekučiuotis su iškamšų galvomis įgavo naują, keistą pavidalą - tarsi jo tėvas, siekdamas praskaidrinti vienatvę, susikurtų sau nematomų žmonių draugiją.

- Keista matyti jus tokiu laiku, - pasakė Rolandas, dūlindamas atgal prie židinio ir tarsi lydimas kažkokio nematomo asmens. - Aš maniau, jog sutemus jus visuomet apgaubia burtai ir kerai.

Tomas mirksėjo, trynėsi akis ir galiausiai pamatė, kad ten kažkas yra. Dar kurį laiką jis neįstengė įžvelgti, kas... o paskui nusistebėjo, kaip jis galėjo pamanyti, kad tėvas vienas, kai tiesiog šalia jo stovėjo Flegas. Burtininkas ant sidabrinio padėklo atnešė dvi taures vyno.

- Bobų tauškalai, jūsų didenybe - burtininkai gali kerėti bet kuriuo metu: ir anksti, ir vėlai. Bet mums, be abejo, reikia išsaugoti savo tamsųjį įvaizdį.

Alus visuomet sustiprindavo Rolando humoro jausmą taip smarkiai, jog jis dažnai kvatodavo iš visai nejuokingų dalykų. Po šios pastabos jis atmetė galvą ir ėmė taip leipti juokais, tarsi šis pokštas būtų pats nuostabiausias iš visų, kuriuos jis kada nors girdėjo. Flegas šyptelėjo. Kai Rolandui baigėsi juoko priepuolis, jis paklausė:

- Kas čia? Vynas?

- Jūsų sūnus - dar vaikas, bet jo pagarba tėvui bei karaliui privertė mane, suaugusį žmogų, nurausti iš gėdos, - pasakė Flegas. - Aš atnešiau jums taurę vyno, karaliau, norėdamas parodyti, jog taipogi jus myliu.

Jis ištiesė vyną Rolandui, kuris atrodė nenusakomai sujaudintas.

"Tėve, negerk!" - staiga pagalvojo Tomas: jis jautė nesuprantamą išgąstį. Rolando galva krūptelėjo ir palinko į šalį, tarsi jis būtų išgirdęs.

- Jis geras berniukas, mano Piteris, - ištarė Rolandas.

- Visiškai teisingai, - atsiliepė Flegas. - Visi karalystėje taip šneka.

- Nejaugi? - aiškiai pamalonintas paklausė Rolandas. - Nejaugi kalba!

- Taigi, kalba. Išgerkime už jį? - Flegas pakėlė savo taurę.

"Tėve, ne!" - vėl mintyse riktelėjo Tomas, bet jei pirmąsyk tėvas jį ir išgirdo, tai šįsyk jis nieko nebegirdėjo. Jo veidas spinduliavo meile vyresniajam broliui.

- Tada už Piterį! - Rolandas aukštai iškėlė užnuodyto vyno taurę.

- Už Piterį! - šypsodamasis sutiko Flegas. - Už karalių!

Tomas susigūžė tamsoje. Flegas ištarė skirtingus tostus. Nežinau, ką jis turi galvoje, bet... Tėvas! Šįsyk Flegas nukreipė savo blausų slaptingą žvilgsnį drakono galvos pusėn, tarsi jis būtų išgirdęs pastarąją mintį. Tomas sustingo, bet po akimirksnio Flegas vėl atsigręžo į Rolandą. Jie susidaužė ir išgėrė. Kai tėvas ištuštino savo taurę, Tomui pasirodė, kad jo širdelėn pliumptelėjo ledukas.

Flegas grįžtelėjo savo krėsle ir tėškė taurę į židinį.

- Piteris!

- Piteris! - it aidas atkartojo Rolandas ir nušveitė savąją taurę, kuri atsitrenkė į aprūkusią galinę židinio sieną ir sudužo, o ugnis tarytum plykstelėjo šlykščia žalia šviesa.

Rolandas prisidengė ranka burną, tarsi sulaikydamas raugulį.

- Ar dėjai į jį kažkokių prieskonių? - paklausė jis. - Skonis aštrokas...

- Ne, milorde, - rimtai atsakė Flegas, tačiau po rimtumo kauke Tomui pasivaideno šypsenos šešėlis, ir ledukas jo širdyje nugrimzdo dar giliau. Staiga jam visiškai praėjo noras šnipinėti, praėjo visiems laikams. Jis užvėrė stebėjimo angeles ir nutykino į savo kambarį. Jį apėmė karštis, paskui - šaltis, paskui - vėl karštis. Iš ryto jam prasidėjo karštinė. Tomui dar nespėjus pasveikti, jo tėvas numirė, brolį uždarė vienutėn Adatos bokšto viršūnėje, o pats jis tapo vaiku-karaliumi, mat tuomet jam ką tik sukako dvylika metų. Karūnacijos metu jam suteikė Tomo Šviesos Nešėjo vardą. O kas tapo artimiausiu jo patarėju?

Įspėkite patys.

30

Palikęs Rolandą (senis tuo momentu pastebimai atgijo, vadinasi, "drakono smėlio" poveikis prasidėjo), Flegas sugrįžo į tamsųjį savo požemį. Jis paėmė pincetą bei paketą, kuriame beliko vos kelios smėlio smiltelės, ir padėjo juos ant didžiulio savo stalo. Paskui apvertė smėlio laikrodį ir vėl įniko skaityti.

Lauke stūgavo, šūkaliojo vėjas - senos moterys gūžėsi lovose ir sakė savo vyrams, kad Tamsioji Kuso ragana Rianjona lakioja ant prakeiktosios savo šluotos ir krečia piktadarystes. Vyrai neaiškiai burbtelėdavo, apsiversdavo ant kito šono ir liepdavo žmonoms miegoti bei palikti juos ramybėje. Didžioji jų dauguma buvo nuobodūs žmonės. Jei man prisireiktų akių, sugebančių įžvelgti vėjyje sklandančius ateities ženklus, aš visuomet pasirinkčiau seną moterį.

Burtų knygos puslapiu nuropojo voras; pusiaukelėje jis pasiekė tokį baisų užkeikimą, jog net Flegas neišdrįsdavo juo naudotis, ir voriūkštis akimirksniu pavirto akmenėliu.

Flegas nusišaipė.

Kai viršutinioji smėlio laikrodžio dalis ištuštėjo, burtininkas vėl jį apvertė. Paskui dar sykį. Ir dar. Jis apvertė laikrodį aštuonetą kartų, o besibaigiant aštuntajai valandai, ėmėsi paskutiniosios savo plano dalies. Tamsioje patalpoje, netoliese savo kabinete, jis laikė daugybę įvairių gyvūnų. Taigi pirmiausia patraukė ten. Flegui besiartinant, mažyčiai padarėliai baimingai susigūžė. Jis jų dėl to nekaltino.

Tolimajame kampe stovėjo pintinis narvelis, o jame tūnojo pustuzinis rudų pelių - tokios pelės šmižinėjo po visą pilį, ir šis faktas buvo svarbus. Čia jis turėjo ir stambių žiurkių, tačiau šiąnakt žiurkės Flegui nereikėjo. Karališkoji Žiurkė viršuje jau nunuodyta, užteks paprastos pelytės, ir nusikaltimas pasieks karališkosios Tarybos ausis. Jei viskas vyks sklandžiai, netrukus Piteris bus užrakintas taip pat patikimai, kaip ir šios pelės.

Flegas kyštelėjo narvelin ranką ir ištraukė pelę. Vargšelė beviltiškai blaškėsi sugniaužtame jo delne. Raganius juto plakant jos širdį ir žinojo, kad jeigu jis ją tiesiog šitaip laikys, ji tuoj pat mirs iš siaubo.

Flegas iškėlė prieš pelę kairiosios rankos mažąjį pirštelį. Jo nagas akimirksniui blykstelėjo žydra šviesa.

- Miegok, - įsakė magas, ir pelė, nusvirusi ant šono, užmigo ant atgniaužto jo delno. Flegas atsinešė ją į savo kabinetą ir padėjo ant stalo, kur stovėjo obsidiano prespapjė. Paskui jis nuėjo į sandėliuką ir iš ąžuolinės statinaitės šliukštelėjo į dubenėlį šlakelį midaus. Pasaldino jį bičių medumi ir, išėjęs koridoriun, pro langą giliai įkvėpė oro.

Tuomet sulaikęs kvėpavimą grįžo į kabinetą ir prilaikydamas pincetu subėrė likusius tris ar keturis "drakono smėlio" grūdelius į pasaldintą midų visus, išskyrus vienui vieną. Paskui jis atidarė dar vieną stalčių ir išėmė iš jo tuščią paketą, o tada įkišo ranką iki pat stalčiaus galo ir ištraukė labai neįprastą dėžutę.

Naujasis paketas buvo užburtas, bet jame slypėjo ne itin stipri maginė jėga. "Drakono smėlis" jame galėjo išbūti tik trumpą laiką, o paskui popierius pradėtų irti. Užsidegti jis galbūt ir neužsidegtų, bent jau dėžutės viduje, kur stigtų oro. Tačiau jis ims rusenti, parūks dūmai, ir jų pakaks. Bus nuostabu.

Flego plaučiai reikalavo oro, bet jis vis vien sugaišo dar vieną akimirką, kad galėtų žvilgtelėti į dėžutę ir pasveikinti save. Raganius pavogė ją prieš dešimt metų, ir jei kas nors paklaustų, kam jis taip padarė, atsakyti jam būtų nė kiek ne lengviau, nei paaiškinti, kodėl jis parodė Tomui slaptąją praeigą, besibaigiančią prie drakono galvos - jo blogio nuojauta jam

šnibždėjo, kad reikia ją paimti, ir ji kada nors pravers. Taip ir nutiko. Pagaliau, šitiek metų gulėjusi stale, dėžutė sulaukė tinkamo momento.

"PITERIS" - puikavosi ant dangtelio išgraviruotos raidės.

Dėžutę berniukui padovanojo Saša; Piteris paliko ją koridoriuje ant stalo, kai jam prireikė kažkur nubėgti; tuo momentu pro šalį ėjęs Flegas ją pastebėjo ir įsibruko kišenėn. Piteris, be abejonės, nusiminė, o jei princas liūdi - netgi jei jam dar tik šešeri, - jo liūdesys nelieka nepastebėtas. Imta nuodugniai ieškoti, tačiau dėžutė dingo be pėdsakų.

Flegas pincetu atsargiai perdėliojo paskutiniąsias "drakono smėlio" daleles iš pirmojo, kerų visiškai apsaugoto, paketo į antrąjį, apsaugotą tik dalinai. Paskui jis sugrįžo koridoriun prie lango įkvėpti gryno oro. Daugiau jis nebekvėpavo tol, kol naujasis paketas nebuvo įdėtas į senovišką medinę dėželę, pincetas nepaguldytas šalimais ir lėtai neužvožtas dėžutės dangtelis, o pirmasis paketas neišmestas į nutekamąjį vamzdį.

Flegas skubėjo, bet dabar jau absoliučiai pasitikėjo savimi. Pelė miega, dėžutė uždaryta, nusikaltimo įkalčiai saugiai paslėpti jos viduje. Viskas vyksta kuo puikiausiai.

Burtininkas nukreipė mažąjį kairiosios rankos pirštą į pelę, kuri tysojo ant stalo it kailinis kilimėlis, skirtas mažutėms fėjoms, ir paliepė:

- Nubusk.

Pelės letenėlės krustelėjo. Ji atsimerkė ir pakėlė galvą. Flegas nusišaipė, mažuoju piršteliu apibrėžė apskritimą ir įsakė:

- Bėk.

Pelė pasileido bėgti ratu.

Flegas palingavo pirštą aukštyn žemyn.

- Šokinėk.

Pelė baisingai vartydama akutes ėmė šokuoti ant užpakalinių kojyčių lyg dresiruotas šunelis.

- Dabar gerk, - pasakė Flegas, parodydamas pasaldinto midaus dubenį.

Vėjas už lango pratrūko riaumote riaumoti. Kitame miesto gale kalė atsivedė dvigalvių šunyčių vadą.

Pelė išgėrė.

- Dabar, - pasakė Flegas, kai pelė išgėrė pakankamai, kad nuodai atliktų savo darbą, - vėl miegok. - Ir pelė užmigo.

Flegas nuskubėjo į Piterio kambarius. Dėžutė gulėjo vienoje iš nesuskaičiuojamos daugybės jo kišenių, o mieganti pelė - kitoje. Jis praėjo pro keletą tarnų bei pro kvatojančią įkaušusių dvariškių kompaniją, tačiau niekas jo nepastebėjo. Jis vis dar tebebuvo neryškus.

Piterio kambariai buvo užrakinti, tačiau, turint Flego sugebėjimus, tokia problema - ne problema. Trys magiški gestai - ir

durys atsilapojo. Princo apartamentai, be abejo, buvo tušti: jis išskubėjo į pasimatymą su savo drauge. Apie Piterį Flegas nežinojo tiek daug kaip apie Tomą, tačiau turimų žinių jam pakako: pavyzdžiui, jis žinojo, kur Piteris laiko keletą savo brangenybių, kurias manė esant būtina slėpti.

Flegas patraukė tiesiai prie knygų lentynos ir ištraukė tris ar keturis nuobodžius vadovėlius. Spustelėjęs medinį kraštą, jis išgirdo spragtelint spyruoklę. Paskui jis nustūmė skydelį, atverdamas galinėje lentynos sienelėje esantį įdubimą. Šis netgi nebuvo užrakintas. Ten gulėjo šilkinis plaukų kaspinas, padovanotas Piteriui jo damos, šūsnelė jos laiškų, keletas jo laiškų jai, tokių liepsningų, jog jis net nesiryžo jų išsiųsti, ir nedidelis medalionas su princo motinos portretu.

Flegas atvožė išgraviruotą dėželę ir labai atidžiai įplėšė paketo antvožo kraštelį. Paskui užvožė dangtelį ir padėjo dėžutę nišon.

- Tu taip raudojai, brangusis Piteri, kai praradai dėžutę, - sumurmėjo jis. - Manau, jog dar smarkiau raudosi, kai ji atsiras. - Jis sukikeno. Paskui padėjo šalia skrynelės miegančią pelę, uždarė nišą ir tvarkingai sustatė knygas į vietą.

Tuomet išėjo ir gerai išsimiegojo. Buvo rezgama didžiulė piktadarystė, ir jis buvo tikras, jog viską įvykdė taip, kaip labiausiai troško - pats likdamas šešėlyje, niekieno nepastebėtas.

31

Tolesnes trejetą dienų karalius Rolandas atrodė sveikesnis, žvalesnis ir ryžtingesnis nei pastaruosius keletą metų - rūmuose visi apie tai tik ir tešnekėjo. Piteris, aplankęs sergantį brolį, gulintį patale, apimtą karščio, susirūpinęs pasakojo Tomui, kad tėvo plaukų likučiai, atrodo, pastebimai keičia spalvą: vaikiškas švelnus baltas atspalvis, vyravęs paskutiniuosius ketverius metus, virsta pilkšvai variniu, buvusiu Rolando žydėjimo metais.

Tomas nusišypsojo, tačiau jo kūnu vėl perbėgo šiurpulys. Jis paprašė Piterio dar vieno apkloto, nors iš tiesų ne apkloto jam reikėjo; jam reikėjo užmiršti keistąjį paskutinįjį tostą, o užmiršti jį buvo neįmanoma.

Trečiąją dieną po pietų Rolandas pasiskundė, kad nevirškinąs jo skrandis. Flegas pasiūlė iškviesti rūmų gydytoją. Bet Rolandas tik numojo ranka ir pasakė jaučiąsis puikiai, kur kas geriau nei pastaruosius keletą mėnesių, netgi metų...

Staiga jis atsirūgo. Sausas griausmingas garsas nusirito per visą salę. Šurmuliuojanti minia pritilo iš nustebimo bei niūrios nuojautos, nes garsas vėl pasikartojo. Muzikantai kampe liovėsi groję. Rolandui atsitiesus, per salę nušnarėjo atodūsis. Kara-

liaus skruostai degė. Iš jo akių ritosi garuojančios ašaros. Iš burnos rūko dūmai.

Didžiuliame valgomajame buvo apie septyniasdešimt žmonių - paprastai apsitaisę riteriai, išsidabinę dvariškiai su savo damomis, svita, kurtizanės, juokdariai, muzikantai, nedidelė artistų trupė, kampe besirengianti kiek vėliau suvaidinti spektaklį, daugybė tarnų. Tačiau tik Piteris pribėgo prie tėvo: visi pamatė, jog prie pasmerktojo žmogaus prisiartino būtent jis, ir Flegas dėl to visai nenusiminė.

Piteris. Jie įsidėmės, jog jis taip pasielgė.

Vieną ranką Rolandas prispaudė prie pilvo, kita įsitvėrė sau į krūtinę. Staiga jam iš burnos išsirito pilkšvai baltas dūmų kamuolys. Atrodė, tarsi karalius sumanė naują būdą papasakoti apie savo didįjį žygdarbį.

Tačiau čia nebuvo jokia gudrybė, ir kai iš burnos, nosies, ausų bei akių kampučių virsdavo dūmai, jis klyktelėdavo. Jo gerklė paraudo iki purpuro raudonumo.

- Drakonas! - suriko karalius Rolandas, krisdamas ant savo sūnaus rankų. - Drakonas!

Toks buvo paskutinysis jo ištartas žodis.

32

Seniokas buvo stiprus - neįtikėtinai stiprus. Iki pat mirties nuo jo sklido toks karštis, jog niekas, netgi patys ištikimiausi tarnai, negalėjo prieiti arčiau nei per keturias pėdas. Keletą sykių ant nelaimingo mirštančiojo karaliaus jie kibirais pylė vandenį, nes pastebėjo, kad ima rusenti patalai. Kas kartą vanduo akimoju pavirsdavo garais, kurie užpildydavo miegamąjį ir virsdavo svetainėn, o ten stovėjo nebylūs dvariškiai bei riteriai. Damos, susibūrusios krūvon, raudojo laužydamos rankas.

Apie vidurnaktį Rolandui iš burnos išsiveržė žalios liepsnos liežuvis, ir jis mirė.

Flegas niūriai ir iškilmingai išėjo iš miegamojo paskelbti šios žinios. Įsivyravo mirtina tyla, trukusi ilgiau nei minutę. Ją sutrikdė vienintelis žodis, atsklidęs iš susispietusios minios. Flegas nežinojo, kas ištarė šį žodį, bet jam ir nerūpėjo. Pakako, kad kažkas jį ištarė. Burtininkas mielai būtų papirkęs žmogų, kuris sutiktų taip pasakyti, tačiau taip nepadarė, nes bijojo užsitraukti įtarimą.

- Žmogžudystė! - ištarė tasai kažkas.

Pasigirdo visuotinis atodūsis.

Flegas prisidengė ranka burną, slėpdamas šypseną.

33

Rūmų daktaras vieną žodį papildė dar vienu: žmogžudystė - nunuodijimas. Jis nepasakė "Nunuodijimas "drakono smėliu", nes apie šiuos nuodus Delaino karalystėje nebuvo girdėjęs niekas, išskyrus Flegą.

Karalius mirė dar prieš pusiaunaktį, tačiau auštant žinia jau sklandė po miestą ir skverbėsi vis toliau: Rytinės, Vakarinės, Pietinės bei Šiaurinės Baronijų ribų link. "Žmogžudystė, karalius nužudytas, Rolandas Gerasis nunuodytas".

Dar anksčiau Flegas surengė paiešką pilyje, pradedant aukščiausiuoju jos tašku (Rytiniu bokštu), baigiant žemiausiuoju (inkvizicijos bei kankinimo patalpa su visais ten buvusiais kankinimų suolais, pančiais bei kitais kraupiais įnagiais). Reikėjo ieškoti ir tuoj pat pranešti apie bet kokius įkalčius, susijusius su šiuo baisiu nusikaltimu. Visa pilis ūžė ir gaudė. Ją naršė šeši šimtai niūraus ryžto kupinų vyrų. Nelietė tik dviejų nedidelių pilies dalių: dviejų princų - Piterio ir Tomo - apartamentų.

Vargu ar Tomui visa tai rūpėjo: jam taip pakilo karštis, kad rūmų gydytojas ne juokais sunerimo. Kai rytmečio spinduliai šmurkštelėjo pro langą, Tomas gulėjo paslikas ir kliedėjo. Jis regėjo dvi iškeltas vyno taures, vis išgirsdamas tėvo balsą: "Jūs įdėjote kažkokių prieskonių? Aštrokas skonis".

Paiešką pradėjo Flegas, tačiau apie antrą valandą nakties Piteris atitoko ir perėmė vadžias į savo rankas. Flegas neprieštaravo. Tolesnės kelios valandos bus ypač svarbios, per tą laiką galima laimėti arba viską prarasti, ir Flegas kuo puikiausiai tai suprato. Karalius mirė, karalystė trumpam liko be valdovo. Bet tik trumpam: tą pačią dieną Adatos bokšto papėdėje jį karūnuos, jei tik nepavyks skubiai ir ryžtingai primesti jam kaltės.

Flegas žinojo, jog kitokiomis aplinkybėmis Piteris iškart taptų įtariamuoju. Žmonės visuomet įtaria tuos, kurie daugiausiai įgyja, o Piteris po tėvo mirties įgijo daugiau už kitus. Nuodai - siaubingas dalykas, tačiau nuodai padeda gauti ištisą karalystę. Tačiau šiuo atveju žmonės daugiau kalbėjo apie tai, ką berniukas prarado, o ne ką jis įgijo. Žinoma, Tomas taip pat neteko tėvo, galėjo pridurti jie po neilgos pauzės, tarsi susigėdę netyčia ištrūkusios pastabos. Tačiau Tomas buvo paniuręs, užsisklendęs, nerangus berniukas, dažnai nesutardavęs su savo tėvu. Ir, priešingai, Piterio prieraišumas bei pagarba tėvui buvo plačiai žinomi faktai. Kam, paklaustų žmonės (jei ši baisi mintis ateitų jiems į galvas, bet kol kas dar neatėjo), kam Piteriui žudyti tėvą, jei jis ir taip paveldės karūną po vienerių, trejų ar penkerių metų?

Tačiau jeigu nusikaltimo įkalčiai bus surasti slaptoje, tik vienam Piteriui žinomoje vietoje - jo asmeniniuose apartamentuo-

se, - viskas kaipmat apvirs aukštyn kojomis. Po meilės bei pagarbos kauke žmonės išsyk įžvelgs žmogžudžio veidą. Jie tuojau pat pastebės, kad jaunystėje vieneri metai slenka kaip treji, treji - kaip devyneri, penkeri - kaip dvidešimt penkeri. Tuomet prisimins, jog paskutiniosiomis gyvenimo dienomis karalius, rodos, iškopė iš kažkokio tamsiojo periodo, tapo žvalus ir tvirtas. Galbūt, pasakys jie, Piteris nusprendė, jog tėvui prasidėjo ilgas ir sveikas gyvenimo ruduo, vaikinas supanikavo ir žengė šį kvailą ir lygiai tiek pat siaubingą žingsnį.

Flegas žinojo ir dar kai ką: žinojo, jog žmonėse glūdi gilus, instinktyvus nepasitikėjimas visais karaliais ir princais, nes šie gali vienu galvos linktelėjimu pasmerkti juos mirčiai už nereikšmingą prasižengimą, pavyzdžiui, už nosinaitės išmetimą jų akivaizdoje. Didžius karalius myli, menkesnius pakenčia; būsimasis valdovas tebėra nepažįstamas ir atrodo bauginantis. Suteikus jiems galimybę, jie gali pamilti Piterį, tačiau Flegas žinojo, jog, suradus svarų įkaltį, jie nesvyruodami jį pasmerks. Flegas pagalvojo, jog įrodymai privalo būti atrasti artimiausiu metu. Vien tik pelė, ir daugiau nieko. Mažytė... tačiau ganėtinai didelė, kad sukrėstų karalystę iki pat pamatų.

34

Delaine egzistavo trys būties pakopos: vaikystė, paauglystė ir branda. Paauglystė tęsėsi nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų.

Piteriui tapus paaugliu, valdingas jo auklytes pakeitė liokajus Brendonas ir Denis, Brendono sūnus. Brendonas tarnaus Piteriui keletą metų, bet, aišku, ne visuomet. Piteris buvo labai jaunas, o Brendonas - jau penkiasdešimtmetis. Kai Brendonas jau nebeišgalės dirbti, jo pareigas perims Denis. Brendonų giminė jau aštuonis šimtus metų tarnavo karališkajai šeimai ir pelnytai didžiavosi šiuo faktu.

Kiekvieną rytą Denis keldavosi penktą valandą, apsirengdavo, paruošdavo tėvo drabužius ir išblizgindavo jo batus. Paskui apsnūdęs kulniuodavo virtuvėn pusryčiauti. Be ketvirčio šešios jis išeidavo iš namų, kur gyveno su savo šeima, rytinėje Centrinio bokšto pusėje, ir pro mažus užpakalinius vartelius įeidavo į pilį.

Lygiai šeštą jis įžengdavo į Piterio kambarius ir neskubėdamas imdavosi kasdieninės ruošos - sukišdavo židinin malkas, paruošdavo pustuzinį bandelių pusryčiams, užkaisdavo vandenį arbatai. Paskui greitai apeidavo ir sutvarkydavo tris kambarius. Šis darbas paprastai ilgai netrukdavo, nes Piteris nebuvo nevaleika. Na, o visų paskiausiai jis sugrįždavo į kabinetą ir padengdavo stalą pusryčiams, nes pusryčiaudamas savo apartamentuo-

se Piteris mėgdavo valgyti prie savojo rašomojo stalo, priešais rytinį langą, laikydamas priešais save atverstą istorijos knygą.

Denis nemėgo anksti keltis, bet jis labai mėgo savo darbą ir dar mylėjo Piterį, kuris visuomet buvo jam malonus, netgi tuomet, jei Denis suklysdavo. Vienintelį kartą gyvenime Piteris pakėlė balsą, kai Denis atnešė jam lengvus priešpiečius ir nepadėjo prie jų servetėlės.

- Aš didžiai apgailestauju, jūsų didenybe, - atsakė Denis. - Aš tiesiog nemaniau...

- Tad kitą sykį manyk! - pasakė Piteris. Jis nerėkė, nors jau nedaug trūko. Denis daugiau niekados neužmiršdavo ant Piterio padėklo padėti servetėlę. O kartais, kad būtų tikriau, padėdavo net dvi.

Atlikęs rytines priedermes, Denis pasitraukdavo į antrą planą, užleisdamas vietą tėvui. Brendonas buvo pavyzdingas liokajus iki pat kaulų smegenų: visuomet kruopščiai užrištas kaklaryšis, plaukai sušukuoti atgal ir ant sprando surišti į kuodelį, ant jo švarko bei kelnių - nė vienos dėmelės, batai žvilga veidrodiniu blizgesiu (už veidrodinį blizgesį atsakingas buvo Denis). Tačiau vakarais, kai Brendonas nusiaudavo batus, švarką pasikabindavo į spintą, nusirišdavo kaklaryšį, o jo rankose atsirasdavo džino taurelė, Denio akimis žiūrint, jis atrodydavo kur kas natūralesnis.

- Pasakysiu tau šį tą įsimintino, Deni, - ne sykį tardavo jis, būdamas toje komfortiškoje būklėje. - Šiame pasaulyje yra daugybė dalykų, kurie gali tęstis ilgiau ar trumpiau, bet nėra pastovūs. Meilė moteriai - nėra ilgalaikė, palankus vėjas - neilgalaikis, pagyrūniškumas - taip pat neilgalaikis, ir vasaros šienapjūtė, ir šiltos rudens dienos greit praeina. Tačiau du dalykai visuomet lieka pastovūs. Pirma, monarchija, antra - tarnyba. Jeigu tu liksi šalia savo jaunojo šeimininko iki pat senatvės, jei rūpinsies juo kaip dera, jis taip pat kaip reikiant pasirūpins tavimi. Tu tarnausi jam, o jis tarnaus tau, jei supranti mano minčių bėgsmą. O dabar įpilk man dar taurelę ir sau lašelį, jeigu nori, bet ne daugiau kaip lašelį, nes motina mums abiem nudirs kailius.

Nėra jokios abejonės, kad tokie įkyrūs pamokslai kai kuriems sūnums tuojau pat įgristų, bet tik ne Deniui, vaikinui, sulaukusiam dvidešimties metų ir vis dar pripažįstančiam, kad tėvas yra išmintingesnis žmogus už jį patį.

Rytą po karaliaus mirties Deniui neteko per jėgą apsnūdusiam ristis iš patalo penktą valandą: tėvas pažadino jį trečią ir pranešė apie valdovo mirtį.

- Flegas suorganizavo paiešką, - pasakė tėvas, o jo akys iš nuovargio buvo pasruvusios krauju, - ir teisingai pasielgė. Bet aš esu tikras, jog gan greitai jiems vadovauti ims mano ponas,

ir, jei jis sutiks, aš eisiu jam padėti ieškoti išgamos, įvykdžiusio šią niekšybę.

- Aš taip pat! - čiupdamas kelnes. riktelėjo Denis.

- Jokiu būdu, jokiu būdu, - pasakė tėvas taip griežtai, jog Denio įkarštis išsyk atlėgo. - Viskas turi tekėti savo vaga, ir nesvarbu, ar žmogžudystė buvo įvykdyta, ar ne. Dabar reikia dar griežčiau nei bet kada laikytis įprastinės tvarkos. Vidurdienį įvyks manojo ir tavojo pono karūnacija, ir šis faktas iš esmės neblogas, nors karūna jam atitenka ne pačiu geriausiu metu. Tačiau prievartinė karaliaus mirtis, ištikusi jį ne mūšio lauke, visuomet yra blogis. Senieji papročiai, be abejo, išliks, tačiau kol kas gali kilti netvarka. Tau, Deni, geriausiai dera nueiti pilin kaip visuomet ir dirbti įprastinius darbus. - Ir jis išėjo, nė nesuteikęs Deniui galimybės paprieštarauti.

Penktą valandą Denis papasakojo motinai apie tai, ką jam sakė tėvas, ir pranešė ketinąs atlikti rytinę ruošą, nors ir žinojo, kad Piterio ten nebus. Denio motina karštai pritarė. Jai mirtinai knietėjo išgirsti naujienas. Ji pasakė, kad jis nueitų... būtinai nueitų, o paskui, ne vėliau nei aštuntą, sugrįžtų pas ją ir papasakotų viską, ką išgirdo.

Taigi Denis patraukė į visiškai tuščius Piterio kambarius. Tačiau jis nepažeidė įprastinės procedūros ir galiausiai princo kabinete paruošė pusryčius. Denis liūdnai žvilgtelėjo į lėkšteles, taures, džemus bei želė ir liūdnai pagalvojo, jog tikriausiai šiandien niekam jų neprireiks. Ir visgi įprastiniai darbai privertė jį pasijusti geriau pirmąsyk nuo to laiko, kai tėvas jį pažadino. Dabar jis suprato, kad viskas gali pasikeisti į gerą arba į blogą pusę, bet taip kaip seniau jau nebebus. Laikai keičiasi.

Jis jau ketino išeiti, kai išgirdo kažkokį garsą. Garsas buvo toks prislopintas, jog Denis netgi negalėjo tiksliai pasakyti, iš kur jis sklinda - sugebėjo nustatyti tik apytikrę kryptį. Jis žvilgtelėjo į Piterio knygų lentyną... Ir jam suvirpėjo širdis. Tarp laisvai išrikiuotų knygų vinguriavo dūmelis.

Denis puolė prie lentynos ir ėmė abiem rankom traukyti knygas. Jis pamatė, kad dūmai veržiasi pro plyšius tik vienoje pusėje, palei galinę lentynos sienelę. Išėmus knygas, garsas tapo aiškesnis ir priminė kažkokio gyvūnėlio cypimą, tarsi jį būtų ištikęs siaubingas skausmas. Denis karštligiškai naršė knygų lentyną jausdamas, kaip jo paniką pranoksta siaubas. Jei tais laikais šios šalies žmonės ko nors bijojo, tai bijojo gaisrų.

Neilgai trukus jo pirštai netyčia užčiuopė slaptąją spyruoklę. Ir šį dalyką Flegas buvo numatęs: galų gale slaptasis skydelis pasirodė besantis ne toks jau slaptas - jis galėjo būti tik pramoga princui, bet ne daugiau. Galinė lentynos sienelė šiek tiek pasislinko dešinėn, ir iš jos išvirto pilkas dūmų kamuolys. Pasklido ypač nemalonus tvaikas - apsvilusios mėsos, kailio bei

degančio popieriaus kvapų mišinys. Denis nesvyruodamas atitraukė skydelį iki galo. Dabar orui nebeliko kliūčių, ir visa tai, kas dar tik ruseno, staiga įsiplieskė.

Prasidėjo kritiškasis momentas, ta Flego plano dalis, kai burtininkas galėjo pasidžiaugti ne tuo, ką tiksliai žinojo, o tuo, ką sugebėjo numatyti, turėdamas įvairiausių tikimybių. Visos jo septyniasdešimties metų pastangos dabar kybojo ant plonyčio siūlelio: ko griebsis (arba nesigriebs) liokajaus sūnus per artimiausias keletą sekundžių. Tačiau Brendonai tarnavo karaliui nuo neatmenamų laikų, ir Flegas nusprendė pasikliauti šimtmečių išugdytomis jų tarnystės tradicijomis.

Jeigu Denis, pamatęs įsiliepsnojančią ugnį, sustingtų iš siaubo arba nusigręžtų ir nubėgtų ąsočio vandens, visi Flego kruopščiai parengti įkalčiai supleškėtų žaliose liepsnose. Karaliaus nužudymo kaltė niekuomet nebūtų suversta Piteriui ir vidurdienį jį vainikuotų karaliumi. Tačiau Flego apskaičiuota kuo tiksliausiai. Užuot sustingęs arba nudūmęs vandens, Denis subruko lentynon rankas ir puolė gesinti ugnį plikais delnais. Jis užtruko vos kelias sekundes ir beveik neapsidegino. Gailus cypimas nenutilo ir, išvaikęs rankomis dūmus, jis pirmiausia pamatė ant šono gulinčią pelę, apimtą priešmirtinės agonijos. Čia buvo tik paprasta pelė; vykdydamas savo pareigas, Denis nudėjo ne vieną dešimtį tokių pelių ir nejautė nė menkiausio gailesčio. Tačiau dabar jis gailėjo šio mažyčio padarėlio. Pelei nutiko kažkas siaubingo, jis net nesuprato kas, ir pražūtingas poveikis tebesitęsė. Jis palietė gyvūnėlį ir atitraukė šnypščiantį pirštą - atrodė, lyg būtų prisilietęs prie mažytės krosnelės, tokios kaip Sašos lėlių namelyje.

Dūmai rūko ir iš praviros medinės raižytinės dėžutės. Denis šiek tiek atvožė dangtelį ir pamatė viduje gulint pincetą bei paketą. Ant paketo atsirado rudos dėmelės, ir šis iš lėto ruseno, bet dar neužsidegė... kol kas. Ugnies liežuvėliai lyžčiojo Piterio laiškus, kurių, be abejonės, nesaugojo jokie kerai. Tai pelė uždegė juos savo neįtikėtinai įkaitusiu kūneliu. Dabar pamažu smilko tiktai paketas, ir kažkas tarsi pašnibždėjo Deniui, kad jo nedera liesti. Jam buvo baisu. Čia buvo kažkas, ko jisai nesuvokė, ir nebuvo tikras, jog nori suvokti. Vienintelis dalykas, kuriuo jis nė kiek neabejojo, buvo tas, jog būtina pasišnekėti su tėvu. Tėvas žinotų, ką reikia daryti.

Denis paėmė prie krosnies stovėjusį anglių krepšiuką, mažą samtelį ir grįžo prie slaptojo skydelio. Samteliu susėmė rūkstantį pelės kūną ir įmetė jį į krepšiuką. Kad būtų patikimiau, jis dar sudrėkino apsvilusius laiškų kampučius. Paskui uždarė skydelį, pastatė į vietą knygas ir išėjo iš Piterio kambario. Jis pasiėmė anglių krepšelį ir dabar jautėsi ne ištikimu Piterio tarnu, o vagišiumi - jo grobis buvo vargšė pelytė, pastipusi anksčiau, nei

jis spėjo išeiti pro mažuosius vakarinius pilies vartelius. Jam dar nepasiekus namų tolimajame centrinio bokšto krašte, galvoje šmėstelėjo keistas įtarimas - jis buvo pirmasis žmogus Delaine, kuriam toptelėjo šis įtarimas. Tačiau ne paskutinis. Jis stengėsi išmesti iš galvos bjaurią mintį, bet ši atkakliai sugrįždavo. Tarp kitko, pagalvojo jis, kokiais nuodais buvo nunuodytas karalius Rolandas? Kokios rūšies nuodais?

Kai pagaliau grįžo į Brendono namus, Denis jautėsi taip prastai, jog neatsakinėjo į jokius motinos klausimus ir nerodė jai, ką atsinešęs krepšelyje. Vos tik įėjęs, jis pareiškė privaląs pamatyti tėvą - reikalas ypač svarbus. Paskui jis nuėjo į savo kambarį ir spėliojo toliau, kokie nuodai buvo panaudoti. Apie juos jis žinojo tik vieną dalyką, bet to nepakako. Jie buvo kažkaip susiję su karščiu.

35

Brendonas sugrįžo namo apie dešimtą, pavargęs, sudirgęs, nenusiteikęs kvailai pokštauti. Jis buvo suprakaitavęs, purvinas, ant kaktos matėsi siauras įpjovimas, plaukai apkibę ilgais voratinklių siūlais. Jie nesurado jokių žmogžudystės pėdsakų. Vienintele jo parnešta naujiena buvo žinia apie tai, kad pasiruošimai Piterio karūnacijai aikštėje, prie Adatos, vyksta pilnu tempu, jiems vadovauja aukščiausiasis Delaino teisėjas Andersas Peina.

Žmona pranešė jam apie Denio sugrįžimą. Brendonas suraukė antakius, priėjo prie sūnaus kambario durų ir pasibeldė, tik ne krumpliais, o sugniaužtu kumščiu.

- Išeik iš ten, sūnau, ir papasakok mums, kodėl parsinešei anglių krepšelį iš savo pono kabineto?

- Ne, - pasakė Denis. - Tu tėti, užeik čionai, - aš nenoriu, kad mama matytų, ką aš parsinešiau, ir nenorėčiau, kad ji išgirstų, apie ką mes šnekėsimės.

Brendonas sunkiai įlingavo vidun. Denio motina liko stovėti prie krosnies, baimingai laukdama. Ji buvo beveik tikra, jog jie kalbėsis apie kažkokią pusiau liguistą kvailystę, apie berniuko sumanytą nevėkšlišką pokštą, ir jog netrukus ji išgirs Denio sriūbavimą, kai sutrikęs, išvargęs jos vyras, šiandien vidurdienį pradėsiantis tarnauti nebe princui, o karaliui, visus savo nuogąstavimus bei abejones išlies ant berniuko nugaros. Ji Denio beveik nekaltino; pilyje šiandien nuo pat ryto visi atrodė it pamišėliai, blaškėsi be jokios tvarkos, tarsi ką tik būtų išleisti iš beprotnamio. Visi kartojo šimtus melagingų gandų, paskui juos paneigdavo, kad galėtų kartoti šimtus naujų.

Tačiau iš Denio kambario nepasigirdo pikto balso, ir nė vienas iš judviejų neišėjo iš ten ilgiau nei valandą. Kai jie išėjo iš

kambario, tik sykį žvilgtelėjusi į perbalusį vyro veidą, vargšė moteris vos neapalpo. Denis, lyg išgąsdintas šunytis, suglumęs sekė tėvui iš paskos. Dabar anglių krepšelį nešė Brendonas.

- Kur einate? - baikščiai paklausė ji.

Brendonas nieko neatsakė. Denis atrodė taip, tarsi kažką žinotų, bet nieko negalėtų pasakyti. Jis tik pažvelgė į motiną ir išėjo paskui tėvą. Nuo šio momento ji nematė jų ištisą parą ir nusprendė, jog abiejų nebėra tarp gyvųjų arba dar blogiau - juos kankina inkvizitoriai pilies požemiuose.

Nevilties kupinos jos mintys nebuvo vien tik iš piršto išlaužtos, kadangi šioji para buvo išties siaubinga Delaino istorijoje. Kai kur tos dvidešimt keturios valandos gal ir neatrodytų tokios baisios, pavyzdžiui, ten, kur vyksta perversmai bei maištai, kur naktiniai pavojai bei mirties bausmės tapę įprastiniu dalyku... tokios vietos iš tiesų egzistuoja, nors man ir nemalonu apie jas šnekėti. Tačiau Delainas ilgus metus - net šimtmečius - buvo ramus kampelis, kur gyvenimas tekėjo nustatytąja vaga, ir turbūt todėl žmonės čia buvo šiek tiek išpaikę. Iš tiesų ši juodoji diena prasidėjo tuomet, kai vidurdienį neįvyko Piterio karūnacija, o baigėsi stulbinančia žinia, jog jis stos prieš teismą Adatos bokšto salėje ir bus apkaltintas savo tėvo nužudymu. Jeigu Delaine egzistuotų vertybinių popierių rinka, manau, kad ją ištiktų katastrofa.

Tik išaušus, buvo pradėta statyti pakyla, ant kurios turėjo įvykti karūnacija. Andersas Peina žinojo, jog šis statinys bus laikinas, iš paprastų lentų, ir dar jis žinojo, kad pakankamas gėlių bei drapiruočių kiekis pridengs visus nesklandumus. Apie karaliaus mirtį niekas nebuvo perspėtas, nes žmogžudystės nepriklauso tokiems įvykiams, kuriuos galima numatyti. O jei būtų įmanoma jas numatyti, tuomet jokių žmogžudysčių nebeliktų ir pasaulis tikriausiai taptų kur kas laimingesnis. O be to, prašmatnios ceremonijos nebuvo svarbiausias dalykas, svarbiausia - parodyti žmonėms, jog valdžia ir toliau egzistuoja. Jeigu, nežiūrint į klaikųjį įvykį, pavyktų įtikinti žmones, esą viskas puiku, Peinai visai nerūpėtų, kelios gėlininkės įsivarė rakštis.

Tačiau vienuoliktą valandą darbai staiga sustojo. Gėlininkes - dauguma jų ašarojo - sargyba išsiuntė atgal.

Septintą ryto daugelis rūmų sargybinių ėmė vilktis nuostabius raudonus paradinius švarkus, aukštas pilkas kepures, padabintas vilkų galvomis. Jie turėjo išsirikiuoti dviguba iškilminga greta ir sudaryti praeigą, kuria Piteris eis iki karūnacijos pakylos. Paskui, vienuoliktą valandą, jie gavo naują įsakymą: keistą, nerimą keliantį įsakymą. Paradinius švarkus teko nusivilkti, o vietoje jų apsivilkti niūrias pilkšvai rudas kovines uniformas. Vietoj įspūdingų, bet gremėzdiškų kalavijų jie apsiginklavo mirtinais trumpais kardukais, kurie buvo įprastinės ginkluotės

dalis. Prašmatnios, bet nepraktiškos vilkų kepurės užleido vietą įprastiniams odiniams šalmams.

Kovinė uniforma - jau pats terminas kelia nerimą. Nejaugi įmanomas toks dalykas: įprastinė kovos uniforma? Man taip neatrodo. Tačiau visur stovėjo kovos apranga apsitaisę kariai atšiauriais griežtais veidais.

Princas Piteris nusižudė! Šis gandas plačiausiai pasklido pilyje.

Princas Piteris nužudytas! Šis gandas ėmė sklandyti tuoj pat po ankstesniojo.

Rolandas nemirė; paskelbtoji diagnozė klaidinga, gydytojui nukirsta galva. Tačiau senasis karalius pamišo, ir dabar niekas nežino, ką daryti. Toks buvo trečiasis gandas.

Buvo ir kitokių, netgi dar kvailesnių.

Kai gedinčius, sutrikdytus rūmus apgaubė tamsa, niekas negalėjo užmigti. Buvo įžiebti visi žibintai priešais Adatos bokštą, ugnys nušvietė pilį, miestą bei aplinkines kalvas; visur degė žibintai ir žvakės, kai įbauginti žmonės rinkosi aptarti dienos įvykių. Visi sutiko, jog vyksta baisūs dalykai.

Naktis atrodė dar ilgesnė už dieną. Ponia Brendon, siaubingai vieniša, sėdėjo prie lango, vis žvilgčiodama ir laukdama savųjų vyrų. Pirmąsyk gyvenime ore sklandė daugiau paskalų, negu jai norėjosi išgirsti. Bet argi ji galėjo liautis klausiusi? Negalėjo.

Ir kada rytmečio valandos beviltiškai lėtai ėmė slinkti link aušros, kuri, kaip jai atrodė, niekados nebeišauš, visus ankstesnius gandus išstūmė nauji. Jie buvo neįtikėtini, neįmanomi, ir visgi šią naujieną papildydavo vis nauji ir nauji patvirtinimai, kol galiausiai netgi sargybiniai savo postuose ėmė pusbalsiu kartoti ją vienas kitam. Naujasis gandas labiausiai iš visų išgąsdino ponią Brendon, nes ji pernelyg gerai prisiminė, koks išblyškęs buvo Denio veidas, kai jis grįžo iš princo apartamentų nešinas krepšeliu. Ten viduje kažkas buvo, iš ten sklido šleikštus degėsių kvapas; ten buvo kažkas, ko jis nenorėjo jai parodyti.

Princas Piteris uždarytas kalėjiman už savo tėvo nužudymą - nusklendė šiurpus gandas. Jį areštavo... Princas Piteris areštuotas... princas užmušė savo tėvą!

Apyaušriu beviltiškai sutrikusi moteris įsikniaubė į delnus ir pravirko. Po kurio laiko jos kūkčiojimas nutilo, ir vargšelė užmigo nerimastingu miegu.

36

- O dabar kuo greičiau sakyk, kas yra šiame krepšyje! Mums nėra kada kvailioti, Deni, supranti? - tokie buvo pirmieji Brendono ištarti žodžiai, kai jis įėjo pas sūnų ir uždarė duris.

- Aš parodysiu, tėti, bet pirmiausia atsakyk man į vieną klausimą: kokiais nuodais buvo nunuodytas karalius?
- Niekas nežino.
- Kaip jie veikė?
- Parodyk, kas krepšyje, vaikine. Tuojau pat. - Brendonas sugniaužė didžiulį sunkų kumštį. Jis nemosavo juo, bet tik pakėlė. - Tuoj pat parodyk, arba aš tau įkrėsiu.

Brendonas ilgai žiūrėjo į negyvą pelę ir tylėjo. Jo veidas palaipsniui balo, niaukėsi, pilkėjo, o Deniui darėsi vis baisiau. Pelės akys buvo visiškai išdegusios, iš jų beliko vieni angliukai. Rudas kailiukas virto juodomis garbanėlėmis. Iš ausyčių vis dar rūko dūmelis, o priešmirtinę grimasa iššiepti dantys buvo suodini it židinio grotelės. Brendonas krustelėjo, tarsi norėdamas ją paliesti, bet tuoj pat atitraukė ranką. Jis atsigrįžo į sūnų ir kimiai sušnibždėjo:

- Kur tu ją radai?

Denis ėmė mikčioti, veblenti kažkokias bereikšmes frazių nuotrupas. Brendonas, mažumėlę paklausęs, spustelėjo jo petį.

- Giliai įkvėpk, Deni, ir surikiuok savo mintis, - pasakė jis. - Šįsyk, kaip ir visuomet, aš palaikau tavo pusę, tu juk žinai. Teisingai padarei, kad nerodei mamai to nelaimingo padarėlio. O dabar pasakyk, kaip ir kur suradai šią pelę.

Nurimęs ir padrąsintas Denis dabar jau galėjo viską papasakoti tėvui. Jo pasakojimas buvo gerokai trumpesnis už manąjį, bet vis vien truko keletą minučių. Tėvas sėdėjo krėsle, įrėmęs krumplius kakton ir prisidengęs akis. Jis nieko neklausinėjo, neišleido nė vieno garso. Deniui baigus, tėvas pusbalsiu burbtelėjo vieną frazę. Tiktai tris žodžius - bet nuo šių žodžių berniuko širdis virto ledu - bent jau jam pačiam tuomet šitaip pasirodė.

- Lygiai kaip karalius.

Brendono lūpos virpėjo iš siaubo, bet atrodė, jog jis mėgina šypteleti.

- Ar tau neatrodo, Deni, kad šis padarėlis buvo pelių karaliumi?
- Tėti... tėti, aš... aš...
- Tu sakei, kad ten dar buvo dėžutė.
- Taip.
- Ir paketas.
- Taip.
- Paketas apsvilo, bet nesudegė?
- Taip.
- Ir pincetas.
- Taip. Toks, kokiu mama rauna plaukelius sau iš nosies.
- Tš-š, - pratarė Brendonas ir vėl pasirėmė kaktą. - Leisk pagalvoti.

Praslinko penkios minutės. Brendonas sėdėjo nejudėdamas, ir galėjai pagalvoti, jog jis užmigo, tačiau Denis žinojo, jog taip nėra. Brendonui nebuvo žinoma, kad motina padovanojo Piteriui raižytinę dėžutę ir jog Piteris dar vaikystėje ją pametė; abu šie įvykiai nutiko tuomet, kai Piterio paauglystės amžius buvo dar toli ir Brendonas dar netarnavo jo liokajumi. Tačiau slaptąjį skydelį jis žinojo: aptiko jį jau pirmaisiais tarnystės Piteriui metais (pačioje metų pradžioje). Aš tikriausiai jau sakiau, ši slaptavietė nebuvo pernelyg slapta - jos slaptumo pakako nebent tokio atviro berniuko, kaip Piteris, poreikiams. Brendonas žinojo apie šią vietelę, tačiau po pirmojo karto niekuomet tenai nežvilgčiodavo - tuomet ten buvo saugomas visoks šlamštas, kurį bet kuris berniukas vadina turtu: nepilna kortų kaladė, stiklinių rutuliukų maišelis, laiminga moneta, Peono karčių kaselė. Jei geras liokajus viską supranta, tuomet jis turi ir tą savybę, kurią mes vadiname delikatumu, tai yra pagarba kitų žmonių asmeniniam gyvenimui. Jis daugiau niekados nežiūrėjo į slėptuvę, nes toks elgesys, jo manymu, prilygtų vagiliavimui.

- Ar mes eisime tenai, tėve, kad tu galėtum žvilgtelėti į dėžutę?

- Ne. Mes eisime pas aukščiausiąjį teisėją, ir tu privalėsi papasakoti jam tą patį, ką pasakojai man.

Denis priblokštas klestelėjo ant sofos. Jautėsi taip, it būtų gavęs smūgį į paširdžius. Peina, žmogus, siunčiantis žmones į kalėjimą ir pasmerkiantis myriop! Peina, išbalusiu, nepermaldaujamu veidu, aukšta vaškine kakta! Peina, kuris po karaliaus buvo aukščiausioji valdžia!

- Ne, - galiausiai sušnibždėjo jis. - Tėti, aš negaliu... aš... aš...

- Tu privalai, - rūsčiai pasakė tėvas. - Šis reikalas baisus - nieko baisesnio nesu regėjęs, bet viskas turi būti apžiūrėta ir sustatyta į reikiamas vietas. Tu papasakosi jam viską, ką pasakojai man, ir tuomet byla bus jo rankose.

Denis pažvelgė tėvui į akis ir suprato, jog Brendonas apsisprendė tvirtai. Jeigu jis nepaklus, tėvas sučiups jį už apykaklės ir tarsi kačiuką nusitemps pas Peiną, nekreipdamas dėmesio, kad jam jau dvidešimt metų.

- Taip, tėti, - sielvartingu balsu pratarė jis galvodamas, jog, Peinai nukreipus į jį savo šaltą vertinantį žvilgsnį, jis išsyk kris negyvas, ištiktas širdies priepuolio. Paskui jis prisiminė (berniuko panika vis stiprėjo), jog jis pavogė iš princo kambario anglių krepšelį. Jeigu tuo momentu, kai Peina lieps jam viską pakartoti, jis nenumirs iš baimės, tuomet likusį savo gyvenimą turbūt praleis pačiame giliausiame pilies požemyje, nes jį nuteis už vagystę.

- Nurimk, Deni, nurimk, juk tu gali. Peina - rūstus žmogus, bet ir teisingas. Tu nieko gėdingo nepadarei. Tiesiog papasakok jam tą patį, ką šnekėjai man.

- Gerai, - sušnibždėjo Denis. - Ar eisime stačiai dabar?
Brendonas pakilo nuo sofos ir atsiklaupė ant kelių.
- Pirmiausia pasimelsime. Klaupkis šalia manęs, sūnau.
Denis parklupo.

37

Piteris stojo prieš teismą, buvo pripažintas kaltu dėl karaliaus nužudymo ir nuteistas kalėti iki gyvos galvos dviejuose šaltuose kambarėliuose Adatos bokšto viršūnėje. Visa tai įvyko tik per tris dienas. Neprireiks daug laiko, kol papasakosiu jums, kaip tvirtai užsitrenkė žiaurūs Flego spąstai, paspęsti berniukui.

Peina iš karto dar neliepė nutraukti pasiruošimų karūnacijai - jis pagalvojo, kad Denis turbūt apsiriko, kad šis nesusipratimas gali būti logiškai paaiškintas. Tačiau į tokį faktą, kad pelės mirtis buvo tokia panaši į karaliaus mirtį, negalima nekreipti dėmesio, o Brendonų šeima nuo senų laikų buvo užsitarnavusi sąžiningų, nekarštakošių žmonių reputaciją. Tačiau kai kurie dalykai buvo dar reikšmingesni: jeigu Piterį karūnuos, jo garbės neturi temdyti nė viena dėmelė.

Peina išklausė Denio pasakojimo, o paskui iškvietė Piterį. Pamatęs savo poną, Denis išties galėjo numirti iš baimės, tačiau jo pasigailėjo ir leido drauge su tėvu išeiti į kitą kambarį. Peina niūriai paaiškino Piteriui, jog jam iškeltas kaltinimas... esą jis kaltinamas tuo, kad galbūt pats suvaidino kažkokį vaidmenį, nužudant Rolandą. Andersas nebuvo toks žmogus, kuris gali sušvelninti žodžius, kad ir kaip žiauriai jie beskambėtų.

Piteris apstulbo... buvo priblokštas. Jūs privalote nepamiršti, jog jis vis dar stengėsi susitaikyti su mintimi, kad jo tėvo nebėra gyvo, kad jis nunuodytas baisiais nuodais, kurie sudegino jį iš vidaus. Jūs turite prisiminti, jog jis visą naktį vadovavo paieškai, buvo nemigęs ir pervargęs. O visų pirma, jums reikia prisiminti, jog nors Piteris buvo aukštas, plačių vyriškų pečių, jis teturėjo tik šešiolika metų. Tad galų gale, išgirdęs šitokią naujieną, jis padarė visiškai natūralų dalyką, tačiau, žvelgiant šaltu, tiriančiu Peinos žvilgsniu, berniukui nieku gyvu nederėjo šitaip elgtis: jis pravirko.

Jeigu Piteris karštai neigtų kaltinimą arba jei išgirdęs šį absurdišką įtarimą pratrūktų laukiniu juoku, išreiškiančiu visą jo nuostabą, nuovargį bei skausmą, viskas tuoj pat ir pasibaigtų. Aš esu tikras, jog Flegui tokia galimybė nė galvon neatėjo, nes viena iš silpnųjų Flego vietų buvo įprotis spręsti apie žmones pagal tai, kas tūnojo juodoje, niūrioje jo paties sieloje. Flegas į visus žvelgė įtariai ir buvo tikras, jog kiekvienas turėjo slaptų priežasčių savo poelgiams.

Sudėtingas jo mąstymo būdas priminė veidrodžių kambarį, kuriame visi daiktai atsispindi daugybę kartų, kur iškraipomi jų dydžiai.

Peinos minčių eiga visiškai nebuvo susiraizgiusi, priešingai - tiesi tiesutėlė. Jam atrodė be galo sunku, beveik neįmanoma patikėti tuo, kad Piteris galėjo nunuodyti savo tėvą. Jeigu princas įsiustų arba garsiai nusikvatotų, tuomet, ko gero, viskas čia ir pasibaigtų, nė nebeprireiktų niekur eiti bei tyrinėti kažkokią dėžutę, ant kurios išgraviruotas vardas, arba paketą ir pincetą, kurie neva joje gulėjo. Tačiau ašaros atrodė prastai. Ašaros tarytum išreiškė kaltę berniuko, ganėtinai suaugusio ir sugebančio įvykdyti žmogžudystę, bet nepakankamai subrendusio, kad nuslėptų savo nusikaltimą.

Peina nusprendė privaląs tęsti tyrimą. Jam nesinorėjo šito daryti, nes buvo būtina pasiimti sargybinius, o tai reiškė, jog prasidės klausymasis bei šnabždėjimasis. O jeigu šie migloti įtarimai prasiskverbs pro pilies sienas, pirmosios Piterio valdymo savaitės bus aptemdytos. Tačiau paskui jis sumetė, jog ir šių pasekmių galima išvengti. Jis pasiims ne daugiau kaip pustuzinį rūmų sargybinių. Ketvertą paliks saugoti durų. Pabaigus šį kvailą reikalą, išsiųs juos į pačią nuošaliausią karalystės dalį. Brendonus taip pat reikės išsiųsti, - pagalvojo Peina, - nors ir gaila, tačiau liežuviai yra linkę atsipalaiduoti, ypač paveikti alkoholio, o senio Brendono pomėgis gurkšnoti džiną - niekam ne paslaptis.

Taigi Peina paliepė laikinai nutraukti karūnacijai skirtos pakylos statybą. Jis nė kiek neabejojo, jog daugių daugiausiai po pusvalandžio darbus bus galima tęsti, ir suplukę darbininkai keikdamiesi stengsis pavyti prarastą laiką.

Deja...

38

Kaip jau žinote, paketas, pincetas ir dėžutė buvo ten. Piteris prisiekė motinos vardu neturėjęs tokios raižytinės dėžutės; tačiau karštas paneigimas dabar atrodė labai kvailai. Peina pincetu atsargiai pakėlė apsvilusį paketą, žvilgtelėjęs vidun, pamatė tris žalsvo smėlio kruopelytes, tokias mažutes, jog vos galėjai jas įžiūrėti. Tačiau Peina, prisimindamas, kas ištiko didįjį karalių bei mažą pelytę, padėjo paketą atgal į dėžutę ir užvožė dangtelį. Dviem sargybiniams iš keturių, vis dar tebestovėjusių koridoriuje, jis paliepė įeiti į kambarį. Peina nenoriai pripažino, jog reikalas tampa vis rimtesnis.

Dėžutė užvožtu dangteliu, iš po kurio vinguriavo dūmų srovelė, buvo atsargiai pastatyta ant Piterio stalo. Vieną sargybinį pasiuntė atvesti žmogaus, kuris apie nuodus išmanė kur kas

daugiau nei bet kuris kitas karalystės gyventojas. Tasai žmogus, be abejonės, buvo Flegas.

39

- Aš čia niekuo dėtas, Andersai, - pasakė Piteris. Berniukas jau susitvardė, tačiau jo veidas buvo išblyškęs ir nelaimingas, o žydros akys taip patamsėjo, jog senas aukščiausiasis teisėjas niekuomet jų tokių nematė.
- Bet juk dėžutė jūsų?
- Taip.
- Kodėl gi neigėte turįs tokią dėžutę?
- Užmiršau. Nemačiau jos jau vienuolika metų, o gal ir daugiau. Ją man padovanojo motina.
- Ir kas gi jai nutiko?

"Jis daugiau nebesikreipia į mane "jūsų didenybe", - pašiurpęs pagalvojo Piteris. - Jis apskritai neišreiškia nė menkiausios pagarbos mano atžvilgiu. Nejaugi visa tai iš tiesų vyksta? Tėvas nunuodytas? Tomas sunkiai serga? Peina stovi čia ir iš paskutiniųjų stengiasi apkaltinti mane žmogžudyste? O mano dėžutė - iš kur, o dievai, jinai atsirado ir kas padėjo ją slaptavietėn už knygų?"

- Aš ją pamečiau, - lėtai pasakė Piteris. - Andersai, nejaugi jūs tikite, kad aš nužudžiau savo tėvą?

"Netikėjau, bet dabar abejoju", - pagalvojo Andersas Peina.

- Aš jį labai mylėjau, - pasakė Piteris.

"Aš visuomet taip manydavau... tačiau dabar taip pat abejoju", - pagalvojo Andersas Peina.

40

Flegas įpuolė į kambarį ir, nė nežvilgtelėjęs Peinos pusėn, išsyk apipylė klausimais tylų, siaubo apimtą, įžeistą princą: "Ar surasti kokie nors nunuodijimo ar nuodų pėdsakai?" "Ar aptikti kokio nors sąmokslo pėdsakai?" Jis pats laikąsis nuomonės, jog nusikaltimą galėjo įvykdyti vienui vienas žmogus, tačiau visiškas beprotis. Esą ištisą rytmetį jis praleidęs priešais savąjį kristalą, bet šis atkakliai liko tamsus. Nors, beje, tai nesvarbu, jis sugebąs ne tik mėtyti kaulelius arba spoksoti į kristalus. Jis reikalaująs veiksmų, o ne kerų. Viskas, ką tik įsakys princas, bet kuris tamsus užkaboris bus išnaršytas...

- Mes ne tam jus čionai iškvietėme, kad klausytume šių tauškalų, primenančių jūsų papūgą, kai abi galvos šneka vienu metu, - šaltai pratarė Peina. Jis nemėgo Flego. Peinos manymu, po Rolando mirties burtininkas neteko viso savo įtakingumo rū-

muose. Gal jis ir gali nustatyti, kokios čia grėsmingos žalsvos kruopelės šiame pakete, tačiau tuo jo naudingumas ir baigiasi.

"Po karūnacijos Piteris neturės su šiuo tipu nieko bendro", - pagalvojo Peina, ir pats suglumo, nes susigriebė, kad Piterio šansai tapti karaliumi nuolatos mažėja.

- Taip, - pasakė Flegas, - aš manau, kad ne dėl to, - jis žvilgtelėjo į Piterį ir paklausė: - Kam mane kvietėte, mano karaliau?

- Nevadinkite jo šitaip, - pratrūko Peina, didžiai susierzinęs prieš savo paties valią. Flegas pamatė rūstų Peinos veidą ir, nors stengėsi nutaisyti susirūpinimo išraišką, suprato, ką tai reiškia, ir pajuto pasitenkinimą. Abejonės kirminėlis įsiskverbė pačion ledinėn aukščiausiojo teisėjo širdin. Gerai.

Perbalęs Piteris nusigręžo nuo jų abiejų ir pro langą pažvelgė į miestą, vėl stengdamasis susitvardyti. Jo pirštai buvo stipriai suspausti, net kauliukai pabalę. Dabar jis atrodė kur kas vyresnis už šešiolikmetį.

- Ar matote ant stalo stovinčią dėžutę? - paklausė Peina.

- Taip, pone aukščiausiasis teisėjau, - tvirtu bespalviu balsu atsakė Flegas.

- Joje yra paketas; sprendžiant pagal išorinius požymius, paketas pamažu anglėja. Pakete guli kruopelės, panašios į smilteles. Aš norėčiau, kad jūs jas apžiūrėtumėte ir nuspręstumėte, ar galite man pasakyti, kas tai yra. Aš primygtinai reikalauju, kad jų neliestumėte, nes manau, kad šioji medžiaga galėjo būti karaliaus Rolando mirties priežastimi.

Flegas leido sau išreikšti šiokį tokį susijaudinimą. Tiesą sakant, jis jautėsi savo stichijoje. Vaidmens atlikimas visuomet keldavo jam pasitenkinimą. Jam patiko vaidinti. Jis pincetu paėmė paketą ir žvilgtelėjo vidun. Burtininko žvilgsnis surimtėjo.

- Man reikia gabalėlio obsidiano, - pasakė jis. - Tuojau pat.

- Mano stale yra gabalėlis, - niūriai pasakė Piteris, išimdamas jį. Jis buvo mažesnis nei Flego turėtasis, tačiau ganėtinai storas. Piteris padavė akmenį vienam sargybiniui, o šis - Flegui. Burtininkas pakėlė jį prieš šviesą, šiek tiek susiraukė... tačiau jo viduje mažas žmogutis šokinėjo aukštyn žemyn, bėgiojo ratu, vertėsi kūlio. Obsidianas labai priminė jo turėtąjį, tačiau viena pusė buvo išdužusi ir dantyta. Aha, dievai šypsosi jam! Iš tiesų šypsosi!

- Aš netyčia išmečiau jį, prieš metus ar prieš dvejus, - pasakė Piteris, pastebėjęs Flego susidomėjimą. Jis nesuprato (kaip ir Peina, bent jau pirmosiomis akimirkomis), kad aplink save kylančią sieną sustiprino dar viena plytų eile. - Ta pusė, kurią jūs laikote, nukrito ant kilimo, sušvelninusio smūgį. Kita pusė atsitrenkė į akmenines grindis ir suskilo į šimtą gabalėlių. Obsidianas labai kietas, bet trapus.

- Tikrai, pone? - niūriai pasakė Flegas. - Aš niekad nemačiau tokio akmens, nors, žinoma, esu apie jį girdėjęs.

Jis padėjo obsidianą ant Piterio stalo, apvertė ties juo paketą ir išbėrė ant akmens tris smilteles. Po akimirksnio nuo obsidiano paviršiaus ėmė kilti plonos dūmų srovelės. Visi pamatė, kaip kiekviena smiltelė pamažu sminga į įdubimą, jos pačios išdegintą pačiame kiečiausiame delainiečių žinomame akmenyje. Sargybiniai, išvydę šį reginį, ėmė nerimastingai šurmuliuoti.

- Tylos! - staigiai atsigręžęs į juos užriaumojo Peina. Sargybiniai, iš siaubo pabalusiais bei ištįsusiais veidais, nutilo. Jiems viskas čia vis labiau ir labiau priminė kerus.

- Viliuosi žinąs, kokios čia smiltelės ir kaip patvirtinti mano spėjimą, - išstenėjo Flegas. - Bet jeigu aš teisus, bandymas turi būti įvykdytas kiek galima greičiau.

- Kodėl? - griežtai paklausė Peina.

- Manau, jog čia yra "drakono smėlio" dalelės, - pasakė Flegas. - Kažkada aš turėjau nedidelį jo kiekį, bet, deja, man dar nespėjus atidžiai jo ištyrinėti, smėlis dingo. Galimas daiktas, jog jis buvo pavogtas.

Flegas pastebėjo, kaip po šių žodžių blykstelėjo į Piterį nukreiptas Peinos žvilgsnis.

- Nuo to laiko, kai jis dingo, aš nerimavau, - tęsė Flegas, - nes "drakono smėlis" - viena iš pavojingiausių medžiagų pasaulyje. Aš neturėjau galimybės ištirti jo savybių ir daug kuo abejojau, bet dabar matau, jog daugelis mano girdėtų faktų pasitvirtina čia. - Flegas parodė į obsidianą. Duobelės, kuriose gulėjo trys žalsvo smėlio smiltelės, pasidarė jau colio gilumo - iš kiekvienos vinguriavo dūmelis tarsi nuo mažyčio stovyklautojų laužo. Flegas pastebėjo, jog kiekviena kruopelė jau išgraužė pusę akmens storio.

- Šios trys smiltelės greitai skverbiasi pro patį kiečiausią mums žinomą akmenį, - pasakė jis. - Manoma, esą "drakono smėlis" toks aitrus, jog pragraužia bet kurią kietą medžiagą - bet kurią. Ir tuo pat metu jis išskiria milžinišką šilumos kiekį. Ei, sargybini! - Flegas parodė į vieną rūmų sargybinį. Tas žengtelėjo į priekį, aiškiai nejausdamas jokio malonumo, kad burtininkas pasirinko jį.

- Paliesk akmens šoną, - pasakė Flegas, o kai sargybinis baimingai palinko prie obsidiano, staigiai pridūrė: - Tiktai šoną! Nesiliesk arti įdubimų!

Sargybinis prisilietė, atitraukė šnypščiančią ranką ir susibruko pirštus į burną, tačiau Peina dar spėjo pamatyti iškylančias pūsles.

- Girdėjau, jog obsidianas labai prastai praleidžia šilumą, - pasakė Flegas, - tačiau šis gabalas įkaito tartum krosnis... ir tik

nuo trijų smiltelių, kurios sutilptų ant jūsų nago galelio, ir dar liktų vietos! Palieskite princo stalą, pone aukščiausiasis teisėjau.

Peina pakluso. Jis pasijuto priblokštas ir apstulbęs, kai ranka pajautė šilumą. Netrukus tvirta mediena ims rusenti ir smilkti.

- Todėl mes privalome veikti kuo skubiau, - pasakė Flegas. - Greitai užsiliepsnos stalas. Jeigu mes įkvėpsime šių dūmų, - o mano girdėti pasakojimai visuomet pasitvirtina, - mes numirsime po keleto dienų. Tačiau, kad būtume visiškai tikri, reikia atlikti dar vieną bandymą...

Sargybiniai dar labiau sunerimo.

- Gerai, - pasakė Peina. - Kokį bandymą? Pasiskubinkite! - Dabar jis nekentė Flego labiau nei kada nors anksčiau, ir jei jis kada nors jautė, kad šio žmogaus negalima neįvertinti, tai dabar jis jautė tą patį dvigubai stipriau. Prieš penketą minučių jis manė Flegą visiškai praradus įtakingumą karaliaus rūmuose. O dabar atrodė, kad jų gyvybės ir Peinos byla prieš Piterį visiškai priklauso nuo jo.

- Prašyčiau pripilti kibirą vandens, - pasakė Flegas gerokai skubiau nei paprastai. Tamsios jo akys žybčiojo. Sargybiniai ir Peina it pasmerktieji žvelgė į mažas tamsias skylutes obsidiane, į plonytes dūmų sroveles, spoksojo tarytum užhipnotizuoti paukščiai, negalintys atitraukti akių nuo besiraitančių pitonų jauniklių. Kokio gylio duobelės jau pragraužtos akmenyje? Koks atstumas liko iki medienos? Neįmanoma nustatyti. Netgi Piteris žiūrėjo tenai, nors jo veide vis dar atsispindėjo nuovargis, liūdesys bei sumišimas.

- Vandens iš princo siurblio! - riktelėjo Flegas vienam sargybiniui. - Mums reikia kibiro vandens, gilaus samčio arba puodo. Tuojau pat! Vikriau!

Sargybinis žvilgtelėjo į Peiną.

- Vykdykite, - ištarė Peina stengdamasis, kad jo balse nepasigirstų baimė; tačiau Flegas žinojo - Peina įbaugintas.

Sargybinis išėjo. Po keleto sekundžių jie išgirdo jį pumpuojant vandenį liokajaus spintoje surastan kibiran.

Flegas vėl prabilo:

- Aš noriu pamirkyti kibire pirštą ir įlašinti vandens į vieną kurią angelę. Mes atidžiai stebėsime bandymą, pone aukščiausiasis teisėjau. Mes turime įžvelgti, ar vanduo angelėje akimirksniui pažaliuos. Šitas požymis yra patikimas.

- O paskui? - nekantriai paklausė Peina.

Sugrįžo sargybinis. Flegas paėmė iš jo kibirą ir pastatė ant stalo.

- Paskui aš labai atsargiai įvarvinsiu keletą lašų į kitas dvi angeles, - pasakė Flegas. Jis kalbėjo ramiai, tačiau paprastai išblyškę jo skruostai nusidažė raudoniu. - Aišku, "drakono smėlio" vanduo nesustabdys, tačiau sulėtins jo poveikį. - Tokie bandy-

mai šiek tiek apsunkino visą reikalą, bet Flegas troško juos pagąsdinti.

- O kodėl mums visko paprasčiausiai neužliejus vandeniu? - nesusilaikė vienas sargybinis.

Peina dėbtelėjo į jį kraupiu žvilgsniu, tačiau Flegas, mirkydamas kibire rausvą savo pirštą, ramiai atsakė į klausimą:

- Ar tik nenori, kad šios smiltelės iš akmens išplauktų kur nors ant stalo? - beveik linksmai pasiteiravo jis. - Galėsime palikti tave čionai gesinti ugnies, kai vanduo išgaruos!

Sargybinis daugiau nebeištarė nė žodžio. Flegas ištraukė iš kibiro šlapią pirštą.

- Vanduo jau šiltas, - pranešė jis Peinai, - tiesiog nuo to, kad stovi ant stalo.

Burtininkas atsargiai priartino pirštą su pakibusiu vandens lašu prie vienos angelės.

- Atidžiai stebėkite! - griežtai pasakė Flegas, ir Piteriui tuo momentu jis pasirodė besąs pigus fokusininkas, ketinantis virtuoziškai apdumti akis. Tačiau Peina palinko artyn. Sargybiniai irgi ištempė kaklus. Lašelis kybojo ant Flego piršto, ir vieną akimirką jame atsispindėjo visas, tik miniatiūrinis, Piterio kambarys. Lašelis kabėjo... tįso... ir nukrito į angelę.

Pasigirdo šnypštimas, tarsi sviestas būtų nukritęs ant įkaitusios keptuvės. Iš angelės šoktelėjo plonų garų srovė... bet prieš tai Peina pamatė katės akių spalvos žalią blykstelėjimą. Tą akimirksnį išsisprendė Piterio likimas.

- "Drakono smėlis", prisiekiu dievais! - kimiai sušnibždėjo Flegas. - Nieku gyvu neįkvėpkite šių garų!

Peinos narsumas, kaip ir jo reputacija, nekėlė jokių abejonių, bet dabar jam buvo baisu. Šis vienintelis žalias blykstelėjimas jam dvelkė kažkokia grėsme.

- Išimkite iš ten kitas dvi, - džeržgiančiu balsu ištarė jis. - Greičiau!

- Aš jau sakiau, - ramiai atsakė Flegas, vėl mirkydamas pirštą ir apžiūrinėdamas obsidianą. - Jų negalima iš ten išimti. Nors, anot padavimo, vienas būdas yra, bet tiktai vienas. Jums jisai nepatiks. Ir visgi mes galime jas sutūrėti, o paskui atsikratyti jomis. Man taip atrodo.

Jis atsargiai įvarvino po lašelį į kitas dvi angas, ir kiekvienąsyk žybtelėdavo tamsiai žalias blyksnis ir pakildavo garai.

- Manau, jog kol kas esame saugūs, - pasakė Flegas. Kažkuris sargybinis lengviau atsikvėpė trūkčiojančiu atodūsiu. - Atneškite man pirštines... arba susukto audeklo... ką nors, kuo galėčiau paimti šį akmenį. Jis velniškai karštas, o šie lašeliai tuojau pat virdami išgaruos.

Iš liokajaus kambarėlio kaipmat buvo atneštos dvi pagalvėlės. Flegas jomis atsargiai pakėlė obsidianą, iš paskutiniųjų

stengdamasis nepasilenkti, o paskui nuleido akmenį kibiran; visi pamatė, kad vanduo sekundei nusidažė žalia spalva.

- O dabar, - susijaudinęs pasakė Flegas, - viskas gerai. Vienas iš šių sargybinių turi išnešti kibirą iš pilies ir nugabenti prie siurblio šalia Didžiojo Senojo Medžio miesto centre. Ten reikia parengti didžiulį vandens rezervuarą ir įmesti į jį kibirą. Rezervuarą būtina nugabenti į Johano ežero vidurį ir nuskandinti. "Drakono smėlis" gali įkaitinti ežerą tik per šimtą tūkstančių metų, tačiau tuo tegu rūpinasi žmonės, kurie atsiras tais laikais - jei tik atsiras.

Peina mažumėlę padelsė, kramtydamas lūpą bei demonstruodamas jam nebūdingą neryžtingumą, o paskui pasakė: - Tu, tu ir tu. Vykdykite, ką jis paliepė.

Kibirą išnešė. Sargybiniai tempė jį it besirengiančią sprogti bombą. Flegas linksminosi kaip dera, nes (kaip Piteris jau įtarė) visi šie bandymai tebuvo burtininko surengtas spektaklis. Į angeles patekusių vandens lašelių nepakako, norint sustabdyti ardomąjį smėlio poveikį - bent jau ilgesniam laikui, - tačiau jis žinojo, kad kibiras vandens gerokai sulėtins šį procesą. Netgi mažesnio vandens kiekio būtų užtekę didesniam smiltelių skaičiui... pavyzdžiui, taurės vyno. Tačiau lai jie tiki tuo, ką pamatė: nuo to tik padidės jų įsiūtis, kurį kiek vėliau išlies ant Piterio.

Kai sargybiniai išėjo, Peina kreipėsi į Flegą:

- Jūs sakėte, kad yra tik vienas būdas nukenksminti "drakono smėlį".

- Taip, padavimas byloja, kad smėliui patekus gyvo padaro vidun, šis ims degti, kęsdamas baisias kančias, ir galiausiai numirs... o ištikus mirčiai - "drakono smėlio" galia miršta drauge. Aš ketinau patikrinti šį pasakojimą, bet nespėjau, nes bandymui numatytasis padaras dingo.

Peina žiūrėjo į Flegą. Teisėjo lūpos pabalo.

- Ir kokį gi gyvą padarą jūs ketinote panaudoti šios prakeiktosios medžiagos išbandymui, burtininke?

Flegas pažvelgė į Peiną švelniu, nekaltu žvilgsniu.

- Na, žinoma, pelę, ponas aukščiausiasis teisėjau.

41

Tą pačią dieną trečią valandą po vidurdienio karališkajame Delaino teisme Adatos bokšto žemutinėje salėje, jau daugelį metų vadinamoje "Peinos teismu", įvyko neįprastas posėdis.

Posėdis - man nepatinka šis žodis. Jis pernelyg banalus ir nereikšmingas, kad galėtų būti siejamas su šitokiu ypač svarbiu tądien paskelbtu sprendimu. Aš negaliu jo pavadinti nei svarsty-

mu, nei teismu, nes tas susirinkimas neturėjo jokios teisinės reikšmės, tačiau jis buvo labai svarbus, ir manau, kad jūs man pritarsite.

Salėje galėjo sutilpti penki šimtai žmonių, bet tą dieną ten susirinko tik septyni. Šešetas susispietė į krūvą, tarsi juos trikdytų, jog tokioje erdvioje patalpoje jų tėra tiek mažai. Ant vienos apskritos sienos kabojo Delaino karaliaus herbas - vienaragis, persmeigęs drakoną, - ir Piteris susigriebė, jog jo žvilgsnis be paliovos krypsta į šį herbą. Be Piterio, čia buvo ir Peina, taip pat ir Flegas (bet burtininkas, aišku, sėdėjo šiek tiek atokiau nuo kitų), ir keturi didieji karalystės teisėjai. Iš viso Delainas turėjo dešimt didžiųjų teisėjų, tačiau likusieji šeši buvo išvykę į įvairias tolimiausias karalystės provincijas, kur vykdė teismo procesus. Peina nusprendė negalįs jų laukti. Jis žinojo privaląs veikti greitai ir ryžtingai, nes kitaip karalystė gali paplūsti krauju. Peina žinojo, tačiau jautė kartėlį, pagalvojęs apie tai, kad, norint išvengti kraujo praliejimo, jam prireiks šio ramaus jauno žmogžudžio pagalbos.

Andersas Peina širdies gilumoje jau nusprendė, jog Piteris buvo žmogžudys. Ir ne dėžutė, ne žaliasis smėlis ir net ne sudegusi pelė privertė jį apsispręsti. Jį įtikino Piterio ašaros. Na, o tuo tarpu Piteris dabar neatrodė nei kaltas, nei silpnas. Vaikinas buvo išblyškęs, bet ramus, visiškai susitvardęs.

Peina kostelėjo. Garsas dusliai nuaidėjo tarp nedraugiškų akmeninių teismo salės sienų. Peina palietė ranka kaktą ir nenustebo, apčiuopęs šalto prakaito lašus. Jis klausėsi parodymų, spręsdamas šimtus stambių ir niūrių bylų: jis pasiuntė į ešafotą daugiau žmonių, nei įstengė prisiminti. Tačiau jis niekados nepagalvojo, jog jam teks dalyvauti tokiame "posėdyje", kai teisiamas princas, kuris kaltinamas karūnuotojo savo tėvo nužudymu... ir tikriausiai toks teismas įvyks, jei šią dieną reikalai klostysis taip, kaip jis tikėjosi. Tad nieko stebėtino, kad jį išpylė prakaitas, ir dar šaltas prakaitas.

Tiesiog posėdis. Čia nėra nieko įstatymiško, nieko oficialaus, čia nebus šnekama visos karalystės vardu. Tačiau nė vienas iš jų - nei Peina, nei Flegas, nei didieji teisėjai, nei pats Piteris - nebuvo kvailiai. Šis posėdis - tai tikrų tikriausias teismas. Čia veikė valdžia. Sudegusioji pelė išjudino didžiulę įvykių grandinę. Šioji grandinė čia dar gali būti apgręžta, kaip didžiulę upę prie pat šaltinio dar galima pakreipti, kol ji sruvena maža srovele, o jei ne, ji nuliūliuos pirmyn, pakeliui kaupdama jėgas, ir jokia pasaulio galybė nebeįstengs jai pasipriešinti arba nukreipti atgalios.

"Tiesiog posėdis", - pagalvojo Andersas Peina ir vėl nusibraukė nuo kaktos prakaitą.

42

Flegas atidžiai stebėjo įvykius. Jis, kaip ir Peina, žinojo, kad viskas bus nuspręsta čia, šioje salėje, ir jautėsi patenkintas.

Piterio galva buvo pakelta, žvilgsnis tvirtas. Jis akimis susitiko su visais iš eilės šio neoficialaus teismo nariais.

Į visus septynis dalyvius niūriai žvelgė akmeninės sienos. Žiūrovų suolai stovėjo tušti, tačiau Peinai atrodė, kad jis jaučia sunkius vaiduokliškus žvilgsnius, reikalaujančius teisingumo, sprendžiant šią siaubingą bylą.

- Milorde, - pagaliau pratarė Peina, - saulė prieš trejetą valandų padarė jus karaliumi.

Piteris nustebęs pažvelgė į Peiną, tačiau nutylėjo.

- Taip, - tęsė Peina, tarytum Piteris būtų kažką pasakęs. Didieji teisėjai linkčiojo be galo iškilmingais veidais. - Karūnacija neįvyko, tačiau karūnacija - tik visuomeninis įvykis. Kad ir kokia iškilminga, ji tėra tik vaidinimas, bet ne esmė. Karalių padaro karaliumi Dievas, įstatymas ir saulė, o ne karūnacija. Ir šią pat minutę jūs esate karalius bei turite įstatymišką teisę įsakinėti man, visiems čia esantiems, visai karalystei. Todėl mums iškyla kebli dilema. Ar jūs suprantate, apie ką aš kalbu?

- Taip, - niūriai atsakė Piteris. - Savo karalių jūs laikote žmogžudžiu.

Peiną toks tiesmukiškumas šiek tiek nustebino, bet visai nenuliūdino. Piteris visuomet buvo tiesus vaikinas; tik apmaudu, kad po išoriniu tiesumu slypėjo išskaičiavimas, tačiau galbūt kvailas berniokiškas tiesmukiškumas paspartins įvykius.

- Mūsų nuomonė, milorde, neturi reikšmės. Kaltė arba nekaltumas - štai ką privalo nustatyti teismas; mane visuomet šitaip mokė, ir aš nuoširdžiai tuo tikiu. Čia yra tik viena išimtis. Karaliai viršesni už įstatymą. Ar suprantate?

- Taip.

- Bet... - Peina iškėlė pirštą. - Tačiau šis nusikaltimas įvykdytas jums dar netapus karaliumi. Kiek aš žinau, tokia kraupi situacija dar niekad nebuvo sprendžiama Delaino teismuose. Pasekmės gali būti siaubingos. Anarchija, chaosas, pilietinis karas. Norint jų išvengti, milorde, mums reikalinga jūsų pagalba.

Piteris niauriai pažvelgė į jį.

- Aš pagelbėsiu, jei įstengsiu, - pasakė jis.

“Aš manau - aš maldauju, - kad tu turėtum sutikti su manuoju pasiūlymu”, - pagalvojo Peina. Jis pastebėjo, jog jo kakta vėl išrasojo, bet šįsyk jis nesišluostė prakaito. Piteris dar tik berniukas, bet jis nuovokus berniukas ir gali palaikyti šį gestą silpnumo požymiu. “Tu pasakysi, jog sutinki karalystės labui, tačiau jaunuolis, kuriam užteko beprotiškos, baisios drąsos nužudyti savo tėvą, manau, turėjo tikėti išsisuksiąs. Tu tikiesi, jog mes

norime padėti viską nuslėpti, bet, deja, milorde, jūs labai klystate".

Flegas, bemaž perskaitęs šias mintis, prisidengė ranka veidą, slėpdamas šypseną. Peina nekentė burtininko, tačiau, nė pats to nenumanydamas, tapo pirmuoju jo pagalbininku.

- Aš noriu, kad karūną jūs atidėtumėte į šalį, - pasakė Peina.

Piteris nustebęs niūriai pažvelgė į jį.

- Atsisakyti sosto? - paklausė jis. - Aš... aš nežinau, pone aukščiausiasis teisėjau. Prieš atsakydamas "taip" arba "ne" aš privalau pagalvoti. Toks mėginimas padėti karalystei gali padaryti jai žalos - panašiai kaip gydytojas, duodamas pernelyg daug vaistų, gali numarinti ligonį.

"Berniokas protingas", - vienu metu pagalvojo Flegas ir Peina.

- Jūs neteisingai mane supratote. Aš neprašau atsisakyti sosto, o tik atidėti karūnavimą, kol ši byla bus išspręsta. Jeigu jus pripažins nekaltu dėl jūsų tėvo mirties...

- Taip ir bus, - pertraukė jį Piteris. - Jeigu tėvas būtų valdęs tol, kol aš tapčiau bedančiu senuku, aš jausčiausi tik laimingas. Aš geidžiau vien tik jam tarnauti, palaikyti jį ir mylėti jį visais savo darbais.

- Tačiau jūsų tėvo nebėra gyvo, o jūs esate čia, jūs kaltinamas pasitelkus įrodymus.

Piteris linktelėjo.

- Jeigu būsite pripažintas nekaltu, atgausite karūną. O jeigu būsite pripažintas esąs kaltas...

Po šių žodžių didieji teisėjai neramiai susižvalgė, tačiau Peina nė nemirktelėjo.

- Jeigu jus pripažins kaltu, tuomet keliausite Adatos bokšto viršūnėn, ir ten praleisite visą savo likusį gyvenimą. Nė vienas karališkosios šeimos narys negali būti baudžiamas mirties bausme. Šis įstatymas yra jau tūkstančio metų senumo.

- O karaliumi taps Tomas? - susimąstęs paklausė Piteris. Flegas šiek tiek įsitempė.

- Taip.

Piteris suraukęs antakius susimąstė. Jis atrodė be galo pavargęs, tačiau neparodė nė lašo sumišimo ar baimės, ir Flegas pajuto širdyje kirbantį nerimą.

- O jeigu aš nesutiksiu?

- Jei nesutiksite, tuomet, nekreipiant dėmesio į visus neatsakytus baisius kaltinimus, jūs tapsite karaliumi. Daugelis jūsų pavaldinių - galima numanyti, jog didžioji jų dauguma - manys sostan atsisėdus jaunuolį, kuris, siekdamas valdžios, nužudė savo paties tėvą. Mano manymu, gan greitai kils maištai ir pilietinis karas. Na, o pats aš palikčiau savo postą ir išvykčiau į vakarus. Esu per senas pradėti gyvenimą iš naujo, tačiau tektų pa-

mėginti. Mano gyvenimas paaukotas įstatymui, todėl negalėčiau tarnauti karaliui, nepanorėjusiam atsiklaupti prieš įstatymą, sprendžiant tokią bylą.

Salėje įsivyravo tyla, kuri atrodė labai ilga. Piteris sėdėjo nulenkęs galvą, delnu prisidengęs akis. Visi kiti stebėjo jį ir laukė. Dabar netgi Flegas pajuto ant kaktos atsiradusius prakaito lašelius.

Pagaliau Piteris pakėlė galvą ir patraukė nuo akių rankas.

- Labai gerai, - pasakė jis. - Štai mano karališkasis sprendimas. Aš atidėsiu karūną, kol bus įrodytas mano nekaltumas dėl tėvo nužudymo. Kol Delaine nėra teisėto karaliaus, jūs, Peina, būsite kancleriu. Aš norėčiau, kad teismas įvyktų kuo greičiau - jei įmanoma, netgi rytoj. Aš paklusiu teismo sprendimui. Tačiau mane teisite ne jūs.

Jie sumirkčiojo ir nejučia pasitempė, stebėdami šį valdingumo pasireiškimą, tačiau Jozefas iš karališkųjų arklidžių nebūtų dėl to nustebęs; šią gaidelę berniuko balse jis girdėjo dar tuomet, kai Piteris tebebuvo vaikas.

- Teismui vadovaus vienas iš keturių likusiųjų teisėjų, - tęsė Piteris. - Manęs negali teisti žmogus, vietoj manęs esantis valdžioje... žmogus, kurio išorė bei elgesys byloja širdies gilumoje jį esant tikrą, jog šį baisų nusikaltimą įvykdžiau aš.

Peina pajuto, jog rausta.

- Vienas iš ketverto, - pakartojo Piteris, atsigręžęs į didžiuosius teisėjus. - Įdėkite puodelin keturis akmenėlius, tris juodus ir vieną baltą. Tas, kuris ištrauks baltąjį, pirmininkaus teisme. Jūs sutinkate?

- Taip, milorde, - lėtai ištarė Peina, nekęsdamas savęs už tą raudonį, kuris vis dar neišnyko nuo jo skruostų.

Flegas vėl kilstelėjo ranką, dengdamas šypseną. "Ir šis sprendimas, mažasis pasmerktasis milorde, bus vienintelis, kurį ištarsi kaip Delaino karalius", - pagalvojo jis.

43

Trečią valandą prasidėjęs posėdis baigėsi po ketvirčio valandos. Senatai bei parlamentai ištisas dienas bei mėnesius laužo ietis, spręsdami vienui vieną klausimą - ir dažniausiai po daugybės ilgų šnekų problema lieka neišspręsta. Tačiau iš tiesų reikšmingi sprendimai paprastai padaromi greitai. O po trijų valandų, jau pradėjus temti, vienas įvykis privertė Piterį suvokti, jog jis bus pripažintas įvykdęs šį siaubingą nusikaltimą, kad ir kokia absurdiška ši mintis beatrodytų.

Tylūs susiraukę sargybiniai palydėjo princą į jo kambarius. Maistą, kaip pasakė Peina, jam atneš čionai.

Vakarienę atnešė kresnas kareivis šeriuotu veidu. Jis laikė padėklą, ant kurio stovėjo pieno stiklinė ir didžiulis garuojančio karšto patiekalo dubuo. Sargybiniui įėjus, Piteris atsistojo ir jau siekė padėklo.

- Luktelėkite, milorde, - pasakė sargybinis aiškiai pašaipiu balsu. - Man rodos, čia stinga prieskonių. - Taip taręs, jis spjovė į dubenį. Paskui nusišiepė, parodydamas kreivus, panašius į retą tvorą dantis, ir ištiesė padėklą. - Štai.

Piteris nė nekrustelėjo jo pasiimti. Jis buvo neįtikėtinai apstulbęs.

- Kodėl tu taip padarei? Kodėl spjovei į mano maistą?

- Argi sūnus, nužudęs savo tėvą, nusipelno ko nors geresnio, milorde?

- Ne. Bet tas, kuris dar nestojo prieš teismą už nusikaltimą, nusipelno, - pasakė Piteris. - Pasiimk visa tai ir atnešk man maisto. Privalai atnešti per penkiolika minučių, kitaip teks nakvoti belangėje po Flego apartamentais.

Akimirksniui šlykšti sargybinio pašaipa dingo, tačiau netrukus vėl atsirado.

- Aš taip nemanau, - pasakė jis ir palenkė padėklą. Iš pradžių tik truputėlį, paskui vis daugiau ir daugiau. Stiklinė ir dubenėlis nukrito ant akmeninių grindų. Tirštas maistas nusidriekė ilgomis srovelėmis.

- Išlaižyk, - pasakė sargybinis. - Išlaižyk kaip šuo, juk tu ir esi šuo. - Jis nusigręžė, ketindamas išeiti. Piteris staiga įtūžo, puolė prie jo ir skėlė antausį. Pliaukštelėjimas nuskambėjo kambaryje kaip pistoleto šūvis.

Sargybinis užriaumojo iš pykčio ir išsitraukė kalaviją.

Piteris, nelinksmai šypsodamasis, pakėlė smakrą ir apnuogino kaklą.

- Pirmyn, - pasakė jis. - Žmogus, galintis spjauti kito žmogaus lėkštėn, tikriausiai kaip tik ir yra tasai, kuris sugeba persmeigti gerklę beginkliui. Pirmyn. Manau, jog ir kiaulės vykdo Dievo valią. Didi mano gėda ir manasis skausmas. Ir jei Dievas nori, kad aš gyvenčiau, aš privalau gyventi, bet jeigu Viešpats nori mano mirties ir siunčia tokią kiaulę kaip tu manęs nužudyti, ką gi, gerai.

Sargybinio pyktį pakeitė sumišimas. Po akimirksnio jis įsikišo kalaviją dėklan.

- Netepsiu savo ašmenų, - ištarė jis, bet jo žodžiai skambėjo netvirtai, ir jis negalėjo žiūrėti Piteriui į akis.

- Atnešk šviežio maisto ir gėrimo, - ramiai pasakė Piteris. - Aš nežinau, kareivi, su kuo tu šnekėjai, ir man nesvarbu. Aš nežinau, kodėl tu taip trokšti apkaltinti mane nužudžius savo tėvą, kai dar neištirti įrodymai, bet ir šis dalykas man nerūpi. Tačiau tu atneši man šviežio maisto bei gėrimo ir dar servetėlę; privalai

sugrįžti anksčiau, nei rodyklė pasieks pusę septynių, o jei ne, aš iškviesiu Peiną, ir tu nakvosi po Flego kambariais. Mano kaltė neįrodyta, Peina tebėra mano pavaldinys, ir aš prisiekiu, jog sakau tiesą.

Jam bešnekant, sargybinis vis labiau blyško, nes matė, jog Piteris nemeluoja. Tačiau tai buvo ne vienintelė jo išblyškimo priežastis. Kai jo dauguižiai sakė, jog princas sučiuptas, remiantis daiktiniais įrodymais, jis jais patikėjo - jis norėjo tikėti, - tačiau dabar jis abejojo. Nei Piterio išorė, nei jo žodžiai nė kiek nepanėšėjo į nusikaltėlio.

- Taip, pone, - pasakė sargybinis ir išėjo. Po keleto sekundžių duris pravėrė gvardijos kapitonas ir žvilgtelėjo vidun.

- Man pasirodė, jog girdėjau kažkokį triukšmą, - pasakė jis. Jo žvilgsnis nukrypo į stiklinės bei dubens šukes. - Kažkas nutiko?

- Nieko, - šaltakraujiškai atsakė Piteris. - Man iškrito padėklas. Sargybinis nuėjo atnešti kito maisto.

Kapitonas linktelėjo ir dingo.

Tolesnes dešimt minučių Piteris giliai susimąstęs sėdėjo ant savo lovos.

Pasigirdo trumpas beldimas į duris.

- Įeikite, - pasakė Piteris.

Įėjo kresnasis apšepęs sargybinis, nešinas nauju padėklu.

- Milorde, aš norėjau atsiprašyti, - negrabiai išstenėjo jis. - Niekad gyvenime šitaip nesielgiau, nežinau, kas čia man užėjo. Niekad gyvenime. Aš...

Piteris numojo ranka. Jis jautėsi labai pavargęs.

- O kiti jaučiasi taip pat? Kiti sargybiniai?

- Milorde, - ištarė kareivis, atsargiai statydamas padėklą ant Piterio stalo. - Aš nesu tikras, jog jaučiu tą patį, ką ir anksčiau.

- Tačiau kiti laiko mane kaltu?

Po ilgos pauzės sargybinis linktelėjo.

- O ar yra kokia nors viena pagrindinė priežastis?

- Jie šneka apie sudegusią pelę... šneka, jog jūs apsiverkėte, iškviestas pas Peiną...

Piteris niūriai linktelėjo. Ašaros buvo didžiulė klaida, bet jis neįstengė susitvardyti... kas įvyko, nebepakeisi.

- Tačiau daugiausiai šneka apie tai, jog jūs sučiuptas, jog norėjote tapti karaliumi ir jog taip turi būti.

- Jog aš norėjau tapti karaliumi ir jog taip turi būti, - pakartojo Piteris.

- Taip, pone. - Sargybinis stovėjo priešais Piterį ir atrodė labai apgailėtinai.

- Dėkoju. Gali eiti.

- Milorde, prašau atleisti...

- Atleidžiu. Gali eiti. Man reikia pagalvoti.

Sargybinis, panašus į žmogų, apgailestaujantį, kad atsirado šiame pasaulyje, išėjo ir uždarė duris.

Piteris išskleidė servetėlę sau ant kelių, tačiau valgyti nepradėjo. Taip stipriai jį kankinęs alkis visiškai dingo. Jis nutraukė servetėlę ir pagalvojo apie savo motiną. Vaikinas džiaugėsi, iš tiesų džiaugėsi, kad ji nesulaukė šių dienų ir nemato, kokioje padėtyje jis atsidūrė. Visą gyvenimą jis buvo laimingas berniukas, palaimintas berniukas, atrodė, jog nesėkmės jo nepaliečia. O dabar visos nelaimės, turėjusios jį ištikti per visus tuos metus, tarytum susikaupė draugėn, kad jis sumokėtų su šešiolikos metų nuošimčiais.

"Tačiau daugiausiai šneka apie tai, jog jūs norėjote tapti karaliumi ir jog taip turi būti." Širdies gilumoje jis juos suprato. Jie norėjo turėti gerą karalių, kurį galėtų mylėti. Tačiau jie taipogi geidė žinoti, kad paskutiniąją akimirką jiems pavyko išsigelbėti nuo blogo karaliaus. Jie troško piktadarysčių bei paslapčių; jiems reikėjo šios kraupios pasakaitės apie supuvusią monarchiją. Vienas Dievas težino kam. "Šneka, jog jūs norėjote tapti karaliumi, šneka, jog taip turi būti."

"Peina tuo tiki, - pagalvojo Piteris, - ir tas sargybinis patikėjo; visi patikės. Ir čia visai ne košmariškas sapnas. Mane kaltina nužudžius savo tėvą, ir joks pavyzdingas elgesys nei akivaizdi meilė jam nepanaikins šio kaltinimo. O kai kurie iš jų netgi nori tikėti tuo, kad aš įvykdžiau žmogžudystę".

Piteris kruopščiai sulankstė servetėlę ir padėjo ją ant dubenėlio. Valgyti jis negalėjo.

44

Įvyko teismas, kuris apstulbino visus; apie tai surašyti ištisi pasakojimai, nors kažin ar jums užtektų kantrybės juos skaityti. Jų esmė tokia: Piteris, Rolando sūnus, stojo prieš aukščiausiąjį Delaino teismą dėl sudegusios pelės; jo byla peržvelgta septyneto žmonių posėdyje, kurio negalima pavadinti teismu; jį pasmerkė rūmų sargybinis, savo nuosprendį išreikšdamas spjūviu į dubenį. Štai koksai pasakojimas, o kartais pasakojimai atskleidžia daugiau nei pati istorija, ir dar kur kas greičiau.

45

Kai baltąjį akmenėlį ištraukęs Ulrikas Viksas užėmė teisėjų suole Peinos vietą ir paskelbė teismo nuosprendį, žiūrovai - daugelis jų ilgus metus dievagojosi Piterį tapsiant geriausiu karaliumi per visą Delaino istoriją, - pratrūko pasiutiškai ploti. Jie pakilo iš vietų ir siūbtelėjo į priekį, ir jei rūmų sargybinių grandinė plikais kalavijais nebūtų jų atstūmusi, jie, ko gero, būtų

pakeitę nuosprendį (įkalinti Adatos bokšto viršūnėje iki gyvos galvos) ir čia pat būtų nulinčiavę jaunąjį princą. Kai jį išvedinėjo, spjūviai žiro it lietus, Piteris buvo visas apspjaudytas. Ir visgi jis ėjo iškėlęs galvą.

Kairiosios didžiulės salės durys vedė į siaurą, maždaug keturiasdešimties žingsnių koridorių. Paskui prasidėjo laiptai. Laipteliai spirale kilo vis aukštyn ir aukštyn, iki pačios Adatos viršūnės, kur buvo du kambarėliai. Juose nuo šiol iki pat savo mirties ir turėjo gyventi Piteris. Iš viso trys šimtai laiptelių. Reikiamu laiku mes dar grįšime pas Piterį į jo kambarėlius, jo istorija, kaip patys pamatysite, dar nesibaigė. Tačiau mes nekopsime laipteliais drauge su juo, nes šioji kelionė buvo gėdinga, nes jis paliko apačioje jam teisėtai priklausantį karaliaus vardą ir, ištempęs pečius, iškėlęs galvą, kopė viršūnėn, į savąjį kalėjimą. Kažin ar derėtų jį lydėti šios negarbingos kelionės metu.

Geriau kuriam laikui prisiminkime Tomą ir pažiūrėkime, kas įvyko, kai jis atsitokėjo ir suprato tapęs Delaino karaliumi.

46

- Ne, - sušnibždėjo Tomas siaubo kupinu balsu. Akys išblyškusiame veide atrodė didžiulės, lūpos drebėjo. Flegas ką tik jam pranešė: nuo šiol jis - Delaino karalius, tačiau Tomas neatrodė panašus į berniuką, kuriam ką tik pasakė, jog jis karalius; jis labiau panėšėjo į žmogų, ką tik sužinojusį, jog iš ryto jį sušaudys. - Ne, - pakartojo jis. - Aš nenoriu būti karaliumi.

Jis kalbėjo tiesą. Tomas visą gyvenimą pavydžiai žvelgė į Piterį, bet tik vieno dalyko jis niekados nepavydėdavo broliui - sosto paveldėjimo. Netgi pačiuose baisiausiuose sapnuose Tomas nesvajojo apie tokią atsakomybę. O dabar košmarai griuvo ant jo vienas po kito. Pasirodo, negana, kad atsipeikėjus jo laukė žinia apie brolio įkalinimą Adatoje už jų tėvo, karaliaus, nužudymą. O čia dar Flegas atneša šlykščią naujieną apie tai, kad dabar jis, Tomas, tampa karaliumi vietoj Piterio.

- Ne, aš nenoriu būti karaliumi. Aš nebūsiu karaliumi. Aš... aš atsisakau! AŠ GRIEŽTAI ATSISAKAU!

- Jūs negalite atsisakyti, Tomai, - atkakliai pasakė Flegas. Jis nusprendė, jog šitoks bendravimo su Tomu būdas bus tinkamiausias: draugiškai, bet atkakliai. Dabar Flego Tomui reikėjo labiau nei bet ko kito visą gyvenimą. Flegas tai žinojo, bet jis žinojo ir kitą dalyką: kad pats visiškai priklauso nuo Tomo. Pakvailios kurį laiką, pasispyrios, ir iš jo galėsi laukti, ko tik nori, taigi iš pat pradžių reikia į jį tvirtai įsikibti.

"Aš reikalingas tau, Tomi, tačiau jeigu pats tau apie tai pasakyčiau, padaryčiau didžiulę klaidą. Ne, tu privalai man pasa-

kyti. Neturi nė iškilti tokio klausimo, kuris čia viršesnis. Nei dabar, nei vėliau".

- Negaliu atsisakyti? - sušnibždėjo Tomas. Išgirdęs baisiąją Flego naujieną, jis pasirėmė ant alkūnių. Dabar vėl bejėgiškai parkrito ant pagalvių. - Negaliu? Man vėl darosi silpna. Tikriausiai kyla temperatūra. Pakvieskite daktarą. Gali būti, jog man reikia nuleisti kraują. Aš...

- Jūs sveikas, - pasakė Flegas. - Aš penėjau jus geriausiais vaistais, karštligė jau praėjo, jums betrūksta tik gryno oro gurkšnelio, ir liga bus nugalėta. Bet jeigu, Tomi, jums reikia, kad tą patį pasakytų daktaras (Flegas leido savo balse nuskambėti nežymiai priekaišto gaidelei), tad jums belieka tik skimbtelėti. - Flegas parodė varpelį ir šyptelėjo. Šioji šypsena nebuvo geraširdė. - Aš suprantu jūsų troškimą pasislėpti lovoje, tačiau aš nebūčiau jūsų draugas, jei nepasakyčiau, kad saugumo jausmas, slepiantis lovoje arba sergant, yra melagingas jausmas.

- Melagingas?

- Aš patariu jums keltis ir atgauti jėgas. Jus karūnuos ne vėliau kaip po trejeto dienų, bus atliekamos visos deramos karališkos prašmatnios ceremonijos. Karaliavimo pradžia būtų labai žeminanti, jei leistumėte, kad pro sargybinių gretą jus su visa lova nugabentų prie paaukštinimo, kur lauks Peina su karūna bei skeptru. Tačiau jeigu to prireiks, patikėkite, jie taip ir pasielgs. Karalystė be valdovo - nesaugi karalystė. Peina pasiryžęs kuo greičiau jus karūnuoti.

Tomas gulėjo ant priegalvių ir stengėsi suvirškinti šias žinias. Jo žvilgsnis buvo panašus į užguito triušiuko.

Flegas nutraukė savo apsiaustą raudonais apvadais nuo lovos stulpelio, užsimetė jį ant pečių ir susisegė prie kaklo auksine grandinėle. Pasiėmė iš kampo lazdą sidabriniu bumbulu. Pasidėjęs ją į šalį, susijuosė diržą ir žemai nusilenkė Tomo pusėn. Apsiaustas... skrybėlė... lazda... visi šie daiktai gąsdino Tomą. Atėjo metas, kai Flegas jam reikalingesnis nei kada nors anksčiau. O jis atrodo taip, tarsi būtų susiruošęs į...

Jis, atrodo, pasirengęs iškeliauti.

Prieš keletą sekundžių Tomą apėmusi panika tebuvo įžanga prieš šį siaubą, kuris sugniaužė jo širdį lediniais pirštais.

- O dabar, brangusis Tomi, aš linkiu jums visuomet išsaugoti gerą sveikatą, linkiu kuo geriausios nuotaikos, ilgo, sėkmingo karaliavimo... ir sudiev!

Flegas patraukė prie durų ir jau iš tiesų ėmė galvoti, jog jam, Flegui, pačiam teks sugalvoti kokią nors gudrybę, kad galėtų sugrįžti prie mažojo žiopliuko lovos, tačiau Tomas nelaimingu balsu išstenėjo vienui vieną žodį:

- Palaukite!

Flegas atsigrįžo, jo veide atsispindėjo mandagus susirūpinimas.

- Taip, pone karaliau?

- Kur... kur jūs išsiruošėte?

- Na... - Flegas išreiškė susirūpinimą, tarsi tik dabar supratęs, kad Tomui gali būti įdomu. - Pirmiausia į Andują. Jūs žinote, jie puikūs jūreiviai, o už Rytdienos jūros daugybė šalių, kuriose aš niekados nebuvau. Kartais kapitonai priima į laivus burtininkus, kad juos lydėtų sėkmė ir kad, laivui patekus į štilį, burtininkas prišauktų vėją arba nuspėtų orą. O jeigu niekam neprireiks mago, tuomet... ką gi, aš jau ne toks jaunas, kaip tais laikais, kai atvykau čionai, bet vis dar sugebėčiau sutvarkyti lyną arba išskleisti burę. - Flegas šypsodamasis, nepaleisdamas iš rankų lazdos, gestais pademonstravo, kaip jis darbuosis.

Tomas vėl pasirėmė ant alkūnių.

- Ne! - beveik riktelėjo jis. - Ne!

- Pone karaliau...

- Nevadinkite manęs šitaip!

Flegas priėjo arčiau, šįsyk nutaisęs kur kas labiau susirūpinusį veidą.

- Tuomet, Tomi, senas geras bičiuli Tomi. Ar kas nors ne taip?

- Kas ne taip? Kas ne taip? Nejaugi esate toks kvailas? Mano tėvas nunuodytas, Piteris už nusikaltimą įkalintas Adatoje, aš privalau tapti karaliumi, jūs ketinate išvažiuoti, ir dar klausiate, kas ne taip? - Tomas nusijuokė šaižiu spiegiančiu juoku.

- Betgi jau niekur nedingsi, Tomi, - švelniai pasakė Flegas.

- Aš negaliu būti karaliumi, - pasakė Tomas. Jis sučiupo Flegą už rankos, ir jo nagai giliai susmigo į keistą mago kūną. - Karaliaus vieta buvo skirta Piteriui. Piteris visuomet buvo protingas, o aš - kvailas, aš ir tebesu kvailas, aš negaliu būti karaliumi!

- Dievas sukuria karalius, - pasakė Flegas. Dievas... ir kartais burtininkai, pagalvojo jis, sukikenęs mintyse. - Jis padarė jus karaliumi, ir, įsidėmėkite mano žodžius, Tomi, jūs būsite karaliumi. Arba tapsite karaliumi, arba jus apdrabstys purvais.

- Geriau jau purvais! Aš nusižudysiu!

- Nenusižudysite.

- Geriau jau padaryti sau galą, negu leisti, kad iš manęs šaipytųsi tūkstantį metų, kaip iš princo, numirusio iš baimės.

- Jūs tapsite karaliumi, Tomi. Nieko nebijokite. Bet aš turiu eiti. Dienos jau vėsios, o naktys dar vėsesnės. Noriu palikti miestą dar nesutemus.

- Ne, pasilikite! - Tomas, nevilties apimtas, įsikibo į Flego apsiaustą. - Jeigu aš turiu tapti karaliumi, pasilikite ir patarinėkite man, kaip patarinėdavote mano tėvui! Neišeikite! Aš vis vien nesuprantu, kodėl jūs norite išeiti! Jūs visuomet buvote čia!

“Aha, pagaliau, - pagalvojo Flegas. - Čia jau gerai - netgi ĮDOMU”.

- Man buvo sunku apsispręsti, - niūriai pratarė Flegas. - Labai sunku. Aš myliu Delainą. Ir jus myliu, Tomi.

- Tuomet likite!

- Jūs nesuprantate mano padėties. Andersas Peina - galingas žmogus, be galo galingas. Jis manęs nemėgsta. Manau, nesumeluosiu sakydamas, jog jis manęs nekenčia.

- Kodėl?

“Viena vertus, todėl, kad žino, jog aš jau ilgai čia gyvenu - labai ilgai. O dar, aš manau, todėl, kad jis jaučia, ką aš iš tiesų reiškiu Delainui”.

- Sunku pasakyti, Tomi. Aš manau, čia reikšmingas tas faktas, jog jis yra labai galingas žmogus, o tokie žmonės paprastai nemėgsta tų, kurie prilygsta jiems savo įtakingumu. Pavyzdžiui, artimiausiojo karaliaus patarėjo.

- Kai jūs buvote artimiausiuoju mano tėvo patarėju?

- Taip. - Flegas paėmė Tomo ranką ir trumpai ją spustelėjo. Paskui paleido ir liūdnai atsiduso. - Karaliaus patarėjai daug kuo panašūs į elnius karaliaus draustinyje. Šiuos elnius visi glosto ir paikina, maitina rankomis. Ir patarėjų, ir elnių gyvenimas puikus bei malonus, tačiau man pernelyg dažnai teko matyti, kaip prijaukinti elniai iš parko savo dienas baigia ant karališkojo stalo, kai žlėgtainiui arba keptos elnienos patiekalui nepavyksta sumedžioti laukinio elnio. Kai miršta karalius, senieji patarėjai paprastai dingsta.

Tomas tuo pat metu atrodė supykęs ir susirūpinęs:

- Ar Peina jums grasino?

- Ne... jis atrodė labai maloningas, - atsakė Flegas. - Buvo labai kantrus. Bet aš perskaičiau jo akyse, be to, ir pats žinau, kad kantrybė negali būti amžina. Jo akys man pasakė, jog Andujos klimatas bus kur kas palankesnis mano sveikatai. - Jis pakilo, vėl suplevėsavo apsiaustu. - Ką gi... nors ir nesinori išeiti...

- Palaukite! - vėl riktelėjo Tomas, ir Flegas perskaitė išblyškusiame iškankintame jo veide, kad garbėtroškiškos jo užmačios netrukus išsipildys. - Jeigu būdamas mano tėvo patarėju jūs jautėtės saugus, tuomet ar man tapus karaliumi ir paskyrus jus savo patarėju, jūs nesijausite toks pat saugus?

Flego veide atsispindėjo gilus, nelengvas susimąstymas.

- Taip... Aš manau... jeigu jūs Peinai leisite aiškiai suprasti... labai aiškiai suprasti... kad bet koks išpuolis prieš mane užtrauks jam karaliaus nemalonę. Didžiulę karaliaus nemalonę...

- Na, žinoma, aš taip ir padarysiu! - karštai sušuko Tomas. - Padarysiu! Na ką, jūs pasiliekate? Prašau! Jeigu jūs išeisite, aš tikrai nusižudysiu! Aš nieko neišmanau apie karaliavimą, ir tikrai taip pasielgsiu!

Flegas vis dar stovėjo nuleidęs galvą. Jo veidą slėpė šešėlis, ir atrodė, jog jis įtemptai svarsto. Tačiau iš tiesų jis šypsojosi. Bet kai burtininkas pakėlė galvą, jo veidas buvo susirūpinęs.

- Aš beveik visą gyvenimą tarnavau Delaino karalystei, - ištarė jis, - ir jeigu jūs įsakysite man pasilikti... pasilikti ir, kiek leis mano jėgos, tarnauti jums...

- Tuomet aš įsakau! - karštligišku virpančiu balsu riktelėjo Tomas.

Flegas parklupo ant vieno kelio.

- Milorde! - ištarė jis.

Tomas, iš palengvėjimo kūkčiodamas puolė Flegui į glėbį. Šis pagavo jį ir suspaudė.

- Neverkite, mažasis mano pone, - šnibždėjo jis. - Viskas bus gerai. Taip, taip, viskas bus gerai jums, man ir visai karalystei. - Jo pašaipi šypsena praplatėjo, atidengdama baltus, labai stiprius dantis.

47

Naktį prieš karūnaciją, turėjusią įvykti Adatos bokšto aikštėje, Tomas nesumerkė akių, o tos baisios dienos rytą jį ėmė pykinti ir paleido vidurius. Taip nutiko dėl jaudulio, panašaus į "scenos baimę", pažįstamą pradedantiems aktoriams. Kvailoka ir juokinga padėtis, bet tuo momentu nebuvo nieko juokingo nė kvailo. Tomas tebuvo tik mažas berniukas, ir naktį, kai daugelis mūsų liekame vieniši, jį apėmė nežmoniškas siaubas, toks stiprus, jog nesuklysime pavadindami jį mirtina baime. Jis paskambino tarnui ir paprašė pakviesti Flegą. Tarnas, susirūpinęs dėl Tomo blyškumo bei kambaryje tvyrančio vėmalų kvapo, visą kelią bėgo ir vos sulaukė, kol jį įleido. Tuomet šaute įšovė į Flego kambarius ir pranešė, esą jaunasis princas labai prastai jaučiasi. Galimas daiktas, jog jis jau prie mirties.

Flegas maždaug numanė, kas ten galėjo nutikti; jis paliepė tarnui grįžti pas savo poną ir pasakyti, jog Flegas netrukus ateis ir kad jis nieko nebijotų. Burtininkas pasirodė po dvidešimties minučių.

- Aš negaliu tenai eiti, - sudejavo Tomas. Jis apsivėmė lovoje, ir visi patalai dvokė. - Aš negaliu būti karaliumi. Aš negaliu, na prašau, jūs privalote visa tai sustabdyti, kaip aš ištversiu, jei galiu apsivemti tiesiog priešais Peiną bei visus kitus, apsivemti arba... arba...

- Nieko jums nenutiks, - šaltakraujiškai atsakė Flegas. Jis paruošė vaistų, kurie turėjo nuraminti Tomo skrandį bei žarnyną. - Išgerkite šitą.

Tomas išgėrė.

- Aš numirsiu, - suaimanavo jis, pastatydamas stiklinę. - Man nebereikės žudytis. Mano širdis tiesiog sprogs iš baimės. Tėvas pasakojo, jog kartais šitaip numiršta triušiai spąstuose, netgi nebūdami rimtai sužeisti. Būtent šitaip aš ir jaučiuosi. Tarsi į spąstus įkliuvęs triušis.

"Tu šiek tiek teisus, brangusis Tomi, - pagalvojo Flegas. - Nors ir nemirsi iš baimės, kaip tau atrodo, bet iš tiesų esi į spąstus įkliuvęs triušis".

- Aš manau, jog jūsų nuomonė šiuo atžvilgiu pasikeis, - pasakė Flegas. Jis ruošė dar vieną mikstūros porciją. Ji buvo raminančios debesų rausvumo spalvos.

- Kas čia?

- Kai kas, kas nuramins tavo nervus ir leis pamiegoti.

Tomas vėl išgėrė. Flegas atsisėdo ant jo lovos krašto. Netrukus Tomas kietai užmigo - taip kietai, jog jeigu tuo momentu jį būtų pamatęs tarnas, žmogelis pamanytų, kad jo pranašystė išsipildė ir Tomas numirė. Flegas paėmė miegančio berniuko ranką ir beveik meiliai ją paglostė. Jis savotiškai mylėjo Tomą, tačiau Saša teisingai apibūdintų Flego meilę: šeimininko meilė savo šuniui.

"Jis toks panašus į savo tėvą, - galvojo Flegas, - o senis taip šito ir nesužinojo. Ak, Tomi, mudviejų laukia puikūs laikai, ir, man dar nesulaukus savojo galo, karalystėje bus pralietas karališkas kraujas. Aš išeisiu, tačiau netoli, bent jau iš pradžių. O paskui aš sugrįšiu kitu pavidalu, kad pamatyčiau tavo galvą, pamautą ant virbo... ir savo durklu persmeigčiau tavo brolio krūtinę, išplėščiau jo širdį ir suvalgyčiau ją žalią, kaip jo tėvas suvalgė savo neįkainojamojo drakono širdį".

Flegas šypsodamasis išėjo iš kambario.

48

Karūnacija praėjo be jokio jaudulio bei sunkumų. Tomo tarnai (dėl savo jaunumo jis dar neturėjo liokajaus, tačiau netrukus ši klaida buvo ištaisyta) aprengė jį nuostabiu šiai progai derančiu juodo aksomo kostiumu, išpuoštu brangakmeniais ("Visi mano", - nusistebėjo Tomas, jame pamažu budo godumas) bei aukštais juodais švelniausios ožkų odos batais. Kai pusė dvylikos pasirodė Flegas ir pasakė: "Metas, milorde", - Tomas nervinosi jau kur kas mažiau, nei tikėjosi. Raminantieji, kurių iš vakaro jam davė burtininkas, vis dar tebeveikė.

- Paimkite mane už parankės, - pasakė jis, - kad aš nesuklupčiau.

Flegas paėmė Tomą už parankės. Ateityje miesto gyventojams šis paveikslas taps pažįstamas - Flegas, prilaikantis už

parankės berniuką-karalių, tarsi šis būtų sukriošęs senis, o ne sveikas jaunuolis.

Jiedu išėjo drauge pasitikti saulėtos žiemos dienos.

Juos pasitiko sveikinimo šūksniai, aidėję taip garsiai, jog tapo panašūs į dūžtančių bangų ošimą prie ilgų Rytinės Baronijos pakrančių. Šių garsų apstulbintas Tomas apsidairė į šalis. Pirmiausia jam galvon šovė mintis: "Kur Piteris? Jie turbūt laukia Piterio!" Paskui jis prisiminė, kad Piteris bokšte, ir suprato, jog visi sveikinimai - jam. Jis pradėjo jausti malonumą... ir turiu jums pasakyti, jog pasitenkinimo teikė ne vien suvokimas, jog visi šie pašlovinimai skirti jam. Jis žinojo, kad bokšto vienutėje uždarytas Piteris taip pat turi girdėti šiuos susižavėjimo šūksnius.

"Argi dabar svarbu, kad tu visuomet geriau mokeisi?" Ši nedora mintis tuo pat metu ir dilgčiojo, ir šildė Tomą. "Koks gi dabar skirtumas? Dabar tu sėdi uždarytas Adatoje, o aš... o aš turiu tapti karaliumi! Argi dabar svarbu, kad tu kas vakarą atnešdavai jam taurę vyno ir..."

Tačiau nuo paskutiniosios minties jo kakta išrasojo keistais lipniais prakaito lašeliais, ir jis nuginė šią mintį šalin.

Sveikinimo šūksniai netilo, kai jie su Flegu įžengė pirmiausia į Adatos bokšto aikštę, o paskui paniro po arka, sudaryta iš pakeltų paradinių sargybinių kalavijų. (Kareiviai vėl pasidabino savo raudonais šventiniais švarkais bei aukštomis kepurėmis su vilkų galvomis.) Tomas ėmė džiūgauti. Jis pasisveikindamas kilstelėjo ranką ir džiaugsmingi jo pavaldinių riksmai virto audra. Vyrai mėtė aukštyn kepures. Moterys verkė iš susijaudinimo. Ore sklandė šūksniai: "Karalius! Karalius! Žiūrėkite, karalius! Tomas Šviesos Nešėjas! Tegyvuoja karalius!" Tomas, kuris buvo dar vaikas, manė, kad visa tai skirta jam. Flegas, kuris galbūt niekados nebuvo vaikas, žinojo, ką tai reiškia. Triumfo šūksniai aidėjo todėl, kad baigėsi neramūs laikai. Žmonės džiūgavo, kad gyvenimas grįš į įprastines vėžes, kad vėl atsidarys krautuvėlės ir atšiauriaveidžiai kareiviai odiniais šalmais nebebudės naktimis visame mieste, kad po iškilmingosios ceremonijos kiekvienas galės prisigerti ir nebijoti nubusti nuo naktinių neramumų garsų. Tomo vietoje galėjo būti bet kuris kitas, bet kas. Jis tebuvo dekoratyvinė figūrėlė. Tačiau Flegas pasirūpino, kad Tomas niekuomet šito nesužinotų.

Bent jau tol, kol nebus pernelyg vėlu.

Pati ceremonija truko neilgai. Vadovaujančiojo rolę vaidino Andersas Peina, atrodęs dvidešimčia metų senesnis nei prieš savaitę. Tomas, Flego pamokytas, reikiamose vietose ištardavo: "Vykdysiu", "Įsipareigoju", "Pasižadu". Ceremonija vyko tokioje iškilmingoje tyloje, jog kiekvienas žodis girdėjosi net pačiuose tolimiausiuose aikštės kampuose. Galiausiai Tomui ant galvos

uždėjo karūną. Vėl nuaidėjo sveikinimo šūksniai, dar garsesni nei anksčiau, ir Tomas pažvelgė aukštyn - žvilgsnis slydo glotnia, apvalia akmenine siena iki pat viršūnės, kur buvo vienui vienas langas. Jis neįstengė įžvelgti, ar Piteris žiūri pro langą, bet vylėsi, kad žiūri. Vylėsi, kad Piteris žvelgia žemyn ir iš nusiminimo kramto lūpas, kol per smakrą ima lašėti kraujas, lygiai taip pat, kaip ir Tomas dažnai kandžiodavo savo lūpas - kandžiodavo tol, kol ant jų atsirasdavo plonų baltų randelių tinklas.

"Ar girdi šiuos šūksnius, Piteri? - mintyse plyšojo jis. - Jie sveikina MANE! Jie sveikina MANE! Galų gale jie sveikina MANE!"

49

Pirmąją naktį po karūnacijos Tomas Šviesos Nešėjas nubudo ir atsisėdo lovoje, spoksodamas priešais save neregio žvilgsniu. Jo veide sustingo siaubas, jis delnais užsispaudė burną, tarsi stengdamasis užgniaužti klyksmą. Jis ką tik susapnavo košmarą, dar šiurpesnį už tą, kurį atgaivindavo kraupusis vakaras Rytiniame bokšte. Šiame sapne taipogi atsispindėjo prisiminimai. Tomas vėl tūnojo slaptojoje praeigoje ir stebėjo savo tėvą. Jis regėjo tą naktį, kai tėvas buvo ypač girtas ir įtūžęs, kai blaškėsi po kambarį, plūsdamas ant sienų kabančias iškamšas. Tačiau, prisiartinęs prie Ninerio galvos, tėvas kalbėjo kitaip.

"Ko tu spoksai į mane? - rėkė tėvas jo sapne. - Jis nužudė mane, ir aš tikiu, kad negalėjai jam sukliudyti, bet kaip tu galėjai ramiai žiūrėti į savo brolį, nekaltai įmetamą kalėjiman? Atsakyk man, velniai tave griebtų! Aš padariau viską, ką įstengiau, o dabar vėpsok į mane! Vėpsok į mane!"

Tėvas užsiliepsnojo. Jo veidas įgavo tamsiai raudoną ugnies atspalvį. Jam iš akių, iš šnervių, iš burnos virto dūmai. Jis susirietė apimtas priešmirtinės agonijos, ir Tomas pamatė, jog užsiliepsnojo tėvo plaukai. Tuo momentu jis nubudo.

"Vynas!" - persigandęs pagalvojo jis. Tą naktį Flegas atnešė jam taurę vyno! Visi žinojo, jog Piteris kas vakarą jam atnešdavo vyno, todėl visi ir pagalvojo, kad vyną užnuodijo Piteris! Tačiau tąnakt vyno atnešė ir Flegas, nors anksčiau niekad šito nedarydavo! Juk ir nuodus turėjo Flegas! Jis sakė, kad prieš keletą metų nuodus iš jo pavogė, bet...

Jis negalėjo sau leisti ilgiau apie tai galvoti. Ir neleis. Nes jeigu jis apie tai galvos...

- Jis mane užmuš, - sušnibždėjo persigandęs Tomas.

"Tu gali nueiti pas Peiną. Peina jo nemėgsta".

Taip, jis gali nueiti pas Peiną. Tačiau tuomet prabudo senas priešiškumas bei pavydas Piteriui. Jeigu jis viską papasakos,

tuomet Piterį išleis iš Adatos, ir jis užims karaliaus vietą. Tomas vėl taps niekuo, vien tik dykinėjančiu princu, vieną dieną pabuvusiu karaliumi.

Tomui pakako vienos dienos, kad suvoktų, jog karaliumi būti malonu - jam gali labai patikti, ypač jeigu Flegas padės. Juk iš tiesų jis nieko nežino, ar ne? Vien tik galvoje šmėstelėjusi spėlionė. O jo spėlionės visuomet pasirodo besančios klaidingos.

"Jis mane nužudė, ir aš tikiu, jog tu negalėjai jam sukliudyti, bet kaip tu galėjai ramiai žiūrėti į savo brolį, nekaltai įmetamą kalėjiman?"

Nereikia kreipti dėmesio, galvojo Tomas, tikriausiai tai netiesa, privalo būti netiesa, o jei net ir tiesa, juo geriau. Jis apsivertė ant šono, nusprendęs vėl užmigti. Nors ne iš karto, bet miegas pamažu atslinko.

Ateityje košmaras kartais kartojosi - tėvas šaukė, kaltindamas pasislėpusį šnipinėjantį sūnų, ir vėl raitėsi, iš jo rūko dūmai, liepsnojo jo plaukai. Per tuos metus Tomas suvokė du dalykus: kaltė bei paslaptys, kaip ir nusikaltimų aukos, niekuomet nesuranda ramybės, tačiau netgi pažinus visus šiuos tris dalykus, galima gyventi.

50

Jeigu jūs paklaustumėte Flego, jis paniekinančiai šypsodamasis pasakytų, jog Tomas įstengtų ką nors nuslėpti nebent tik nuo ne visai pilnaverčio protiniu atžvilgiu žmogaus, nors, ko gero, ir tokia gudrybė jam nepavyktų. Na, o nuo žmogaus, pasodinusio jį sostan, jis nieku gyvu nesugebėtų ko nors nuslėpti. Tačiau į Flegą panašūs žmonės kupini išdidumo bei pasitikėjimo savimi, ir nors jie sugeba daug ką įžvelgti, kartais tampa neįtikėtinai akli. Flegas taip ir nesusiprotėjo, kad Tomas lemtingąją naktį kiūtojo už Ninerio galvos ir matė burtininką paduodant Rolandui užnuodyto vyno taurę.

Šią paslaptį Tomas išsaugojo.

51

Adatos bokšto viršūnėje, viršum karūnacijos iškilmių, prie mažo langelio stovėjo Piteris ir žvelgė žemyn. Kaip ir tikėjosi Tomas, jis viską matė ir girdėjo, nuo pat pirmųjų sveikinimų, kai Tomas pasirodė, prilaikomas Flego, iki paskutiniųjų šūksnių, kuomet jis dingo rūmuose, taip pat pasiremdamas į Flego ranką. Ceremonijai pasibaigus, Piteris dar beveik tris valandas stovėjo prie lango ir stebėjo minią. Žmonės netrоško išsiskirstyti ir grįžti į namus. Jie turėjo ką aptarinėti, ką prisiminti. Vienas pasakojo kitam, kur jis buvo, kai išgirdo apie senojo kara-

liaus mirtį, o paskui jiedviem norėjosi apie tai papasakoti trečiajam. Moterys paskutinįsyk nuoširdžiai apverkė Rolandą ir dabar aikčiojo, kaip puikiai atrodė Tomas ir koks jis buvo ramus. Vaikučiai gainiojo vienas kitą, vaizdavosi esą karaliai, ritino statinių lankus, žliumbė, nusibalnoję kelius, paskui kvatojo ir vėl gainiojo vienas kitą. Vyrai tapšnojo vieni kitiems per nugaras ir šnekėjo manantys, jog dabar viskas bus gerai - savaitė buvusi siaubinga, tačiau nuo šiol viskas bus gerai. Ir visgi virš viso šio šurmulio sklandė nerimo dvasia, tarytum žmonės būtų supratę, jog po senojo karaliaus mirties viskas krypo negera vaga ir dar nesugrįžo į normalias vėžes.

Žinoma, Piteris negalėjo nieko girdėti iš vienišo, aukšto Adatos bokšto viršūnės, tačiau jis kažką jautė. Taip, kažką jautė.

Trečią valandą dienos, trim valandom anksčiau nei paprastai, atidarė alines. Galbūt taip buvo pasielgta naujojo karaliaus garbei, nors tikriausiai todėl, kad alinės turėjo darbo - žmonės troško gerti ir linksmintis. Apie septintą vakaro didžioji miestiečių dalis svyrinėdama slampinėjo gatvėmis, gėrė į Tomo Šviesos Nešėjo sveikatą arba kivirčijosi tarpusavyje. Ir tik atslinkus tamsai puotautojai pradėjo skirstytis.

Piteris pasitraukė nuo lango, priėjo prie kėdės, stovinčios jo “svetainėje” (toks pavadinimas buvo žiaurus pokštas) ir atsisėdo, susidėjęs rankas ant kelių. Jis sėdėjo ir žiūrėjo, kaip kambarį gaubia tamsa. Atnešė vakarienę - riebios mėsos, skysto alaus ir rupios duonos, tokios sūrios, jog jam būtų ėmę graužti gerklę, jei būtų nors truputį jos paragavęs. Tačiau Piteris nevalgė nei mėsos, nei duonos, negėrė alaus.

Apie devintą vakaro, kai linksmybės gatvėje vėl atgijo, šįsyk buvo dar aktyvesnės, audringesnės, tiesiog siautulingos, Piteris perėjo į antrąjį savo kalėjimo kambarėlį, nusirengė, likdamas tik su apatiniais baltiniais, nusiprausė vandeniu iš dubens, atsiklaupė prie lovos ir pasimeldė. Paskui atsigulė miegoti. Antklodę teturėjo vieną, nors mažyčiame miegamajame tvyrojo šaltis. Piteris užsitraukė antklodę iki krūtinės, pasikišo po galva rankas ir gulėjo atmerkęs akis, žvelgdamas viršun į tamsą.

Iš gatvės apačioje sklido šūksniai, klykavimai ir juokas. Tai šen, tai ten nuaidėdavo pliauškynių garsai, o sykį, apie pusiaunaktį, sudundėjo parako sprogimas, mat kažkoks įkaušęs kareivis padegė tuščią užtaisą (kitą dieną nelaimėlį išsiuntė tęsti tarnybos į patį tolimiausią rytinį karalystės užkampį - parakas Delaine buvo tikra retenybė, ir jį be galo uoliai taupydavo).

Tik pirmą valandą nakties Piteriui pagaliau pavyko užmerkti akis ir užmigti.

Iš ryto jis atsikėlė septintą. Tirtėdamas nuo šalčio atsiklaupė. Jo kvapas virto iš burnos baltais kamuoliais, nuoga rankų bei kojų oda pašiurpo. Pasimeldęs jis apsirengė. Paskui beveik

dvi valandas prastovėjo "svetainėje" prie lango stebėdamas, kaip apačioje, mieste, bunda gyvenimas. Miestas pakirdo lėčiau ir skausmingiau nei paprastai: daugumai suaugusiųjų Delaino gyventojų nuo pagirių sopėjo galvos. Žmonės, prastai nusiteikę, svyrinėdami cimpino į darbą. Daugelis vyrų ėjo darban iškoneveikti įtūžusių žmonų, nejaučiančių nė menkiausios užuojautos "ligoniams" plyštančiomis galvomis. (Beje, Tomui taip pat skaudėjo galvą - vakare jis išgėrė pernelyg daug vyno, bet jam bent jau neteko klausytis pamokslaujančios žmonos.)

Piteriui atnešė pusryčius. Vyriausiasis prižiūrėtojas Bezonas (pats sergantis pagiriomis) patiekė jam grynų sėlenų košės be cukraus, vandeningo, beveik prarūgusio pieno ir padidintą porciją rupios sūrios duonos. Šis maistas pernelyg skyrėsi nuo tų subtilių pusryčių, kuriuos Piteris valgydavo savo kabinete, tad jis nieko nė nelietė.

Vienuoliktą valandą vienas iš jaunesniųjų prižiūrėtojų patylom viską išnešė.

- Man rodos, jaunasis princas įsigeidė numirti iš bado, - pasakė jis Bezonui.

- Na ir gerai, - šaltakraujiškai burbtelėjo šis. - Mums bus mažiau bėdos.

- Gal jis bijo nuodų? - spėliojo jaunesnysis prižiūrėtojas, ir Bezonas, užmiršęs skaudančią galvą, pratrūko kvatotis. Pokštas buvo vykęs.

Didžiąją dienos dalį Piteris praleido "svetainėje" sėdėdamas ant kėdės. Vėliau, vakarėjant, jis vėl atsistojo prie lango. Lango nedengė grotos. Jei nesi paukštis, niekur pro jį nepaspruksi, nebent kaip akmuo nulėksi žemyn. Niekas - nei Peina, nei Flegas, nei Aronas Bezonas - nesibaimino dėl to, kad kalinys sugebės kažkokiu būdu nusileisti žemyn. Apvali akmeninė bokšto siena buvo pernelyg glotni. Ja nusileisti žemyn įstengtų tik musė, bet ne žmogus.

O jeigu jis taip nusimins, jog iš nevilties nušoks žemyn, argi kas nors susirūpins? Vargu. Tokiu atveju karalystė tik sutaupytų lėšas, skiriamas kilmingojo žmogžudžio išlaikymui.

Saulė slinko grindimis, paskui siena aukštyn, o Piteris sėdėjo ir stebėjo spindulį. Atnešė vakarienę - dar riebesnės mėsos, pavandenijusio alaus ir sūrios duonos. Piteris maisto nelietė. Po saulėlydžio jis sėdėjo tamsoje iki devintos valandos, o tada nuėjo į miegamąjį. Nusirengė, likęs vienais apatiniais baltiniais atsiklaupė ir pasimeldė, tuo tarpu jam iš burnos virto balti garų kamuoliai. Paskui jis atsigulė į lovą, susidėjo po galva rankas ir gulėjo ant nugaros, žvelgdamas į tamsą. Jis gulėjo ir mąstė apie tai, kas jam nutiko. Apie pirmą nakties jis užmigo.

Tokia buvo jo antroji diena.

Ir trečioji.

Ir ketvirtoji.

Ištisą savaitę Piteris nieko nevalgė, nešnekėjo ir nieko neveikė - tik stovėjo prie savo svetainės lango arba sėdėjo ant kėdės ir stebėjo saulės spindulį, šliaužiantį grindimis, paskui siena iki pat lubų. Bezonas buvo įsitikinęs, kad jaunuolį griaužte griaužia kaltės bei beviltiškumo jausmas - tokių dalykų jis matė ir anksčiau, ypač tarp karališkojo kraujo personų. Berniukas numirs, galvojo jis, kaip laisvas paukštelis, niekados negalvojęs, kad pakliūs į narvelį. Berniukas numirs, na ir gerai.

Tačiau aštuntąją dieną Piteris pasikvietė Aroną Bezoną ir pateikė jam šiokių tokių nurodymų... jis neprašė kaip kalinys.

Jis įsakė kaip karalius.

52

Piterį apėmė neviltis... tačiau ji nebuvo tokia gili, kaip manė Bezonas. Pirmąją savaitę Adatoje jis praleido nuodugniai apsvarstydamas savo padėtį ir mėgindamas nuspręsti, ką daryti toliau. Pasninku jis siekė praskaidrinti galvą. Galva išties prašviesėjo, tačiau dar kurį laiką jis jautėsi baisiai sutrikęs, situacijos sunkumas slėgė jį it milžiniškas svarstis. Bet paskui jis prisiminė vieną paprastą tiesą: juk pats jis žinojo, jog nenužudė savo tėvo, net jeigu visi karalystės gyventojai manytų priešingai.

Pirmąsias dvi dienas Piteris stengėsi įveikti nereikalingas emocijas. Vaikiškoji jo esybės dalis be paliovos klykė: "Negarbinga! Nesąžininga!" Na, taip, teisybė, su juo pasielgta nesąžiningai, tačiau iš tokių minčių nebuvo jokios naudos. Badaudamas jis palengva atitoko ir susitvardė. Tuščias pilvas pagelbėjo atsikratyti vaikiškosios jo sielos dalies. Jis pasijuto švaresnis. Nuo jo tarsi nusinėrė luobas, ir jisai tapo tuščias... tartum stiklinė, kurią reikia užpildyti. Po trejeto ar ketverto dienų pilvas liovėsi urzgęs, ir Piteris ėmė aiškiau jausti tikrąsias savo mintis. Jis meldėsi, tačiau kažkuria savo sielos dalimi jautė, jog ne šiaip meldžiasi, o šnekasi pats su savimi, įsiklauso į save, svarsto apie galimybę ištrūkti iš šio padebesių kalėjimo, kur jį taip patikimai paslėpė.

Visų pirma, jis savo tėvo nežudė. Antra, kas primetė jam kaltę? Kas? Taip pasielgti, be abejonės, sugebėjo tik vienui vienas žmogus; vienintelis žmogus Delaine, kuris galėjo turėti tokių baisių nuodų, kaip "drakono smėlis".

Flegas.

Gan logiška. Flegas žinojo, jog Piterio valdomoje karalystėje jam nebeliks vietos. Flegas pasistengė susibičiuliauti su Tomu... ir priversti Tomą jo bijoti. Paskui Flegas kažkaip nužudė Rolandą, ir viską pakreipė taip, kad Piteris atsidurtų Adatoje.

Šioji mintis pribrendo trečiąją Tomo valdymo naktį.

Ir ką gi jam dabar daryti? Tiesiog susitaikyti? Ne, šitaip jis nesielgs. Bėgti? Jis negali šito padaryti. Iš Adatos dar niekas nepabėgo.

Išskyrus...

Piterį aplankė prašviesėjimas. Buvo ketvirtoji naktis, jis žiūrėjo į padėklą su vakariene. Riebi mėsa, skystas alus, sūri duona. Paprasta balta lėkštė. Servetėlės nėra.

Išskyrus...

Prašviesėjimas tapo dar aiškesnis.

Turi būti kažkoks būdas pasprukti. Turi. Jis gali būti be galo pavojingas ir gali užimti daug laiko. O atlikęs gigantišką darbą, jis galėjo žūti, ir visos pastangos bus bergždžios. Bet... privalo būti būdas.

O jeigu jis pabėgs - kas tuomet? Ar yra bent maža galimybė įrodyti burtininko kaltę? Šito Piteris nežinojo. Flegas - gudrus paukštelis, jis nepalikinės pėdsakų, kad šie vėliau neatsigręžtų prieš jį patį. Ar įstengs Piteris priversti raganių prisipažinti? Jis privalo įstengti, bet reikalinga viena sąlyga: suspėti jį nutverti. Piteris numanė, kad Flegas, vos tik sužinojęs apie Piterio pabėgimą iš Adatos bokšto, gali išnykti kaip dūmelis. O jeigu Piteris visgi išgaus jo prisipažinimą, ar kas nors juo patikės? Na, taip, jis prisipažino nužudęs Rolandą, šnekės žmonės. Iš kalėjimo pasprukęs tėvažudis Piteris įrėmė jam gerklėn kardą. Tokiomis aplinkybėmis gali prisipažinti nužudęs bet ką, net patį poną Dievą!

Jums gali kilti noras pasijuokti iš Piterio, kurio galvoje sukosi tokios mintys - juk jis vis dar tebesėdėjo užrakintas trijų šimtų pėdų aukštyje. Jūs galite pasakyti, jog jis vežimą kinko priešais arklį. Tačiau Piteris įžvelgė Pabėgimo galimybę. Žinoma, tuo pat metu tai galėjo būti galimybė žūti ankstyvoje jaunystėje, bet jis manė turįs šansų įvykdyti savo sumanymą. Ir visgi... ar yra bent kiek prasmės dirbti šį milžinišką darbą, jei galų gale jam gali telikti suskilusi gelda? Arba dar blogiau: ar nepadarys jis kokios nors žalos visai karalystei, žalos, kurios dabar neįžvelgia?

Jis mąstė apie visa tai ir meldėsi. Praslinko ketvirtoji naktis... penktoji... šeštoji... Septintąją naktį Piteris suprato: geriau pamėginti, negu nieko neveikti, reikia pamėginti atitaisyti blogį, net jei bemėgindamas žūtum. Įvykdyta neteisybė. Jis pastebėjo keistą dalyką - pati neteisybė jam atrodė kur kas reikšmingesnis faktas negu tai, kad ji įvykdyta jo atžvilgiu. Klaida privalo būti ištaisyta.

Aštuntąją Tomo valdymo dieną jis pakvietė Bezoną.

53

Bezonas nepatikliai, vis labiau tūždamas klausėsi kalinamojo princo kalbos. Piteriui baigus, Aronas Bezonas pratrūko tokių nešvankybių srautu, kuris net vežiką priverstų parausti.

Piteris ramut ramutėlis stovėjo priešais jį.

- Ak tu, varvanosi šunyti! - beveik nustebusiu tonu užbaigė Bezonas. - Manding, tu įsivaizduoji vis dar tebegyvenąs prabangiai, manai, jog tereikia pamoti iškvėpintu piršteliu, ir pas tave kiek įkabindami atskubės tarnai. Bet šičia taip nebus, jaunasis prince. Ne, sere.

Bezonas palinko prie Piterio, bet, nekreipdamas dėmesio į šlykštų kalėjimo sargo dvoką - prakaito, pigaus vyno bei juodžiausio purvo mišinį, - vaikinas nė nekrustelėjo. Tarp juodviejų nebuvo grotų: Bezonas privengė kalinių, tačiau šis šunytis nekėlė jam nė menkiausios baimės. Vyriausiasis prižiūrėtojas buvo kresnas, plačiapetis, pilvotas penkiasdešimtmetis senis. Ant skruostų bei sprando karojo prakaituotų plaukų sruogos. Jam įėjus į Piterio kamerą, vienas jaunesnysis prižiūrėtojas tuoj pat užrakino duris.

Bezonas sugniaužė kairįjį kumštį ir papurtė jį Piteriui panosėj. Dešiniąją ranką senis susibruko kišenėn ir suspaudė pirštais glotnų metalinį cilindrą. Vienas smūgis šitaip ginkluotu kumščiu galėjo sulaužyti žmogui žandikaulį. Bezonui ne sykį teko taip padaryti.

- Tuoj pat atsiimk savo užgaidas ir susikišk jas sau į nosį drauge su visais kitais paistalais, mano brangusis mažasis prince. Ir jei dar bent kartą pasikviesi mane dėl tokių karališkų juokelių, sumokėsi už juos savo paties krauju.

Kresna, susikūprinusi, į trolį panaši Bezono figūra, apgaubta tiršto savo paties dvoko debesies, patraukė prie durų.

- Jūs rizikuojate padaryti ypač reikšmingą klaidą, - ištarė Piteris. Jo balsas nuskambėjo tyliai, bet grėsmingai ir sukėlė reikiamą efektą.

Bezonas vėl atkreipė į jį savo marmūzę, kurioje atsispindėjo nuostaba.

- Ką tu pasakei?

- Jūs girdėjote, ką pasakiau, - prabilo Piteris. - Ir kai kitą sykį su manimi kalbėsite, nelemtas smirdaliau, geriau neužmirškite, jog kreipiatės į karališkojo kraujo asmenį. Užkopus šiais laiptais, mano kilmė nepasikeitė.

Bezonas akimirksniu prarado amą. Jis tik be garso žioptelėjo, tarsi į krantą ištraukta žuvis - beje, bet kuris žvejys, sužvejojęs tokį atgrasų padarą, kaip Bezonas, tikriausiai išmestų savo laimikį atgal į vandenį. Ramūs Piterio prašymai, pareikšti tokiu tonu, kuris nekėlė nė menkiausios abejonės, jog jie prilygsta

kategoriškiems reikalavimams, taip įsiutino Bezoną, jog jam net ausyse ėmė spengti. Vieną prašymą galėjo pateikti arba mamytės sūnelis, arba visiškas idiotas. Bezonas nedvejodamas palaikė jį paikais paistalais ir atmetė. Tačiau antrasis buvo susijęs su maistu. Šis Piterio noras bei tvirtą ryžtingumą išreiškiantis žvilgsnis leido suprasti, jog jaunasis princas įveikė neviltį ir neprarado noro gyventi.

Iki šio momento puikios perspektyvos ištisas dienas dykaduoniauti, o naktimis lėbauti netemdė joks debesėlis. Dabar šviesi ateitis apsiniaukė. Šis jaunuolis atrodė sveikas ir tvirtas. Jis gali gyventi ilgai. Galimas dalykas, jog visą likusį gyvenimą Bezonui teks prieš save matyti jaunojo žmogžudžio veidą - vien nuo tokios minties galėjo apimti neviltis! O dar...

Smirdalius? Nejaugi jis iš tiesų pavadino mane smirdaliumi?

- Ak brangusis mažasis prince, - ištarė Bezonas. - Manding, tu pats padarei klaidą... bet aš galiu pažadėti, jog daugiau niekada jos nepakartosi. - Jo lūpos išsiviepė, virsdamos bjauria šypsena ir atidengdamos keletą pajuodusių stimburių dantų vietoje. Tuo momentu, prieš puldamas, jis judėjo neįtikėtinai lengvai. Bezonas ištraukė iš kišenės dešiniąją ranką, kurioje gniaužė metalo gabalą.

Piteris žengtelėjo atgal, žvilgčiodamas į Bezono kumščius, į jo veidą, vėl į kumščius. Mažytis langelis kameros duryse už Bezono nugaros buvo atviras. Prie jo, suglaudusios šeriuotus žandus, bolavo dvi išsiviepusios jaunesniųjų prižiūrėtojų fizionomijos. Jie laukė linksmybių pradžios.

- Jūs žinote, jog karališkojo kraujo kaliniams daromos šiokios tokios nereikšmingos nuolaidos, - pratarė Piteris tebesitraukdamas ir eidamas ratu. - Yra tokia tradicija. Aš neprašiau nieko, ko nederėtų.

Bezono šypsnys dar praplatėjo. Piterio balse jam pasigirdo baimės gaidelė. Tačiau vargšelis vėliau suprato klydęs, savo kailiu patirdamas pamoką, prie kokių nebuvo įpratęs.

- Už tokias tradicijas netgi karališkojo kraujo personos privalo sumokėti, mano mažasis prince. - Bezonas patrynė vieną į kitą kairiosios rankos smilių bei nykštį, parodydamas iškalbingą ženklą. O dešiniąja vis stipriau spaudė metalo gabalą.

- Jeigu jūs turite galvoje tam tikrą sumą, kurią norėtumėte retsykiais gauti, šį dalyką galime sutvarkyti, - pasakė Piteris vis dar traukdamasis. - Bet tik tuomet, jei jūs tuojau pat liausitės kvailiojęs.

- Ar tik neišsigandai?

- Bijoti čia derėtų nebent jums, nes, kaip matau, jūs ketinate užpulti Delaino karaliaus brolį.

Šūvis pataikė į taikinį, ir Bezonas minutėlei sutriko. Jo akyse šmėstelėjo sumišimas. Tačiau dėbtelėjęs į atvirą durų langelį

ir pamatęs jaunesniųjų prižiūrėtojų fizionomijas, jis vėl susiraukė. Jeigu jis dabar atsitrauks, turės su jais vargo; aišku, jis nesunkiai susidorotų, tačiau šis mažas šunsnukis nevertas nė tokių jo pastangų.

Bezonas pašaipiai išsiviepęs puolė į priekį mosuodamas sunkiuoju kumščiu. Jis įsivaizdavo, kad princas šleptelės ant žemės ir, suspaudęs delnais praskeltą kraujuojančią nosį, klyks šaižiu kūdikio balsu.

Piteris nežymiai atšlijo, kojas perstatė grakščiai it šokdamas. Jis sugriebė Bezono kumštį ir nė kiek nenustebo dėl jo sunkumo - jau anksčiau tarp paburkusių kalėjimo prižiūrėtojo pirštų jis pastebėjo blykčiojant metalą. Piteris truktelėjo Bezono ranką tokia jėga, apie kurią šis nė nenutuokė. Senis apsisuko aplink ir taip tėškėsi išgaubton Piterio "svetainės" sienon, jog net subarškėjo jo dantų likučiai, o iš akių pasipylė kibirkštys. Jam iš kumščio iškritęs metalinis cilindras nuriedėjo grindimis. Bezonui dar nespėjus bent kiek atsipeikėti, Piteris šoko paskui geležėlę ir pačiupo ją. Jo judesiai buvo kupini paprastos, natūralios katiniškos gracijos.

"Šitaip negali būti, - pagalvojo Bezonas, jusdamas augančią baimę ir buką nuostabą. - Šitaip tiesiog negali būti".

Anksčiau, įeidamas į dviejų kambarėlių kalėjimo kamerą Adatos viršūnėje, jis niekuomet nejautė baimės, kadangi čia niekados nebuvo kilmingo ar karališkojo kraujo kalinio, sugebančio su juo susiimti. Žinoma, čia įvyko keletas šaunių peštynių, tačiau Bezonas parodė jiems, kuris čionai viršiausias. Galbūt jie ir įsakinėdavo ten, apačioje, tačiau čia, viršuje, vadovavo jis, ir jiems visiems teko gerbti grubią, galingą Arono Bezono jėgą. Tačiau dabar šis vaikiščias...

Bezonas, nesitverdamas pykčiu, pasitraukė nuo sienos, papurtė galvą, kad atsikvošėtų, ir puolė Piterį, kuris jau spaudė kumštyje metalinį cilindrą. Jaunesnieji prižiūrėtojai apstulbę stebėjo netikėtą įvykių eigą. Nei vienas, nei kitas nė neketino įsikišti, jie, kaip ir Bezonas, negalėjo patikėti savo akimis.

Bezonas atkišęs į priekį rankas lėkė prie Piterio. Dabar, kai jo geležėlė atsidūrė princo rankose, jam nerūpėjo smūgiai, kuriuos jis vadindavo "boksu". Jis ketino prisiartinti prie Piterio, susikibti su juo, pargriauti ant grindų ir smaugti, kol šis neteks sąmonės.

Tačiau vieta, kur ką tik stovėjo Piteris, tarsi stebuklingąja lazdele mostelėjus, pasirodė besanti tuščia; mat jaunuolis pasitraukė į šalį ir pritūpė. Kai kresnas, į trolį panašus vyriausiasis prižiūrėtojas prašvilpė pro šalį, stengdamasis pasukti, Piteris triskart smogė jam dešiniuoju kumščiu, kuriame laikė sugniaužęs geležėlę. "Vargu ar tokį žaidimą galima pavadinti sąžiningu, - pagalvojo Piteris, - betgi, galų gale, ne aš pirmas pasiėmiau tą

gelžgalį". Smūgiai neatrodė stiprūs. Jei Bezonas stebėtų šias grumtynes iš šalies, jis tik nusišaipytų, pamatęs tris žaibiškus lengvučius smūgius, ir pavadintų juos "mamytės lepūnėlio trinktelėjimais". Tikru vyrišku smūgiu Bezonas laikė platų vožtelėjimą, kai kumštis švilpdamas skrodžia orą.

Tačiau šie trys smūgiai nebuvo mamytės lepūnėlio trinktelėjimai, kad ir ką apie juos begalvotų Bezonas ir į jį panašūs tipai. Kiekvienas smūgis smogtas iš peties - būtent taip, kaip pastaruosius šešerius metus dukart per savaitę Piterį mokė jo bokso mokytojas. Smūgiai buvo ekonomiški, jie neskrodė oro švilpdami, tačiau Bezonui atrodė, kad jam tris kartus iš eilės įspyrė mažutis ponis neįtikėtinai didelėmis kanopomis. Kairiąją jo veido pusę nutvilkė skausmas, kadangi jam lūžo skruostikaulis. Bezonui atrodė, kad jo galvoje triokštelėjo šaka. Jis vėl tėškėsi į sieną it skudurinė lėlė ir atšoko nuo jos sulenkęs kelius.

Pro langą spoksantys jaunesnieji prižiūrėtojai negalėjo atitokti iš nustebimo, tarytum būtų išvydę perkūną iš giedro dangaus. Bezoną muša berniukas? Vienas prižiūrėtojas dėbtelėjo į raktą savo rankoje ir pamanė, kad reikėtų įeiti, bet apsigalvojo. Ten gali ir į skudurus gauti. Jis įsibruko raktą kišenėn, kad paskui galėtų pasiteisinti jo nesuradęs.

- Na, o dabar ar sugebėsite protingai pasišnekėti? - Piteris nė neuždusо. - Juk jūs elgiatės kvailai. Aš prašau tik dviejų menkniekių, kuriuos išpildęs, jūs galėsite tikėtis solidaus atlygio. Jūs...

Bezonas riaumodamas vėl puolė Piterį. Šįsyk princas nelaukė puolimo, bet visgi jis spėjo atšlyti, panašiai kaip matadoras išvengia netikėtai puolusio buliaus smūgio - matadorą galima užklupti nelauktai, jis netgi gali gauti smūgį ragais, bet jis niekados nepraras grakštumo. Piteris taip pat liko grakštus, tačiau jį sužeidė. Bezonas turėjo ilgus, purvinus, aplūžusius nagus - labiau panašius į žvėries nei į žmogaus - ir tamsiais žiemos vakarais, kai norėdavosi papasakoti kokią nors baisią istoriją, senis mėgdavo porinti jaunesniesiems prižiūrėtojams apie nutikimą, kai sykį vienam kaliniui jis nykščio nagu perrėžė gerklę nuo vienos ausies iki kitos.

Dabar vienas jo nagas nubrėžė kruviną brūkšnį ant kairiojo Piterio skruosto, kai Bezonas lėkė pro šalį. Žaizda driekėsi nuo smilkinio iki pat smakro, tik per stebuklą neužkliudžiusi akių. Žaizdos kraštai ant Piterio skruosto išsiskyrė ir nuo šiol jis visą gyvenimą nešios randą, primenantį peštynes su Bezonu.

Piteris supyko. Atrodė, jog visos skriaudos, ištikusios jį per pastarąsias dešimt dienų, susikaupė jo galvoje į vieną daiktą, ir akimirksnį jis beveik - ne visai, bet beveik - taip įtūžo, jog galėjo užmušti bukagalvį prižiūrėtoją, užuot suteikęs jam pamoką, kurios šis neužmirštų niekad gyvenime.

Vos tik Bezonas atsigrįžo, iš kairės jį pasitiko šoniniai smūgiai, o iš dešinės - priešakiniai. Apskritai, pastarieji nebūtų buvę tokie pavojingi, jei pusantro svaro gelžgalis nebūtų pavertęs Piterio kumščio patrankos sviediniu. Jo pirštikauliai susmigo Bezono žandikaulin, šis sustūgo iš skausmo ir pamėgino prisiartinti prie Piterio. Bet čia senis padarė klaidą. Pasigirdo lūžtančios nosies trakštelėjimas, Bezono burna bei smakru plūstelėjo kraujas, raudonai nudažydamas purviną jo liemenę. Paskui - vėl skausmo plykstelėjimas, kai sunki Piterio dešinioji ranka perskėlė jam lūpą. Bezonas išspjovė ant grindų dantį ir pamėgino atsitraukti. Jis jau pamiršo į juos vėpsančius jaunesniuosius prižiūrėtojus, bijančius įsikišti. Bezonas užmiršo, jog buvo nepatenkintas princo elgesiu, ir nebetroško jo pamokyti.

Pirmąsyk, dirbdamas vyriausiuoju prižiūrėtoju, jis užmiršo viską pasaulyje, beliko vienui vienas aklas noras išlikti gyvam. Pirmąsyk per visus tarnybos metus Bezonui pasidarė baisu.

Jis išsigando ne todėl, kad Piteris baisiai energingai jį mušė. Bezonui ir anksčiau teko gauti į kailį, nors dar nė sykio jo nelupo kalinys. Ne, siaubą jam įvarė Piterio akių išraiška. Jis žvelgė karaliaus žvilgsniu. Viešpatie, pasigailėk, tikras karaliaus žvilgsnis - jo įtūžis skleidė saulei prilygstantį karštį.

Piteris vėl priplojo Bezoną prie sienos, nužvelgė atstumą iki jo smakro, o paskui atmetė atgal dešinę ranką.

- Ar tave dar reikia įtikinėti, smirdaliau? - niūriai paklausė Piteris.

- Nebereikia, - sumikčiojo Bezonas, judindamas spėriai tinstančias lūpas. - Nebereikia, mano karaliau. Prašau, pasigailėkite, meldžiu pasigailėjimo.

- Ką? - netikėdamas savo ausimis, paklausė Piteris. - Kaip tu mane pavadinai?

Tačiau Bezonas pamažu slydo žemyn palei akmeninę sieną. Jis pavadino Piterį karaliumi, būdamas jau be sąmonės. Jisai nebeprisimins, ištaręs šiuos žodžius, tačiau Piteris jų niekados neužmirš.

54

Bezonas daugiau nei dvi valandas neatgavo sąmonės. Jei ne sunkus, kimus jo kvėpavimas, Piteris galėjo pagalvoti iš tiesų užmušęs vyriausiąjį prižiūrėtoją. Tiesa, šis žmogus buvo vulgari, niekinga, nevalyva kiaulė... tačiau, šiaip ar taip, Piteris negeidė jo užmušti. Jaunesnieji prižiūrėtojai paeiliui dėbčiojo pro mažytį langelį ąžuolinėse duryse. Išplėstos suapvalėjusios jų akys panėšėjo į mažų vaikų akutes, spoksančias į Andujos tigrą žmogėdrą karaliaus žvėryne. Nė vienas iš jų nė nemėgino gelbėti savo viršininko; Piteris suprato iš jų veidų, kad jiedu tikėjo, jog jis

bet kurią akimirką užšoks ant apsvaiginto Bezono ir perplėš jam gerklę. Galimas dalykas, dantimis.

"Ką gi, o kodėl jie turėtų manyti kitaip? - karčiai klausė Piteris pats savęs. - Jie įsitikinę, jog aš nužudžiau savo tėvą, o tėvažudis juk gali taip žemai pulti ir nužudyti be sąmonės gulintį priešininką".

Pagaliau Bezonas sudejavo ir krustelėjo. Dešinysis jo akies vokas virptelėjęs atsimerkė - kairiojo vargšelis neįstengė atmerkti dar keletą dienų.

Dešinioji akis žvelgė į Piterį be jokios neapykantos, neslėpdama siaubo.

- Ar jūs pasirengęs išmintingai pasišnekėti? - paklausė Piteris.

Bezonas kažką ištarė, bet Piteris nieko nesuprato, nes prižiūrėtojo kalba skambėjo gan neaiškiai.

- Aš nieko nesuprantu.

Bezonas pamėgino dar sykį.

- Jūs galėjote mane užmušti.

- Aš niekados nieko neužmušiau, - pasakė Piteris. - Galbūt kada nors būsiu priverstas taip pasielgti, bet jei jau taip nutiks, tikiuosi, man neteks pradėti apalpusiu kalėjimo prižiūrėtoju.

Bezonas atsisėdo ant grindų, atsirėmė į sieną ir vienintele atmerkta akimi žvelgė į Piterį. Ištinusiame sumuštame veide atsiradusi gilaus susimąstymo išraiška atrodė keistoka ir šiek tiek bauginanti.

Pagaliau jam pavyko išstenėti dar vieną nesuprantamą frazę. Piteris nusprendė, jog šįsyk viską suprato, tačiau norėjo galutinai įsitikinti.

- Prašom pakartoti, pone vyriausiasis prižiūrėtojau Bezonai.

Bezonas atrodė sumišęs. Lygiai kaip ir Jozefo anksčiau niekas niekados nepavadino "pone vyriausiasis arklininke", taip ir Bezonas nebuvo tituluojamas "ponu vyriausiuoju prižiūrėtoju".

- Mes galime susitarti, - pratarė jis.

- Labai gerai.

Bezonas vargais negalais atsistojo. Jis nebenorėjo su Piteriu turėti jokių reikalų, bent jau šiandien. Jisai turėjo kitų problemų. Jaunesnieji prižiūrėtojai ką tik matė, kaip jį kaip reikiant prilupo jaunuolis, kuris ištisą savaitę nieko nevalgė. Matė - ir nieko nedarė, tie bailūs išsigimėliai. Jam plyšte plyšo širdis, ir prieš nušliauždamas iki lovos, jis geidė įkrėsti proto tiedviem avigalviams.

Jis pasuko prie išėjimo, tačiau Piteris jį pašaukė.

Bezonas atsigręžo. Šis lašas buvo paskutinis. Jie abu suprato, kieno viršus. Bezonas sumuštas. Kaliniui įsakius sustoti, prižiūrėtojas pakluso.

- Aš norėjau jums kai ką pasakyti. Tai bus naudinga mums abiem.

Bezonas nieko nepasakė. Jis tiesiog stovėjo ir įdėmiai žvelgė į Piterį.

- Pasakykite jiems, - Piteris mostelėjo galva durų pusėn, - kad uždarytų langelį.

Dar akimirką Bezonas neatitraukė akių nuo Piterio, paskui atsigręžo į vėpsančius sargus ir davė jiems įsakymą.

Tuo momentu jaunesnieji prižiūrėtojai kaip tik suglaudę žandus stypsojo prie langelio, nesuprasdami neaiškaus Bezono marmaliavimo... arba apsimesdami nesuprantančiais. Bezonas perbraukė liežuviu kruvinus dantis ir prašneko aiškiau; tokios pastangos jam, be abejonės, kėlė skausmą. Šįsyk langelis buvo užsklęstas ir užrakintas iš išorės... bet prieš tai Bezonas dar išgirdo paniekinantį savo pavaldinių prunkštimą. Jis pavargęs atsidūsėjo - taip, pirmiausia teks juos kaip reikiant pamokyti, tik paskui eiti namo. Beje, bailių ilgai mokyti nereikia. Šitas princas, nežiūrint visų kitų jo savybių, jokiu būdu ne bailys. Prižiūrėtojas pagalvojo, ar tikrai nori turėti su Piteriu kokių nors reikalų.

- Noriu, kad jūs perduotumėte raštelį Andersui Peinai, - pasakė Piteris. - Tikiuosi, šįvakar užeisite jo paimti.

Bezonas nieko nepasakė, tik pasistengė labai gerai pasukti smegeninę. Šioji užduotis vis dar tebebuvo ypač sunki. Peina! Raštelis Peinai! Jam jau teko krūptelėti, kai Piteris priminė esąs karaliaus brolis, tačiau greta šitos užduoties anoji užuomina tebuvo mažmožis. Peina. Viešpatie, pasigailėk!

Kuo ilgiau jis svarstė, tuo labiau jam nepatiko Piterio užmačia.

Karalius Tomas tikriausiai nekreips ypatingo dėmesio į grubų elgesį su Adatoje sėdinčiu jo broliu. Juk vyresnysis brolis nužudė tėvą, ir šiuo momentu Tomas, matyt, nejaučia Piteriui ypatingų broliškų jausmų. O dar svarbiau, kad Bezono beveik nė kiek nebaugino karaliaus Tomo Šviesos Nešėjo vardas. Panašiai, kaip ir beveik visi kiti Delaino gyventojai, Bezonas jau pradėjo šiek tiek paniekinančiai žvelgti į Tomą. Tačiau Peina... Peina - visai kas kita.

Žmonėms, panašiems į Bezoną, Peina įvarydavo kur kas daugiau baimės nei ištisas karalių pulkas. Karalius - tarsi saulė - tolima, paslaptinga, didinga būtybė. Visai nesvarbu, ar saulė slepiasi po debesimis ir jums darosi šalta, ar plieskia taip karštai, jog gali jus gyvus sudeginti - šiaip ar taip, jums tenka taikytis prie jos tokios, kokia ji yra, nes saulės keliai mirtingiesiems nežinomi ir nepasiekiami.

Peina buvo kur kas žemiškesnis padaras. Jį Bezonas galėjo suprasti... ir bijojo jo. Siauraveidis Peina žydru lediniu žvilgsniu, Peina, vilkintis teisėjo mantiją aukšta apykakle. Peina, sprendžiantis, kam likti gyvam, o kam guldyti galvą po budelio kirviu.

Nejaugi šis jaunuolis iš tiesų gali iš Adatos viršūnės įsakinėti Peinai? O gal čia tik beviltiškas blefas?

"Kaipgi čia gali būti blefas, jei jis rimtai ketina parašyti Peinai laišką, kurį aš pats privalėsiu nunešti?"

- Jei aš būčiau karaliumi, Peina vykdytų visus mano paliepimus, - pasakė Piteris. - Dabar aš ne karalius, o tiktai kalinys. Ir visgi neseniai aš padariau jam vieną paslaugą, už kurią, manau, jis jaučia man dėkingumą.

- Aišku, - atsiliepė Bezonas stengdamasis, kad jo balsas skambėtų kuo abejingiau.

Piteris atsiduso. Staiga jis pajuto begalinį nuovargį ir pagalvojo, kokios gi kvailos mintys šauna jam galvon. Nejaugi jis tikrai mano suradęs kelio į laisvę pradžią, sumušdamas šį bukagalvį prižiūrėtoją ir priversdamas jį paklusti? Nejaugi jis turi realaus pagrindo tikėtis, kad Peina padarys dėl jo bent menkiausią mažmožį? Galbūt mintis apie dėkingumą už paslaugą egzistuoja tik Piterio vaizduotėje.

Tačiau reikia pamėginti. Argi po ilgų apmąstymų naktų, liūdėdamas dėl savo tėvo ir dėl savęs paties, jis neapsisprendė, kad vienintelė tikra nuodėmė būtų, jei jis nepamėgintų?

- Peina nėra mano bičiulis, - tęsė Piteris. - Aš nė neketinu jūsų tuo įtikinėti. Mane apkaltino nužudžius savo tėvą, ir man nedera tikėtis, jog visame Delaine nuo pat šiaurės iki pietų turiu bent vieną bičiulį. Ar jūs sutinkate, pone vyriausiasis prižiūrėtojau Bezonai?

- Taip, - niūriai atsiliepė Bezonas. - Sutinku.

- Ir visgi aš viliuosi, kad Peina malonės aprūpinti jus nedidele pinigų sumele, kurią jūs paprastai gaunate iš savo gyventojų.

Bezonas linktelėjo. Kai Adaton bet kokiam terminui patekdavo kilmingas žmogus, Bezonas paprastai pasistengdavo, kad jie gautų geresnį maistą nei riebi mėsa ir skystas alus, kartą per savaitę būtų keičiami baltiniai ir kad kartkartėmis jį aplankytų žmona arba mylimoji. Tik, aišku, nieko jis nedarė už dyką. Kilmingieji kaliniai beveik visuomet buvo kilę iš turtingų šeimų, ir visados atsirasdavo giminaitis, kuris pareikšdavo norą užmokėti Bezonui už paslaugas, nesvarbu, kokio sunkumo nusikaltimas būdavo įvykdytas.

Pastarasis nusikaltimas buvo ypač sunkus, tačiau įkalintasis jaunuolis tvirtino, kad niekas kitas, o pats Andersas Peina gali pareikšti norą duoti pinigų Bezono papirkimui.

- Ir dar vienas dalykas, - negarsiai pratarė Piteris. - Aš tikiuosi, jog Peina išpildys mano prašymą, nes jis garbingas žmogus. Ir jeigu man kas nors nutiks - pavyzdžiui, jei jūs su keletu pagalbininkų šiąnakt įsiveršite čionai ir sumušite mane, keršydami už tai, kad prilupau jus, - tikiuosi, jog Peiną sudomins toks įvykis. - Piteris patylėjo. - Jį asmeniškai sudomins toks įvykis.

Jis įdėmiai pažvelgė į Bezoną.

- Ar suprantate, ką turiu galvoje?

- Taip, - atsakė Bezonas ir dar pridūrė: - Milorde.

- Atneškite man plunksną, rašalinę, sugeriamojo popieriaus ir rašomojo popieriaus.

- Taip.

- Prieikite arčiau.

Bezonas, mažumėlę nerimaudamas, pakluso.

Vyriausiasis prižiūrėtojas skleidė siaubingą kvapą, tačiau Piteris neatsitraukė - jis pastebėjo, kad nusikaltimo, kuriuo jį apkaltino, dvokas beveik įpratino jį prie prakaito bei purvo tvaiko. Žvilgtelėjus į Bezoną, jo lūpomis nuslinko šypsenos šešėlis.

- Pašnibždėkite man į ausį, - pasakė Piteris.

Bezonas neramiai sumirksėjo.

- Ką aš turiu pašnibždėti, milorde?

- Skaičių, - paaiškino Piteris.

Bezonas ilgai nesvarstydamas taip ir padarė.

55

Vienas jaunesnysis prižiūrėtojas atnešė Piteriui jo pareikalautus rašymo reikmenis. Jis baimingai dėbtelėjo į Piterį prasikaltusio katino žvilgsniu, katino, dažnai gaunančio į kailį, ir iššcimpino laukan nelaukdamas, kol jį ištiks piktas Bezono likimas.

Piteris atsisėdo prie išklibusio stalelio prie lango, kur nuo šalčio kvėpuojant iš burnos sklido garas. Jis girdėjo vėją, be paliovos stūgaujantį apie Adatos bokšto viršūnę, ir pažvelgė žemyn, į miesto žiburius.

“Gerbiamas aukščiausiasis teisėjau Peina”, parašė jis ir stabtelėjo. “Galbūt pamatęs, nuo ko šis laiškas, jūs suglamžysite jį ir neperskaitęs įmesite į ugnį? O gal perskaitysite, o paskui paniekinančiai pasijuoksite iš kvailio, nužudžiusio savo tėvą ir drįstančio tikėtis pagalbos iš aukščiausiojo karalystės teisėjo? O gal jūs net įžvelgsite planą ir suprasite, ką aš sumaniau?”

Tą vakarą Piteris buvo žvaliau nusiteikęs ir pagalvojo, kad atsakymas į visus tris klausimus bus neigiamas. Jo sumanymas gali žlugti, bet vargu ar toks tikslus bei metodiškas žmogus, kaip Peina, gali jį nuspėti. Tokia pat tikimybė, kad aukščiausiasis teisėjas sugebėtų užsitempti moterišką suknelę ir, šviečiant pilnačiai, imtų šokti Adatos bokšto papėdėje pagal dūdmaišio melodiją. Taigi jis neturėtų perprasti Piterio ketinimų: “O juk prašau menkos smulkmenos, - pagalvojo Piteris. Toksai pat šypsenos šešėlis vėl sujudino jo lūpas. - Bent jau aš pats viliuosi ir tikiu, jog jam susidarys būtent toks įspūdis.”

Jis palinko į priekį, pamirkė rašalinėje žąsies plunksną ir pradėjo rašyti.

56

Kitą vakarą, jau išmušus devynias, Anderso Peinos liokajus, išgirdęs neįprastą vėlyvą beldimą, nuėjo atidaryti durų. Tiesiai priešais ilgą savo nosį jis pamatė ant slenksčio stovinčią vyriausiojo prižiūrėtojo figūrą. Arlenui - toks buvo liokajaus vardas, - be abejonės, teko ir anksčiau matyti Bezoną; panašiai, kaip ir Arleno šeimininkas, Bezonas buvo juridinio karalystės mechanizmo dalis. Tačiau dabar Arlenas jo nepažino. Po Piterio surengtos pirties praslinko viena diena, ir Bezono veidas, spinduliuojantis raudonų, violetinių bei geltonų spalvų deriniu, tapo panašus į saulėlydį. Jis jau galėjo šiek tiek atmerkti kairiąją akį, bet ji vis dar tebuvo tik mažytis plyšelis. Jis atrodė it baisusis gnomas, ir liokajus bemaž iškart puolė uždarinėti duris.

- Palaukite, - žemu kriokiančiu balsu ištarė Bezonas, priversdamas dvariškį stabtelėti. - Aš atnešiau jūsų šeimininkui laišką.

Liokajus akimirksnį susvyravo, o paskui vėl ėmė uždarinėti duris. Niūrus, ištinęs atėjūno veidas atrodė šiurpokai. O gal čia tikrai iš šiaurės šalies atkeliavęs gnomas? Kiek yra žinoma, paskutinieji šių laukinių, kailiais apsitaisiusių genčių atstovai išmirė arba buvo sumušti dar jo senelio laikais, bet visgi... ką gali žinoti...

- Čia nuo princo Piterio. Jeigu jūs uždarysite duris, manding, jums teks išklausyti daug nemalonių žodžių iš savo šeimininko.

Arlenas vėl suabejojo, jį draskė noras užtrenkti duris priešais pabaisą bei galią, kurią vis dar skleidė princo Piterio vardas. Jeigu šį žmogų siuntė Piteris, tuomet jis turėtų būti vyriausiasis Adatos bokšto prižiūrėtojas. Ir visgi...

- Jūs nepanašus į Bezoną, - pasakė jis.

- O jūs, Arlenai, nepanašus į savo tėvą, ir šis faktas ne sykį vertė mane susimąstyti, kurgi klajojo jūsų motinėlė, - grubiai atkirto aplamdytas baisūnas ir pro vis dar praviras duris įbruko aprūkusį voką. - Štai... nuneškite jam. Aš palauksiu. Jei norite, uždarykite duris, nors lauke velniškai šalta.

Arlenui nerūpėjo, kad lauke dvidešimt laipsnių šalčio. Jis neketino įsileisti šio šiurpaus baisūno tarnų virtuvėn ir leisti jam šildytis kojas prie židinio. Liokajus pačiupo voką, uždarė duris, užšovė sklendę ir nuėjo vidun... paskui sugrįžo ir užstūmė dar vieną sklendę.

57

Peina sėdėjo savo kabinete ir žvelgė į ugnį, skendėdamas giliuose apmąstymuose. Tomą karūnavo per pilnatį, mėnulis dar nespėjo nė per pusę sumažėti, o jam jau nepatiko, kaip klostosi reikalai. Flegas - štai kas buvo visų blogiausia. Flegas. Burtinin-

kas jau sutelkė savo rankose daugiau valdžios, negu turėjo Rolando valdymo metu. Rolandas nebuvo gudruolis, tačiau jis buvo bent jau suaugęs vyras. O Tomas - dar vaikas, ir Peina baiminosi, kad netrukus Flegas, prisidengęs Tomo vardu, valdys visą Delainą. Riesta bus visai karalystei... ir Andersui Peinai bus riesta, juk jis niekados neslėpė neapykantos Flegui.

Čia, kabinete, traškėjo ugnelė ir buvo gera, tačiau Peina galvojo apie tai, jog jis jaučia palei kulkšnis dvelkiantį šaltą vėją. Šis vėjas gali sukilti ir sugriauti... viską.

Bet kodėl, Piteri? Kodėl, na kodėl gi? Kodėl tu negalėjai palaukti? Ir kodėl tavo išorė atrodė tokia tobula, tarytum rausvas rudens obuoliukas, o vidus supuvęs? Kodėl?

Peina nežinojo... ir netgi dabar jis nenorėjo pripažinti, kad abejonė, ar tikrai Piteris pasirodė supuvęs iš vidaus, jau ėmė graužti jo širdį.

Pasigirdo beldimas į duris.

- Įeikite! Ir kuo greičiau, tuo geriau.

Įėjo susitaršęs ir sutrikęs Arlenas. Rankoje jis laikė voką.

- Aš klausau.

- Pone... ten prie durų kažkoks žmogus... bent jau panašus į žmogų... jo veidas tarsi siaubingai išdažytas ir ištinęs, lyg jis būtų nežmoniškai sumuštas... arba... - Arleno balsas nutilo.

- Kuo gi aš čia dėtas? Juk jūs žinote, jog taip vėlai aš nieko nepriiminėju. Pasakykite jam, kad išeitų. Pasakykite, tegu nešdinasi po velnių!

- Jis sakėsi esąs Bezonas, milorde, - pasakė Arlenas, dar labiau susijaudinęs. Jis pakėlė purviną voką, naudodamasis juo kaip skydu. - Štai ką jis atnešė. Sako, jog čia laiškas nuo princo Piterio.

Nuo šių žodžių Peinai virptelėjo širdis, bet jis tik dar griežčiau pažvelgė į Arleną.

- Ir ką? Ar ten jis?

- Princas Piteris? - Arleno balsas skambėjo labai neaiškiai. Jis visiškai prarado įprastinę savitvardą, ir Peinai pasidarė įdomu. Jis visados manė, jog nei gaisras, nei potvynis, nei nuožmių drakonų antpuolis negalėtų priversti Arleno netekti savitvardos. - Milorde, aš negaliu žinoti... Mat aš... aš...

- Ar ten Bezonas, kvaily jūs neraliuotas?

Arlenas apsilaižė lūpas... iš tiesų apsilaižė lūpas. Čia jau buvo visiškai negirdėtas dalykas.

- Ko gero, galimas daiktas, milorde... jisai šiek tiek į jį panašus... tačiau tasai žmogus prieangyje, jis visas mėlynas ir gumbuotas... aš... - Arlenas nurijo seiles. - Aš pamaniau, jog jis panašus į gnomą, - išpyškino jis pačią baisiausią žinią, paskui mėgindamas sušvelninti savo žodžius kreiva šypsena.

"Bezonas, - pagalvojo Peina. - Ten Bezonas, o sumuštas jis atrodė todėl, kad Piteris įkrėtė jam į skudurus. Todėl senis ir atnešė laišką. Piteris jį prilupo, ir jisai pabūgo nepaklusti. Tokius tipus įtikina tik mušimas".

Paskui Peina staiga pajuto džiugesį; jis jautėsi tarytum keleivis, netikėtai pamatęs šviesą tamsioje oloje.

- Duokite man laišką, - ištarė jis.

Arlenas atidavė laišką, o paskui kažkaip keistai susimąstė, nors anksčiau jam niekad taip nenutikdavo. "Bent jau aš, - pagalvojo Peina, kurio protas, kaip visuomet, dirbo metodiškai, - niekados nemačiau jo sutrikusio".

Jis leido Arlenui nueiti iki kabineto durų, panašiai kaip prityręs žvejys tampo kabliuką prarijusią žuvį, o paskui staigiai jį sustabdė:

- Arlenai!

Arlenas atsigręžo. Jis atrodė toks išsigandęs, tarsi ruoštųsi išgirsti nuosprendį.

- Gnomų nebebūna. Nejaugi jūsų mama jums šito nesakė?

- Sakė, - nenoriai prisipažino Arlenas.

- Labai gerai pasielgė. Išmintinga moteris. Tikriausiai šios fantazijos jūsų galvoje paveldėtos iš tėvo. Įleiskite vyriausiąjį prižiūrėtoją ir nuveskite jį virtuvėn, - skubiai pridūrė Peina. - Aš nepageidauju jo čia matyti. Jisai dvokia. Tačiau įleiskite jį tarnų virtuvėn, kad galėtų sušilti. Naktis šalta. - Peinai čia pat toptelėjo galvon mintis, kad po Rolando mirties visos naktys buvo šaltos, tarsi priekaištas už tai, kad senasis karalius sudegė iš vidaus.

- Taip, pone, - aiškiai nenorom pasakė Arlenas.

- Netrukus aš jus pakviesiu ir pasakysiu, ką su juo daryti.

Arlenas paklusęs išėjo ir uždarė duris.

Peina pavartaliojo rankose voką, kol kas dar jo neatplėšdamas. Purvą ant jo, be abejonės, paliko murzini Bezono pirštai. Jis beveik jautė nuo voko sklindantį to niekšo prakaito kvapą. Vokas buvo užantspauduotas paprastu žvakės vaško lašu.

Jis svarstė: "O gal geriau įmesti laišką į ugnį ir daugiau apie jį nebegalvoti. Taip, įmesti į ugnį, paskui pakviesti Arleną ir liepti pagirdyti mažą kuprotą vyriausiąjį prižiūrėtoją - betgi jis iš tiesų PANAŠUS į gnomą - karštu punšu ir išprašyti jį laukan. Taigi taip ir reikės padaryti".

Tačiau jis žinojo šitaip nepasielgsiąs. Toji keista nuojauta - nuojauta, jog beviltiškoje tamsoje sušvito šviesos spindulys - jo nebeapleido. Jis nykščiu perplėšė antspaudą, išėmė trumputį laišką ir ėmė jį skaityti židinio šviesoje.

58

Peina,

aš nusprendžiau gyventi.

Apie Adatą esu skaitęs labai nedaug, kol pats čia neatsidūriau, ir nors girdėjau apie šią vietą šiek tiek daugiau, dauguma mano turimų žinių tėra tik gandai. Taigi aš girdėjau, jog čia galima susitarti dėl tam tikrų nedidelių privilegijų. Atrodo, jog šios žinios sutampa su tiesa. Žinoma, pinigų aš neturiu, tačiau pamaniau, kad galbūt jūs šiuo atveju imsitės apmokėti mano išlaidas. Ne per seniausiai padariau jums paslaugą, ir jeigu jūs sumokėtumėte vyriausiajam prižiūrėtojui aštuonetą gilderų - tokią sumą reikėtų mokėti kiekvienų metų, kuriuos aš praleisiu šioje kraupioje vietoje, pradžioje, - už mano paslaugą būtų atlyginta. Suma, kaip jau galėjote pastebėti, nedidelė, nes man reikia tik dviejų dalykų. Jeigu jūs pasirūpinsite Bezono atlygiu, kad aš galėčiau gauti, ko pageidauju, daugiau jūsų nebetrukdysiu.

Aš suprantu, jog jūs atsidursite nemalonioje padėtyje, jeigu paaiškės, kad bent truputėlį man pagelbėjote. Tad jei nutartumėte išpildyti mano prašymą, siūlau pasinaudoti mano draugu Benu Stadu ir padaryti jį savo tarpininku. Po arešto aš nebendravau su Benu, tačiau manau ir tikiuosi, kad jis liko man ištikimas. Aš mieliau prašyčiau pagalbos jo, o ne jūsų, tačiau Stadai ne itin turtingi, ir Benas neturi savų pinigų. Man gėda prašyti pinigų, tačiau aš neturiu daugiau į ką kreiptis. Jeigu jūs jaučiate negalįs išpildyti mano pageidavimo, aš jus suprasiu.

Aš nežudžiau savo tėvo.

Piteris

59

Peina dar kurį laiką apžiūrinėjo šį stebėtiną laišką. Jo žvilgsnis sugrįždavo prie pirmosios eilutės, paskui vėl prie paskutinės.

“Aš nusprendžiau gyventi”

“Aš nežudžiau savo tėvo”

Jam neatrodė netikėta, kad jaunuolis ir toliau viską neigia - jis matė nusikaltėlių, kurie ilgus metus neprisipažindavo įvykdę nusikaltimų, nors jų kaltė buvo nenuginčijamai įrodyta. Tačiau nė vienas nusikaltėlis nesigina taip naiviai. Šitaip... Šitaip kategoriškai.

Taip, kaip tik šis kategoriškas tonas labiausiai jį sujaudino princo laiške. Tikro karaliaus, manė Peina, negali pakeisti nei tremtis, nei kalėjimas, netgi kankinimai. Jis nešvaistys laiko teisindamasis nė aiškindamasis. Jis tiesiog pareikš savo valią.

"Aš nusprendžiau gyventi"

Peina atsiduso. Ilgokai pasvarstęs, jis prisitraukė rašalinę, pasiėmė iš dėžutės plono pergamento lapą ir ėmė ant jo rašyti. Jo laiškas buvo dar trumpesnis už Piterio. Teprireikė vos penketo minučių, kol jį parašė, nusausino, apibarstė smėliu, sulankstė ir užantspaudavo. Kai viskas buvo atlikta, Peina paskambino Arlenui.

Arlenas prisistatė bemaž akimirksniu ir atrodė labai susitelkęs.

- Bezonas dar čia? - paklausė Peina.

- Manau, jog taip, sere, - atsakė Arlenas. Nors iš tiesų jis žinojo, jog Bezonas vis dar tebebuvo ten, mat žvilgčiojo į jį pro rakto skylutę ir stebėjo, kaip šis be paliovos vaikštinėja iš vieno tarnų virtuvės galo į kitą, rankoje it vėzdą spausdamas vištos kulšį. Kai šlaunelės mėsa buvo suvalgyta, Bezonas, baisiai treškindamas, perkando kaulą ir patenkintas iščiulpė iš ten smegenis.

Arlenas vis dar nesijautė visiškai tikras, kad jis ne gnomas... o gal net trolis.

- Atiduokite jam šitą, - pasakė Peina, paduodamas Arlenui laišką, - o čia už vargą. - Kitoje Arleno rankoje skimbtelėjo du gilderai. - Pasakykite jam, jog gali būti pasiųstas atsakymas. Tuomet lai atgabena jį naktį, taip pat, kaip ir šį sykį.

- Taip, pone.

- Neužtrukite ir neplepėkite su juo, - pasakė Peina. Pastarieji žodžiai nuskambėjo jo lūpose beveik kaip pokštas.

- Klausau, pone, - niūriai atsiliepė Arlenas ir išėjo. Jis vis dar galvojo apie Bezono graužiamų vištos kaulų traškėjimą.

60

- Štai, - irzliai pratarė Bezonas, kitą dieną įėjęs į Piterio kamerą ir tiesdamas jam laišką. Jis iš tiesų jautėsi suirzęs. Arleno įteiktieji du gilderai nubyrėjo netikėtai tarsi sniego lavina ant galvos, ir Bezonas beveik visą naktį juos pragėrinėjo. Dviejų gilderų pakako milžiniškam kiekiui midaus, tad šiandien jam stipriai skaudėjo galvą. - Berniuku pasiuntinuku - štai kuo aš pavirtau.

- Dėkoju, - pasakė Piteris, paimdamas voką.

- Na ir ką? Jūs neketinate jo atplėšti?

- Ketinu. Jums išėjus.

Bezonas iššiepė dantis ir sugniaužė kumščius. Piteris paprasčiausiai stovėjo ir žvelgė į jį. Bezonas nuleido kumščius.

- Pasiuntinukas, ir daugiau nieko! - pakartojo jis ir išėjo, užtrenkdamas paskui save sunkias duris. Pasigirdo skardus rakinamų geležinių spynų žvangesys, o paskui subildėjo trys užstu-

miamos sklendės, kiekviena iš jų savo storiu prilygo Piterio riešui.

Garsams nutilus, Piteris atplėšė voką. Laišką sudarė tik trys sakiniai.

Aš esu girdėjęs apie jūsų minimas senas tradicijas. Pageidaujamoji suma gali būti mokama. Tačiau pažadą įvykdysiu tik tuomet, kai sužinosiu, už kokias privilegijas jūs pageidaujate sumokėti mūsų bendram bičiuliui.

Piteris nusišypsojo. Aukščiausiasis teisėjas Peina - ne veidmainys, priešingai nei Flegui, veidmainiškumas jam niekuomet nebuvo būdingas, tačiau jis elgėsi ypač atsargiai, ką dar sykį įrodė šis raštelis. Piteris tikėjosi, kad Peina iškels kokias nors sąlygas. Jis būtų nustebęs, jei Peina nepanorėtų sužinoti, ko princas reikalauja. Tarpininku taps Benas, ir Peina netrukus nebebus realiu kyšio davimo bendrininku, ir visgi atsargumo jis neužmiršo, panašiai kaip žmogus, einantis laisvai gulinčiais akmenimis, kurie bet kuriuo momentu gali išslysti jam iš po kojų.

Piteris priėjo prie kameros durų, pabeldė ir po neilgų derybų su Bezonu gavo rašalinę bei žąsies plunksną. Bezonas dar kažką bumbėjo apie berniuką pasiuntinuką, tačiau tikro nepasitenkinimo dėl susiklosčiusios padėties jis nejautė. Galimas dalykas, jog už paslaugą jis gaus dar du gilderus.

"Jeigu tiedu susirašinės ganėtinai ilgai, manding, aš iš to praturtėsiu", - burbtelėjo jis, į nieką nesikreipdamas, ir nusikvatojo, užmiršęs net savo skaudančią galvą.

61

Peina išlankstė antrąjį Piterio laiškelį ir pamatė, kad šįsyk princas praleido abu vardus. Labai gerai. Berniukas greitai mokosi. Perskaitęs raštelį, aukščiausiasis teisėjas pakėlė antakius.

"Galbūt jūsų noras sužinoti mano asmeninius reikalus yra įžūlokas, o gal ir ne. Tai nėra labai svarbu, nes aš priklausau nuo jūsų malonės. Štai tie dalykai, už kuriuos bus mokami jūsiškiai aštuoni gilderai per metus:

1. Aš noriu gauti savo motinos lėlių namelį. Jis visuomet padėdavo man persikelti į mielas vietas bei patirti malonių nuotykių, vaikystėje aš jį labai mėgau.

2. Aš norėčiau, kad kartu su maistu man atneštų servetėlę - tikrą karališką servetėlę. Karališkasis herbas, jei norite, gali būti nuardytas.

Tokie yra manieji pageidavimai."

Peina dar ir dar kartą skaitė raštelį, prieš įmesdamas jį į ugnį. Jis kėlė teisėjui rūpestį, nes atrodė nesuprantamas. Berniukas kažką sumanė... o gal ne? Kam jam prireikė motinos lėlių namelio? Peinos žiniomis, namelis buvo saugomas kažkur pily-

je, uždengtas drobule ir apdulkėjęs. Nebuvo jokios priežasties, dėl kurios turėtų neduoti princui namelio. Tik, žinoma, pirmiausia kuris nors sąžiningas tarnas privalės nuodugniai jį apžiūrėti ir pasirūpinti, kad visi aštrūs daiktai (mažutėliai peiliukai ir panašūs įnagiai) būtų pašalinti. Peina puikiai prisiminė, kaip Piteris mėgo Sašos lėlių namelį, kai buvo dar mažas berniukas. Ir dar jis prisiminė, nors ir labai blausiai, kad Flegas dėl to protestavo tvirtindamas, kad vargu ar pritinka berniukui, kuris kada nors taps karaliumi, žaisti su lėlėmis. Tuomet Rolandas pasipriešino ir nepaklausė Flego patarimo... ir išmintingai pasielgė, manė Peina, nes Piteris galiausiai liovėsi žaisti su lėlių nameliu: viskas savo laiku.

Iki šios dienos.

Tad gal jis pamišo?

Peina taip nemanė.

Ir dar servetėlė... šį norą jis galėjo suprasti. Piteris visuomet reikalaudavo, kad drauge su maistu jam paduotų servetėlę, kurią jis tvarkingai išskleisdavo ant kelių tarsi mažutę staltiesę. Netgi iškylaudamas su tėvu Piteris visad reikalaudavo servetėlės. Taip, šis poelgis labai būdingas Piteriui - paprašė ne geresnio maisto vietoj vargano kalėjimo raciono, kaip pasielgtų bet kuris kitas kilmingasis ar karališkosios šeimos kalinys, prieš prašydamas kažko kito. Ne, jis tepaprašo servetėlės.

"Šis atkaklus, nuolatinis tvarkingumo siekimas... siekimas visados turėti servetėlę... kaip tik šitaip visuomet elgdavosi jo motina. Aš visiškai tuo tikras. Nejaugi tie du įgeidžiai kažkaip susiję? Tačiau kaip? Servetėlės... ir Sašos lėlių namelis. Ką jisai sumanė?"

Peina nežinojo, tačiau neaiškus vilties pojūtis jo nebeapleido. Jis vis dar prisiminė, kaip Flegas nenorėjo, kad mažasis Piteris turėtų lėlių namelį. Ir štai dabar, po daugelio metų, Piteris vėl panoro jį gauti.

Už pastarosios minties slėpėsi dar viena, panašiai kaip bandelėje slypi iš išorės nematomas įdaras. Peinai sunku buvo išdrįsti apie tai galvoti. Jeigu - tiktai jeigu - Piteris nežudė savo tėvo, tuomet kas jį nužudė? Na, žinoma, kai kas, kas iš pat pradžių turėjo baisiuosius nuodus. Žmogus, kuris taptų niekuo, jei Piteris paveldėtų iš tėvo sostą ir karalystę... žmogus, tapęs bemaž viskuo dabar, kai Piterio vietą soste užėmė Tomas.

Flegas.

Tačiau Peinai ši mintis buvo pernelyg siaubinga. Ji liudijo, kad teisingumas nuklydo klaidingu keliu, o tai yra blogai. Tačiau ji liudijo ir dar vieną dalyką: elementari logika, kuria jis visuomet didžiavosi, jį apvylė, užleisdama vietą susijaudinimui, kurį patyrė pamatęs Piterio ašaras. Tasai suvokimas - suvokimas, kad patį reikšmingiausią visų savo darbo metų nuosprendį

jis padarė paskatintas emocijų, o ne faktų - buvo kur kas kraupesnis.

"Kokia gi čia žala, jei, pašalinus visus aštrius daiktus, jis gaus lėlių namelį?"

Peina prisitraukė rašymo reikmenis ir skubiai kažką parašė. Bezonas vėl gavo du gilderus, kuriuos galėjo pragerti - jam buvo sumokėta jau pusė sumos, kurią gaus kasmet už mažytes nuolaidas princui. Jis vylėsi, kad susirašinėjimas tęsis, tačiau laiškai baigėsi.

Piteris gavo tai, ko norėjo.

62

Vaikystėje Benas Stadas buvo žvalus žydraakis berniukas šviesiais garbanotais plaukais. Mergaitės dūsaudavo ir žvilgčiojo į jį dar tuomet, kai jam tebuvo devyneri.

- Gan greitai jo pasisekimui ateis galas, - kalbėjo Beno tėvas. - Visi Stadų berniukai gimsta gana gražūs, tačiau manau, jog paaugęs jis taps panašus į mus visus - jo plaukai patamsės, ir jis vaikščios, žvairakiuodamas kur papuolė, o laimės teturės tiek pat, kiek riebi kiaulė karaliaus skerdykloje.

Tačiau nei pirmoji, nei antroji pranašystė nepasitvirtino. Benas tapo pirmuoju keleto Stadų kartų vyru, kuris, sulaukęs septyniolikos, išliko toks pat šviesiaplaukis, kaip ir septynerių, ir iš keturių šimtų jardų nuotolio jis galėdavo atskirti juodąjį vanagą nuo rudojo. Užuot tapusios žvairos ar trumparegės, jo akys liko neįtikėtinai aiškios... ir merginos, kaip ir anksčiau, dūsaudavo ir žvilgčiodavo į septyniolikmetį vaikiną lygiai kaip tuomet, kai jam buvo devyneri.

Na, o laimė... ką gi, čia jau visai kas kita. Faktas, kad Stadų giminės vyrai neturėjo laimės jau mažų mažiausiai šimtą metų, buvo nenuginčijamas. Beno šeima manė, kad būtent jis gali tapti žmogumi, išvaduosiančiu juos iš kilnaus skurdo. Jeigu jau jo plaukai galų gale nepatamsėjo, o akys neapsiblausė, tad kodėl jis negalėtų išvengti giminę slegiančio nesėkmių prakeiksmo? Juk princas Piteris buvo jo bičiulis, o Piteris vieną sykį taps karaliumi.

Paskui Piteris stojo prieš teismą ir buvo apkaltintas savo tėvo nužudymu. Sutrikusiai Stadų šeimai dar nespėjus susivokti, kas nutiko, jis atsidūrė Adatos bokšte. Beno tėvas Endrius nuvyko Tomo karūnacijon ir grįžo namo sukruvintu skruostu - jo žmona nusprendė, jog išmintingiausia bus neaptarinėti šios mėlynės kilmės.

- Aš įsitikinęs, kad Piteris nekaltas, - tą vakarą vakarieniaujant pasakė Benas. - Aš tiesiog atsisakau patikėti.

Kitą akimirksnį jis jau tysojo ant grindų, o ausyse jam gaudė. Viršum jo palinko tėvas, kuriam nuo ūsų varvėjo žirnienė, jo veidas taip pasruvo krauju, jog tapo beveik burokinės spalvos, o ant aukštos kėdutės pasodinta mažoji Beno sesutė Emalina pravirko.

- Daugiau niekados šiuose namuose neminėk to išsigimusio nusikaltėlio vardo, - pasakė tėvas.

- Endriau! - sukliko motina. - Endriau, jis nesupranta...

Tėvas, paprastai romus žmogelis, pakreipė galvą ir nužvelgė motiną.

- Nutilk, moterie, - sušnypštė jis, jo balso skambesys privertė ją atsisėsti. Netgi mažoji Emalina liovėsi verkusi.

- Tėve, - ramiai pasakė Benas, - aš nė neprisimenu, kada tu paskutinį sykį mane mušei. Turbūt prieš dešimt metų, o gal ir daugiau. Ir iki pat šio momento aš niekad nemaniau, jog gali įtūžęs man užvožti. Tačiau dėl to mano nuomonė nepasikeitė. Aš netikiu...

Endrius Stadas įspėdamas pakėlė pirštą:

- Aš sakiau tau neminėti jo vardo, - tarė jis, - būtent tai ir turiu galvoje. Aš myliu tave, Benai, tačiau jeigu ištarsi jo vardą, tau teks palikti šiuos namus.

- Aš jo neištarsiu, - atsistodamas atsakė Benas, - tačiau todėl, kad myliu tave, tėti, o ne dėl to, kad tavęs bijočiau.

- Liaukitės! - riktelėjo ponia Stad, kuri atrodė kaip niekad išsigandusi. - Aš neleisiu jums taip triukšmauti! Jūs ką, norite išvaryti mane iš proto?

- Ne, mama, nesijaudink, mes jau baigėme, - pasakė Benas. - Tiesa, tėti?

- Baigėme, - atsiliepė tėvas. - Tu, Benai, visapusiškai geras sūnus, visuomet toks buvai, bet neminėk jo vardo.

Endrius Stadas jautė, jog esama dalykų, kurių jis negalėjo pasakyti sūnui - nors Benui buvo jau septyniolika metų. Endrius būtų labai nustebęs, jei žinotų, jog Benas puikiai suprato, dėl kokios priežasties tėvas puolė jį kumščiais.

Prieš jums jau žinomą nelemtą įvykių posūkį Beno draugystė su princu jau kai ką pakeitė Stadų gyvenime. Kažkada jų valdos buvo gana plačios. Pastaruosius šimtą metų jie buvo priversti dalimis pardavinėti savo žemę. Dabar beliko mažiau nei šešiasdešimt rilų, kurių dauguma buvo užstatyta.

Tačiau paskutinįjį dešimtmetį reikalai ėmė palengva gerėti. Bankininkai, anksčiau grasinę, staiga pareiškė norą pratęsti pasibaigusius terminus ir netgi siūlė naujų paskolų už negirdėtai mažus procentus. Endriui Stadui buvo skaudu žiūrėti į rilas po rilo tirpstančią savo prosenių žemę, ir jam laiminga tapo ta diena, kai jis galėjo nuvažiuoti pas kaimyninės sodybos šeimininką Halvajų ir pasakyti jam, jog apsigalvojo ir nebeparduoda tri-

jų rilų žemės, kurios Halvajus gviešėsi jau devynetą metų. Endrius žinojo, kam turi dėkoti už stebuklingąsias permainas. Savo sūnui... sūnui, tapusiam artimiausiu princo draugu, kuris dar buvo ir sosto paveldėtojas.

O dabar jie vėl tapo tiktai nelaimėliais Stadais. Ir jeigu viskas tuo ir pasibaigtų, jis dar galėtų iškęsti ir neskeltų sūnui antausio per vakarienę... šio poelgio jis jau gėdijosi. Tačiau padėtis tapo blogesnė nei anksčiau.

Stadą užliūliavo bankininkų elgesys, kai jie ėmė elgtis ne kaip vilkai, o kaip taikios avelės. Jis pasiskolino didžiules pinigų sumas; dalį jų ketino išleisti jau parduotų žemių išpirkimui, o kitą dalį - tokių įrenginių, kaip, pavyzdžiui, naujas malūnas, statybai. Dabar jis nė neabejojo, kad bankininkai nusimes avių kailius, ir, užuot praradęs savo valdas po dalelę, jis neteks jų visų iš karto.

Bet ir čia dar ne viskas. Nuojauta jam pakuždėjo, jog reikia uždrausti savo šeimos nariams eiti į Tomo karūnaciją, ir jis paklausė savo vidinio balso. Šįvakar dėl to džiaugėsi.

Visa tai nutiko po karūnacijos... ir Stadas žinojo, jog tokių pasekmių reikėjo tikėtis. Prieš eidamas namo, jis užėjo į alinę gurkštelėti alaus. Stadas buvo labai prislėgtas dėl visos šios istorijos: dėl karaliaus nužudymo bei Piterio įkalinimo; ir todėl jautė būtinai turįs išgerti. Žmonės tuoj pažino jį esant Beno tėvu.

- Ar tavo sūnus, Stadai, pagelbėjo savo bičiuliui? - riktelėjo vienas girtuoklis ir pratrūko šlykščiu juoku.

- Gal jis prilaikė senuką, kai princas pylė šiam į gerklę deginančius nuodus? - savo ruožtu paklausė dar kažkas.

Endrius pastatė pustuštį bokalą. Ši vieta ne itin palanki pasisėdėjimui. Jam reikia išeiti. Kuo greičiau.

Tačiau išeiti jis nespėjo, nes trečiasis girtuoklis - tikras drimba, dvokiantis it supuvusių kopūstų statinė - įtraukė jį atgal.

- O ką tu apie tai žinai? - žemu griausmingu balsu užbaubė drimba.

- Nieko, - atsakė Endrius. - Nei aš, nei mano sūnus nieko apie tai nežinome. Leiskite man išeiti.

- Tu išeisi tuomet, kai mes nuspręsime - ir jei nuspręsime - leisti tau išeiti, - pareiškė gigantas ir stumtelėjo jį atgal, tiesiai į jau laukusių savo sugėrovų rankas.

Na ir prasidėjo linksmybės. Endrių Stadą stumdė nuo vieno prie kito plekšnodami, baksnodami alkūnėmis, pakišdami koją. Nė vienas neišdrįso nueiti pernelyg toli ir smogti Endriui, tačiau jis matė iš jų akių, kaip jie troško taip padaryti. Jeigu laikas būtų vėlyvesnis, o jie - labiau įkaušę, Stadui iškiltų labai rimtas pavojus.

Endrius nebuvo aukštas, tačiau plačiapetis ir raumeningas. Jis matė, jog dorai imdamasis, du tokius nenaudėlius sumaltų į miltus - išskyrus drimbą, ir jis pagalvojo, kad gal net šį vyruką pavyktų prikulti. Vieną, du, gal net tris... tačiau iš viso jų buvo aštuonetas arba dešimt. Jeigu jis būtų Beno amžiaus jaunuolis, išdidus, kunkuliuojančiu krauju, jis visgi galėjo ryžtis juos pulti! Tačiau jam buvo keturiasdešimt penkeri, ir jo nė kiek nedžiugino mintis apie tai, kaip jis leisgyvis, sudaužytas paršliaužtų namo pas savo šeimą. Tik išgąsdintų juos, kam reikia? Štai ir neliko nieko kito, tik kentėti. Smuklininkas stovėjo ir stebėjo susistumdymą, nieko nesiimdamas, nė nesistengdamas nutraukti peštynių.

Galų gale jie leido jam pabėgti.

Dabar jisai baiminosi dėl savo žmonos... dėl dukters... o labiausiai dėl savo sūnaus Beno, kuris taps pagrindiniu tokių padugnių taikiniu. "Jeigu ten mano vietoje būtų Benas, jie tikriausiai paleistų į darbą kumščius. Taip, jie imtų darbuotis kumščiais ir muštų jį tol, kol vaikinas netektų sąmonės... arba netgi dar baisiau", - galvojo jis.

Taigi todėl, kad mylėjo savo sūnų ir baiminosi dėl jo, todėl jis jam vožtelėjo, todėl prigrasino išvysiąs iš namų, jei Benas kada nors paminės princo vardą.

Keisti kartais būna žmonės.

63

Susiklosčius naujai, keistai padėčiai, Benas dar neįstengė kai ko abstrakčiai suvokti, bet jau kitą dieną jis viską labai konkrečiai išsiaiškino.

Benas nuvedė į turgų šešetą karvių ir pardavė jas už gerus pinigus (jo nepažįstančiam gyvulių augintojui, nes kitaip kaina galėjo tapti mažesnė). Jam beeinant miesto vartų link, vaikiną užgriuvo niekadėjų gauja, apšaukė jį žmogžudžiu, bendrininku bei kitokiais dar nemalonesniais žodžiais.

Benas grūmėsi su jais kaip reikiant. Bet galiausiai jį apkūlė (užpuolikų buvo septynetas), tačiau už šį malonumą niekšai sumokėjo sukruvintomis nosimis, mėlynėmis paakiuose bei išmuštais dantimis. Benas pakilo ir nusvirduliavo namo. Parėjo jau sutemus. Maudė visą kūną, tačiau, viską apsvarstęs, jis jautėsi savimi patenkintas.

Tėvui pakako užmesti akį ir jis suprato, kas nutiko sūnui.

- Motinai pasakysi, jog pargriuvai, - pasakė jis.

- Taip, tėti, - atsakė Benas žinodamas, kad mama tokiomis pasakomis nepatikės.

- Dabar karves į turgų vedžiosiu aš, aš vešiu kviečius ir viską, ką tik reikės... bent jau tol, kol į mūsų sodybą atkulniuos bankininkai.

- Ne, tėti, - pasakė Benas beveik taip pat ramiai, kaip kad pirmiau ištarė "taip". Ką tik stipriai sumušto jaunuolio nuotaika išties buvo keista - jis atrodė netgi žvalus.

- Ką tu turi galvoje, sakydamas "ne"? - paklausė apstulbęs tėvas.

- Jeigu aš spruksiu arba slėpsiuos, jie mane persekios. O jeigu aš išliksiu tvirtas, jiems gan greit nusibos ir teks ieškoti lengvesnio užsiėmimo.

- O jei kas nors iš aulo išsitrauks peilį, - pasakė Endrius, o jo balse suskambo baimė, - tu taip ir nesulauksi, neišvysi to meto, kai jiems nusibos, Beni.

Benas apglėbė tėvą abiem rankom ir stipriai prie jo prisispaudė.

- Žmogus negali pergudrauti dievų, - prisiminė Benas seną Delaino patarlę. - Tu juk žinai, tėve. Ir aš kovosiu už P... už tą, kurio vardą tu man uždraudei ištarti.

Tėvas liūdnai pažvelgė į jį.

- Tu juk niekada nepatikėsi tuo, kuo jį kaltina?

- Ne, - tvirtai atsakė Benas. - Niekada.

- Atrodo, jog aš pražiopsojau, kada tu tapai vyru, - pratarė tėvas. - Nors peštynės turguje su visokiomis padugnėmis - ne pats geriausias būdas tapti vyru. Nekokie laikai užėjo Delainui.

- Taip, - pritarė Benas. - Laikai nekokie.

- Tepadeda tau dievai, - pasakė Endrius, - ir tepadeda dievai mūsų nelaimingai šeimai.

64

Tomą karūnavo ilgos žiaurios žiemos gale. Penkioliktąją jo valdymo dieną Delainą užgriuvo paskutinioji siautulinga šio metų laiko pūga. Be paliovos krito ir krito tirštas sniegas, o sutemus vėjas dar ilgai stūgavo, suversdamas į smėlio kopas panašias pusnis.

Devintą darganotojo vakaro valandą, kai nė vienas protingas žmogus nekiša laukan nosies, į laukujas Stadų duris pasigirdo beldimas kumščiu. Beldimas nebuvo lengvas nė baukštus; kumštis stipriai ir energingai bumbsėjo į masyvias ąžuolines duris, tarytum sakydamas: "Pasiskubinkite ir atidarykite man. Negaliu laukti visą naktį".

Endrius su Benu sėdėjo prie ugnies ir skaitė, Siuzena Stad, Endriaus žmona bei Beno motina, sėdėjo tarp jų ir siuvinėjo. Pabaigus siuvinį ant jo bus galima perskaityti: "DIEVAI, LAIMINKITE KARALIŲ". Emalina jau seniai gulėjo lovelėje. Visi trys, išgirdę beldimą, pakėlė galvas, o paskui susižvalgė. Beno žvilgsnyje nebuvo nieko daugiau, vien tik smalsumas, tačiau Endrių ir Siuzeną apėmė nesąmoningas siaubas.

Endrius pakilo ir įsikišo kišenėn akinius.

- Ką tu darysi, tėti? - paklausė Benas.

- Einu pažiūrėsiu, - atsakė Endrius.

"Tegu ten bus tik tamsoje pasiklydęs keleivis, kuriam reikia pastogės", - vylėsi jis, tačiau, atidaręs duris, pamatė priebutyje stovintį griežtą plačiapetį karaliaus kareivį. Jam ant galvos it nulietas pūpsojo odinis kariškas šalmas, o ant juostos, po ranka, kabojo trumpas kardas.

- Tavo sūnus, - ištarė jis, ir Endrius pajuto linkstant kelius.

- Kam jums jo reikia?

- Mane atsiuntė Peina, - pasakė karys, ir Endrius suprato, jog daugiau nieko jis nepasakys.

- Kas ten, tėti? - iš už nugaros paklausė Benas.

"Ne, - nusiminęs galvojo Endrius. - Prašau, tik ne jį, ir taip jau nelaimių pernelyg daug, tik ne mano sūnų, tik ne sūnų..."

- Ar čia jis?

Ir Endriui nespėjus ištarti "ne" - kad ir koks beprasmiškas būtų šis gynimasis - Benas žengė į priekį.

- Aš esu Benas Stadas, - ištarė jis. - Ko jūs iš manęs norite?

- Tu privalai eiti su manimi.

- Kur?

- Į Anderso Peinos namus.

- Ne! - sukliko motina iš mažojo kambarėlio tarpdurio. - Ne, juk dabar vėlu, šalta, visi keliai užversti sniegu...

- Aš turiu roges, - nepalenkiamu balsu pasakė kareivis, ir Endrius pamatė, kaip jis uždėjo ranką ant kardo koto.

- Aš einu, - pasiimdamas apsiaustą pasakė Benas.

- Benai... - prabilo Endrius, o jo galvoje sukosi tik viena mintis: "Mes niekados daugiau jo nepamatysim, jį atima iš mūsų, nes jis pažinojo princą".

- Viskas bus gerai, tėti, - pasakė Benas ir apkabino jį. Pajutęs jauno jo glėbio galią, Endrius beveik patikėjo vaikino žodžiais. Bet paskui jis pagalvojo, kad jo sūnus dar nepatyrė, kas yra baimė. Jis dar nežinojo, koks žiaurus gali būti pasaulis.

Endrius Stadas prilaikė žmoną. Jiedu stovėjo tarpduryje ir žiūrėjo, kaip Benas su kariu per pusnis klampoja prie rogių, kurios tamsoje atrodė it šešėlis su abipus jo blausiai mirkčiojančiais žibintais. Niekas neištarė nė žodžio, kai Benas užsiropštė iš vienos rogių pusės, kareivis - iš kitos.

"Kareivis atvyko vienas - čia jau šis tas, - svarstė Endrius Stadas. - Gal jie nori jį tik apklausti. Meldžiu Dievo, kad jie tenorėtų jį apklausti!"

Stadai stovėjo tylėdami, o jiems apie kojas sūkuriavo sniego verpetai. Rogės tolo nuo namo, žibintuose mirguliavo liepsnelės, tilindžiavo varpeliai.

Joms nuvažiavus, Siuzena apsipylė ašaromis.

- Mes niekados daugiau jo nepamatysim, - raudojo ji. - Niekados, niekados. Jie jį pasiėmė! Prakeiktas Piteris! Tebūnie jis prakeiktas, kad įpainiojo mano sūnų į šį reikalą! Tebūnie jis prakeiktas! Prakeiktas!

- Nurimk, motin, - pasakė Endrius, stipriai ją spausdamas. - Nurimk, nurimk. Mes pamatysim jį dar neišaušus rytui. Vėliausiai - iki vidurdienio.

Tačiau ji išgirdo virpant jo balsą ir dar stipriau pravirko. Jinai raudojo taip garsiai, jog pažadino mažylę Emaliną (o gal ją išbudino pro praviras duris traukiantis skersvėjis), ir prireikė labai daug laiko, kol mažiukę vėl pavyko paguldyti. Galiausiai Siuzena užsnūdo drauge su ja vienoje didelėje lovoje.

Endrius Stadas nesumerkė akių visą naktį.

Jis sėdėjo prie ugnies, iš paskutiniųjų stengdamasis išsaugoti viltį, tačiau širdies gilumoje jis buvo tikras, kad savo sūnaus niekada daugiau nepamatys.

65

Po valandos Benas Stadas stovėjo Anderso Peinos kabinete. Jis buvo kupinas smalsumo, šiek tiek sumišusio su pagarba, bet baimės nejautė. Benas atidžiai klausėsi visko, ką sakė Peina, o paskui pasigirdo prislopintas monetų žvangesys, kai pinigai perėjo iš vienų rankų į kitas.

- Ar viską supratai, ką aš sakiau, jaunuoli? - sausu teisėjo balsu paklausė Peina.

- Taip, milorde.

- Aš turiu būti tikras. Siunčiu tave ne vaikiškų žaidimų žaisti. Dar sykį man pakartok, ką privalai padaryti.

- Aš privalau nueiti į pilį ir pasišnekėti su Deniu, Brendono sūnumi.

- O jeigu įsikiš Brendonas? - staigiai paklausė Peina.

- Man reikia jam pasakyti, jog jis turės šnekėtis su jumis.

- Taigi, - pasakė Peina, atsilošdamas krėsle.

- Aš neturiu sakyti: “Niekam nepasakokite apie šį susitarimą”.

- Taip, - patvirtino Peina. - O ar žinai kodėl?

Benas nuleido galvą ir akimirkai susimąstė. Peina leido jam pagalvoti. Teisėjui patiko šis berniukas: jisai atrodė šaltakraujiškas ir neišsigandęs. Daugeliui kitų, atgabentų pas jį vidury nakties, iš baimės pintųsi liežuvis.

- Todėl, kad jeigu aš jam taip pasakysiu, jis greičiau viską išpliurps, negu man nieko nepasakius, - galiausiai atsiliepė Benas.

Peinos lūposе pasirodė šypsnys.

- Gerai, - ištarė jis. - Tęsk.

- Jūs davėte man dešimt gilderų. Du aš privalau atiduoti Deniui, vieną - jam, o kitą - tam, kas suras Piterio mamai priklausiusį lėlių namelį. Kiti aštuoni - vyriausiajam prižiūrėtojui Bezonui. Tas, kuris suras lėlių namelį, atgabens jį Deniui, Denis perduos man, aš - Bezonui. Na, o servetėles Bezonui perduos pats Denis.

- Kiek?

- Dvidešimt vieną kas savaitę, - išsyk atsakė Benas. - Karaliaus rūmų servetėlės, tik be karūnos. Jūsų žmogus pasamdys moterį, kuri nuardys nuo servetėlių karūnas. Kartkartėmis jūs per ką nors atsiųsite man dar pinigų Deniui arba Bezonui.

- Bet ne tau? - paklausė Peina. Jis jau siūlė, tačiau Benas atsisakė.

- Ne. Manau, jog viskas.

- Tu sparčiai mokaisi.

- Aš norėčiau padaryti dar daugiau.

Peina pasitempė, jo veidas tapo nuožmus ir grėsmingas.

- Tau negalima, ir tu to nedarysi, - pasakė jis. - Šis reikalas ganėtinai pavojingas. Tu rūpiniesi nuolaidomis jaunuoliui, apkaltintam įvykdžius šlykščią žmogžudystę - antrąją pagal niekingumą žmogžudystę, kokią tik gali įvykdyti žmogus.

- Piteris - mano draugas, - atsakė Benas, ir jo žodžiai buvo kupini įspūdingai nuoširdaus orumo.

Andersas Peina nežymiai nusišypsojo ir pakėlė pirštą, rodydamas į atslūgstančias mėlynes ant Beno veido.

- Man atrodo, kad tau jau tenka mokėti už savo draugystę.

- Aš galiu sumokėti ir šimtąkart daugiau, - pasakė Benas. Akimirksnį sudvejojęs, jis drąsiai tęsė: - Aš netikiu, kad jis nužudė savo tėvą. Jis mylėjo karalių Rolandą ne menkiau, nei aš myliu savo tėtį.

- Nejaugi? - abejingai paklausė Peina.

- Taip, mylėjo! - riktelėjo Benas. - Nejaugi jūs tikite, kad jis nužudė savo tėvą? Jūs tikrai tikite, ar ne?

Peinos šypsena buvo tokia sausa ir kraupi, jog net karštas Beno kraujas atvėso.

- Jei aš ir netikėčiau, - pasakė Peina, - man derėtų būti be galo atsargiam, pasirenkant asmenis, kuriems apie tai pasakyčiau. Priešingu atveju, neilgai trukus tektų savo kaklu išmėginti budelio kirvį.

Benas tylėdamas žvelgė į Peiną.

- Tu sakaisi esąs jo draugas, ir aš tavimi tikiu. - Peina tiesiau atsisėdo krėsle ir nukreipė į Beną pirštą. - Jeigu nori būti tikras draugas, daryk tik tiek, kiek aš tavęs prašau, ir nieko daugiau. Jeigu, paslaptingai iškviestas čionai, pas mane, tu pajutai kažkokią viltį dėl galimo Piterio išlaisvinimo - o iš tavo veido aš matau, jog taip ir yra, - tu privalai užmiršti šią viltį.

Užuot pakvietęs Arleną, Peina pats išlydėjo jaunuolį - pro slaptąjį išėjimą. Karys, šįvakar jį atgabenęs čionai, jau rytoj iškeliaus Vakarinėn Baronijon.

Prie pat durų Peina pasakė:

- Dar sykį: nė per nago juodymą nenukrypk nuo to plano, kurį mudu aptarėme! Piterio draugai Delaine dabar ne itin gerbiami, apie ką byloja ir tavo mėlynės.

- Aš kausiuos su visais! - aistringai atsiliepė Benas. - Nesvarbu, ar su kiekvienu atskirai, ar su visais iš karto!

- Teisingai, - ištarė Andersas Peina, vis taip pat šiurpiai šypsodamasis. - O savo motinos irgi paprašysi daryti tą patį? Ir savo mažosios sesutės?

Benas sumišęs žvelgė į senį. Jo širdyje it mažytė švelni rožė išsiskleidė siaubas.

- Taip ir nutiks, jei tu nepasitelksi viso savo atsargumo, - pasakė Peina. - Audros Delaine dar nesibaigė, jos tik prasideda. - Jis atidarė duris; vėjo gūsis pūstelėjo vidun žiupsnį sūkuriuojančio sniego. - Dabar eik namo, Benai. Manau, jog tavo tėvai džiaugsis taip greitai tave išvydę.

Kai Benas įėjo, tėvai vienais naktiniais baltiniais laukė jo prie durų. Jie girdėjo prisiartinančių rogių varpelių skimbčiojimą. Motina verkdama stipriai prie jo prisiglaudė. Tėvo veidas paraudo, jo akyse sutvisko tokios neįprastos ašaros. Jis spaudė Benui ranką tol, kol ją ėmė skaudėti. Benas prisiminė Peinos žodžius: "Audros Delaine dar nesibaigė, jos tik prasideda".

Jau vėliau, gulėdamas lovoje, pasikišęs po galva rankas, žvelgdamas į tamsą ir klausydamasis vėjo švilpesio, Benas prisiminė, jog Peina taip ir neatsakė į jo klausimą - nepasakė, ar tiki, ar ne Piterio kalte.

66

Septynioliktąją Tomo valdymo dieną Brendono sūnus Denis nugabeno į Adatos bokštą pirmąją šūsnį, sudarytą iš dvidešimt vienos servetėlės. Jis atnešė ją iš sandėliuko, apie kurį nieko nežinojo nei Piteris, nei Tomas, nei Benas Stadas, nei pats Peina - nors visi jie dar prieš liūdną Piterio įkalinimą turėjo būti apie jį girdėję. Denis jį žinojo, nes jis buvo ilgos liokajų dinastijos atstovo sūnus, tačiau žinojimas, kaip sakoma, gimdo abejingumą, ir jam ne itin rūpėjo sandėliukas, iš kurio jis ėmė servetėles. Vėliau mes plačiau pašnekėsime apie šį kambarį; dabar leiskite man pasakyti tik tiek, jog, pamatę šį kambarį, visi apstulbs, o labiausiai - pats Piteris. Kadangi, žinodamas apie šį kambarį, kurį Denis laikė savaime suprantamu dalyku, Piteris galėjo įgyvendinti pabėgimo planą trejais metais anksčiau... ir daug kas galėjo pasikeisti... tik nežinia, ar į gerą, ar į blogą pusę.

67

Karališkąsias karūnas nuo kiekvienos servetėlės nuardydavo Peinos pasamdyta moteris, kuri garsėjo rankų miklumu bei retai prasiveriančia burna. Kiekvieną dieną ji atsisėsdavo į supamąjį krėslą tiesiog priešais sandėliuko duris ir ardydavo dygsnius, kurie iš tiesų buvo seni. Dirbo ji stipriai suspaudusi lūpas; ir ne tik todėl, kad ardyti tokį nuostabų siuvinį jai atrodė bemaž šventvagystė, bet ir dėl to, kad jos šeima gyveno vargingai ir Peinos pinigai jai atrodė tarsi dangaus dovana. Taigi ji sėdėjo ten ir sėdės dar keletą metų, kruopščiai darbuodamasi adata, tarsi viena iš trijų likimo deivių, apie kurias jūs galėjote sužinoti iš kitos pasakos. Moteris niekam, netgi savo vyrui, nepasakojo apie šį darbą.

Servetėlės skleidė keistą silpną kvapą - ne drėgmės, bet pelėsių, tarsi nuo ilgo laikymo nenaudojant, - tačiau visa kuo kitu jos buvo nepriekaištingos, ir kiekviena buvo dvidešimties prie dvidešimties rondelų dydžio, taigi jos pakako net paties aistringiausio rajūno keliams uždengti.

Pirmojo servetėlių perdavimo metu neišvengta šiokio tokio komiško nukrypimo. Denis sukaliojosi apie Bezoną, laukdamas arbatpinigių. Bezonas leido jam sukaliotis, mat vylėsi, kad šis bukagalvis bernas anksčiau ar vėliau susipras jį, Bezoną, "patepti". Tačiau galiausiai jiedu abu suprato, kad arbatpinigių neklius nei vienam, nei kitam. Denis patraukė prie durų, o Bezonas jam pagelbėjo įspirdamas į pasturgalį. Jaunesniesiems prižiūrėtojams ši scena sukėlė nuoširdų juoką. Paskui Bezonas apsimetė šūsnimi servetėlių besišluostąs užpakalį, nuo ko jaunesnieji prižiūrėtojai dar labiau pralinksmėjo, tačiau jis elgėsi ganėtinai atsargiai, iš tiesų tik apsimesdamas - juk galų gale čia kažkiek buvo įsipainiojęs ir Peina, tad geriau neperlenkti lazdos.

Beje, galimas daiktas, jog Peinai laiko liko ne itin daug. Aludėse bei smuklėse pradėjo sklandyti gandai, kad aukščiausiąjį teisėją jau užgulė Flego šešėlis, ir jeigu Peina nebus labai labai atsargus, tuomet netrukus teismo procesus galės stebėti iš kur kas aukštesnės vietos nei teisėjo kėdė. Kaip patylomis šnibždėjosi įvairūs dykinėtojai, jam gali tekti žvilgčioti pro langelį nuo vieno iš pilies sienų virbų.

68

Aštuonioliktąją Tomo valdymo dieną ant ryte atnešto Piterio pusryčių padėklo atsirado pirmoji servetėlė. Ji buvo tokia didelė, o padėklas toks mažutis, jog maistą visiškai uždengė. Piteris nusišypsojo pirmąsyk nuo tada, kai pateko šion šalton aukšton vieton. Ant jo skruostų bei smakro pasirodė pirmieji požymiai

barzdos, kuri, ilgainiui jam begyvenant dviejuose skersvėjų varpomuose kambarėliuose, taps ilga ir vešli. Toks apšepęs Piteris galėjo pasirodyti esąs visiškai nusivylęs žmogus... bet tik tol, kol nusišypsojo. Šypsena įžiebė jo veide stebuklingos jėgos, pavertė jį ryškiu spinduliuojančiu švyturiu, paskui kurį, kaip galima įsivaizduoti, kariai pultų į mūšį.

- Benai, - sumurmėjo jis, už kampučio nuimdamas servetėlę. Jo ranka truputį virpėjo. - Aš žinojau, jog tu taip padarysi. Ačiū, mano drauge. Ačiū.

Pirmiausia Piteriui prireikė pirmosios servetėlės tam, kad nusišluostytų ašaras, gausiai besiritančias jo skruostais.

Masyviose medinėse duryse prasivėrė langelis. Nedidelėje jo kiaurymėje it dvi Flego papūgos galvos, suglaudusios purvinus žandus, pasirodė jaunesniųjų prižiūrėtojų fizionomijos.

- Tikiuosi, kūdikėlis neužmirš nusivalyti smakrelio! - kimiu balsu čiulbėjo vienas.

- Manau, kad vaikelis nusišluostys nuo marškinėlių kiaušinio trynį! - antrino antrasis, ir jie pratrūko pašaipiu juoku. Tačiau Piteris nė nežiūrėjo jų pusėn, jo šypsena negeso.

Išvydę šią šypseną prižiūrėtojai nebesišaipė. Joje buvo kažko, kas neleido šaipytis.

Galiausiai jie uždarė langelį ir paliko Piterį vieną.

Tądien servetėle buvo uždengti ir jo pietūs.

Ir vakarienė tą vakarą.

Dar ištisus penkerius metus servetėlės keliavo į vienišą Piterio kalėjimą bokšto viršūnėje.

69

Lėlių namelis atkeliavo trisdešimtą Tomo Šviesos Nešėjo valdymo dieną. Tuo metu pirmieji pavasario pranašai modilės (kurias mes vadiname rugiagėlėmis) mažomis dailiomis puokštelėmis jau išsiskleidė pakelėse. Tomas Šviesos Nešėjas jau buvo pasirašęs įstatymą dėl mokesčių padidinimo fermeriams; netrukus šis mokestis plačiai imtas vadinti "Juoduoju Tomo mokesčiu". Alinėse bei smuklėse buvo juokaujama apie tai, jog karalius greitai pakeis savąjį vardą ir pasivadins "Tomu Mokesčių Nešėju". Mokesčiai pakilo ne aštuoniais procentais, kas būtų dar gan sąžininga, ir ne aštuoniolika, ką dar galėtum pakęsti, o ištisais aštuoniasdešimčia procentų. Iš pradžių Tomas dar šiek tiek abejojo, tačiau Flegas ilgai netruko jo įtikinti.

- Mes privalome apkrauti juos mokesčiais už tai, ką jie pripažįsta turį, šitaip mes atsiimsime bent jau dalį mums priklausančių mokesčių už tą pelną, kurį jie nuslepia nuo mokesčių rinkėjų, - pasakė Flegas. Tomas, kurio galvą buvo aptemdęs vy-

nas, dabar upeliais besiliejantis pilies menėse, linktelėjo, suteikdamas veidui, kaip jam atrodė, išmintingą išraišką.

Tuo tarpu Piteris ėmė baimintis, kad lėlių namelis per visus tuos metus pasimetė, ir jo baiminimasis buvo gana pagrįstas. Benas Stadas jį surasti pavedė Deniui. Po keleto dienų nevaisingų ieškojimų Denis kreipėsi į savo seną gerą tėtušį - vienintelį žmogų, kuriuo galėjo pasikliauti, vykdydamas tokią rimtą užduotį. Brendonui prireikė dar penketo dienų, kol pagaliau viename nedideliame sandėliuke, esančiame devintame Vakarinio bokšto aukšte, jis surado lėlių namelį. Linksmas jo žaidimų pieveles bei ilgus, plačiai nusidriekusius priestatus nuo dulkių saugojo aptriušęs, šiek tiek apgraužtas kandžių ir nuo laiko papilkėjęs skarmalas. Namelyje buvo išlikusi visa ankstesnioji įranga, tad Brendonas, Denis bei Peinos atsiųstas karys sugaišo dar tris dienas, kol įsitikino pašalinę iš jo visus aštrius daiktus. Ir galų gale du ginklanešiai nugabeno namelį į bokštą; namuką uždėjo ant lentos, kurią jiedu laikė iš abiejų šonų. Taigi jie užkopė tris šimtus laiptelių nešini šiuo sunkiu gremėzdišku daiktu. Tiesiog jiems iš paskos cimpino Bezonas ir žarstyte žarstė prakeiksmus bei grasino baisiausiomis bausmėmis, jeigu jie išmestų nešulį. Jaunuolių veidais sruvo prakaito upeliai, tačiau jie neatsiliepė nė menkiausiu žodeliu.

Atsidarius Piterio kalėjimo durims ir įnešus lėlių namelį, Piteriui iš nuostabos net kvapą užėmė - ne todėl, kad namelis pagaliau atkeliavo čionai, o todėl, kad vienas iš atnešusiųjų jaunuolių buvo Benas Stadas.

“Neišsiduok!” - šmėstelėjo perspėjimas Beno žvilgsnyje.

“Nežiūrėk į mane taip ilgai!” - akimis atsakė Piteris.

Po savo duotojo patarimo Peina būtų nustebęs, matydamas Beną čia. Jis jau užmiršo, kad pasaulyje visų senų išmintingų žmonių logika dažnai negali pasipriešinti vienai jaunatviškai širdžiai, jeigu ji yra didelė, gera ir ištikima. O Benas Stadas kaip tik ir turėjo tokią širdį.

Juoko darbas tebuvo pasikeisti vietomis su vienu iš nešikų, turėjusiu gabenti namelį Adatos viršūnėn. Už vieną gilderą - beje, tai buvo visi Beno turimi pinigai - Denis viską sutvarkė.

- Nepasakok apie tai savo tėvui, - perspėjo Benas.

- O kodėl? - paklausė Denis. - Aš beveik viską pasipasakoju savo senukui... o tu ne?

- Anksčiau ir aš taip darydavau, - pasakė Benas prisiminęs, kaip tėvas uždraudė jam kada nors namuose paminėti Piterio vardą. - Tačiau manau, jog berniukams užaugus, šis bei tas pasikeičia. Šiaip ar taip, nedera jam pasakoti, Deni. Jisai gali pasakyti Peinai, o tuomet man bus riesta.

- Gerai, - pažadėjo Denis. Jis ištesėjo savo žodį. Pastarąsias keletą dienų Denis labai liūdėjo, nes jo mylimą poną apkaltino,

o paskui ir nuteisė už žmogžudystę. Per paskutiniąsias dienas Benas nuėjo ilgą kelią, kol užpildė tuštumą Denio širdyje.

- Puiku, - pasakė Benas ir draugiškai pliaukštelėjo Deniui per petį. - Aš tik noriu bent minutėlę jį pamatyti ir atgaivinti širdį.

- Juk jis buvo geriausias tavo draugas?

- Ir tebėra.

Denis apstulbęs spoksojo į jį.

- Kaip tu gali vadinti geriausiu draugu žmogų, nužudžiusį savo tėvą?

- Todėl, kad netikiu, jog jis taip padarė, - atsakė Benas. - O tu?

Visiškam Beno nustebimui, Denis graudžiai pravirko.

- Mano širdis jaučia tą patį, ir visgi...

- Tuomet klausyk savo širdies, - pasakė Benas ir tvirtai, negrabiai jį apkabino. - Ir nusivalyk marmūzę, kol niekas nepastebėjo tavęs žliumbiančio it mažylio.

- Pastatykite jį kitame kambaryje, - ištarė Piteris, sunerimęs dėl mažumėlę virpančio savo balso. Bezonas nieko nepastebėjo; jis buvo pernelyg užsiėmęs, mat plūste plūdo abu jaunuolius už lėtapėdiškumą, kvailumą bei patį jų egzistavimą. Jiedu įnešė lėlių namelį į miegamąjį ir pastatė jį ant grindų. Vaikinas, labai jau kvailu veidu, pernelyg staigiai ir pernelyg greitai nuleido savąjį lentos galą. Namelio viduje pasigirdo negarsus bilstelėjimas, tarytum ten kažkas sulūžo. Piteris krūptelėjo. Bezonas skėlė vaikinui antausį, tačiau šis tik nusišypsojo. Prižiūrėtojas pirmąsyk nuo tų dviejų kerėplų su tuo nelemtu daiktu pasirodymo patyrė malonumą.

Kvailasis berniokas atsistojo, trindamasis jau pradėjusį tinti skruostą ir, neslėpdamas nuostabos bei siaubo, išsižiojęs pažvelgė į Piterį. Benas liko klūpėti šiek tiek ilgiau. Prie namelio durų gulėjo palmių plaušų kilimėlis - manau, jog mes jį pavadintume svetingumo kilimėliu. Akimirksnį Beno nykštys slystelėjo juo, jo akys susitiko su Piterio akimis.

- O dabar nešdinkitės! - užkriokė Bezonas. - Nešdinkitės abu! Eikite namo ir prakeikite savo motinas už tai, kad jos paleido į pasaulį tokius nevėkšlas, kerėplas netikėlius, kaip jūs!

Jaunuoliai praėjo pro Piterį, o tasai, labiau netikęs, šastelėjo į šalį, tarsi princas sirgtų kažkokia užkrečiama liga. Beno akys dar sykį sutiko Piterio žvilgsnį, ir seno bičiulio akyse spinduliuojanti meilė privertė Piterį suvirpėti. Paskui jiedu išėjo.

- Na štai, dabar turite, ko pageidavote, mažasis gerasis mano prince, - pasakė Bezonas. - Ką jums dar atnešti? Klostuotų marškinėlių? Šilkinių kelnyčių?

Piteris pamažu atsigręžo ir pažvelgė į Bezoną. Po akimirksnio senis nuleido akis. Piterio žvilgsnyje slypėjo bauginanti jėga, ir Bezonui teko dar sykį prisiminti, jog princas, nors ir buvo lepū-

nėlis, tačiau taip jį prikūlė, jog paskui dar dvi dienas maudė šonkaulius, o svaigulio priepuoliai užeidavo ištisą savaitę.

- Na, tiek to, čia jūsų reikalas, - burbtelėjo jis. - Tačiau dabar, kai jums atnešė namelį, aš galėčiau surasti staliuką, ant kurio jį pasistatytumėte. Ir kėdę, ant kurios sėsdamas jūs... - jis susiraukė, - jūs žaistumėte su juo.

- Ir kiek viskas kainuos?

- Drįstu pareikšti, jog tiktai tris gilderus.

- Aš neturiu pinigų.

- Tačiau jūs pažįstate įtakingų žmonių.

- Jau ne, - atsakė Piteris. - Man buvo padaryta paslauga už paslaugą, štai ir viskas.

- Tada ir sėdėkit ant grindų, ir šalkite užpakalį, velniai jus griebtų! - pasakė Bezonas ir skubiai išėjo iš kambario. Nedidelis gilderų srautas, kuriuo jis mėgavosi, Piteriui atsidūrus Adatoje, be abejonės, baigėsi. Ši mintis Bezonui kelioms dienoms sukėlė šlykščią nuotaiką.

Piteris luktelėjo, kol nutils visų spynų bei sklendžių dundesys ir kilstelėjo kilimėlį, kurį Benas paglostė pirštu. Tenai jis pamatė pašto ženklo didumo popieriaus ritinėlį. Abi jo pusės buvo prirašytos, o tarp žodžių nebuvo tarpų. Raidytės buvo tokios smulkios, jog Piteriui teko jas skaitant prisimerkti, ir jis pagalvojo, kad Benas tikriausiai jas rašė, žiūrėdamas pro didinamąjį stiklą.

Piteri, perskaitęs šį laišką sunaikink. Aš netikiu, jog tu taip padarei. Esu tikras, jog ir kiti jaučia tą patį. Aš tebesu tavo draugas. Myliu tave taip pat kaip visuomet. Denis irgi tuo netiki. Jeigu aš kada nors galėčiau tau padėti, susirasi mane per Peiną. Tesutvirtėja tavo širdis.

Piteris perskaitė laišką ir jo akys prisipildė šiltų dėkingumo ašarų. Manau, jog tikroji draugystė visuomet sukelia tokį šiltą dėkingumą, kadangi pasaulis neretai atrodo panašus į dykumą, kurioje, nepaisydamos nepalankių sąlygų, visgi auga gėlės.

- Gerasis bičiulis Benas! - vis šnabždėjo Piteris. Didžiulis jausmų antplūdis neleido jam daugiau nieko ištarti. - Gerasis bičiulis Benas! Gerasis bičiulis Benas!

Jis pirmąsyk pagalvojo, kad iš pažiūros toks nutrūktgalviškas ir pavojingas jo planas gali turėti šansų pasisekti.

Paskui jis pagalvojo apie šį laišką. Benas parašė jį, rizikuodamas gyvybe. Benas kilęs iš kilmingos šeimos, bet ne iš karališkos, todėl nuo budelio kirvio jo niekas nesaugojo. Jeigu Bezonas ar kuris nors jo šakalas pastebėtų raštelį, jie suprastų, jog jį parašė vienas iš lėlių namelį atnešusių jaunuolių. Tasai nevėkšla, atrodo, nemokėtų perskaityti nė didžiųjų raidžių vaikiškoje knygelėje, nekalbant jau apie tokių mažučių raidelių rašy-

mą, kaip šios. Todėl jis imtų ieškoti antrojo, ir gerajam bičiuliui Benui atsivertų pats trumpiausias kelias į ešafotą.

Piteris prisiminė vienintelį patikimą būdą atsikratyti rašteliu ir nė kiek nesusvyravo: dešiniosios rankos nykščiu bei smiliumi sumaigė popierėlį ir prarijo jį.

70

Aš esu tikras, jog jūs jau atspėjote, kaip Piteris ketino pabėgti, nes jūs apie lėlių namelį žinote kur kas daugiau nei Peina, kuris skaitė Piterio prašymus. Tačiau, šiaip ar taip, atėjo metas tiesiai jums apie tai pasakyti. Jis sumanė iš lininių siūlų nusivyti virvę. O siūlų jis, be abejo, išsitrauks iš servetėlių kraštų. Paskui jisai virve nusliuogs žemyn ir šitaip pabėgs. Kai kurie iš jūsų gali skaniai pasijuokti iš tokio sumanymo. "Servetėlių siūlais nori pabėgti iš trijų šimtų pėdų aukščio bokšto? - galite pasakyti jūs. - Arba tu, pasakotojau, išsikraustei iš proto, arba patsai Piteris!"

Nieko panašaus. Piteris žinojo, kokio aukščio yra Adatos bokštas, ir suprato, jog neverta būti godžiam iš kiekvienos servetėlės ištraukiamų siūlų kiekio atžvilgiu. Jeigu jis ištrauks pernelyg daug siūlų, kas nors gali stipriai tuo susidomėti. Nebūtinai vyriausiasis prižiūrėtojas; servetėles skalbianti skalbėja gali pamatyti, jog iš kiekvienos dingsta itin daug siūlų. Ji gali išsiplepėti savo draugei... šioji - dar vienai draugei... ir istorija pasklis plačiai... ir ne Bezono, kaip žinote, bijojo Piteris. Atvirai šnekant, Bezonas buvo kvailokas senis.

Tačiau Flegas nebuvo kvailys.

Flegas nužudė jo tėvą...

...ir Flegas niekuomet neužmiršdavo budrumo.

Apmaudu, kad Piteriui nešovė galvon pasidomėti silpnu pelėsių kvapu, sklindančiu nuo servetėlių, jis nepagalvojo apie tai, ar karališkąsias karūnas pašalinanti samdytoji moteris, nuardžiusi tam tikrą jų skaičių, dirbs ir toliau, ir apskritai, ar ji dar tebedirba, tačiau, žinoma, jo galva buvo užimta daugeliu kitokių dalykų. Jis negalėjo nepastebėti, kad servetėlės labai senos, ir tai, be abejo, labai gerai - nuo kiekvienos servetėlės jis galėjo nuardyti kur kas daugiau siūlų nei įsivaizdavo pačiuose optimistiškiausiuose svarstymuose. Kokiu kiekiu daugiau jis galėjo imti, Piteris suvokė tik po kurio laiko.

"Ir visgi, - girdžiu sakant kai kuriuos iš jūsų, - argi įmanoma iš servetėlių siūlų pasigaminti pakankamo ilgio virvę, kuria galėtum nusileisti kieman iš viršutiniosios Adatos kameros? Argi įmanoma iš servetėlių siūlų pagaminti pakankamai stiprią virvę, kuri išlaikytų šimtą septyniasdešimt svarų? Man rodos, jūs juokaujate!"

Šitaip manantieji užmiršta lėlių namelį... ir jame esančias audimo stakles, tokias mažutėles stakles, jog servetėlių siūlai kaip sykis tiko jų šaudyklei. Šitaip manantieji užmiršta, jog visi lėlių namelio daiktai buvo mažučiai, bet veikė nepriekaištingai. Visi aštrūs daiktai, o drauge ir staklių pjoviklis, buvo pašalinti... tačiau kitais atžvilgiais jos išliko sveikut sveikutėlės.

Čia buvo tas pats lėlių namelis, dėl kurio Flegas jau seniai jautė miglotus nuogąstavimus; šis namelis dabar tapo vienintele Piterio viltimi pabėgti.

71

Aš turėčiau tapti kur kas talentingesniu pasakotoju, kad sugebėčiau jums papasakoti, ką per penkerius Adatos bokšto viršūnėje praleistus metus teko patirti Piteriui. Jis valgė, jis miegojo; jis žvelgė pro langą, iš kur atsiverdavo vaizdas į vakarinę miesto dalį; ryte, dieną ir vakare jis mankštindavosi; jis svajojo apie laisvę. Vasarą jo būstas nežmoniškai įkaisdavo, o žiemą atšaldavo.

Antrąją žiemą jis sunkiai susirgo gripu, nuo kurio vos nenumirė.

Piteris gulėjo lovoje, apsiklojęs plonyte antklode, ir kosėjo. Jį apėmė karštinė. Iš pradžių jis baiminosi tik dėl to, kad kliedėdamas užsimirš ir prasitars apie virvę, kuri buvo susukta ir kruopščiai paslėpta po dviem akmeniniais blokais prie rytinės jo miegamojo sienos. Karštinei sustiprėjus, virvė, nuvyta mažutėmis audimo staklėmis iš lėlių namelio, jau nebeteko ypatingos reikšmės, nes jis pradėjo galvoti, jog mirsiąs.

Bezonas ir jaunesnieji prižiūrėtojai buvo tuo tikri. Jie visai rimtai ėjo lažybų, kada princas mirs. Sykį naktį, praslinkus savaitei nuo karštinės pradžios, kai gatvėje šaižiai stūgavo vėjai, o temperatūra nukrito iki nulio, Piteris sapne išvydo Rolandą. Piteris buvo įsitikinęs, kad Rolandas atvyko jo pasiimti į Tolimuosius laukus.

- Aš pasiruošęs, tėti! - riktelėjo jis. Kliedėdamas princas nesuvokė, ar kalba balsu, ar tik mintyse. - Aš pasiruošęs eiti!

“Tau dar neatėjo metas mirti, - ištarė tėvas jo sapne... arba vizijoje - nežinia, kas ten buvo. - Tau dar daug reikia nuveikti, Piteri”.

- Tėve! - suriko Piteris. Jo balsas nuskambėjo garsiai, ir prižiūrėtojai drauge su Bezonu krūptelėjo nusprendę, jog Piteris, matyt, išvydo nužudytojo karaliaus Rolando vaiduoklį, kuris atvyko nugabenti Piterio sielos pragaran. Tąnakt jie daugiau nebesilažino, o vienas iš jų jau kitą dieną išvyko Didžiųjų Dievų šventyklon, sugrįžo prie savojo tikėjimo ir galiausiai tapo šven-

tiku. Šis žmogus buvo vardu Kuranas, ir apie jį galėsiu jums papasakoti kitoje istorijoje.

Piteris iš tiesų matė šmėklą, tačiau aš negaliu jums pasakyti, ar jam tikrai pasirodė tėvo šešėlis, ar jis tematė karščiuojančios vaizduotės sukurtą vaiduoklį. Jo balsas pritilo ir virto niurnėjimu, tad prižiūrėtojai nieko daugiau neišgirdo.

- Čia taip šalta... o aš toks karštas.

"Vargšas mano berniukas, - ištarė miglotas jo tėvo siluetas. - Tau jau teko patirti sunkių išbandymų, tačiau, manau, jog daug jų dar liko priešaky. Tačiau Denis sužinos..."

- Ką sužinos? - sušvokštė Piteris. Jo skruostai degė raudoniu, o kakta buvo išblyškusi it vaškinė žvakė.

"Denis sužinos, kur vaikščioja lunatikas", - sušnibždėjo tėvas ir išnyko.

Piteris nugrimzdo užmarštin, kuri netrukus virto giliu, sveiku miegu. Bemiegant jam nukrito temperatūra. Jaunuolis, kuris per pastaruosius metus buvo įpratęs kasdien padaryti šešiasdešimt atsispaudimų ir šimtą pritūpimų, kitąryt nubudo toks silpnas, jog nepajėgė nė pakilti iš lovos... tačiau jis susigrąžino aiškią mąstyseną.

Bezonas ir jaunesnieji prižiūrėtojai jautėsi nusivylę. Tačiau po tos nakties į Piterį jie visuomet žvelgė pagarbiai ir baimingai, stengdamiesi niekad prie jo pernelyg neprisiartinti.

Toks jų elgesys, aišku, gerokai palengvino kalinio darbą.

Šį nutikimą atpasakoti gan lengva, nors, be abejonės, būtų kur kas geriau, jei galėčiau tiksliai pasakyti, ar lankėsi pas Piterį šmėkla, ar ne. Bet, kaip ir kitais šioje ilgoje istorijoje aprašytais atvejais, taip ir dabar, man rodos, jums teks patiems susidaryti savo nuomonę.

Tačiau kaip man įstengti papasakoti apie begalinį, monotonišką Piterio darbą mažutėlaitėmis audimo staklytėmis? Jis darbavosi jomis ištisas valandas, kartais jo kvapas virsdavo garų kamuoliais sušalusiame ore, kartais jo kūnu žliaugė prakaitas, ir visuomet jis bijojo būti sučiuptas; visas šias ilgas valandas jis leido vienui vienas, o jo galvoje sukosi begalinės mintys ir beveik absurdiškos viltys. Aš galiu jums kai ką papasakoti ir papasakosiu, tačiau nesugebu apsakyti taip be galo pamažu tekančio laiko, valandų bei dienų. Turbūt niekas nesugebėtų šito papasakoti, nebent tik vienas kuris iš didžiųjų pasakorių, kurių tauta jau seniai išnyko.

Vienintelis dalykas, galintis bent kiek padėti įsivaizduoti Piterio praleistąjį laiką dviejuose kambarėliuose, buvo jo barzda. Kai čia įėjo, jis teturėjo tik šešėlį ant skruostų ir dėmelę panosėje - jaunuoliškus želmenėlius. O per pastarąsias 1825 dienas jie virto tankia, ilga barzda, kurios galas siekė vaikino krūtinės vidurį, ir, nors jam tebebuvo dvidešimt vieneri metai, ji buvo

truputį pražilusi. Barzda nežėlė tik vienoje vietoje - ant kreivo rando, kurį paliko Bezono nykščio nagas.

Pirmuosius metus Piteris ryžosi iš kiekvienos servetėlės ištraukinėti po penkis siūlelius - penkiolika siūlelių kasdien. Jis laikė juos po čiužiniu, o kiekvienos savaitės pabaigoje turėdavo šimtą penkis siūlus. Mūsų apskaičiavimais, kiekvienas siūlelis buvo apytikriai dvidešimties colių ilgio.

Praslinkus savaitei po to, kai gavo lėlių namelį, jis, kruopščiai darbuodamasis stakliukėmis, išaudė pirmąją atkarpėlę. Septyniolikmečiui nebuvo taip lengva austi staklytėmis, kaip tuomet, kai tebuvo penkerių. Jo pirštai užaugo, o staklės - ne. Be to, jis baisiausiai jaudinosi. Jeigu kuris nors prižiūrėtojas užtiktų jį dirbant, jis galėtų pasiaiškinti audžiąs savo paties malonumui bei naudojąsis iš senų servetėlių iškritusiais siūlais... tik ar juo patikės? Ir nežinia, ar staklytės veiks. Jis abejojo tol, kol pamatė pirmąją plonytę virvelę, vinguriuojančią iš kitos staklyčių pusės. Tuomet Piteris šiek tiek atsipalaidavo ir galėjo austi truputį sparčiau. Jis varstė siūlus, trukčiojo juos, kad būtų įtempti, ir nykščiu spaudė pedalą. Iš pradžių staklytės trupučiuką girgždėjo, bet netrukus senasis tepalas pasklido tolygiai, ir jos pradėjo dirbti taip pat sklandžiai, kaip ir vaikystėje.

Tačiau virvelė buvo nenusakomai plona, jos skersmuo nesiekė nė ketvirčio colio. Piteris surišo galus ir pamėgino trūktelėti. Ji išlaikė, ir tai šiek tiek jį įkvėpė. Virvelė buvo stipresnė, nei atrodė, ir jis manė, jog ji turėtų būti tvirta. Juk galų gale servetėlės buvo karališkos, išaustos iš geriausios karalystės medvilnės, o jis standžiai sumegzdavo siūlus. Jis truktelėjo stipriau, stengdamasis nustatyti, kokį svorį tenka išlaikyti plonytei medvilnės virvelei.

Piteris patraukė dar stipriau, o virvelė vis tebesilaikė, ir jis pajuto dar didesnį energijos antplūdį. Paskui jis susivokė, jog galvoja apie Jozefą.

Juk būtent Jozefas, vyriausiasis arklininkas, pasakojo jam apie paslaptingą ir baisų dalykėlį, vadinamą "įtempimo riba". Buvo pats vasaros įkarštis, ir jie stebėjo, kaip milžiniški Andujos jaučiai tempė akmeninius blokus naujai turgaus aikštei. Ant kiekvieno jaučio kaklo sėdėjo suprakaitavęs, besiplūstantis varovas. Piteriui tuomet buvo ne daugiau kaip vienuolika metų, ir šis reginys berniukui atrodė įdomesnis už cirką. Jozefas atkreipė princo dėmesį į odinius kiekvieno buliaus pakinktus. Grandinės, kuriomis vilko šlifuotus akmenis, buvo pririštos prie pakinktų, po vieną iš abiejų gyvulio sprando pusių. Jozefas jam pasakė, jog akmentašiai privalėjo kuo tiksliau nustatyti kiekvieno akmens svorį.

- Todėl, kad stengdamiesi patempti pernelyg sunkų akmenį, jaučiai gali susižaloti, - pasakė Piteris. Jis net ne klausė, o teigė,

nes šis dalykas jam atrodė akivaizdus. Jam buvo gaila jaučių, velkančių didžiulius akmens gabalus.

- Ne, - pasakė Jozefas, užsidegdamas kukurūzų žievių cigaretę ir bemaž nusisvilindamas nosies galiuką. Paskui jis giliai, su pasitenkinimu įtraukė dūmo. Jam visuomet patikdavo jaunojo princo draugija. - Ne! Jaučiai nėra kvailiai - tik žmonės juos tokiais laiko, nes jie yra didžiuliai, paklusnūs ir naudingi. Šis faktas labiau charakterizuoja pačius žmones, o ne jaučius, jei jums įdomu, na, bet tiek to, tiek to.

Taigi jeigu jautis gali patempti bloką, jisai jį temps; o jei negali, ką gi, jis pamėgins dar sykį, o tuomet nunarins galvą ir sustos. Taip jis ir stovės, net jei piktas šeimininkas įsirėžęs nuplieks jam šonus. Jaučiai atrodo kvailoki, bet jie visai ne tokie. Visai ne tokie.

- Tuomet kodėl akmenskaldžiai turi rūpintis tašomų akmenų svoriu, jei jautis pats žino, ką jis gali patempti, ko ne?

- Svarbu ne blokas, o grandinės. - Jozefas parodė į jautį, tempiantį akmens bloką, kuris, Piterio akimis, prilygo nedideliam namui. Jautis ėjo palenkęs galvą, kantriu, į priekį įsmeigtu žvilgsniu, viršuje sėdintis varovas valdė jį nestipriais lazdos smūgiais. Prie dvigubos grandinės galo pririštas aptašytas akmuo slinko pamažu, išardamas žemėje gilią vagą. Vaga buvo tokia gili, jog mažam vaikui tektų gerokai paprakaituoti, kol iš jos išsikapstytų. - Jeigu jautis įstengia pavilkti bloką, jis jį vilks, tačiau jautis nieko nežino apie grandines nei apie įtempimo ribą.

- O ką tai reiškia?

- Bet kuris daiktas, kaip reikiant trūktelėtas arba spustelėtas, sulūžta, - pasakė Jozefas. - Įsivaizduokime, kad nutrūktų šios grandinės, tuomet nutiktų kažkas siaubingo. Nesinorėtų pamatyti, kas gali atsitikti, jei nuo buliaus tempiamo svorio nutrūktų šios masyvios grandinės. Akmuo gali nudardėti bet kur. Veikiausiai atgal. O grandinės gali užmušti varovą ir suplėšyti jį į gabalus arba nutraukti paties gyvulio kojas.

Jozefas dar sykį užsitraukė savos gamybos cigaretę, o paskui numetė ją purvan. Jis nužvelgė Piterį skvarbiu draugišku žvilgsniu.

- Įtempimo riba, - ištarė jis, - apie šį dalykėlį princui paranku žinoti, Piteri. Per stipriai patraukus, grandinės nutrūksta, žmonės taip pat. Įsidėmėkite šį faktą.

Jis prisiminė jį dabar, išmėgindamas savo pirmosios virvės tvirtumą. Kokiu svoriu jis ją veikia? Penkių rulų? Ne mažiau. Dešimties? Galbūt. Bet gal jis pageidautiną dalyką laiko esamu? Sakykime, aštuonių. Ne, septynių. Jei jau klaida neišvengiama, geriau apsirikti nepalankiojon pusėn. Na, o jei apskaičiuodamas jis suklys... ką gi, Adatos bokšto aikštė grįsta labai labai kietais akmenimis.

Jaunuolis truktelėjo dar stipriau, ir jo rankų raumenys palengva pūtėsi. Kuomet pirmoji virvė galų gale nutrūko, Piteris nusprendė, jog jėgą sudarė maždaug penkiolika rulų - beveik šešiasdešimt keturi svarai.

Rezultatas jo nenuliūdino.

Vėliau, tą patį vakarą, suplėšytą virvelę jis išmetė pro langą, kur kas rytą Adatos aikštę tvarkantys žmonės sušluos ją drauge su kitomis šiukšlėmis.

Piterio motina, pastebėjusi, kaip jis domisi lėlių nameliu ir mažučiais jo vidaus įrenginiais, pamokė berniuką nerti juosteles ir gaminti iš jų mažus kilimėlius. Ilgą laiką nedirbus tokio darbo, galima viską užmiršti, tačiau Piteris, laiko turėjęs išties pakankamai, kelissyk pamėginęs, prisiminė visas nėrimo gudrybes.

Jo motina vadino šį darbą "nėrimu", ir jis jį vadino taip pat, tačiau "nėrimo" pavadinimas ne visai čia tiko; tiksliau tariant, taip jie vadino dviejų virvelių sujungimą rankomis. "Sumezgimas" - tai ir yra kilimėlių gaminimo būdas, rankomis surišant tris ir daugiau virvelių. Mezgant dvi virvelės išskečiamos, tačiau apatiniai ir viršutiniai jų galai sulyginami. Tarp jų įpinama trečioji, bet taip, kad jos galas išlįstų. Juostai ilgėjant, ši padėtis kartojasi. Šitaip pasigaminame daikčiuką, panašų į kiniškus rankdarbius... arba nertinius kilimėlius jūsų mylimos močiutės namuose.

Piteris sugaišo tris savaites, kol prisirinko pakankamai siūlų ir išbandė šį metodą, ir dar didesniąją ketvirtosios savaitės dalį, kol tiksliai prisiminė, kaip sumezgamos virvės. Bet kai pabaigė, turėjo tikrą lyną. Jis buvo plonas, ir Piterį galėtume pavadinti bepročiu, kad jis šiai virvutei rengiasi patikėti visą savo kūno svorį, tačiau lynas buvo kur kas stipresnis, nei atrodė iš pirmo žvilgsnio. Piteris išmėgino, jog nutraukti jį gali tik stipriai apvyniojęs jo galus aplink riešus ir tik traukdamas taip stipriai, jog rankų raumenys visiškai išsipūsdavo, o ant kaklo iššokdavo gyslos.

Miegamojo palubėje buvo daug stiprių ąžuolinių sijų. Turėdamas pakankamo ilgio virvę, jis galės permesti ją per siją ir patikrinti visu savo kūno svoriu. Jei ji nutrūks, jam teks pradėti viską iš pradžių... tačiau tokios mintys buvo nenaudingos, ir Piteris tai žinojo - todėl jis tiesiog ėmėsi darbo.

Kiekvienas ištrauktas siūlelis buvo dvidešimties colių ilgio, tačiau vydamas ir sumegzdamas Piteris prarasdavo maždaug po du colius. Jam prireikė trijų mėnesių, kol iš trijų virvelių pasigamino trijų pėdų ilgio lyną. Kiekvieną iš trijų virvelių sudarė šimtas penki medvilniniai siūlai. Vieną naktį įsitikinęs, jog visi sargai girtut girtutėliai apačioje lošia kortomis, jis pririšo šį virvagalį prie lyno, permesto per siją; kai slankiojantis kilpos

mazgas užsiveržė, nuo sijos tekybojo pusantros pėdos ilgio virvutė. Ji atrodė labai plona.

Ir visgi Piteris įsitvėręs jos ir pakibo, kietai sučiaupęs lūpas, kurios virto tik balta juostele, laukdamas, kad siūleliai bet kurią minutę nutrūks, ir jis nubildės ant grindų. Bet jie laikėsi!

Jie laikėsi.

Negalėdamas patikėti tuo, kas vyksta, Piteris ištisą minutę kybojo ant plonyčio, vos įžiūrimo lyno. Paskui jis atsistojo ant lovos, norėdamas atpalaiduoti slankiojantį mazgą. Jam drebėjo rankos, ir jis dusyk paleido mazgą, nes jo akis temdė ašaros. Jis nė sykio nesijautė toks laimingas nuo tada, kai perskaitė Beno raštelį.

72

Piteris virvę slėpdavo po čiužiniu, tačiau suprato, jog ilgai ten jos laikyti negalės. Adatos bokštas nuo pat kūginio stovo viršūnės buvo trijų šimtų keturiasdešimties pėdų aukščio; langelis viršum akmeninės aikštelės buvo iškilęs trimis šimtais pėdų. Jis pats - šešių pėdų ūgio, ir jis manė, jog virvės galą paleisti galės tuomet, kai iki žemės liks maždaug dvidešimt pėdų. Bet netgi pačiu geriausiu atveju jam reikės slėpti dviejų šimtų septyniasdešimties pėdų ilgio virvę.

Rytinėje miegamojo pusėje ant grindų Piteris surado neįtvirtintą akmenį. Jis nustebo ir drauge apsidžiaugė, kai surado po juo nedidelę tuštumą. Kalinys negalėjo įžiūrėti, kas ten yra, todėl įkišo ranką ir visiškoje tamsoje ėmė grabinėti. Jo kūnas įsitempė, tarsi laukdamas, kad kas nors šliūžtelės jo ranka arba... įkąs jam.

Nieko panašaus nenutiko, ir Piteris jau ketino ištraukti ranką, kai staiga vienas jo pirštas į kažką atsimušė - į šaltą metalinį daiktą. Piteris jį ištraukė ir pamatė ant dailios grandinėlės pakabintą širdies pavidalo medalioną. Atrodė, jog medalionas ir grandinėlė auksiniai. Tačiau jis pagalvojo, jog, sprendžiant pagal svorį, medalionas veikiausiai pagamintas iš netikro aukso. Šiek tiek jį pabaksnojęs ir paspaudinėjęs, jis rado mažutę sagtelę. Spustelėjo, ir medalionas atsivėrė. Viduje ant abiejų jos pusių Piteris išvydo dvi miniatiūras - darbeliai buvo tokie kruopštūs, kaip ir visi mažutėliai Sašos lėlių namelio paveikslėliai; o galbūt net dar kruopštesni. Piteris su atviru vaikišku smalsumu žvelgė į du veidus. Dailus vyras ir žavinga moteris. Vyro lūpas puošė nežymi šypsena, jo akyse - neįžvelgiama išraiška. Moters akys buvo tamsios ir liūdnos. Piterį šiek tiek nustebino medaliono senumas, apie ką bylojo pavaizduotųjų žmonių drabužiai, bet tik šiek tiek. Labiausiai jis stebėjosi dėl to, kad abu veidai jam atrodė keistai pažįstami. Jis jau matė juos anksčiau.

Piteris užvožė medalioną ir apžiūrėjo priešingą jo pusę. Jis tikėjosi perskaitysiąs ten išgraviruotus inicialus, tačiau jie buvo tokie įmantrūs ir supainioti, jog jis nieko nesuprato.

Pagautas įkvėpimo, jis dar sykį pagrabinėjo slėptuvėje. Šįkart jis dar kai ką užčiuopė. Piteris ištraukė didžiulį aptriušusį ir susiraičiusį popieriaus lapą, tačiau rašysena jame buvo aiški, o parašas nekėlė jokių abejonių. Jis perskaitė Leveno Valeros vardą, kuris dar buvo pagarsėjęs Juodojo Pietinės Baronijos kunigaikščio pravarde. Valera, turėjęs šansų kada nors tapti karaliumi, tačiau paskutiniuosius dvidešimt penkerius savo gyvenimo metus praleidęs Adatos bokšto kameroje už savo žmonos nužudymą. Nieko nuostabaus, kad portretai medalione pasirodė pažįstami! Tasai vyras - tai Valera, o moteris - nužudytoji Valeros žmona Eleanora, apie kurios grožį lig šiolei dainuodavo balades.

Valeros naudotas rašalas buvo keistos rūdžių juodumo spalvos ir jau po pirmosios jo laiško eilutės Piteriui dilgtelėjo širdį. Ir apskritai visas laiškas privertė jo širdį daužyte daužytis, ir ne tik dėl jo paties bei Valeros padėties sutapimo, tokio didžiulio sutapimo, jog jis negalėjo būti papraščiausiu sutapimu.

Laiško radėjui.

Aš rašau savo paties krauju, paimtu iš dešinės rankos venos, kurią specialiai įpjoviau, plunksną man atstoja šaukštuko kotelis - jį aš ilgai smailinau į savo miegamosios patalpos akmenis. Beveik ketvirtį amžiaus aš praleidau čia, padangėse; atėjau čionai, būdamas jaunu žmogumi, o dabar esu senis. Mane kankina kosulio bei karštinės priepuoliai, ir, manau, jog šįsyk nebeišliksiu gyvas.

Savo žmonos aš nežudžiau. Nors visi įrodymai bylojo priešingai, aš savo žmonos nežudžiau. Aš ją mylėjau ir tebemyliu, nors išdavikiškoje mano atmintyje brangų jos veidą apgaubė rūkas.

Aš manau, jog Eleanorą nužudė karaliaus burtininkas. Jis viską ir sutvarkė taip, kad pašalintų mane, nes aš stovėjau jam skersai kelio. Atrodo, jog savo planus jis įgyvendino ir dabar klestėte klesti; ir visgi aš tikiu, jog galų gale dievai nubaus blogį. Jo diena ateis. Manyje vis labiau ir labiau stiprėja nuojauta, o artėjant mirčiai, ji darosi dar aiškesnė, jog jį nugalės žmogus, kuris ateis į šią nevilties vietą, kuris suras ir perskaitys mano krauju parašytą laišką.

Jeigu taip ir nutiks, aš tau šaukiu: Kerštas! Kerštas! Kerštas! Jei nori, nekreipk dėmesio į mane bei mano prarastuosius metus, tačiau niekuomet neužmiršk mano brangiosios Eleanoros, kurią nužudė miegančią jos pačios lovoje! Ne aš užnuodijau jos vyną; štai čia krauju aš rašau žudiko vardą: Flegas! Taip padarė Flegas! Flegas!

Paimk šį medalioną ir parodyk jam tą akimirksnį, kai išvaduosi pasaulį nuo didžiausio niekšo - parodyk jam medalioną, kad tą akimirką jis suvoktų, jog ir aš, nekaltai nuteistas už žmogžudystę, prisidėjau prie jo žlugimo, netgi iš kapo.
Levenas Valera

Galbūt dabar jūs suprantate tikrąją Piterio jaudulio priežastį, o gal ir ne. Galbūt jums bus aiškiau, jei priminsiu, jog nors Flegas ir atrodė kaip sveikas, tvirtas vidutinio amžiaus vyras, iš tiesų jis buvo labai senas.

Taip, žinoma, Piteris skaitė apie numanomą Leveno Valeros nusikaltimą. Tačiau jis apie tai skaitė istorijos knygose. Senos istorijos knygose. O šis trapus pageltęs pergamentas iš pradžių prabilo apie karaliaus burtininką, o paskui pavadino Flegą vardu. Pavadino vardu. Jis šaukė, klykė apie jį krauju.

Tačiau numanomasis Valeros nusikaltimas įvykdytas Alano II valdymo metu... o Alanas II valdė Delainą prieš keturis šimtus penkiasdešimt metų.

- O, Dieve, visagali Dieve, - sušnibždėjo Piteris. Jis prislinko prie lovos ir sudribo ant jos nelaukdamas, kol sulinks keliai ir jis žnektelės ant grindų. - Jis tą patį darė ir anksčiau! Jis tą patį darė ir anksčiau, lygiai tokiu pat būdu, bet seniau nei prieš keturis šimtus metų!

Piterio veidas mirtinai išblyško; jo plaukai atsistojo piestu. Jis pirmąsyk suvokė, jog karaliaus burtininkas Flegas iš tiesų buvo siaubinga pabaisa, kuris vėl ištrūko į laisvę ir tarnauja naujajam Delaino karaliui - tarnauja kukliam, lengvai valdomam jo paties broliui.

73

Iš pradžių Piteris puoselėjo lengvabūdišką mintį apie tai, jog reikėtų Bezonui pažadėti dar vieną kyšį, jei jis sutiks nugabenti Andersui Peinai aptriušusį lapą ir medalioną. Pirmojo audringo protrūkio pagautas jis manė, jog šis siuntinys taps Flego kaltę nurodančiu pirštu, ir išlaisvins jį patį. Tačiau truputėlį pasvarstęs jis įsitikino, jog toks dalykas įmanomas tik kokiame nors romane, o realiame gyvenime taip nenutiks. Peina nusijuoks ir pavadins tuos daiktus klastote. O jeigu jis pažvelgs į juos rimtai? Tuomet jie reikš ir aukščiausiojo teisėjo, ir įkalintojo princo galą. Piteris turėjo puikią klausą ir jis įdėmiai klausydavosi iš alinių bei smuklių atnešamų gandų, apie kuriuos plepėdavo Bezonas ir jaunesnieji prižiūrėtojai. Jis girdėjo apie mokesčių fermeriams pakėlimą ir apie nelinksmą pokštą, siūlantį Tomą Šviesos Nešėją pervadinti Tomu Mokesčių Nešėju. Jis netgi girdėjo, jog kažkokie nusiminę pokštautojai jo brolį pavadino Tomiu

Fogiu* - Amžinuoju Nevykėliu. Nuo to laiko, kai Tomas atsisėdo sostan, budelio kirvis pradėjo darbuotis ritmingai it laikrodžio švytuoklė, tik šis laikrodis mušdavo taip: "išdavystė-maištas", "išdavystė-maištas", "išdavystė-maištas" taip reguliariai, jog jo melodija galėjo pasirodyti monotoniška, jei nebūtų pernelyg šiurpi.

Dabar Piteris pradėjo suprasti Flego tikslą: visiškai sužlugdyti teisėtą Delaino monarchiją. Parodydamas medalioną ir laišką, jis tesukels Peinai juoką arba paskatins jį imtis tam tikrų veiksmų, kurie, be abejonės, pražudytų juos abu.

Galiausiai Piteris padėjo medalioną ir pergamentą ten, iš kur paėmė. O drauge su jais dar padėjo trumputį virvės galelį, nunertą per mėnesį. Apskritai jis nejautė nusivylimo to vakaro darbu - virvė jį išlaiko, o medaliono bei laiško aptikimas po keturių šimtų metų įrodo mažiausiai vieną dalyką - slėptuvę aptikti ne taip jau lengva.

Taigi apsvarstymams peno jam pakako, ir tąnakt jis ilgai neužmigo.

O kai užsnūdo, jam pasirodė, jog girdi šaltą, tvirtą Leveno Valeros balsą, šnibždantį jam ausin: "Kerštas! Kerštas! Kerštas!"

74

Laikas bėgo, taip, bėgo - Adatos bokšto viršūnėje Piteris praleido daugybę laiko. Jo barzda dar labiau pailgėjo, neuždengdama tik balto rando, it žaibas perrėžusio jo veidą. Ilgėjant barzdai jis pro langą stebėjo didžiules permainas. O išgirsdavo apie dar baisesnius pasikeitimus. Budelio švytuoklė ne tik nesulėtino savo darbo, o tik dar labiau jį pagreitino: "išdavystė-maištas", "išdavystė-maištas", "išdavystė-maištas" dainavo ji, ir kartais per vieną dieną nuo pečių nusirisdavo ne mažiau nei pustuzinis galvų.

Trečiaisiais Piterio kalėjimo metais, kai jam pirmąsyk pavyko padaryti trisdešimt prisitraukimų, pakibus ant antrosios miegamojo sijos, Peina pasibjaurėdamas paliko aukščiausiojo teisėjo postą. Alinėse bei smuklėse apie tai buvo šnekama ištisą savaitę. Piterio sargai šį įvykį aptarinėjo savaitę ir vieną dieną. Prižiūrėtojai manė Flegą norėjus įkišti Peiną į kalėjimą anksčiau, nei senis liausis sėdėjęs teisėjo kėdėje, ir jog netrukus Delaino piliečiai sykį ir visiems laikams įsitikins, ar aukščiausiojo teisėjo gyslomis teka kraujas, ar ledinis vanduo. Tačiau Peina liko laisvas, ir kalbos nutilo. Piteris džiaugėsi, kad Peinos neareštavo. Jis nejautė jam priešiškumo, nors Peina taip lengvai patikė-

---

* Foggy *(angl.)* - niūrus, ūkanotas.

jo, jog jis užmušė savo tėvą; princas žinojo, kad visus įkalčius prieš jį parengė Flegas.

Ir dar, trečiaisiais Piterio Adatoje praleistais metais numirė senasis gerasis Denio tėtušis Brendonas. Jis pasitraukė iš gyvenimo paprastai, bet kilniai. Nekreipdamas dėmesio į siaubingą skausmą šone bei krūtinėje, jis užbaigė dienos darbus ir pamažu parėjo namo. Senukas prisėdo mažame kambarėlyje vildamasis, kad skausmas praeis. Tačiau sopuliai tik sustiprėjo. Jis pasikvietė žmoną ir sūnų, pabučiavo juos abu ir paprašė puikiojo džino taurelės. Atnešus džiną, Brendonas jį išgėrė, dar sykį pabučiavo žmoną, o paskui išsiuntė ją iš kambario.

- Dabar tu privalai gerai tarnauti savo ponui, Deni, - pasakė jis. - Dabar tu vyras, ir tau iškyla vyriški uždaviniai.

- Aš tarnausiu karaliui kiek sugebėdamas geriau, tėti, - pasakė Denis, nors vien mintis apie būtinybę prisiimti tėvo pareigas kėlė jam siaubą. Jo geraširdis, ne itin dailus veidas žvilgėjo nuo ašarų. Pastaruosius trejus metus Brendonas ir Denis tarnavo Tomui. Beveik visos Denio pareigos liko tokios pat, kaip ir tarnaujant Piteriui; ir visgi jos buvo visiškai ne tokios - toli gražu ne tokios.

- Tomui, taip, - ištarė Brendonas, o paskui sušnibždėjo: - Bet jeigu ateis metas, kai prireiks padėti tavo senajam ponui, Deni, tu neturi dvejoti. Aš niekados...

Tą akimirką Brendonas prispaudė ranką prie kairiosios krūtinės pusės, įsitempė ir numirė. Jis numirė ten, kur turbūt ir norėjo numirti - savajame krėsle, priešais savąjį židinį.

Ketvirtaisiais Piterio kalėjimo metais, kai po akmeniu paslėptoji virvė vis ilgėjo ir ilgėjo, dingo Stadų šeima. Karūna paveldėjo tą nedidelį žemės plotelį, kuris liko iš jų valdų. Šitaip buvo elgiamasi visuomet, kai dingdavo kilmingos šeimos. Valdant Tomui, dingusiųjų skaičius nuolat augo.

Stadai tapo tik viena iš daugelio alinių paskalų temų, nes savaitė buvo gausi įvykių: keturios mirties bausmės, mokesčių pakėlimas krautuvininkams ir vienos senės įkišimas kalėjiman, mat ji tris dienas vaikštinėjo aplink rūmus ir šaukė, jog jos anūką suėmę ir kankinę už tai, kad jis pasisakė prieš pernykštį mokesčių pakėlimą už gyvulius. Tačiau, išgirdęs sargus minint Stadų pavardę, Piteris pajuto, jog jo širdis akimirkai sustojo.

Įvykių grandinė, nusidriekusi iki Stadų dingimo, buvo žinoma visiems Delaino gyventojams. Ritmingas budelio kirvio-švytuoklės tiksėjimas siaubingai sumažino kilmingųjų skaičių. Daugelis aristokratų žuvo todėl, kad jų šeimos šimtus ar net tūkstančius metų tarnavo karaliui, ir jie neįstengė patikėti, jog toks neteisingas likimas gali paliesti ir juos. Kiti, pamatę ant sienos kruviną užrašą, bėgdavo. Tarp jų buvo ir Stadai.

Ir pasklido gandai.

Žmonės slapčia šnabždėjosi, jog aristokratai ne šiaip sau išsibėgiojo į visas keturias puses, o kažkur susibūrė, galbūt tankiuose šiaurinės karalystės dalies miškuose, siekdami suorganizuoti monarcho nuvertimą.

Šie pasakojimai pasiekdavo Piterį it pro langą dvelkiantis vėjas, tarsi skersvėjis, besiskverbiantis pro durų apačią... o jis svajojo apie platųjį pasaulį. Princas daug dirbo, gamindamasis virvę. Pirmaisiais metais kas trys savaitės virvė ištįsdavo aštuoniolika colių. Metų pabaigoje jis jau turėjo ploną dvidešimt penkių pėdų ilgio lyną, kuris teoriškai galėjo išlaikyti jo svorį. Tačiau kabėti ant miegamojo sijos ir tabaluoti viršum trijų šimtų pėdų aukščio bedugnės nėra tas pats, ir Piteris šį skirtumą suprato. Jis tiesiog rengėsi patikėti savo gyvenimą šiai plonytei virvelei.

Dvidešimt penkių pėdų per metus, ko gero, nepakako; jis sugaiš daugiau kaip aštuonerius metus, kol galės bent pamėginti, o iš antrų lūpų jį pasiekiantys gandai tapo pernelyg garsūs ir kėlė nerimą. Karalystė, jau nekalbant apie nieką kitą, privalo būti išsaugota - negalima laukti nei perversmo, nei chaoso. Klaidas reikia ištaisyti, bet ne lankais, laidyklėmis, akmenimis bei vėzdais, o pasitelkus įstatymą. Tomo, Leveno Valeros, Rolando, jo paties, ir netgi Flego likimas nieko nereiškia greta šių didžiųjų dalykų. Įstatymas privalo gyvuoti.

Kaip patiktų tokios mintys Andersui Peinai, sėdinčiam prie savojo židinio, senstančiam ir vis labiau nusivylusiam!

Piteris nusprendė mėginti bėgti kiek galima greičiau. Apsisprendęs jis ilgai skaičiavo, visus veiksmus atlikdamas mintyse, kad nepaliktų pėdsakų. Jis viską nuolatos perskaičiuodavo, norėdamas įsitikinti, jog nė sykio neapsiriko.

Antraisiais kalėjimo metais jis pradėjo ištraukinėti po dešimt siūlų iš kiekvienos servetėlės, trečiaisiais metais - po penkiolika, ketvirtaisiais - po dvidešimt. Virvė ilgėjo. Penkiasdešimt aštuonios pėdos per antruosius metus; šimtas keturios - per trečiuosius; šimtas šešiasdešimt, besibaigiant ketvirtiesiems.

Tuo metu nuo virvės galo iki žemės stigo šimto keturiasdešimties pėdų.

Paskutiniųjų metų pabaigoje Piteris pradėjo iš kiekvienos servetėlės ištraukinėti po trisdešimt siūlų; pirmąsyk jo vagystė tapo akivaizdi - servetėlė iš visų pusių atrodė apspurusi, tarytum ją būtų apgraužusios pelės. Piteris sunerimęs laukė, kol jo vagiliavimas bus atskleistas.

75

Tačiau niekas jo neatskleidė nei tuomet, nei vėliau. Niekam netgi neiškilo jokių klausimų. Nesibaigiančiomis naktimis (bent jau jam pačiam jos tokios atrodė) Piteris jaudinosi ir spėliojo,

kad Flegą pasieks koks nors pavojingas gandas arba jis gaus grėsmingą pranešimą, ir tuomet supras, ką Piteris ketina daryti. Piteris manė, jog jis atsiųs kokį nors valdininkėlį, ir prasidės tardymai. Jis viską kuo kruopščiausiai apgalvojo ir padarė tik vieną klaidingą prielaidą, tačiau šioji pagimdė antrąją (taip jau dažnai nutinka, padarius klaidą), o antroji sąlygojo laiko praradimą. Jis manė, jog egzistuoja kažkoks baigtinis servetėlių skaičius - tūkstantis ar kažkiek apie tūkstantį - ir jog jos naudojamos ratu vis iš naujo. Jo mintys dėl servetėlių tiekimo niekuomet neperžengdavo šių ribų. Denis galėjo jam pasakyti, kaip yra iš tikrųjų, bet Denio niekas neklausė. Tiesa buvo paprasta, bet pritrenkianti. Servetėlės atkeliaudavo pas Piterį iš sandėlio, kur kūpsojo ne tūkstantis, ne du tūkstančiai ir ne dvidešimt tūkstančių servetėlių; čia buvo saugoma maždaug pusė milijono senų, pelėsiais dvelkiančių servetėlių.

Viename giliame pilies požemyje buvo bemaž šokių salės didumo sandėlis. Jis buvo kimšte prikimštas servetėlių... servetėlių... vien tik servetėlių. Piteris jautė jas dvokiant pelėsiais, ir nieko čia stebėtino, nes dauguma jų atsirado sandėlyje netrukus po Leveno Valeros įkalinimo ir mirties, o prie jų atsiradimo - atsitiktinai ar ne - netiesiogiai prikišo nagus pats Flegas. Kažkokiu nenusakomu būdu jisai jas sukūrė.

Tuomet Delainui teko išgyventi tikrai niūrius laikus. Flego išsvajotasis chaosas jau buvo čia pat. Valera pašalintas, vietoje jo sostą paveldėjo pamišęs karalius Alanas. Jei tik jis būtų išgyvenęs dar dešimt metų, karalystė tikriausiai būtų nuskandinta kraujyje... tačiau Alaną užmušė žaibas, kai jis žaidė kėgliais pievelėje už rūmų pliaupiant lietui (aš jau sakiau, jog jis buvo pamišęs). Kai kas šnekėjo, jog žaibą pasiuntė patys dievai.

Paskui sostą paveldėjo jo dukterėčia Kaila, kuri išgarsėjo Gerosios Kailos vardu... o po Kailos paveldėjimo linija iš kartos į kartą driekėsi tiesiai iki Rolando ir abiejų brolių, apie kuriuos ir pasakoja ši istorija. Ji, Geroji Kaila, ir ištraukė šalį iš tamsos bei skurdo. Ji vos nesukėlė bankroto karaliaus ižde, tačiau ji žinojo, kad valiuta - tvirčiausioji valiuta - tai karalystės gyvybiniai syvai. Didžioji tvirtosios Delaino valiutos dalis buvo išeikvota beprotiško pražūtingo Alano II valdymo metu. Šis karalius kartais gerdavo kraują iš perpjautų savo tarnų ausų ir tvirtino galįs skraidyti; jį labiau domino magija bei nekromantija nei pavaldinių pajamos, nuostoliai bei jų gerovė. Kaila žinojo, jog prireiks ištiso meilės bei gilderų srauto tam, kad ištaisytų visą Alano paskleistą blogį, ir ji pamėgino kiekvieną jauną ir seną Delaino gyventoją sugrąžinti prie darbo.

Daugelis pagyvenusių Delaino gyventojų buvo pasodinti gaminti servetėlių - ne todėl, kad jų reikėjo (aš jau sakiau, kaip jos rūpėjo daugeliui karališkųjų bei kilmingųjų šeimų narių), bet

todėl, kad reikėjo darbo. Šios rankos po dvidešimt metų, o gal ir daugiau, nieko neveikė, ir visos jos noriai darbavosi audimo staklėmis lygiai taip pat, kaip ir mūsų herojus triūsė Sašos lėlių namelyje... tik, aišku, skyrėsi jų staklių dydis.

Dešimt metų apie tūkstantis nebejaunų žmonių gamino servetėles ir gaudavo už jas skambių monetų iš Kailos iždo. Dešimt metų šiek tiek jaunesni ir vikresni žmonės nešiojo jas į vėsų sausą sandėlį pilies požemyje. Piteris pastebėjo, jog daugelis iš jam atnešamų servetėlių ne tik dvelkė pelėsiais, bet ir buvo apgraužtos kandžių. Bet keisčiausia (nors princas to nežinojo), jog didžioji jų dalis buvo kuo puikiausiai išsilaikiusios.

Denis galėjo Piteriui pasakyti, jog servetėles atnešdavo, jis jomis pasinaudodavo, jas išgabendavo, o paskui tiesiog išmesdavo. O kodėl gi ne? Jų būtų užtekę penkiems šimtams princų penketui šimtų metų... o gal dar ilgiau. Jeigu Andersas Peina nebūtų lygiai tiek pat gailestingas, kiek ir tvirtas, servetėlių skaičius iš tiesų būtų ribotas. Tačiau jis žinojo, kaip tai bevardei moteriai supamajame krėsle reikia darbo ir keleto grašių, kuriuos gaudavo už jį (Geroji Kaila taip pat tai žinojo), ir todėl jis jos neišvarė tebesirūpindamas, kad gilderų upelis tekėtų į Bezono rankas net po to, kai Stadams teko bėgti. Šioji moteris tapo neatskiriama interjero dalimi priešais servetėlių sandėlį - sena moteris, laikanti adatą, skirtą ne siuvinėjimui, o ardymui. Ji metai iš metų sėdėjo supamajame krėsle, nuardydama tūkstančius karališkųjų karūnų, todėl nieko stebėtino, kad žinia apie smulkias Piterio vagystes taip ir nepasiekė Flego ausų.

Taigi matote, jei nebūtų padaryta viena klaidinga prielaida ir būtų užduotas vienas klausimas, Piteris galėjo dirbti kur kas sparčiau. Kartais jam atrodė, kad servetėlės nemažėja taip greitai, kaip turėtų, bet jam niekados nešovė galvon suabejoti esmine (nors ir abejotina) idėja apie tai, jog jo panaudotos servetėlės reguliariai sugrįžta. Ak, jei tik jis užduotų sau tą vienintelį paprastą klausimą...

Nors galbūt galiausiai viskas pakryps tik į gera.

O gal ir ne. Štai dar vienas klausimas, į kurį jūs turėsite atsakyti patys.

76

Galų gale Denis liovėsi bijojęs būti Tomo liokajumi. Apskritai Tomas beveik nekreipdavo į jį dėmesio, nebent tik tuomet, kai plūsdavo jį užmiršus paduoti batus (paprastai Tomas savo batus numesdavo, kur pasitaikė, o paskui užmiršdavo kur) arba primygtinai reikalaudavo, kad Denis išgertų drauge su juo taurę vyno. Nuo vyno Deniui visuomet sopėdavo pilvą, nors jis ir pamėgo vakarais gurkštelėti po lašelį džino. Ir visgi jis gerda-

vo vyną. Jam nebereikėjo senojo gerojo tėtušio patarimo, kad suprastų, jog karaliui paprašius drauge išgerti, atsisakyti nedera. O kartais, paprastai būdamas jau girtas, Tomas uždrausdavo Deniui eiti namo, reikalaudamas nakvoti jo apartamentuose. Denis manė - ir visai neklydo, - jog tomis naktimis Tomui būdavo pernelyg sunku ištverti savo vienatvę. Jis sakydavo ilgas, beprasmiškas girtas kalbas apie tai, kaip sunku būti karaliumi, kaip jis stengiasi viską kuo geriausiai atlikti ir išlikti sąžiningas ir kaip visi dėl vienokių ar kitokių priežasčių jo nekenčia. Dažnai kalbėdamas kvatodavo, bet paprastai jis užmigdavo nerišlios, kuriam nors mokesčių įstatymui apginti skirtos kalbos viduryje. Kartais jis sudribdavo ant savo lovos, ir Denis galėdavo nusnūsti ant kanapos. Bet dažniausiai Tomas užmigdavo ant kanapos, ir tuomet Deniui tekdavo pasikloti nepatogų guolį ant krosnies. Galbūt toks gyvenimo būdas bet kuriam karaliaus liokajui pasirodytų keistas, bet Denis, aišku, laikė jį visai normaliu, nes jokio kitokio jis tiesiog nežinojo.

Taip, Tomas dažniausiai jį ignoruodavo, bet čia buvo tik viena medalio pusė. O štai faktas, kad jį ignoravo ir Flegas, buvo kur kas reikšmingesnis. Flegas iš tiesų užmiršo, kokią rolę suvaidino Denis, vykdant Piterio patupdymo Adaton planą. Denis tebuvo jam tik instrumentas, įnagis, kuris atliko savo paskirtį ir gali būti padėtas į šalį. Jei Flegas ir prisiminė Denį, tuomet jam atrodė, jog jis pakankamai apdovanotas: juk galų gale Denis tapo karaliaus liokajumi.

Bet sykį naktį, žiemos pradžioje, kai Piteriui sukako dvidešimt vieneri metai, o Tomui buvo šešiolika, tą vakarą, kai plonasis Piterio lynas jau buvo bebaigiamas, Denis pamatė vieną dalyką, kuris viską pakeitė. Kaip tik apie tai, ką išvydo Denis tą žvarbią naktį, aš ir privalau papasakoti, kad priartėtume prie baigiamųjų manosios istorijos įvykių.

77

Ši naktis buvo daug kuo panaši į bet kurią kitą tų baisių laikų po Rolando mirties naktį. Juodame danguje stūgaujantis vėjas dejavo Delaino gatvėse. Ganyklas bei gatvių grindinį dengė storas šerkšno sluoksnis. Mėnulis iš pradžių atsirasdavo ir vėl dingdavo po sparčiai slenkančiais debesimis, tačiau vidurnaktį debesų taip pagausėjo, jog mėnulis galutinai pasislėpė. O prieš rytą, apie antrą valandą, kai Tomas pažadino Denį, barškindamas durų sklendę, lauke ėmė snigti.

Denis išgirdo bildėjimą ir raukydamasis atsisėdo - jis nugulėjo nugarą, o nutirpusias kojas badė adatėlės. Vakare Tomas, užuot nukėblinęs iki lovos, parvirto ant kanapos, tad jaunajam liokajui liko krosnis, kuri, jam nubudus, buvo beveik atvėsusi.

Šonas, ant kurio gulėjo Denis, bemaž apskrudo, o kitas šonas sušalo.

Jis pažvelgė ton pusėn, iš kur sklido bildesys... ir akimirksnį iš siaubo jam kraujas sustingo gyslose. Tuo momentu jam pasirodė, jog tarpduryje stovi vaiduoklis, ir jis vos nesuriko. Paskui jis pamatė, jog ten tik Tomas baltais naktiniais marškiniais.

- M-milorde?

Tomas nekreipė į Denį jokio dėmesio. Jo akys buvo atmerktos, bet žvelgė ne į sklendę; mieguistos, plačiai atmerktos akys buvo nukreiptos į tuštumą priešais jį. Staiga Denis suvokė, jog jaunasis karalius vaikščioja miegodamas.

Tuo tarpu Tomas, rodos, susiprato, jog velkė neatsidaro todėl, kad sklendė dar užšauta. Atstūmęs skląstį ir išėjęs į salę, koridoriaus langų nušviestas, jis tapo dar panašesnis į vaiduoklį. Suplazdėjo naktinių marškinių kampas ir Tomas ištipeno basas.

Denis smarkiai plakančia širdimi dar keletą akimirkų, užmiršęs dilgsinčias kojas, nejudėdamas sėdėjo ant krosnies. Vėjas, pratisai stūgaujantis gatvėje, bloškė sūkuriuojantį sniegą į briliantų formos svetainės langus. Ką gi daryti?

Be abejonės, beliko vienas dalykas. Jaunasis karalius - jo ponas, ir jis privalo sekti paskui jį.

Galbūt baisioji naktis ir įsisiautėjusi stichija privertė Tomą taip aiškiai savo vaizduotėje išvysti Rolandą - Tomas iš tiesų labai daug galvojo apie tėvą. Kaltės jausmas panašus į visą laiką maudžiančią žaizdą. Kaltasis jaučia nenumaldomą norą tyrinėti savo kaltę, visą laiką apie ją svarstyti, todėl ši žaizda neišgydoma. Tąvakar Tomas išgėrė kur kas mažiau nei paprastai, bet, nors ir labai stebėjosi Denis, jis atrodė girtesnis nei bet kada anksčiau. Jis ištarė keletą nutrūkstančių beprasmiškų frazių, nemirksinčios jo akys buvo išplėstos, jos bemaž lipo iš akiduobių.

Visa tai įvyko daugiausiai dėl to, kad Flegas buvo išvažiavęs. Sklido gandai, kad maištingi kilmingieji, tarp kurių buvo ir Stadai, susibūrė tolimuosiuose miškuose šiaurinėje karalystės dalyje. Jų ieškoti Flegas nusivedė nuožmių, kovose užgrūdintų kareivių pulką. Flegui išvažiavus, Tomas visuomet atgydavo. Jis žinojo, jog taip yra todėl, kad jis tapo visiškai priklausomas nuo juodojo mago... tačiau iki galo nesuvokė, kokiu būdu jis įgijo šią priklausomybę. Aistra vynui buvo jau ne vienintelis Tomo trūkumas. Miegas dažnai nelanko tų, kuriuos kankina paslaptys, Tomas buvo pasmerktas siaubingai nemigai. Jis nė pats nepastebėjo, kaip priprato prie Flego migdomojo skysčio. Prieš išsivesdamas šiaurėn karius, Flegas paliko Tomui migdomųjų vaistų atsargų, bet Flegas manė, jog išvažiuoja tik trims dienoms - ilgiausiai keturioms. Pastarąsias tris dienas Tomas miegojo prastai arba visai nemiegojo. Jis jautėsi keistai, pusiau miegodamas, pusiau nemiegodamas. Jį persekiojo mintys apie tėvą. Vėjo

ūžesy jam girdėjosi klausiantis tėvo balsas: "Ko spoksai į mane? Ko tu į mane taip spoksai?" Vyno sukeltos vizijos... niūrus ir žvalus Flego veidas... liepsnos apimti tėvo plaukai... visa tai atimdavo iš jo miegą ir priversdavo ilgomis nakties valandomis gulėti plačiai atmerkus akis, o tuo tarpu visa pilis miegojo.

Flegas nesugrįžo ir aštuntąją naktį. Jis drauge su kariais įsirengė stovyklą už penkiasdešimties mylių nuo pilies; burtininkas buvo prastai nusiteikęs: apšalę kanopų įspaudai - tai vieninteliai jų surasti maištininkų pėdsakai. Jie galėjo būti palikti ir prieš keletą dienų, ir prieš kelias savaites. Aštuntąją naktį Tomas liepė pakviesti Denį. Buvo jau vėli naktis, toji naktis, kai Tomas pakilo nuo kanapos ir išėjo.

78

Taigi Denis sekė paskui karalių, savo poną ir šeimininką, ilgais akmeniniais skersvėjų skvarbomais koridoriais, ir jeigu jūs taip pat atėjote iki šios vietos, manau, jūs turite susiprasti, kur atėjo Tomas Šviesos Nešėjas.

Vėli audringa naktis virto ankstyvu audringu rytu. Koridoriuje nieko nebuvo, bent jau Denis nieko nematė. Bet jeigu kas nors ir būtų pasirodęs, jis arba ji veikiausiai būtų pabėgęs priešingon pusėn, galbūt netgi klykdamas, nes nė kiek nesuabejotų išvydęs du vaiduoklius: vieną, žygiuojantį priekyje, vilkintį ilgais baltais naktiniais marškiniais, kuriuos lengvai galėjai palaikyti lavono drobule; kitas sekė jam iš paskos, jis vilkėjo paprastu švarku, bet buvo basas ir toks išblyškęs, jog nesunkiai galėjai pamanyti jį esant numirėliu. Taip, manau, jog bet kas, išvydęs juos, leistųsi bėgti, o paskui prieš miegą ilgai skaitytų maldas.

Tomas sustojo koridoriaus gale - čia Denis retai užsukdavo - ir atidarė slaptąsias dureles, kurių Denis niekad nebuvo pastebėjęs. Jaunasis karalius įėjo į kitą koridorių (pro juos nepraėjo nė viena skalbiniais nešina tarnaitė, skirtingai nei tuomet, kai viena iš jų pasitaikė jų kelyje, kada Flegas prieš keletą metų vedėsi princą šiuo keliu: visos gerosios tarnaitės jau seniai miegojo savo lovose). Šiek tiek paėjėjęs, Tomas taip staigiai stabtelėjo, jog Denis vos į jį neatsitrenkė.

Tomas apsidairė, tarsi norėdamas įsitikinti, ar niekas neseka jam iš paskos. Miegančios jo akys slystelėjo tiesiog Denio kūnu, o šiam pašiurpo oda, vaikinas vos susitūrėjo neriktelėjęs. Žvakės tame apleistame koridoriuje buvo apgargėjusios ir bjauriai dvokė riebalais; šviesa tapo blausi, bauginanti. Jaunasis liokajus pajuto, jog plaukai jam atsistojo piestu, kai tos tuščios akys - akys, panašios į tuščius žibintus, kuriuos apšviečia tik mėnulio šviesa - nuslydo jo kūnu.

Denis buvo čia, visai čia pat, bet Tomas jo nematė, Tomui jo tarnas virto nematomu.

"Ak, man reikia bėgti, - beviltiškai šnabždėjo kažkuri Denio sąmonės dalis, - tačiau jo galvoje šis nevilties šnabždesys aidėjo tarsi klyksmas. - Ak, man reikia bėgti, jis numirė, numirė miegodamas, o aš einu paskui vaikščiojantį numirėlį!" Bet staiga jis išgirdo savo tėtušio balsą, brangiojo mirusiojo tėtušio balsą, kuris šnabždėjo: "Jei ateis metas, kuomet prireiks padėti tavo senajam ponui, Deni, tu neturi dvejoti".

Dar gilesnis vidinis balsas jam pasakė, jog metas padėti jau atėjo. Ir Denis, kuklus tarnas, sykį jau sukrėtęs visą karalystę, kai surado degančią pelę, ko gero, dar kartą ją sukrėtė, kai apimtas kraują gyslose stingdančios baimės, jis vis dėlto nepaspruko, nors širdis jam bemaž iššoko iš krūtinės.

Keistu, žemu, visai nepanašiu į jo paties balsu Tomas ištarė (bet Deniui šis balsas pasirodė paslaptingai pažįstamas):

- Ketvirtas akmuo aukštyn nuo apatiniojo, nudaužtu krašteliu. Spustelėk jį greičiau!

Denio įprotis paklusti buvo toks stiprus, jog jis išties žengtelėjo į priekį, bet tuoj pat suvokė, jog Tomas miegodamas, svetimu balsu įsakė pats sau. Tomas spustelėjo akmenį greičiau, nei Denis spėjo žengtelėti dar bent vieną žingsnį. Akmuo kokiais trim coliais nusmego gilyn. Pasigirdo spragtelėjimas. Deniui atvėpo lūpa pamačius, kaip sienos dalis nugrimzdo vidun. Tomas vis dar spaudė, ir Denis pamatė ten didžiules slaptas duris. Slaptos durys priminė jam slaptąjį skydelį, o šis - degančią pelę. Jis vėl pajuto norą bėgti, bet numaldė jį.

Tomas įėjo ten. Akimirksniui jis virto tamsoje šmėsčiojančiais naktiniais baltiniais, kuriuose nieko nebuvo. Paskui akmeninė siena vėl užsidarė, nepalikdama jokių slaptųjų durų pėdsakų.

Denis liko stovėti, mindžikuodamas nuo vienos basos kojos ant kitos. Ką jam dabar daryti?

Ir vėl jis išgirdo tėvo balsą, šįsyk nekantrų, nepripažįstantį prieštaravimų: "Eik paskui jį, apgailėtinas berniūkšti! Paskubėk! Kaip tik dabar! Eik!"

- Bet, tėti, tamsu...

Deniui pasirodė, jog jis pajuto skaudų antausį, ir jis isteriškai pagalvojo: "Netgi po mirties, tėti, tavo dešinioji išliko tvirta! Gerai, gerai, aš einu!"

Jis atskaičiavo keturis akmenis nuo išdaužtojo ir spustelėjo. Durys maždaug ketvertu coliu pasislinko pirmyn, į tamsą.

Šiurpioje koridoriaus tyloje aidėjo negarsus kaukšėjimas - jį galėjo skleisti akmeninės pelės. Bet netrukus Denis suvokė, jog šitaip kalena jo paties dantys.

- Ak, tėti, aš taip bijau, - sudejavo jis... ir nusekė paskui karalių Tomą į tamsą.

79

Tuo pačiu momentu, kai Denis paskui savo karalių žengtelėjo slaptojon praeigon, už penkiasdešimties mylių nuo pilies, įsisupęs į penketą antklodžių nuo staugiančio vėjo bei geliančio šalčio, per miegus riktelėjo Flegas. Ant netoliese esančios kalvos unisonu sustaugė vilkai. Flegui iš kairės miegojęs karys, susapnavęs milžinišką liūtą, kuris atėjo jo sudraskyti, akimirksniu numirė, ištiktas širdies priepuolio. Karys, miegojęs Flegui iš dešinės, pabudęs iš ryto suvokė, jog apako.

Kartais pasauliai sudreba ir pasisuka ant savųjų ašių; dabar ir atėjo toks laikas. Flegas jį pajuto, bet nesuvokė. Gerųjų jėgų išgelbėjimas įmanomas tik tokiu būdu - didžiųjų įvykių metu blogio jėgas apima keistas aklumas. Karaliaus burtininkas, iš ryto nubudęs, žinojo, jog regėjo blogą sapną, galbūt apie seniai užmirštą praeitį, bet ką sapnavo, neprisiminė.

80

Slaptoji praeiga skendėjo visiškoje tamsoje. Kažkur iš priešakio, iš šių sutemų, Denio ausis pasiekė baisus vienišas garsas.

Karalius verkė.

Išgirdus šį garsą, Denio baimė šiek tiek sumažėjo. Jis labai nustebo, liokajui pagailo Tomo, kuris visuomet atrodė toks nelaimingas, pasidarė storas ir spuoguotas, dažnai jis būdavo išblyškęs, o nuo gausių vakarykščių išgertuvių jam drebėdavo rankos; ir kvėpuodavo jis paprastai labai nelygiai. Tomo kojos jau darėsi kreivos, ir kol šalia jo būdavo Flegas, jis vaikščiodavo nuleidęs galvą, ant veido nukarusiais plaukais.

Denis, ištiesęs į priekį rankas, apsigrabinėjo kelią. Verksmas tamsoje vis artėjo ir artėjo... o paskui tamsa staiga truputį išsisklaidė. Jis išgirdo negarsų slystelėjimą, o paskui išvydo neryškų Tomo siluetą koridoriaus gale. Iš dviejų nedidelių tamsoje žiojėjančių angelių sklido silpna gintarinė šviesa. Deniui dvi angelės pasirodė keistai panašios į akis.

Kaip tik tuo momentu, kai Denis jau pradėjo tikėti, jog viskas bus gerai, jog galbūt jis ištvers šį keistą naktinį pasivaikščiojimą, Tomas suspigo. Jis cypė taip garsiai, jog atrodė, kad jo balso stygos nutrūks. Denio kojos pasidarė it vatinės, ir jis parkrito ant kelių, spausdamas delnais burną, kad užslopintų savo paties riksmą. Dabar jam atrodė, kad slaptojoje praeigoje knibždėte knibžda vaiduoklių, panašių į keistus šikšnosparnius, mosuojančius sparnais ir galinčius bet kuriuo momentu įsikibti jam į plaukus, ak taip, Deniui atrodė, jog ši vieta pilna slampinėjančių numirėlių; galbūt taip iš tiesų ir buvo. Galbūt...

Jis vos neprarado sąmonės... vos neprarado... tačiau ne visai.

Kažkur apačioje, po savimi, jis išgirdo šunų lojimą ir suprato juodu atsidūrus viršum senojo karaliaus šunidžių. Keletas dar likusių Rolando šunų nuo to laiko niekuomet nebuvo išvedami laukan. Jie ir Denis buvo vieninteliai gyvi padarai, girdėjusieji laukinį spiegimą. Tačiau šunys buvo realūs, ne vaiduokliai - Denis įsitvėrė šios minties, kaip kad skęstantysis įsikibtų į praplaukiantį rąstą.

Po poros akimirkų jis suvokė, jog Tomas ne šiaip sau cypia - jis šūkalioja žodžius. Iš pradžių Deniui pavyko suprasti tik vieną frazę, kurią karalius nuolatos rėkavo: "Negerk vyno! Negerk vyno! Negerk vyno!"

81

Po trijų naktų vienoje vidinėje baronijoje, netoli tos vietos, kur neseniai gyveno Stadų šeima, pasigirdo tylus beldimas į užsklęstas vienos sodybos svetainės duris.

- Įeikite! - riktelėjo Andersas Peina. - Geriau jau būtų kas nors malonaus, Arlenai.

Arlenas paseno nuo to laiko, kai prie Peinos durų pasirodė Piterio rašteliu nešinas Bezonas, tačiau jo pasikeitimo negalėjai nė gretinti su tuo, kaip pasikeitė Peina. Buvęs aukščiausiasis teisėjas beveik visai nupliko. Liesas jo kūnas visiškai sunyko. Tačiau plaukai ir liesumas nieko nereiškė, pažvelgus į pokyčius, palikusius pėdsaką jo veide. Anksčiau jis buvo rūstus, o dabar tapo žiaurus. Po akimis kabojo tamsiai rudi maišeliai. Jo veide degte degė beviltiškumo išraiška, kuriai atsirasti buvo rimtų priežasčių. Jis matė, jog viskas, ką jis gynė, pašventęs visą savo gyvenimą, viskas subyrėjo... viskas sugriauta stulbinančiai lengvai ir stulbinančiai greitai. O, aš manau, jog visi išmintingi žmonės žino, kokie iš tiesų trapūs dalykai yra įstatymas, teisingumas ir civilizacija, tačiau jie nenoriai apie tai galvoja, mat kai kas nebetenka nuo to ramybės, o kai kam dingsta apetitas.

Buvo labai skaudu viso savo gyvenimo darbo vaisius matyti lengvabūdiškai sunaikintus, sugriautus tarsi vaikišką kaladėlių bokštelį. Tačiau dar kai kas persekiojo Peiną visus šiuos ketverius metus ir dar labiau jį kankino. Jį slėgė suvokimas, jog Flegas negalvojo vienas atlikti Delaine visų savo juodųjų darbų. Jam pagelbėjo Peina. O kas gi pasirūpino, kad Piteris būtų teisiamas pernelyg skubotai sušaukto teismo? Kas gi kitas taip tvirtai patikėjo Piterio kalte... ir jos įrodymu palaikė vaiko nevilties ašaras?

Nuo to laiko, kai Piteris užkopė Adatos bokšto viršūnėn, ešafotas priešais bokštą nusidažė grėsminga rūdžių spalva. Jos nenuplaudavo net pats smarkiausias lietus. Peinai atrodydavo, jog jis regi, kaip šios šiurpios raudonos rūdys varva nuo ešafoto,

pasklinda po aikštę, nudažo skersgatvius, turgavietes, gatves. Neramiuose savo sapnuose Peina regėdavo šviežią kraują, ryškiomis kaltinančiomis srovelėmis tekantį tarp grindinio akmenų ir upeliais bėgantį į nutekamuosius griovius. Jis matė Delaino pilies šlaitus, žaižaruojančius krauju saulės spinduliuose. Jis matė tvenkinyje pilvu aukštyn plūduriuojantį negyvą karpį, nunuodytą krauju, srūte srūvančiu iš kanalizacijos vamzdžių bei trykštančiu iš pačios žemės šaltinių. Jis visur matė besiveržiantį kraują, kuris užteršė laukus ir miškus. Netgi saulė baisiuosiuose sapnuose tapo panaši į krauju pasruvusią mirštančią akį.

Flegas paliko jį gyvą. Aludėse žmonės šnibždėjosi apie tai, jog Peina su burtininku sudarė sutartį - galbūt jis išduodavo jam kai kurių maištininkų vardus arba galbūt Peina turėjo prieš Flegą kažkokių įkalčių, žinojo kažkokią paslaptį, kuri atsiskleistų netikėtos Peinos mirties atveju. Visi šie gandai, be abejo, buvo absurdiški. Nebuvo nei susitarimų, nei sandėrių. Flegas tiesiog leido jam gyventi... ir Peina žinojo kodėl. Mirtis galbūt atneštų jam ramybę. Gyvas jis liko kankintis ant nešvarios savo sąžinės kankinimų suolo. Jam leido gyventi, kad galėtų stebėti siaubingas permainas, kurias Flegas vykdė Delaine.

- Na? - susierzinęs paklausė jis. - Kas ten, Arlenai?

- Atėjo berniukas, milorde. Jis sakosi privaląs pamatyti jus.

- Vykite jį šalin, - niūriai pasakė Peina. Jis pagalvojo, jog dar prieš metus būtų išgirdęs beldimą į laukujas duris, bet dabar atrodė, jog jis kasdien vis labiau kursta. - Po devintos valandos aš nieko nepriimu, jūs juk žinote. Daug kas pasikeitė, bet ši taisyklė - ne.

Arlenas kostelėjo.

- Aš pažįstu berniuką. Jo vardas Denis, Brendono sūnus. Atsilankė karaliaus liokajus.

Peina žvelgė į Arleną, vargiai bepatikėdamas tuo, ką išgirdo. Galbūt kurtumas progresavo greičiau, nei jis manė. Jis paprašė Arleno pakartoti, ir šis pakartojo tą patį.

- Aš jį priimsiu. Atsiųskite berniuką čionai.

- Labai gerai, milorde. - Arlenas grįžtelėjo, rengdamasis išeiti.

Dabar Peina labai aiškiai pajuto, kaip ši naktis panaši į tą, kada Bezonas atnešė Piterio raštelį, netgi žvarbus vėjas taip pat stūgavo lauke.

- Arlenai, - pašaukė jis.

Arlenas atsigręžė į jį:

- Taip, pone?

Dešinysis Peinos lūpų kamputis nežymiai sutrukčiojo.

- Ar esate visiškai tikras, jog jis ne gnomas?

- Aš visiškai tikras, pone, - atsakė Arlenas, ir jam sutrukčiojo kairysis lūpų kamputis. - Mums žinomame pasaulyje gnomų nebeliko. Bent jau taip man sakė mano mama.

- Ji, matyt, buvo išmintinga ir nuovoki moteris, pasišventusi tinkamai išauklėti savo sūnų ir neužsikraunanti atsakomybės už įgimtas auklėtinio ydas. Atveskite berniuką tiesiog čionai.

- Taip, pone. - Arlenas uždarė duris.

Peina vėl pažvelgė į ugnį ir pasitrynė savo senas, artrito susuktas rankas - jis nepaprastai jaudinosi. Tomo liokajus. Čia. Dabar. Kodėl?

Tačiau svarstymai šia tema neturėjo prasmės: po akimirkos atsivers durys ir pro jas įžengs atsakymas, tirtančio nuo šalčio, o gal net nušalusio jaunuolio ar vyro pavidalu.

Denis būtų kur kas lengviau nusigavęs pas Peiną, jei šis tebegyventų gražiajame savo name mieste, tačiau tas namas buvo parduotas dar neišsikrausčius savininkui už "mokesčių nesumokėjimą", netrukus po jo atsistatydinimo. Tik keletas šimtų gilderų, kuriuos Peina sukaupė per keturiasdešimt metų, leido jam nusipirkti nediduką, vėjų perpučiamą namelį ir toliau mokėti Bezonui. Nors namelis stovėjo vidinėje baronijoje, bet nuo jo iki rytuose dunksančios pilies buvo daugybė mylių... o oras pasitaikė labai žvarbus.

Iš už durų, iš prieangio, atsklido prislopinti artėjančiųjų balsai. Tuoj. Tuoj pro duris įeis atsakymas. Staiga vėl tas absurdiškas jausmas - vilties nuojauta, panaši į ryškų šviesos spindulį, sušvitusį tamsioje oloje - šis jausmas vėl sugrįžo. "Tuojau pro duris įeis atsakymas", - pagalvojo Peina ir susigriebė, jog akimirksnį jis patikėjo savo nuojauta.

Andersas Peina nusiėmė nuo lentynėlės savo mėgstamą pypkę ir pamatė, kaip virpa jo rankos.

82

Berniukas iš tiesų pasirodė besąs vyras, tačiau Arleno žodį "berniukas" galima buvo pateisinti - bent jau šią naktį. Peina matė, jog vaikinas sušalo, tačiau vien tik nuo šalčio žmogus negalėjo taip drebėti, kaip drebėjo Denis.

- Deni! - ištarė Peina, staigiai palinkdamas į priekį ir nekreipdamas dėmesio į šio judesio sukeltą aštrų dieglį nugaroje. - Ar kas nors nutiko karaliui? - Senojoje Peinos galvoje staiga iškilo bauginantys vaizdiniai - karalius mirė nuo pernelyg didelio išgerto vyno kiekio arba galbūt jis pakėlė prieš save ranką. Kiekvienas Delaino gyventojas žinojo, jog jaunojo karaliaus nuotaikos labai permainingos.

- Ne... tai yra... taip... bet ne... ne tai, apie ką jūs galvojate... ne tai, apie ką, mano manymu, jūs galvojate...

- Prieikite čionai, arčiau ugnies, - pratarė Peina. - Arlenai, nestypsokite kaip kvailys! Atneškite antklodę! Atneškite dvi

antklodes! Apmuturiuokite jomis berniuką, kol jis dar nenumirė nuo drebulio it bagerlago vabzdys!

- Taip, pone, - atsakė Arlenas. Jis niekad gyvenime nestypsojo kaip kvailys - jis pats tai žinojo, ir Peina taip pat žinojo. Tačiau jis pamatė, kokia pavojinga ši situacija, ir skubiai išėjo. Arlenas nutraukė dvi antklodes nuo savosios lovos - kitos dvi šioje garbingoje valstietiškoje lūšnoje dar likusios antklodės priklausė Peinai. Tarnas apklojo jomis Denį, kuris prisislinko taip arti ugnies, kaip tik buvo įmanoma. Jaunuolio plaukus apdengęs storas šerkšnas pamažu pradėjo tirpti bei varvėti jo skruostais tarytum ašaros. Denis įsisupo į antklodes.

- O dabar arbatos. Mažąjį puodelį man, o didįjį - berniukui.

- Bet, pone, mums beliko tik pusė dėžutės visai...

- Še tau, kad nori, kiek daug dar liko! Mažytį man, didįjį - berniukui. - Jis mažumėlę pasvarstė. - Išsivirkite ir sau puodelį, Arlenai, o paskui ateikite čionai ir klausykite.

- Milorde? - Nors ir labai gerai išauklėtas, Arlenas neįstengė nuslėpti apstulbusio žvilgsnio.

- Velniai griebtų! - užriaumojo Peina. - Nejaugi norite priversti mane patikėti, jog jūs, kaip ir aš, apkurtote? Judinkitės!

- Taip, pone, - atsakė Arlenas ir nušlepsėjo užplikyti paskutiniosios namie likusios arbatos.

83

Peina neužmiršo nieko, ką kada nors žinojo apie tardymo meną; tiksliau sakant, jis užmiršo velniškai mažai, kaip ir apie visus kitus dalykus. Ilgomis bemiegėmis naktimis jis gailėjosi, kad negali kai ko užmiršti.

Kol Arlenas ruošė arbatą, Peina stengėsi priversti išsigandusį - ne, šį mirtinai įbaugintą - jaunuolį atsipalaiduoti. Jis pasidomėjo Denio motulės sveikata, pasiteiravo, ar sutvarkyta paskutiniuoju metu sutrikusi pilies kanalizacija. Jis pageidavo išgirsti Denio nuomonę apie pavasario sodinukus. Žodžiu, aiškiai vengė bet kokių temų, kurios galėjo pasirodyti pavojingos... ir, palengva atšildamas, Denis pamažu nurimo.

Arlenui atnešus karštos, stiprios, garuojančios arbatos, Denis vienu mauku išgėrė pusę puodelio, pasiraukė ir išmaukė likusią. Kaip visuomet šaltakraujiškas Arlenas įpylė jam dar.

- Palengva, mano berniuk, - pasakė Peina, pagaliau baigęs rūkyti pypkę. - Palengva - tinkamas žodis, geriant karštą arbatą ir vadeliojant neramius arklius.

- Šalta. Maniau, mirtinai sušalsiu, kol ateisiu čionai.

- Jūs ėjote pėsčias? - negalėjo nuslėpti nuostabos Peina.

- Taip. Jaunesniesiems tarnams motulė pasakė, jog aš gripuoju ir guliu namie. Ši žinia juos nuramins keletui dienų, oras

šiuo metų laiku toks permainingas... ar bent turėtų nuraminti. Aš ėjau pėsčias. Visą kelią. Bijojau prašytis pavežamas. Nenorėjau, kad mane įsidėmėtų.

Nežinojau, jog jūs taip toli. Jei būčiau žinojęs, būčiau su kuo nors pavažiavęs. Išėjau trečią valandą. - Jis užsikirto, nurijo seiles, o paskui pratrūko: - Aš neketinu grįžti, niekados! Aš mačiau, kaip jis sugrįžęs žiūrėjo į mane! Įdėmiai, žvairomis, o akys tokios tamsios! Jis niekados į mane šitaip nežiūrėjo - jis apskritai nė nepažvelgdavo į mano pusę! Jis žino, jog aš kažką mačiau! Žino, kad aš kažką girdėjau! Nežino, ką būtent, bet žino, jog kažkas nutiko! Jis girdi visa tai mano galvoje, kaip aš kad girdžiu Didžiųjų Dievų šventyklos varpų skambėjimą! Jei aš liksiu ten, jis viską iš manęs iškvos! Aš žinau, jog jis taip ir padarys!

Peina žvelgė į jį pro surauktus antakius, stengdamasis perprasti šį keistą žodžių srautą.

Denio akyse blizgėjo ašaros.

- Aš kalbu apie F...

- Tyliau, Deni, - pertraukė jį Peina. Jo balsas skambėjo švelniai, tačiau akių išraiška buvo kitokia. - Suprantu, apie ką tu kalbi. Bet nereikia garsiai tarti jo vardo.

Denis atsakė jam bežadžiu dėkingu žvilgsniu.

- Geriau papasakok man apie tai, apie ką ir atvykai papasakoti, - pasiūlė Peina.

- Taip. Taip, gerai.

Denis dar kurį laiką tylėjo, stengdamasis susitvardyti ir sutelkti mintis. Peina abejingai laukė, iš paskutiniųjų maldydamas stiprėjantį jaudulį.

- Suprantate, - galiausiai pradėjo Denis, - prieš tris naktis Tomas pasikvietė mane, kad likčiau su juo, kaip kartais būna. Ir vidurnaktį ar maždaug apie vidurnaktį...

84

Denis išklojo viską, ką jūs jau žinote, ir, jo garbei, reikia pasakyti, jog jis nemėgino nuslėpti savo išgąsčio ar kaip nors pagražinti savo elgesio. Jam bepasakojant, lauke stūgavo vėjas, o kai ugnis židinyje vis labiau mažėjo, Peinos akys įsiliepsnojo vis stipriau ir stipriau. Jis manė, jog reikalai dar prastesni, nei jis galėjo įsivaizduoti. Piteris ne tik nunuodijo karalių. Tomas matė, kaip jis tai padarė.

Tad nieko keisto, kad jaunasis karalius taip dažnai būdavo niūrus ir nusiminęs. Galbūt gandai apie tai, jog Tomas jau pusiau pamišęs, nėra tokie melagingi, kaip manė Peina.

Bet kai Denis liovėsi pasakojęs, kad galėtų gurkštelėti arbatos (Arlenas suvarvino puodelin iš arbatinuko kartokas nuosė-

das), Peina atmetė šią mintį. Jei Tomas matė Piterį nunuodijant Rolandą, tuomet kodėl Denis dabar čia... ir taip nežmoniškai bijo Flego?

- Tu dar kažką girdėjai, - pasakė Peina.

- Taip, pone aukščiausiasis teisėjau, - pasakė Denis. - Tomas... jis dar kurį laiką kliedėjo. Mes ilgai tūnojome tamsoje šalia vienas kito.

Denis stengėsi kalbėti kaip įmanydamas suprantamiau, bet nesugebėjo surasti tinkamų žodžių, kuriais galėtų perteikti jį apėmusį siaubą, kai tamsioje slaptojoje praeigoje priešais jį stūgavo Tomas, o apačioje skalijo keli belikę gyvi mirusiojo karaliaus šunys. Jokiais žodžiais jis neįstengė apsakyti tos vietos kvapo - paslapčių, sudvisusių tamsoje it išlietas pienas, kvapo. Ne, nebuvo tokių žodžių, kurie atskleistų didėjančią jo baimę, kad Tomas sapno glėbyje išsikraustė iš proto.

Tomas vis šaukė ir šaukė karaliaus burtininko vardą; jis maldavo karaliaus atidžiau žvilgtelėti į savo taurę ir pamatyti vyne beskęstančią liepsnojančią pelę. "Ko tu taip spoksai į mane?" - klykė jis. O paskui: "Aš atnešiau jums vyno, karaliau, norėdamas parodyti, jog taipogi jus myliu". O galiausiai jis išrėkė žodžius, kuriuos jau žinojo ir pats Piteris, žodžius, kuriems buvo daugiau kaip keturi šimtai metų: "Tai buvo Flegas! Flegas! Tai buvo Flegas!"

Denis pačiupo savo puodelį, beveik priglaudė jį prie lūpų ir išmetė. Puodelis atsitrenkė į židinio atbrailą ir sudužo.

Visi trys pažvelgė į šukes.

- O paskui? - įtaigia, meilia intonacija paklausė Peina.

- Ilgą laiką nieko nenutiko, ilgą laiką, - užsikirsdamas pasakė Denis. - Mano akys įprato... įprato prie tamsos, ir aš šiek tiek jį mačiau. Jis miegojo... prie tų dviejų mažyčių angelių, įrėmęs krūtinėn smakrą ir užmerkęs akis.

- Kiek laiko jis toks išbuvo?

- Nežinau, milorde. Visi šunys nurimo. Ir tikriausiai aš... aš...

- Pats mažumėlę nusnaudei? Aš manau, jog tu šneki tiesą, Deni.

- Paskui, vėliau, pasirodė, jog jis nubudo. Šiaip ar taip, jo akys buvo atmerktos. Jis uždarė mažuosius skydelius ir vėl pasidarė visiškai tamsu. Aš išgirdau jį einant ir pariečiau kojas, kad jis neužkliūtų... jo naktiniai baltiniai... palietė mano veidą...

Denis susiraukė prisiminęs, jog jautėsi taip, tarytum skruostu čiūžtelėjo voratinklis.

- Aš ėjau paskui jį. Jis išėjo... aš tykinau tyliai. Jis uždarė duris, ir jos vėl virto paprasčiausia akmenine siena. Jis sugrįžo atgal į savo kambarį, ir aš nusekiau iš paskos.

- Ar tu ką nors ten sutikai? - paklausė Peina taip staigiai, jog Denis net pašoko. - Bent vieną žmogų?

- Ne. Ne, pone aukščiausiasis teisėjau. Visiškai nieko.

- Aha, - Peina lengviau atsikvėpė. - Labai gerai. Ar tąnakt dar kas nors nutiko?

- Ne, pone. Jis atsigulė į lovą ir užmigo kaip užmuštas. - Šiek tiek pasvyravęs, Denis pridūrė: - Aš nesumerkiau akių, ir apskritai nuo to laiko ne itin daug miegojau.

- O iš ryto jis...

- Nieko neprisiminė.

Peina atsikrenkštė. Jis sujungė pirštų galiukus ir žvelgė į blėstančią ugnį pro savąją pirštų "konstrukciją".

- O ar tu dar sykį ėjai į slaptąją praeigą?

Denis smalsiai paklausė:

- O jūs ar sugrįžtumėte tenai, milorde?

- Taip, - šaltai atsakė Peina. - Bet aš klausiu, ar tu ėjai?

- Ėjau.

- Na, žinoma. Ar tave kas nors matė?

- Ne. Koridoriuje sutikau tarnaitę. Atrodo, jog toje pusėje yra skalbykla. Aš jaučiau šarmo kvapą, panašų į tą, kurį naudoja mano mama. Tarnaitei praėjus, aš atskaičiavau keturis akmenis nuo nuskeltojo ir įėjau vidun.

- Pasižiūrėti, ką pamatė Tomas?

- Taip, pone.

- Ir pasižiūrėjai?

- Taip, pone.

- Kas gi ten buvo? - paklausė Peina, jau žinodamas atsakymą. - Ką tu pamatei, atitraukęs du skydelius?

- Pone, aš pamačiau karaliaus Rolando kambarį, - atsakė Denis. - Ir visas tas galvas ant sienų. Ir... pone... - Nors gęstantis židinys skleidė šilumą, Denis krūptelėjo. - Visos galvos... atrodė, jog jos žiūri į mane.

- Tačiau buvo viena galva, kurios tu nematei, - pasakė Peina.

- Ne, pone, aš jas mačiau vi... - Denis užsikirto, jo akys išsiplėtė. - Nineris! - Jis gaudė orą. - Stebėjimo angeles... - Vaikino akys pasidarė nenusakomai didelės.

Namelyje vėl įsivyravo tyla. Lauke dejavo ir stūgavo žiema. O už daugelio mylių nuo čia Piteris, teisėtasis Delaino karalius, pasilenkęs prie mažučių staklyčių, audė virvę - tokią plonytę, jog vos galėjai ją įžiūrėti.

Galiausiai Peina giliai atsiduso. Denis žvelgė į jį iš savosios vietos prie židinio maldaujančiu... viltingu... baimingu žvilgsniu. Peina lėtai pasilenkė ir palietė jo petį.

- Tu gerai padarei, Deni, Brendono sūnau, kad čionai atėjai. Ir gerai, kad savo dingimui sugalvojai priežastį - mano manymu, gan panašią į tiesą. Šiąnakt tu miegosi čia, mūsų palėpėje, po stogu. Bus šaltoka, bet, man rodos, jog miegosi geriau nei paskutiniosiomis dienomis. Teisingai?

Denis iš lėto linktelėjo. Iš dešiniosios jo akies išriedėjo ašara ir lėtai nusirito skruostu.

- O ar tavo mama nežino, dėl kokių priežasčių tau prireikė išeiti?

- Ne.

- Tuomet yra puiki galimybė, kad jos šis reikalas visiškai neužkliudys. Arlenas palydės tave į viršų. Šios antklodės tikriausiai yra jo, taigi tau teks jas grąžinti. Bet ten yra šieno, ir ten švaru.

- Man pakaks ir vienos antklodės, pone, - pasakė Arlenas.

- Patylėkite! Jaunas kraujas neatvėsta net naktį per miegus, Arlenai. O jūsų kraujas jau atvėso. O be to, jums gali prireikti antklodžių... jeigu per sapną jus aplankytų gnomai bei troliai.

Arlenas šyptelėjo.

- Iš ryto mes dar pasišnekėsime, Deni - tačiau dabar kurį laiką tu nepamatysi savo mamos; aš turiu tau pasakyti, nors įtariu, jog tu ir pats žinai, kad sugrįžimas pilin bus ne itin naudingas tavo sveikatai, apie ką byloja tavo išorė.

Denis pamėgino nusišypsoti, tačiau jo akyse atsispindėjo siaubas.

- Aš iš tiesų galvojau apie žymiai rimtesnį dalyką už gripą, ir tai gryniausia tiesa. Bet dabar ir jūsų sveikatai aš užtraukiau pavojų, ar ne?

Peina šaltai šyptelėjo.

- Aš senas, ir Arlenas jau senas. Senių sveikata niekad nebūna stipri. Kartais dėl to jie tampa atsargesni, negu reikia... bet kartais dėl to jie gali būti ryžtingesni. - "Ypač tuomet, jei juos slegia didžiulė kaltė, kurią reikia išpirkti". - Mes dar pasikalbėsime iš ryto. Tu nusipelnei poilsio. Ar pašviesite jam viršuje, Arlenai?

- Taip, pone.

- O paskui sugrįžkite pas mane.

- Taip, pone.

Arlenas išsivedė iš kambario išsekusį Denį, palikdamas Andersą Peiną susimąsčiusį prie blėstančios ugnies.

85

Arlenui sugrįžus, Peina negarsiai pratarė:

- Mums reikia apsvarstyti šiokius tokius planus, Arlenai, bet galbūt jūs įpilsite mums po lašelį vyno? Geriau palūkėti, kol berniukas užmigs.

- Pone, jis užmigo, nė nespėjęs pasidėti galvos ant šieno, kurį susirinko pagalvei.

- Labai gerai. Bet vis vien įpilkite po lašelį vyno.

- Daugiau kaip lašelio ir nesurasčiau, - pasakė Arlenas.

- Gerai. Tuomet rytoj mums neteks iškeliauti sutinusiomis galvomis.

- Pone?

- Arlenai, rytoj mes visi trys išvykstame į šiaurę. Aš apie tai žinau, ir jūs apie tai žinote. Denis sako, jog Delaine siautėja "gripas" - taip ir yra; jis mus sučiups, jei tik įstengs. Mes vykstame ieškoti sveikatos.

Arlenas lėtai linktelėjo.

- Būtų nusikaltimas palikti šį puikų vyną, kad jis atitektų mokesčių rinkėjui. Taigi mes jį išgersime... o paskui eisime miegoti.

- Kaip pasakysite, pone.

Peinos akys žybtelėjo.

- Bet prieš eidamas gulti, jūs užlipsite palėpėn ir pasiimsite antklodę, kurią palikote berniukui, nepaklausęs mano aiškių ir griežtų nurodymų.

Arlenas įsistebeilijo į Peiną. Peina neįtikėtinai tiksliai pamėgdžiojo jo žvilgsnį. Ir Arlenas pirmąsyk per visus tarnystės Peinos liokajumi metus leido sau nusikvatoti.

86

Peina atsigulė lovon, bet užmigti negalėjo. Tačiau ne vėjo garsai neleido jam miegoti, o ledinis juokas, aidintis jo galvoje.

Kai jau nebegalėjo pakęsti šio juoko, jis atsistojo, nuėjo atgal į svetainę ir atsisėdo priešais vėstančias židinio žarijas. Žili jo plaukai panėšėjo į baltus debesėlius viršum pliko pakaušio. Nepastebėdamas savo komiškos išorės (net jei ir būtų pastebėjęs, nebūtų kreipęs jokio dėmesio į savo išvaizdą), jis sėdėjo, apsigaubęs antklodėmis kaip seniausias pasaulio indėnas ir žvelgė į nebegyvą ugnį.

"Išdidumas - nuopuolio pirmtakas", - sakydavo jo motulė, kai jis dar tebuvo vaikas, ir Peinai šis priežodis tuomet buvo suprantamas. "Išdidumas - toks dalykas, kuris anksčiau ar vėliau privers juoktis tavo viduje tūnantį nepažįstamąjį", - dar sakydavo ji, bet šito Peina tada nesuprato... tačiau dabar jis suvokė. Šiąnakt nepažįstamasis juokėsi labai garsiai. Taip garsiai, jog jis negalėjo užmigti, nors laukė ilga ir sunki diena.

Peina laisvai sugebėjo įvertinti savosios padėties ironiškumą. Visą gyvenimą jis tarnavo įstatymui. "Pabėgimo iš kalėjimo" bei "ginkluoto maišto" sąvokos kėlė jam siaubą. Jos ir dabar jį baugino, tačiau reikėjo pripažinti kai kuriuos faktus. Pavyzdžiui, tokį, jog Delaine jau egzistavo maištui reikalingos jėgos. Peina žinojo, jog šiaurėn pabėgę kilmingieji vadina save tremtiniais, tačiau jie žinojo ir dar vieną dalyką, jog jie gan greitai gali pasivadinti maištininkais. Ir jeigu jau jis privalo užkirsti kelią šiam

perversmui, jis gali pasinaudoti maištininkų jėgomis, kad padėtų kaliniui pabėgti iš kalėjimo. Kaip tik iš šio pokšto ir juokėsi jo viduje tūnantis nepažįstamasis, kvatojosi taip garsiai, jog apie miegą nė kalbos negalėjo būti.

Veiksmai, apie kuriuos jis dabar galvojo, prieštaravo viskam, kas sudarė jo gyvenimo esmę, tačiau, šiaip ar taip, jis eis pirmyn, netgi jei šis ėjimas taps jo mirties priežastimi (o šitaip laisvai galėjo nutikti). Piterį įkalino neteisingai apkaltinę. Tikrasis Delaino karalius sėdėjo ne soste, o šaltame dviejų kambarėlių kalėjime Adatos bokšto viršūnėje. Ir jeigu tiesos atstatymui teks panaudoti neteisėtas jėgas, tebūnie. Bet...

- Servetėles... - suniurnėjo Peina. Jis visą laiką mintimis sugrįždavo prie jų. - Servetėlių mįslė turi būti įminta anksčiau, nei mes griebsimės ginklų ir jėgos, siekdami išlaisvinti bei pasodinti sostan teisėtą karalių. Būtinai reikės jo paklausti. Denio... ir galbūt Stadų berniuko... taip...

- Pone? - paklausė už nugaros atsiradęs Arlenas. - Jums negera?

Arlenas girdėjo, kaip atsikėlė jo ponas; liokajai beveik visuomet miega jautriai.

- Taip, man negera, - niūriai sutiko Peina. - Tačiau mano gydytojas, Arlenai, nieko neįstengtų pagelbėti.

- Prašau atleisti, pone.

Peina atsigrįžo į Arleną ir įsmeigė į jį savo vaiskias įdubusias akis.

- Prieš mums tampant žmonėmis, atsidūrusiais už įstatymo ribų, aš norėčiau sužinoti, kodėl jis prašė savo motinos lėlių namelio... ir servetėlių drauge su maistu.

87

- Eiti atgal į pilį? - kitą rytą kimiu balsu, beveik pašnibždomis, paklausė Denis. - Grįžti ten, kur yra jis?

- Jei jautiesi negalįs, aš primygtinai neliepsiu, - atsakė Peina. - Bet aš manau, jog tu pakankamai gerai pažįsti pilį ir gali nesipainioti jo kelyje. Tai yra, jei žinai, kaip įsigauti pilin nepastebėtam. Jei pastebės - bus blogai. Tu atrodai pernelyg sveikas, nepanašu, jog būtum gulėjęs lovoje ir sirgęs.

Diena buvo šalta ir giedra. Nuožulnias vidinės baronijos kalveles dengiantis sniegas akinančiai žvilgėjo, net akys tuoj pat imdavo ašaroti. “Iki vidurdienio šis sniegas mane galutinai apakins, taip man ir reikia”, - piktai pagalvojo Peina. Jo viduje tupinčiam nepažįstamajam tokia perspektyva atrodė gana linksma.

Tolumoje ties horizontu boluojančius Delaino rūmus gaubė žydra migla, ir pilis atrodė nereali. Ji panėšėjo į pasakų knygelės paveiksliuką. Tačiau Denis neatrodė panašus į nuotykių

beieškantį jauną herojų. Jo akyse atsispindėjo baimė, o savo veido išraiška jis buvo panašus į žmogų, pabėgusį iš liūtų urvo, bet užmiršusį ten papietauti ir privalantį grįžti, nors jau seniai neteko apetito.

- Ten galima surasti galimybę įsigauti nepastebėtam, - pasakė Denis. - Bet jeigu jis mane pajus, tuomet bus nebesvarbu, kaip aš ten patekau ir kur slapsčiausi. Jeigu jis mane pajus, jis mane sunaikins.

Peina linktelėjo. Jis nenorėjo sustiprinti jaunuolio baimės, bet šiuo atveju jam neliko nieko kito, išskyrus teisybę.

- Tu šneki tiesą.

- Ir jūs vis tiek prašote, kad aš eičiau?

- Jei tik tu gali, aš vis tiek prašau.

Valgant kuklius pusryčius, Peina papasakojo Deniui, ką norįs sužinoti, ir pasiūlė keletą būdų, kaip Denis galėtų surinkti visus duomenis. Denis palingavo galvą, ne todėl, kad pritartų, bet iš nustebimo.

- Servetėlės, - pasakė jis.

Peina linktelėjo:

- Servetėlės.

Denis vėl nukreipė žvilgsnį į pasakų pilį, kuri, rodos, miegojo ties horizontu.

- Mirdamas mano tėtis pasakė, jog jeigu man atsirastų galimybė pasitarnauti savo pirmajam ponui, aš privalau jam padėti. Aš maniau, jog pasitarnausiu jam, ateidamas čia. Bet jeigu aš privalau grįžti...

Arlenas, kuris visą šį laiką darbavosi rakindamas namą, prisiartino prie jų.

- Prašau duoti savąjį raktą nuo namų, Arlenai, - pasakė Peina.

Arlenas padavė raktą, o Peina atidavė jį Deniui.

- Mes su Arlenu trauksime šiaurėn ir prisijungsime... - Peina sumišęs kostelėjo, - prie tremtinių, - baigė jis. - Aš duodu tau Arleno šių namų raktą. Kai pasieksime stovyklą, savąjį aš atiduosiu tavo pažįstamam vaikinui, jei jį ten rasiu. Manau, jis turėtų būti ten.

- Kas jis? - paklausė Denis.

- Benas Stadas.

Niūrus Denio veidas nušvito.

- Benas? Benas su jais?

- Manau, jog jis gali ten būti, - atsakė Peina. Šnekant atvirai, jis kuo puikiausiai žinojo, jog visa Stadų šeima yra drauge su tremtiniais. Jis stipriai prispaudė prie žemės ausį, ir dar nebuvo tiek apkurtęs, kad neišgirstų daugumos karalystės permainų.

- Ar jūs atsiųsite jį čionai?

- Jeigu jis vyko, tuomet taip, aš ketinu taip ir padaryti, - atsakė Peina.

- O kam? Pone, aš ne itin suprantu.

- Aš taip pat, - piktai atšovė Peina. Jis jautėsi ne tik piktas, jis jautėsi įtūžęs. - Aš visą gyvenimą dariau tam tikrus dalykus, nes jie atrodė man logiški, ir nedariau kitų, nes jie neatrodė man logiški. Aš mačiau, kas nutinka, kai žmonės vadovaujasi intuicija arba elgiasi nelogiškai. Kartais rezultatai būna komiški ir kvaili, bet dažniausiai - tiesiog siaubingi. Tačiau dabar aš darau tą patį tarsi kvaištelėjęs būrėjas iš kavos tirščių.

- Aš jūsų nesuprantu, milorde.

- Aš taip pat nesuprantu, Deni. Aš taip pat nesuprantu. Ar žinai, kuri šiandien diena?

Denis sumirkčiojo taip staigiai pasikeitus pokalbio temai, tačiau atsakė ganėtinai greitai.

- Taigi... antradienis.

- Antradienis. Gerai. Dabar užduosiu tau klausimą, kurį mano prakeiktoji intuicija laiko labai svarbiu. Jeigu nežinai atsakymo - net jei nesi dėl to tikras - tuomet, dėl Dievo, taip ir pasakyk! Ar tu pasirengęs išgirsti klausimą?

- Taip, pone, - atsakė Denis, nors ir nesijautė įsitikinęs. Nuo skvarbaus žydrų Peinos akių žvilgsnio, įsmeigto iš po tankių baltų antakių, vaikinas jautėsi tarytum ne savam kailyje. Tikriausiai klausimas bus nenusakomai sunkus.

Peina ištarė klausimą, ir Denis atsipalaidavo. Šis klausimas, jo požiūriu, nebuvo itin reikšmingas - kiek jis suprato, kažkokia nesąmonė apie servetėles - šiaip ar taip, atsakymą jis žinojo ir pasakė jį.

- Tu įsitikinęs? - neatlyžo Peina.

- Taip, pone.

- Tuomet aš noriu, kad tu štai ką padarytum.

Peina dar kurį laiką kažką šnekėjo Deniui, kol jie trise stovėjo nešildančios saulės spinduliuose priešais "atsiskyrėlio prieglaudą", kurion senasis teisėjas jau niekad nebesugrįš. Denis sąžiningai klausėsi, ir kai Peina paprašė pakartoti nurodymus, jis įstengė gana tiksliai viską persakyti.

- Gerai, - pasakė Peina. - Labai gerai.

- Džiaugiuosi galėjęs jus pradžiuginti, sere.

- Visas šis reikalas nė truputėlio manęs nedžiugina, Deni. Visiškai. Jeigu Benas Stadas yra tarp tremtinių, aš iš sąlyginai saugios užuovėjos ketinu jį pasiųsti tiesiog pavojams į nasrus, nes jis gali būti kuo nors naudingas karaliui Piteriui. Aš siunčiu tave pilin, nes mano širdis man šnibžda, kad jo prašytosios servetėlės slepia kažkokią paslaptį... ir lėlių namelis taip pat... Kartais man atrodo, kad aš jau, ko gero, žinau, kam jie reikalingi,

bet paskui atsakymas vėl išslysta man iš rankų. Jis ne šiaip sau prašė tų daiktų, Deni. Galiu galvą guldyti. Bet aš nežinau. - Peina apmaudžiai taukštelėjo kumščiu sau į koją. - Aš stumiu į pavojų du puikius jaunus žmones, ir mano širdis man sako, jog elgiuosi teisingai, bet... aš... nežinau... KODĖL!

O žmogaus sieloje, kuris sykį savo širdyje apkaltino berniuką, nes šis pravirko, vis juokėsi, juokėsi ir juokėsi kažkoks nepažįstamasis.

88

Abu senukai pasitraukė nuo Denio. Jie spustelėjo vieni kitiems rankas; paskui Denis pabučiavo teisėjo žiedą, ant kurio buvo didelis Delaino herbas. Peina paliko aukščiausiojo teisėjo kėdę, tačiau neįstengė išsiskirti su žiedu, buvusiu jam visų įstatymo dorybių įsikūnijimu. Jis žinojo, jog kartais padarydavo klaidų, tačiau neleido joms sudaužyti savo širdies. Jis ne blogiau už mus žinojo, kad gerais norais kelias į pragarą grįstas, tačiau jis žinojo ir kitą dalyką, jog kartais žmogiškajam padarui nebelieka nieko daugiau, vien tik geri norai. Galbūt angelams prakeikimas negresia, tačiau žmogiškosios būtybės ne tokios laimingos, ir joms iki pragaro visuomet netoli.

Peina nenorėjo, kad Denis bučiuotų žiedą, bet šis užsispyrė. Paskui Arlenas paspaudė Deniui ranką ir palinkėjo jam dieviško vikrumo. Denis šypsodamasis (tačiau Peina matė jo akyse tebeslypintį siaubą) palinkėjo jiems to paties. Tada jaunasis liokajus pasuko į rytus, link pilies, o abu senukai patraukė į vakarus, Čarlzo Ričelo sodybos pusėn. Ričelas, besiverčiantis Andujos šunų auginimu, neniurnėdamas mokėjo negailestingus karališkuosius mokesčius ir todėl buvo laikomas doru piliečiu... tačiau Peina žinojo, kad Ričelas prijaučia tremtiniams, susibūrusiems tolimuosiuose miškuose, ir padeda naujokams ten nuvykti. Peina niekados nė nepagalvojo apie tai, kad jam gali prireikti Ričelo paslaugų, bet štai toks metas atėjo.

Vyriausioji fermerio duktė Naomė vežė Peiną ir Arleną į šiaurę dvylika pačių stipriausių šunų pakinkytomis rogėmis. Trečiadienio vakare jie pasiekė pamiškę.

- Kiek dar liko iki tremtinių stovyklos? - tą vakarą Peina paklausė Naomės.

Naomė švystelėjo ugnin plonytį dvokiantį surūkytą cigarą.

- Dar dvi dienos, jei dangus išliks giedras. Keturios - jei ims snigti. O galbūt niekados, jei kils pūga.

Peina atsigulė miegoti. Jis užsnūdo beveik akimirksniu. Nežinia, ar logiška, ar nelogiška, bet miegojo jis geriau nei kada nors per daugelį metų.

Kitą dieną oras išliko saulėtas, nepasikeitė nė penktadienį. Tos dienos pavakare - ketvirtąją dieną nuo tada, kai Arlenas ir Peina išsiskyrė su Deniu - jie pasiekė nedidelę palapinių bei greitosiomis suręstų medinių lūšnelių grupelę, kurios dar neseniai nesėkmingai ieškojo Flegas.

- Ei! Kas eina? Slaptažodis! - pasigirdo kažkieno balsas. Jis nuskambėjo garsiai, tvirtai, žvaliai ir narsiai. Peina jį pažino.

- Čia Naomė Ričel, - atsiliepė mergina, - o slaptažodis prieš dvi savaites buvo "išbandymas". Jei dabar jis jau pasikeitęs, Benai Stadai, tuomet paleisk į mane strėlę, o aš sugrįšiu kaip vaiduoklis ir persekiosiu tave!

Ir už uolos pasirodė besijuokiantis Benas.

- Nenorėčiau susitikti tavęs, tapusios vaiduokliu, Naome - tu ir gyva būdama keli siaubą.

Ji, nekreipdama dėmesio į vaikino žodžius, atsigrįžo į Peiną.

- Atvažiavome, - pasakė ji.

- Taip, - atsakė Peina. - Matau.

"Ir, manau, labai gerai, kad atvažiavome... nes man kažkas kužda, kad laiko liko nedaug... visai nedaug".

89

Piteris jautė tą patį.

Sekmadienį, praslinkus dviem dienoms po to, kai Peina ir Arlenas pasiekė tremtinių stovyklą, Piterio virvei, pagal jo apskaičiavimus, iki žemės vis dar stigo trisdešimt pėdų. Vadinasi, kai jis, laikydamasis ištiestomis rankomis, pakibs ant virvės galo, jam teks kristi iš ne mažesnio kaip dvidešimt vienos pėdos aukščio. Jis žinojo, jog būtų kur kas išmintingiau tęsti savo darbą dar keturis, mažų mažiausiai du mėnesius. Jeigu jis nukris, susitrenks, susilaužys kojas, ir miesto sargybiniai, apeidami aikštę, suras jį dejuojantį ant akmenų, tuomet pasirodys, jog jis beprasmiškai sugaišo bemaž penkerius metus vien todėl, kad jam pritrūko kantrybės padirbėti dar ketvertą mėnesių.

Šitokią logiką Peina įvertintų kuo palankiausiai, tačiau Piteris kur kas stipriau jautė būtinybę pasiskubinti. Kažkada Peina būtų paniekinančiai žvelgęs į idėją, kad galima labiau pasikliauti jausmais, o ne logika... tačiau dabar jis, ko gero, nesijaustų toks tikras.

Piteris sapnavo vieną sapną; jis kartojosi ir kartojosi beveik ištisą savaitę, tolydžio tapdamas vis ryškesnis. Sapne jis regėjo Flegą, palinkusį prie kažkokio šviesaus, spinduliuojančio daikto, nušviečiančio burtininko veidą negera gelsvai žalsva spalva. Sapne visuomet ateidavo momentas, kai Flego akys iš pradžių išsiplėsdavo, tarytum iš nustebimo, o paskui susiaurėdavo, virsdamos žiauriais plyšeliais. Antakiai nusileisdavo, kakta patam-

sėdavo, lūpas perkreipdavo karti it jaunas mėnulis grimasa. Šitokiame veide Piteris galėjo perskaityti tik viena: mirtis. Flegas pasvirdavo į priekį, palinkdavo prie ryškiai švytinčio daikto, kuris plazdendavo lyg žvakė, paliestas mago kvėpavimo, ir ištardavo vienui vieną žodį. Tik vieną žodį, bet jo pakako. Tasai žodis, ištartas Flego lūpų, buvo Piterio vardas, kurį lydėjo piktos nuostabos gaida.

Išvakarių naktį, šeštadienį, mėnulį apjuosė neįprastas žiedas - pasakiška aureolė. Jaunesnieji prižiūrėtojai manė, jog netrukus pradės snigti. Piteris vakare žvilgtelėjo į dangų ir suprato, jog jie teisūs. Dar tėvas išmokė Piterį nuspėti orą. Taigi, stovėdamas prie lango, jis pajuto liūdesio antplūdį... ir beįsiliepsnojančią šalto, ramaus įtūžio kibirkštėlę...

"Aš pamėginsiu, slepiamas tamsos bei pūgos, - galvojo jis. - Ten bus nors šiek tiek sniego, kuris suminkštins mano kritimą". Ši mintis kėlė jam šypseną - trys pėdos lengvo, dar nesusigulėjusio sniego, skiriančio jį nuo akmenų, šiaip ar taip, teiks maža naudos. O pavojingai plona virvė arba išlaikys... arba nutrūks. Tarkim, ji išlaikys, tuomet jisai šoks. O jo kojos arba atlaikys smūgį... arba ne.

"O jeigu jos atlaikys, kur tu jomis eisi? - šnibždėjo negarsus balselis. - Visi, kas galėtų tau pagelbėti ar tave apginti... pavyzdžiui, Benas Stadas... jau seniai išguiti iš pilies... iš pačios karalystės, tu gi žinai".

Tuomet teks pasikliauti sėkme. Karališkąja sėkme. Apie ją dažnai šnekėdavo tėvas. "Būna laimingų karalių ir būna nelaimėlių. Bet tu pats būsi karaliumi ir turėsi savąją laimę. Manau, jog būsi labai laimingas".

Jis jau penkerius metus buvo Delaino karalius - bent jau širdies gilumoje, - ir pagalvojo, jog jo laimė labai panaši į tą, kuri pažįstama nesėkmėmis pagarsėjusiai Stadų šeimai. Tačiau ši naktis viską išspręs.

Jo virvė, jo kojos, jo baimė. Arba visi šie dalykai išlaikys, arba nutrūks, arba sulūš, ir labai galimas dalykas, jog visi vienu metu. Nesvarbu. Būdamas tokioje apgailėtinoje padėtyje, jis privalo tikėti savo sėkme.

- Šiąnakt, - sušnibždėjo jis, nusigręždamas nuo lango, tačiau per vakarienę kai kas nutiko... ir pakeitė jo ketinimus.

90

Peina ir Arlenas sugaišo ištisą dieną (antradienį), kol nuėjo dešimtį mylių iki Ričelo fermos, ir pasiekė ją jau visai netekę jėgų. Delaino pilis dunksojo dvigubai toliau, tačiau Denis turbūt būtų galėjęs pasibelsti į vakarinius vartus - jeigu tik jis būtų galutinai pamišęs ir sumanytų taip pasielgti - jau apie antrą valan-

dą dienos. Štai kuo neabejotinai skiriasi jauni žmonės ir senukai. Bet dalykai, kuriuos jis galėjo padaryti, niekam nerūpėjo, nes Peina davė jam labai aiškius nurodymus (žmogui, neturinčiam nė menkiausio supratimo apie tai, ką jis daro, nurodymai buvo ypač reikšmingi), ir Denis ketino nepriekaištingai juos vykdyti. O tokiu atveju įsigavimas pilin užims šiek tiek daugiau laiko.

Nuėjęs mažiau kaip pusę kelio, jis ėmė dairytis vietelės, kur galėtų pratūnoti kitas porą dienų. Kol kas ant kelio jis nieko nesutiko, tačiau buvo jau po vidurdienio, ir netrukus iš pilies turgaus ims grįžinėti žmonės. Denis nenorėjo, kad jį kas nors pamatytų ir įsidėmėtų. Nereikėtų užmiršti, jog jis laikomas sergančiu ir gulinčiu lovoje, namuose. Jam neprireikė daug laiko, kol surado gana tinkamą vietą. Jis apsistojo apleistoje fermoje, kažkada klestėjusioje, o dabar virtusioje griuvėsiais. Tomo Mokesčių Nešėjo dėka pakeliui į pilį galėjai surasti nemaža tokių vietų.

Denis pasiliko ten iki šeštadienio vakaro, tai yra iš viso keturias dienas. Tuo metu Benas Stadas ir Naomė, gindami savo šunis tiek, kiek tik šie įkabina, keliavo iš tolimųjų miškų link Peinos namelio. Jeigu Denis apie juos būtų žinojęs, jam būtų šiek tiek palengvėję - tačiau jis, aišku, nieko nežinojo ir jautėsi vienišas.

Name jokio maisto nebuvo, tačiau rūsyje jis aptiko keletą bulvių ir ropių krūvelių. Jis valgė bulves, peiliuku išpjaustinėdamas apipuvusias vietas. Ropių Denis negalėjo pakęsti ir anksčiau; nekentė jų nė dabar, ir visados jų nepakęs. Galiausiai jis išpjaustė tris ketvirtadalius kiekvienos bulvės, ir liko tik saujelė baltų rutuliukų, balandžio kiaušinio didumo. Jis suvalgė keletą bulviukių, dirstelėjo į daržovių aruode gulinčias ropes ir atsiduso. Nesvarbu, ar jis jas mėgsta (jis nemėgo) ar nekenčia (jis nekentė), bet Denis pagalvojo, kad maždaug penktadienį alkis privers jas suvalgyti.

“Jeigu aš pakankamai stipriai išalksiu, - viltingai pagalvojo Denis, - galbūt ropės pasirodys skanios. Galbūt kirsiu jas, kad net ausys linguos, ir dar užsimanysiu!”

Galų gale jam teko suvalgyti nemažai ropių, nors ir pavyko ištverti iki šeštadienio vidurdienio. Tuo metu jos iš tiesų pradėjo atrodyti neblogos, tačiau netgi žvėriškas alkis nepavertė jų skaniomis.

Denis įtarė, kad tolesnės dienos bus gana sunkios, tad vis vien valgė nelemtas ropes.

91

Dar Denis rūsyje surado porą senų sniegbačių. Raiščiai buvo pernelyg ilgi, tačiau jis turėjo daugybę laiko ir galėjo juos

sutrumpinti. Kilpelės buvo jau apipuvusios, ir čia jis nieko negalėjo padaryti, tačiau nusprendė, jog dar vieną sykį batai atitarnaus. Sniegbačių jam reikės neilgam.

Vengdamas netikėtumų, jis miegojo rūsyje, tačiau ilgų keturių dienų šviesiąsias valandas dažniausiai praleisdavo tuščių fermerių namų svetainėje ir stebėdavo judėjimą keliu. Ne itin judrus eismas prasidėdavo maždaug trečią valandą dienos ir beveik visiškai baigdavosi apie penkias, kai žemę apgaubdavo ankstyvos žiemos sutemos. Svetainė buvo liūdna ir tuščia vieta. Kažkada šiame kampelyje džiaugsmingai virė gyvenimas, čia susirinkusi šeima aptardavo praėjusiąją dieną. Dabar čia šeimininkavo tik pelės ir dar, aišku, Denis.

Deniui pareiškus, jog jis moka skaityti ir rašyti "kaip patarnaujantis vaikinas, reikia pasakyti, gana neprastai", ir pademonstravus sugebėjimą rašyti didžiąsias raides (visa tai įvyko antradienį, pusryčių metu - kai Denis paskutinįsyk iš tikrųjų valgė po pirmadienio pietų; ir dabar jis prisiminė šiuos pusryčius su visiškai suprantamu ilgesiu), Peina įteikė jam keletą popieriaus lapų ir pieštuką. Ir daugelį apleistame name praleistų valandų Denis nuoširdžiai triūsė, rašydamas raštelį. Jis rašė, ištrindavo, perrašinėdavo, skaitydamas baisingai raukėsi, pasikasydavo galvą, peiliu smailino pieštuką ir vėl rašė. Jis drovėjosi savosios rašybos ir bijojo užmiršti ką nors svarbaus iš viso to, apie ką kalbėjo Peina. Buvo keletas momentų, kai nelaimingos iškankintos jo smegenys nebeveikė, ir jis apgailestavo, kad Peina neužtruko valandėlės ilgiau ir neparašė pats prakeiktojo laiškelio arba nepadiktavo jo Arlenui. Nors apskritai jis džiaugėsi turįs darbo. Jisai visą gyvenimą įtemptai dirbo, ir dykinėdamas jausdavosi nejaukiai. Jis mieliau būtų pasidarbavęs tvirtais jaunais raumenimis negu ne tokiomis tvirtomis jaunomis smegenimis, tačiau darbas yra darbas, ir jis džiaugėsi jį turįs.

Šeštadienio vidurdienį jis jau turėjo laišką, kuriuo buvo visiškai patenkintas (jis plušėjo taip smarkiai, jog beliko tik du paskutinieji popieriaus lapai). Denis žvelgė į laišką ir gėrėjosi juo. Laiškas užėmė abi lapo puses ir buvo gerokai ilgesnis už visus kada nors jo rašytus raštelius. Jis susuko laišką, ir šis pasidarė ne didesnis už piliulę. Denis žvilgtelėjo pro svetainės langą nekantraudamas, kada sutems ir jis galės eiti. Piteris iš savosios varganos svetainės bokšto viršūnėje matė susikaupusius debesis, o Denis matė juos iš apleistojo namo svetainės; juos abu tėvai - karalius bei to karaliaus liokajus - išmokė skaityti dangaus ženklus. Taigi Denis taip pat pagalvojo, jog kitą dieną ims snigti.

Apie ketvirtą valandą, kai nuo namo pamato nušliaužė ilgas melsvas šešėlis, Denis jau nejautė ypatingo noro leistis kelionėn. Priešakyje laukė pavojai... mirtini pavojai. Eiti jam reikėjo

ten, kur Flegas tikriausiai būtent dabar užsiiminėjo savo pragariškąja magija, galbūt būtent dabar raganius domisi vienu sergančiu liokajumi. Tačiau šiuo metu jo jausmai nebuvo itin svarbūs, jis žinojo: atėjo metas įvykdyti savo pareigą, ir Denis taip pat, kaip ir visi jo giminaičiai liokajai per ilgus amžius, padarys viską, ką pajėgdamas.

Užslinkus sutemai, jis išėjo iš trobesio, apsiavė sniegbačius ir nužingsniavo pagrindinio pilies bokšto link. Sunerimusioje jo sąmonėje šmėstelėjo mintis apie vilkus, tačiau jam beliko tik tikėtis, kad jie nepasirodys, o jei pasirodys, kad jo nelies. Jis neturėjo nė menkiausio supratimo apie tai, kad Piteris pasiryžo rizikingam žingsniui ir sumanė jau kitą naktį bėgti, tačiau taip, kaip ir Peina - bei patsai Piteris, - jis jautė būtinybę paskubėti; jam atrodė, kad jo širdyje taip pat gūdu, kaip ir danguje!

Klampodamas dykais apsnigtais laukais, Denis be paliovos galvojo apie tai, kaip niekieno nepastebėtam ir neišgirstam įsigauti pilin. Jis manė žinąs, ką reikia daryti... jei tik Flegas jo nesuuos.

Dar jam nespėjus nė mintyse ištarti burtininko vardo, iš kažkur, iš bežadės baltos dykumos, ataidėjo vilko staugimas. Tamsiame kambaryje pilies požemyje, asmeniniame burtininko kabinete, Flegas staiga atsitiesė krėsle, kur snūduriavo, nuleidęs sau ant pilvo burtų knygą.

- Kas ištarė Flego vardą? - sušnypštė burtininkas, o dvigalvė papūga šaižiai riktelėjo.

Denis, sustojęs ilgo, tuščio, balto lauko viduryje, išgirdo šį sausą šiurkštų balsą savo galvoje. Jis stovėjo, įtraukęs oro ir sulaikęs kvėpavimą. Kai pagaliau iškvėpė, oras išvirto jam iš burnos šaltais kamuoliais. Jis visai sužvarbo, tačiau ant kaktos sužvilgo prakaito lašai.

Denis išgirdo iš po kojų trūkčiojančius garsus - Pok! Pok! Pok! - nutrūko keletas apipuvusių kilpelių.

Tyloje sustaugė vilkas. Šis garsas buvo alkanas ir negyvas.

- Nieko, - burbtelėjo Flegas tamsiame savo būste. Jis labai sirgo - per visą savo ilgą gyvenimą jis prisiminė ne daugiau kaip tris ar keturis kartus, kai buvo susirgęs, - tačiau jis gerokai sušalo šiaurėje, kai miegojo ant suledėjusios žemės, ir, nors liga jau atslūgo, vis dar jautėsi prastokai.

- Nieko. Pasivaideno, ir tiek.

Jis pasiėmė nuo kelių knygą, užvertė ją ir padėjo ant šoninio stalelio - stalelio viršus buvo dailiai aptrauktas žmogaus oda - ir vėl atsilošė savajame krėsle. Netrukus burtininkas vėl užmigo.

Snieguotuose laukuose vakarų pusėje lėtai atitoko Denis. Lipnus prakaito lašas įriedėjo akin, ir jis automatiškai jį nusibraukė. Jis tik pagalvojo apie Flegą... ir Flegas jį kažkokiu būdu išgirdo. Tačiau dabar tamsus burtininko minčių šešėlis jau

praslinko pro jį, kaip kad vanago šešėlis praslenka pro triušelį, prisiplojusį prie žemės. Denis virpėdamas giliai atsiduso. Kojos pasidarė it vatinės. Jis pasistengs - o, jis stengsis iš visų jėgų! - daugiau apie Flegą nebegalvoti. Tačiau, užėjus nakčiai ir patekėjus vaiduokliškos pasakų aureolės apgaubtam mėnuliui, paaiškėjo, kad pasakyti - lengviau negu padaryti.

92

Aštuntą valandą Denis perėjo laukus ir įžengė į karaliaus valdas. Jis pakankamai gerai jas pažinojo. Jis padėdavo tėtušiui, kai šis lydėdavo senąjį karalių medžioklės metu, o Rolandas, netgi sulaukęs garbaus amžiaus, dažnai čia lankydavosi. Tomas atvykdavo rečiau, bet retų jaunojo karaliaus išvykų metu liokajus privalėjo jį lydėti. Netrukus Denis pasiekė pažįstamą taką ir dar prieš vidurnaktį pasiekė šio žaislinio miško pakraštį.

Jisai stovėjo už medžio, apžiūrinėdamas pilies sieną, iki kurios driekėsi pusmylis atviro apsnigto lauko. Mėnulis švietė kaip ir anksčiau, o Denis kuo puikiausiai prisiminė ant apsauginių pilies sienų vaikštinėjančius sargybinius. Jam teks luktelėti, kol Princas Ailonas savo sidabriniu vežimu nudardės už horizonto, ir tik paskui mauti per šį atvirą lauką. Netgi tuomet jis atrodys siaubingai atviras. Jis iš pat pradžių žinojo, kad šioji operacijos dalis bus pati sudėtingiausia. Kada, skaisčiai šviečiant saulei, atsisveikindamas spaudė Peinos ir Arleno rankas, rizika atrodė visai pakenčiama. Dabar gi visa tai atrodė absoliuti beprotybė.

“Sugrįžk”, - maldavo bailus vidinis balsas, tačiau Denis žinojo negalįs taip pasielgti. Tėvas jį įpareigojo, ir jei dievai panorės, kad vykdydamas šį įsipareigojimą jis žūtų, jis numirs.

Silpnai, bet visgi aiškiai, tarsi balsas per sapną, nuo centrinio pilies bokšto atsklido šauklio riksmas: “Dvylika valandų, aplink ramu...”

“Nei ramu, nei ką, - liūdnai pagalvojo Denis. - Niekur neramu”. Jis standžiau apsisiautė ploną savo apsiaustą ir ėmė kantriai laukti, kol nusileis mėnulis.

Pagaliau jis išnyko, ir Denis suvokė privaląs eiti. Laiko beliko nedaug. Jis pastoviniavo, sukalbėjo dievams trumpą maldelę ir kiek įmanydamas sparčiau nužingsniavo atviru lauku. Jis bet kuriuo momentu laukė nuo pilies sienų pasigirstančio riktelėjimo: “Kas eina?” Riktelėjimo nepasigirdo. Nakties danguje kaupėsi debesys. Palei visą sieną apačioje juodavo tamsus jos šešėlis. Denis greičiau nei per dešimtį minučių pasiekė griovį. Jis pritūpė ant žemo jo krašto ir, girgždindamas sniegą, nusiavė sniegbačius. Paskui čiūžtelėjo į užšalusį apsnigtą griovį.

Beprotiškai besidaužanti Denio širdis aprimo. Dabar jį slėpė masyvios pilies sienos šešėlis, ir pamatyti jį galėjo tik tuo-

met, jei sargybiniui šautų galvon persisverti per sieną ir žvilgtelėti tiesiog žemyn, bet veikiausiai nė tuomet jo nepastebėtų.

Denis elgėsi ganėtinai atsargiai - jis nepuolė bėgti prie kito griovio krašto, nes ledas palei sieną galėjo būti plonas ir trapus. Jis žinojo, kodėl taip yra, slapto įsiskverbimo pilin viltį jis siejo su priežastimi, dėl kurios suplonėjo ledas, dėl kurios šioje vietoje sklido nemalonus kvapas, dėl kurios didžiuliai akmenys, dunksantys prie pilies sienų, trenkė drėgme bei pelėsiais. Jis, ieškodamas tekančio vandens garso, atsargiai paėjėjo kairėn.

Galiausiai vaikinas išgirdo šį garsą ir pakėlė akis. Ten, akių aukštyje, sienoje juodavo apvalios angos kontūrai. Priešais jį styrojo kanalizacijos vamzdis paplavoms pašalinti, pro kurį nesibaigiančia srove tekėjo skystis.

- Dabar tenai, - burbtelėjo Denis. Jis žengtelėjo penketą žingsnių atgal, įsibėgėjo ir liuoktelėjo pajutęs, kaip nuolatinio šilto paplavų srauto tirpdomas plonytis ledas trakštelėjo jam po kojų. Paskui jis įsikibo į apsamanojusį vamzdžio galą. Vamzdis buvo slidus, ir jam reikėjo laikytis stipriai, kad nenukristų. Jis įsitempė, ramstėsi kojomis ir galiausiai įvirto vidun. Šiek tiek luktelėjęs, kol atgaus kvapą, jis nušliaužė be paliovos siaurėjančiu vamzdžiu. Šiuos vamzdžius jis su bičiuliais aptiko dar vaikystėje, tačiau tėvai greitai išgujo jų norą tenai landžioti; dalinai todėl, kad jie galėjo pasiklysti, tačiau daugiausiai dėl kanalizacijoje gyvenančių žiurkių. Ir visgi Denis manė žinąs, kur išlįs.

Už valandos tuščiame rytinės pilies atšakos koridoriuje sudrebėjo kanalizacijos grotelės, sustingo ir vėl sudrebėjo. Paskui jos nuslinko į šalį, ir po keleto sekundžių iš angos išlindo labai purvinas (ir labai dvokiantis) liokajus, vardu Denis, ir kvapstydamasis atsigulė ant šaltų akmenų. Jam reikėjo ilgesnio poilsio, tačiau netgi šiuo ankstyvu metu koridoriuje galėjo kas nors pasirodyti. Todėl jis įstatė groteles į vietą ir apsižvalgė.

Jis neišsyk atpažino koridorių, tačiau nė kiek dėl to nesijaudino. Jis pasuko ten, kur koridorius kirtosi su kitu.

Staiga Deniui dingtelėjo, kad kanalizacijoje po pilimi nebuvo žiurkių. Dėl to jam gerokai palengvėjo. Jis buvo pasirengęs jas sutikti, ir ne todėl, kad apie jas pasakojo tėvas, o dėl to, kad jam vaikystėje su bičiuliais belandžiojant po vamzdžius, aidinčius nuo siaubingai džeržgiančio juoko, žiurkės buvo neatsiejama nutrūktgalviškų, bauginančių jų nuotykių dalis.

“Turbūt ten buvo tik keletas pelių, o tavo atmintis jas padidino ir pavertė žiurkėmis”, - dabar pagalvojo Denis. Tačiau tiesa buvo kitokia, bet Denis niekados jos nesužinos. Jo prisiminimai apie kanalizacijos žiurkes buvo teisingi. Nuo neatmenamų laikų vamzdžiuose knibždėte knibždėjo didžiuliai ligas nešiojantys graužikai. Tik pastaruosius penkerius metus jos liovėsi veistis nutekamuosiuose vamzdžiuose. Jas sunaikino Flegas. Bur-

tininkas savo durklą bei akmens gabalą išmetė kanalizacijos angon, lygiai tokion pačion, pro kurią tą ankstyvą sekmadienio rytmetį išlindo Denis. Flegas atsikratė šių daiktų, aišku, todėl, kad ant jų liko keletas mirtino žalio "drakono smėlio" dėmių. Šių mažų kruopelyčių garai sunaikino žiurkes; daugelis jų sudegė gyvos, netgi plaukdamos vamzdžiuose putojančiu vandeniu; o visos kitos uždusо, nespėjusios paspruktі. Praslinko penkeri metai, o žiurkės vis dar nesugrįžo, nors didžioji nuodingųjų medžiagų dalis jau išgaravo. Didžioji dalis, bet ne viskas. Jeigu Denis būtų įlindęs į vieną kurį nutekamąjį vamzdį, esantį arčiau Flego apartamentų, jis galėjo numirti. Galbūt jam tiesiog pasisekė, gal jį saugojo likimas, o gal globojo tie dievai, kuriems jis pasimeldė; aš neketinu ilgai apie tai svarstyti. Aš pasakoju istorijas, o ne ką nors kita, ir suteikiu jums teisę patiems padaryti išvadas dėl Denio išsigelbėjimo.

93

Jis pasiekė koridorių sankirtą, dirstelėjo už kampo ir pamatė nutolstantį apsimiegojusį jauną sargybinį. Denis atšoko. Jo širdis vėl ėmė daužytis, tačiau jis nudžiugo - dabar jau žinojo, kur atsidūrė. Kai jis žvilgtelėjo dar kartą, sargybinis buvo nuėjęs.

Denis skubiai nužingsniavo koridoriumi, laiptais žemyn, dar vienu koridoriumi. Jis ėjo nedvejodamas, kaip žmogus, visą savo gyvenimą praleidęs pilyje. Žinoma, jis ją pažinojo pakankamai gerai, tad lengvai suras kelią iš rytinės atšakos, kur jis išlindo iš liuko, iki apatinės vakarų atšakos, kur laikomos servetėlės.

Tačiau, kad nepakliūtų niekam į akis, Denis ėjo pačiais tuščiausiais jam žinomais koridoriais ir, išgirdęs menkiausią žingsnių garsą (realų arba įsivaizduojamą, nors manau, kad dauguma garsų jam tik pasivaideno), jis įsisprausdavo į artimiausią plyšį arba nišą. Taigi iš viso jo kelionė užtruko valandą.

Jam atrodė, kad niekad gyvenime jis nebuvo toks alkanas. "Deni, dabar nekreipk dėmesio į prakeiktą savo pilvą - pirmiausia pagelbėk savo ponui, o pilvu pasirūpinsi paskui".

Jaunuolis stovėjo durų šešėlyje. Tolimas šauklio balsas išrėkė keturias valandas. Denis jau ketino leistis į priekį, kai koridoriuje pasigirdo lėti aidintys žingsniai... plieno žvangėjimas dėkle ir odinių antblauzdžių čežėjimas.

Denį akimirksniu išpylė prakaitas, jis dar labiau susigūžė šešėlyje.

Sargybinis stabtelėjo tiesiog ties durimis, kurių šešėlyje slėpėsi Denis. Vyrukas šiek tiek pastovėjo, mažuoju pirštu krapštydamasis nosį, o paskui pasilenkė ir nusišnypštė. Denis galėjo paliesti jį ranka ir buvo beveik tikras, jog tas bet kuriuo

momentu gali atsigręžti... jis išsprogins akis... išsitrauks savo trumpą kardą... štai toks ir bus Denio, Brendono sūnaus, galas.

"Prašau, - pašnibždomis maldavo vidinis sustingusio Denio balsas. - Prašau, na, prašau..."

Jis jautė sargybinio kvapą: iš burnos sklindantį degtinės dvoką, o jam atsirūgus, dar ir mėsos tvaiką, jo kūnas rūgščiai smirdėjo prakaitu.

Sargybinis nuėjo toliau... Denis jau buvo beatsipalaiduojąs... tačiau sargybinis sustojo ir vėl ėmė krapštyti nosį. Denis vos neriktelėjo.

- Turiu aš mergytę Marči-Marči-Maldą, - žemu monotonišku balsu uždainavo sargybinis, neištraukdamas iš nosies piršto. Paskui iškrapštė iš ten kažkokį didelį žalią daikčiuką, susimąstęs atidžiai jį apžiūrėjo ir nubraukė į sieną. Tekšt! - Ji turi seserį Esmera-aldą... Septynetą jūrų perplaukčiau... kad dailius jos kelius pabučiuoti gaučiau! Tuti-tyno, tuti-tyno, duokit man kibirą vyno.

Deniui nutiko siaubingas dalykas. Nosį apėmęs niežėjimas nekėlė jokių abejonių. Jis tuoj nusičiaudės.

"Eik! - mintyse klykė jis. - Ko gi tu neini, kvaily neraliuotas?"

- Turiu aš mergytę Darči-Darči-Dalą... Ji turi seserį Rusvaplaukę Karlą... Bučiuočiau tūkstantį sykių į puikiąsias lūpytes... Tuti-tyno, tuti-tyno, duokit man kibirą vyno.

"Tuoj kaukštelėsiu tau per GALVĄ kibiru vyno, avigalvi! - galvojo Denis. - Nagi drožk!" Nosį kuteno dar smarkiau, bet jis nedrįso jos nė paliesti bijodamas, kad sargybinis akies krašteliu pastebės jo judesį.

Sargybinis susiraukė, pasilenkė, dar sykį nusišnypštė pirštais ir galų gale nuėjo toliau, monotonišku balsu tęsdamas savo dainą. Vos tik jam spėjus dingti iš akių, Denis žaibiškai kilstelėjo ranką, užsispaudė burną bei nosį ir nusičiaudėjo į saują. Jis laukė metalo žvangesio, kai sargybinis atsigręš ir išsitrauks kardą, tačiau vaikinas buvo apsnūdęs ir dar neišsipagiriojęs po išgertuvių, kuriose dalyvavo prieš stodamas į savo postą. Kažkada toks apsileidėlis būtų tuoj pat demaskuotas ir išsiųstas į pačias tolimiausias karalystės provincijas, tačiau laikai keičiasi.

Barkštelėjo sklendė, sugirgždėjo atidaromų durų vyriai, paskui durys užsitrenkė, nutraukdamos sargybinio dainą kaip tik ties priedainiu. Denis atsilošė nišoje ir akimirksniui suglebo, jo skruostai ir kakta degte degė, o kojos buvo šaltos it ledas.

"Keletą minučių aš užmiršau savo pilvą!" - pagalvojo jis, ir tuoj pat teko abiem rankom užsispausti burną, kad užgniaužtų kikenimą.

Jis dirstelėjo iš savosios slėptuvės, nieko nepamatė ir patraukė prie durų, buvusių kiek tolėliau koridoriaus dešinėje. Šias duris jis žinojo kuo puikiausiai, nors anksčiau nematė čia nei

supamojo krėslo, nei rankdarbių dėžutės. Čia ir buvo įėjimas į kambarį, kur nuo Gerosios Kailos laikų saugomos servetėlės. Durų ir anksčiau niekas nerakindavo, dabar jos taip pat nebuvo užsklęstos. Matyt, senų servetėlių niekas nelaikė vertybėmis, kurias derėtų saugoti užrakintas. Denis žvilgtelėjo vidun vildamasis, kad jo atsakymas į pagrindinį Peinos klausimą tebėra teisingas.

Tuomet, prieš penketą dienų, jiems bestovint ant ryškių ryto saulės spindulių nušviesto kelio, Peina paklausė: "Deni, ar tu žinai, kada į Adatos bokštą gabenamos naujos servetėlės?"

Klausimas Deniui pasirodė labai paprastas, bet jūs tikriausiai jau pastebėjote, kad visi klausimai atrodo paprasti, jei žinai atsakymą, o priešingu atveju - jie labai sudėtingi. Denis žinojo atsakymą į šį klausimą, ir jo žinojimas tik patvirtino vaikino dorumą bei kilnumą, nors šie bruožai buvo taip giliai įaugę jo prigimtin, kad vaikinas būtų nustebęs, jei kas nors jam apie juos būtų pasakęs. Jis paėmė iš Beno Stado Anderso Peinos pinigus, kad pasirūpintų, jog servetėlės atsidurtų ten, kur priklauso. Tiesa, jis gavo tik vieną gilderą, tačiau pinigai lieka pinigais, o užmokestis - užmokesčiu. Jis laikė garbės dalyku kartkartėmis įsitikinti, kad servetėlių pristatinėjimas nenutrūko.

Jis papasakojo Peinai apie milžinišką sandėlį (Peina apstulbo, išgirdęs apie jį) ir apie tai, kaip kiekvieną šeštadienio vakarą, apie septintą valandą, tarnaitė paima dvidešimt vieną servetėlę, išpurto jas, išlygina, sulanksto ir sukrauna krūvelėn į mažą vežimaitį su ratukais. Vežimaitis pastatomas tiesiog prieš sandėlio duris. Sekmadienį, anksti ryte, šeštą valandą - iki šio laiko neliko nė poros valandų - kuris nors tarnas veža vežimėlį į Adatos aikštę. Ten jis beldžiasi į užsklęstas duris bjauraus akmeninio bokšto apačioje, ir vienas jaunesnysis prižiūrėtojas įsitempia vežimėlį vidun, iškrauna servetėles ant stalo, iš kur jos visą savaitę teikiamos Piteriui drauge su maistu.

Dabar Denis nuskubėjo pirmyn, ieškodamas po marškiniais raštelio, kurį parašė fermerio sodyboje. Jis patyrė nemalonią akimirką, kai iš pradžių neįstengė jo surasti, tačiau suspaudęs pirštais laiškelį, vaikinas lengviau atsiduso. Jis tik šiek tiek nuslinko į šalį.

Denis kilstelėjo sekmadienio pusryčių servetėlę. Sekmadienio pietų. Jis vos nepražiopsojo sekmadienio vakarienės, bet jeigu būtų taip padaręs, mano istorija baigtųsi kitaip - negaliu pasakyti, ar blogiau, ar geriau, bet tikriausiai kitaip. Taigi galiausiai Denis nusprendė, kad trijų servetėlių gylio visiškai pakaks. Fermerio svetainėje ant grindų jis rado smeigtuką ir prisismeigė jį prie grubių drobinių baltinių peties, kuriuos dėvėdavo po viršutiniais drabužiais (ir jei būtų truputį pagalvojęs, tuo pačiu būtų prismeigęs prie baltinių ir laišką, tuomet būtų

išvengęs nemaloniojo momento, bet aš jau, rodos, minėjau, jog Deniui kartais pristigdavo nuovokumo). O dabar jis ištraukė smeigtuką ir kruopščiai prisegė laiškelį prie išvirkščiosios servetėlės pusės.

- Tegu jis pasiekia jus, Piteri, - burbtelėjo Denis baugioje sandėlio tyloje, kur iki pat lubų pūpsojo kitos epochos servetėlės. - Tegu jis pasiekia jus, mano karaliau.

Denis žinojo dabar privaląs pasislėpti. Netrukus pilis nubus, arklininkai cimpins į arklides, skalbėjos eis į skalbyklas, užtinę, apsimiegoję virėjai nušlepsės prie krosnių (mintis apie virtuvę vėl suerzino Denio pilvą - dabar netgi bjauriosios ropės jam atrodė visai skanios, - bet jis nusprendė, kad valgis gali palaukti).

Jis patraukė didžiulės patalpos gilumon. Šūsnys buvo tokios aukštos, o praėjimai tokie vingiuoti, jo vaikščiojimas jais prilygo klaidžiojimui labirinte. Servetėlės skleidė sausą, salstelėjusį medvilnės kvapą. Galiausiai jis pasiekė vieną tolimesnįjį kampą ir nusprendė čia būsiąs saugus. Jis išardė servetėlių rietuvę, pasiklojo jas, dar krūvelę pasiėmė pagalvei.

Tokiame prašmatniame patale jis dar nė sykio nemiegojo; ir nors jį kamavo alkis, miegas jam buvo reikalingesnis už maistą, nes ilga kelionė bei šiurpi naktis jį nuvargino. Vaikinas užmigo tuojau pat, ir sapnai jo netrikdė. Dabar, kai Denis narsiai ir sėkmingai įvykdė pirmąją savo darbo dalį, mes jį paliksime. Paliksime jį, po dešiniu skruostu pasibrukusį ranką, miegantį ant šono karališkųjų servetėlių guolyje. Ir aš norėčiau, skaitytojau, palinkėti tau vieną palinkėjimą - kad tavo miegas šiąnakt būtų toks pat saldus ir nekaltas kaip jo.

94

Šeštadienio vakarą, kai Denis, išsigandęs vilko staugimo, sustojo ir pajuto savimi nuslystantį Flegò minčių šešėlį, Benas Stadas ir Naomė Ričel nusprendė atsikvėpti apsnigtame klonyje, už trisdešimties mylių į šiaurę nuo Peinos fermos... arba namo, kuris buvo Peinos ferma tol, kol ten pasirodė Denis ir papasakojo istoriją apie karalių, kuris vaikščioja ir šneka per miegus.

Jie įsirengė kažką panašaus į laikiną stovyklavietę, kuri paprastai įrengiama ketinant apsistoti tik keletui valandų, o paskui vėl leistis į kelionę. Naomė sukinėjosi apie savo mylimuosius šunis, o Benas pastatė mažą palapinę ir užkūrė kaitrų laužą.

Netrukus Naomė atėjo prie jo ir ant laužo išvirė elnienos. Jie tylėdami pavalgė, o paskui Naomė vėl nuėjo pažiūrėti šunų. Visi jau miegojo, išskyrus jos numylėtinę Friskę. Friskė pakėlė į ją beveik žmogiškas akis ir lyžtelėjo ranką.

- Gerai šiandien tempėte, mieloji, - pasakė Naomė. - Miegok. Linkiu tau pagauti mėnulio triušelį.

Friskė paklusniai pasidėjo galvą ant priešakinių letenų. Naomė nusišypsojo ir sugrįžo prie laužo, kur, prisitraukęs prie krūtinės kelius ir apglėbęs juos rankomis, sėdėjo Benas. Jo veidas atrodė niūrus ir susimąstęs.

- Snigs.

- Aš apie debesis išmanau ne blogiau už tave, Benai Stadai. O Princo Ailono galvą fėjos apgaubė aureole.

Benas žvilgtelėjo į mėnulį ir linktelėjo. Paskui jis vėl pažvelgė į ugnį.

- Aš nerimauju. Susapnavau... na, susapnavau tą, kurio vardo geriau neminėti.

Ji prisidegė cigaretę ir pasiūlė jam mažytę dėžutę, apvyniotą muslinu, kuris saugojo ją nuo perdžiūvimo, tačiau Benas neigiamai papurtė galvą.

- Manau, jog ir aš sapnavau tą patį sapną. - Ji stengėsi, kad jos žodžiai nuskambėtų nerūpestingai, tačiau ją išdavė truputį virpantis balsas.

Jis, išplėtęs akis, pažvelgė į ją.

- Taip, - tarė ji, tarsi atsakytų į jo klausimą. - Sapne jis žiūri į kažkokį ryškų šviečiantį daiktą ir taria Piterio vardą. Aš niekad nebuvau maža baili mergaitė, kuri spiegia pamačiusi pelę arba vorą voratinklyje, tačiau po šio sapno man norėjosi garsiai klykti.

Ji tuo pat metu atrodė ir susigėdusi, ir nepalaužiama.

- Kiek sykių tu sapnavai?

- Dvi naktis.

- Aš sapnavau tą patį keturias naktis iš eilės. Lygiai tą patį, ką ir tu. Ir nėra čia ko tau vaipytis, tarytum aš ketinčiau iš tavęs pasišaipyti arba apšaukti Mažąja Nele, raudančia prie šaltinėlio. Kai nubudau, man irgi norėjosi bliauti.

- O tas švytintis daikčiukas... besibaigiant mano sapnui, jis, rodos, jį užpūsdavo. Kaip tu manai, ar ten žvakė?

- Pati žinai, kad ne žvakė.

Ji linktelėjo.

Benas pagalvojo.

- Man rodos, jog ten kažkas žymiai pavojingesnis už žvakę... Visgi aš paimsiu iš tavęs vieną cigaretę, jei tu nieko prieš.

Ji ištiesė cigaretę, ir jis prisidegė ją nuo laužo. Jiedu mažumėlę pasėdėjo tylėdami ir stebėdami kibirkštis, kylančias aukštyn pasitikti tamsaus vėjo, kuris tąsė po dangų nuo laukų sukelto sniego maršką. Kibirkštys geso, kaip ir šviesa jų abiejų regėtame sapne. Naktis atrodė be galo tamsi. Benas jautė vėjyje dvelkiantį sniego kvapą. Daugybės sniego, pagalvojo jis.

Naomė, rodos, perskaitė jo mintis.

- Manau, jog kils tokia pūga, kokią tik senukai teprisimena. Kaip tu galvoji?

- Aha.

Paskui Naomė paklausė netvirtu balsu, visiškai nebūdingu paprastai tiesmukiškam jos tonui:

- Ką reiškia tas sapnas, Benai?

Jis palingavo galvą.

- Negaliu pasakyti. Viena aišku - Piteriui gresia pavojus. O jei jis dar turi kokią nors reikšmę - kiek aš suprantu, - tai gali būti raginimas paskubėti. - Jis pažvelgė į ją atviru žvilgsniu, nuo kurio jos širdis ėmė smarkiau plakti. - Kaip manai, ar rytoj mes įstengsime pasiekti Peinos fermą?

- Privalome pasiekti. Vieni dievai težino, ar kuris nors šuo nenusilauš kojos arba žiemą nemiegantis lokys-žudikas neiššoks iš miško ir nesudraskys mūsų visų, bet visgi... mes turėtume ją pasiekti. Aš pakeičiau visus šunis, kuriais mes važiavome, išskyrus Friskę, o Friskė beveik nepailstanti. Jeigu snigti pradės netrukus, sniegas sulėtins mūsų kelionę, bet aš manau, kad pūga dar luktelės ir prasidės negreitai, ir kuo ilgiau ji gaišuos, tuo bus blogiau, kai galiausiai ji prasidės. Bent jau aš taip manau. Bet jeigu ji prasidės negreitai, ir mes paeiliui iššoksime iš rogių ir pabėgėsime šalia, manau, įstengsime ten nusigauti. Tik ką mes galėsime padaryti? Juk turėsime ten sėdėti, kol grįš tavo draugas liokajus?

- Nežinau, - atsiduso Benas ir pasitrynė ranka veidą. O iš tiesų ką gero galima nuveikti? Kad ir ką bepranašautų sapnai, viskas vyks pilyje, o ne fermoje. Peina nusiuntė Denį į pilį, bet kaip šis ketina ten patekti? Benas nežinojo, nes Denis Peinai nieko nepasakė. O jeigu Denis prasmuktų nepastebėtas, kur jis pasislėptų? Ten yra tūkstantis įvairiausių vietų, išskyrus...

- Benai!

- Ką? - Atitrūkęs nuo savo minčių, jis atsigręžo į ją.

- Apie ką tu dabar galvojai?

- Apie nieką.

- Ne, apie kažką galvojai. Tavo akys švytėjo.

- Taip? Turbūt apie kažką gera. Mums jau metas gulti. Vos tik prašvitus, iškeliausime.

Tačiau palapinėje, kai Naomė jau užsnūdo, Benas dar ilgai negalėjo užmigti. Taip, pilyje yra tūkstančiai vietų, kur galima pasislėpti. Tačiau jis pagalvojo apie dvi ypatingas vietas ir apie tai, kad vienoje... arba kitoje galėtų surasti Denį.

Galų gale jis užmigo...

... ir sapnavo Flegą.

95

Tą sekmadienį Piteris, kaip įprasta, pradėjo mankšta bei maldomis.

Jis nubudo, jausdamasis žvalus ir pailsėjęs. Žvilgtelėjo į dangų, vertindamas besiartinančios pūgos tikimybę, ir nuėjo pusryčiauti.

Ir, be abejo, naudojosi servetėle.

96

Sekmadienio vidurdienį visi Delaino gyventojai išeidinėjo iš namų, kad bent kartą nerimastingai žvilgtelėtų į šiaurę. Visi sutiko, jog, prasidėjus šiai pūgai, ji taps įvykiu, apie kurį žmonės pasakos daugelį metų. Susikaupę debesys buvo niūrūs ir pilki, vilko kailio spalvos. Temperatūra taip pakilo, jog skersgatviuose nuo namų stogų nukarę varvekliai pradėjo varvėti, tačiau senoliai viens kitam (bei visiems, kas jų klausėsi) šnekėjo, jog jų šitaip neapgaus. Temperatūra akimoju nukris; ir už keleto valandų - už poros, galbūt už keturių - ims snigti. Ir, anot jų, snigti gali keletą dienų.

Apie trečią valandą dienos tie vidinių baronijų fermeriai, kurie, savo laimei, dar turėjo kokių nors gyvulių, suginė juos į tvartus. Karvės nepatenkintos mykė - sniegas taip aptirpo, jog jos pirmąsyk po keleto mėnesių galėjo parupšnoti pernykštės žolės. Pasenęs, pražilęs, bet vis dar gyvas septyniasdešimt dvejų metų Jozefas pasirūpino, kad visi karališkieji žirgai būtų arklidėse. Namų šeimininkės, pasinaudodamos atšilimu, stengėsi pradžiovinti šlapias marškas (kurios kitaip tiesiog sustingtų ant virvių), o paskui, kai audrą pranašaujančios ūkanos išgujo dienos šviesą, jos tempė paklodes atgal į namus. Moterims teko nusivilti: skalbiniai neišdžiūvo. Oras buvo pernelyg drėgnas.

Gyvuliai nerimavo. Žmonės nervinosi. Gudragalviai smuklininkai neatvėrė savųjų užeigų durų. Jie stebėjo barometruose krintantį gyvsidabrio stulpelį, o daugiametė patirtis atskleidė jiems vieną tiesą: atmosferos slėgiui nukritus, vyrai tampa vaidingesni.

Delainas ruošėsi pūgai, visi laukė.

97

Benas ir Naomė paeiliui bėgo šalia rogių. Peinos fermą jie pasiekė apie antrą tos sekmadienio popietės valandą - maždaug tuo pat metu, kai Denis nubudęs pasimuistė savame karališkų servetėlių guolyje, o Piteris sėdo valgyti kuklių pietų.

Naomė atrodė nuostabiai - nuo bėgimo įraudę tamsūs jos skruostai nusidažė skaisčia pavasario rožių spalva. Kai rogės įvažiavo į Peinos kiemą, šunys pratrūko beprotiškai loti, o ji atsuko į Beną besijuokiantį veidą.

- Rekordinis pasibėgiojimas, prisiekiu dievais! - riktelėjo ji. - Mes atvažiavome trimis - ne, keturiomis valandomis anksčiau, nei aš maniau išvykstant! Ir nenuvarėme nė vieno šuns! Ai-ai, Friske! Ai-ai! Geras šunelis!

Friskė, didžiulė juodai balta Andujos kalė pilkai žaliomis akimis, buvo kinkinio vedlė. Ji šoktelėjo, įtempdama vadžias. Naomė ją iškinkė ir ėmė šokti su ja ant sniego. Jos šoko keistą valsą, grakštų ir drauge barbarišką. Kai kurie šunys, visiškai nusikamavę, gulėjo ant sniego ir sunkiai alsavo, bet nei Friskė, nei Naomė, rodos, nejautė nė lašo nuovargio.

- Ai-ai, Friske! Ai-ai mano mylimiausioji! Geras šunytis! Šaunios buvo lenktynės!

- Vardan ko? - niūriai paklausė Benas.

Naomė paleido Friskės letenas ir piktai atsigrįžo į jį... bet kai pamatė nusiminusį jo veidą, merginos įtūžis išnyko. Jis žvelgė namo pusėn. Ji pasekė jo žvilgsnį ir viską suprato. Taip, jie buvo čia, na ir kas iš to? Čia tik tuščias fermerio namas, štai ir viskas. Dėl ko jie taip greitai nukeliavo šitokią tolybę? Namas liks toksai pat tuščias ir po valandos... ir po dviejų valandų... ir po keturių. Peina ir Arlenas - šiaurėje. Denis - kažkur pilies gilumoje. O gal sučiuptas sėdi kalėjimo kameroje arba guli karste ir laukia laidotuvių.

Ji priėjo prie Beno ir nedrąsiai uždėjo ranką jam ant peties.

- Neliūdėk, - pasakė ji. - Mes padarėme viską, ką galėjome.

- Tikrai? - paklausė jis. - Abejoju. - Jis patylėjo ir giliai atsiduso. Paskui nusiėmė kepurę, ir auksiniai jo plaukai švelniai sužvilgo neryškioje pavakario šviesoje. - Atleisk, Naome. Nenorėjau tavęs įskaudinti. Tu su savo šunimis padarei stebuklą. Tiesiog aš jaučiu, kad mes dar pernelyg mažai tenuveikėme, kad galėtume jam realiai pagelbėti. Aš jaučiuosi bejėgis.

Ji pažvelgė į jį, atsiduso ir linktelėjo.

- Gerai, - pasakė ji, - eime vidun. Galbūt rasime ten kokį nors ženklą, kuris pasufleruos, ką mums toliau daryti. Bent jau nestovėsime vėjo pagairėje, kai jis pakils.

Viduje jokių ženklų nebuvo. Didelį, paskubomis paliktą namą skvarbė skersvėjai. Benas be paliovos slankiojo iš vieno kambario į kitą, bet nieko nerado. Po valandos jis beviltiškai sudribo svetainėje ant krėslo, šalia Naomės... ant to paties krėslo, kur sėdėjo Andersas Peina, kai klausėsi neįtikėtinos Denio istorijos.

- Jei tik būtų galima kaip nors surasti jo pėdsakus, - pasakė Benas. Paskui jis pakėlė galvą ir pamatė, jog mergina žvelgia į jį apvaliomis, liepsnojančiomis, susijaudinimo pilnomis akimis.

- Gal ir pavyks! - pasakė ji. - Jeigu nepradės snigti...

- Apie ką tu?

- Friskė! - riktelėjo ji. - Nejaugi nesupranti? Friskė gali sekti pėdsakais! Aš nemačiau dar nė vieno šuns, turinčio tokią jautrią uoslę!

- Pėdos jau keleto dienų senumo, - pasakė jis, palingavęs galvą. - Ko gero, nė pats geriausias pasaulyje pėdsekys šuo neįstengtų.

- Galbūt Friskė ir yra geriausia pasaulyje pėdsekė, - juokdamasi atkirto Naomė. - O sekti pėdsakais žiemą - visai kas kita nei vasarą, Benai Stadai. Vasarą pėdsakai greitai pražūva... jie sugenda, kaip sako mano tėvas, be to, atsiranda šimtai kitų pėdų, užgožiančių tas, kurių ieško šuo. Nebūtinai kitų žmonių arba gyvūnų pėdsakai. Kliudyti gali ir žolės, drungno vėjo, netgi tekančio vandens nešami kvapai. Tačiau žiemą pėdsakai gyvuoja ilgiau. Jeigu mes turėtume ką nors, kas priklausė tam Deniui... bent kažką, ant ko liko jo kvapo...

- O kaip kiti šunys? - paklausė Benas.

- Aš atidarysiu štai šį sandėliuką... - parodė ji, - ir paliksiu ten savo miegmaišį. Jeigu aš jiems jį parodysiu, o paskui paleisiu, jie patys pasirūpins maistu - triušiais ar panašiai - ir žinos, kur jiems sugrįžti.

- O ar jie neseks mums iš paskos?

- Ne, jei aš liepsiu jiems neiti.

- Tu gali jiems pasakyti? - jis pagarbiai pažvelgė į ją.

- Ne, - kaip savaime suprantamą dalyką pasakė Naomė. - Šuniškai aš nešneku. Ir Friskė nešneka žmonių kalba, bet ji viską supranta. Jeigu aš pasakysiu Friskei, ji pasakys kitiems. Jie medžios, ką tik panorės, tačiau neis pernelyg toli, kad, užėjus pūgai, nepamestų manojo miegmaišio kvapo. O kai ji prasidės, jie pasislėps po stogu, nekreipdami dėmesio, ar jų pilvai tušti, ar ne.

- Ir jeigu mes turėtume kokį nors Denio daiktą, tuomet Friskė galėtų jį surasti? Ar tu iš tiesų taip manai?

- Taip.

Benas susimąstęs ilgai žvelgė į ją. Denis išėjo iš fermos antradienį, dabar buvo sekmadienis. Jis netikėjo, kad kvapas gali taip ilgai išlikti. Bet juk name turėjo būti kas nors, ant ko liko Denio kvapo; geriau jau ieškoti, nors ir beprasmiškai, negu riogsoti čia. Niekas jo taip neerzino, kaip betikslis sėdėjimas ištisas valandas, kada kažkur gali vykti ypač svarbūs įvykiai, kol jiedu sėdi čia rankas sudėję. Kitomis aplinkybėmis galimybė būti užkluptam pūgos drauge su tokia žavinga mergina, kaip Naomė, jį labai nudžiugintų, tačiau dabar, kai už dvidešimties mylių nuo čia, rytuose, buvo sprendžiamas karalystės likimas... ir geriausio jo draugo likimas, draugo, kuriam galbūt grėsė mirtis, o pagelbėti negalėjo niekas, nebent tik vienas kuklus liokajus.

- Na? - nekantriai paklausė ji. - Apie ką tu galvoji?

- Manau, jog sumanymas beprotiškas, - pasakė jis, - bet pamėginti verta.

Ji šyptelėjo.

- O ar mes turime ką nors, kur yra ganėtinai stipraus jo kvapo?

- Taip, - atsistodamas pasakė jis. - Atsivesk šunį, Naome, ir vesk viršun. Į palėpę.

98

Daugelis žmonių nežino, kad šunims kvapai yra tarsi spalvos. Švelnūs kvapai yra švelnaus atspalvio, tarsi laiko išblukinti pasteliniai dažai. Stiprūs kvapai - tai ryškios spalvos. Kai kurie šunys turi silpną uoslę, ir jie kvapus skiria taip, kaip silpnaregiai žmonės mato spalvas manydami, jog šviesiai žydra iš tiesų gali būti pilka, o tamsiai ruda - tai juoda. Friskės uoslę, priešingai, galima palyginti su erelišku žmogaus regėjimu, ir kvapas palėpėje, kur miegojo Denis, jai atrodė labai stiprus bei ryškus (galbūt dar ir dėl to, kad Denis keletą dienų nesiprausė). Friskė apuostė šieną, paskui antklodę, kurią jai laikė MERGINA. Ant antklodės užuodusi Arleną, ji išsyk šį kvapą atmetė: jis buvo žymiai silpnesnis ir visai nepanašus į tą, kuriuo dvelkė šienas. Arleno kvape jautėsi nuovargis, jis buvo citrinų spalvos, ir Friskė išsyk suprato, jog šis kvapas - seno žmogaus. Denio kvapas buvo labiau jaudinantis ir gyvastingas. Friskės uoslei jis buvo tarsi žydra vasarinės audros žaibo spalva.

Ji amtelėjo, duodama ženklą, jog jau žino šį kvapą, ir rūpestingai pastatė jį ant lentynėlės savojoje kvapų bibliotekoje.

- Puiku, gera mergytė, - pasakė AUKŠTAS VAIKINAS. - Ar galėsi jais sekti?

- Ji galės jais sekti, - tvirtai pasakė MERGINA. - Eime.

- Po valandos sutems.

- Teisybė, - nusijuokdama pasakė MERGINA. Kai ji taip nusijuokė, Friskei pasirodė, kad jos širdis tuoj sprogs iš meilės jai. - Bet mums juk reikia ne jos akių, tiesa?

AUKŠTAS VAIKINAS nusišypsojo.

- Ko gero. Žinai, gal aš ir kvaištelėjau, bet aš manau, kad mums reikia imti į rankas šias kortas ir lošti jomis.

- Žinoma, reikia, - pasakė ji. - Eime, Benai, kol šviesu - jau greitai sutems.

Friskė, kurios nosis buvo pilna šio skaisčiai žydro kvapo, nekantriai laukė.

99

Tą sekmadienio vakarą vakarienę Piteriui atnešė lygiai šeštą. Viršum Delaino pakibo sniego debesys; temperatūra ėmė kris-

ti, tačiau vėjas dar nepakilo ir ant žemės nenusileido nė viena snaigė. Tolimojoje aikštės pusėje, pačiame tirščiausiame šešėlyje, kokį tik buvo galima surasti, apsigaubęs iš virėjo nugvelbtu baltu chalatu, stovėjo Denis. Jis susijaudinęs žvelgė į vienišą blausų geltoną kvadratėlį Adatos viršūnėje - ten degė Piterio žvakė.

Piteris, aišku, nieko nežinojo apie budintį Denį - jo mintys sukosi apie tai, jog paskutinį kartą valgo šiame prakeiktame kalėjimo narve, tik nežinia, ar jam bus lemta likti gyvam, ar ne. Vakarienei jam patiekė kietesnės nei paprastai persūdytos mėsos, apipuvusių bulvių, pavandenijusio alaus, bet jis privalo viską suvalgyti. Pastarąsias tris savaites jis valgė nedaug ir visą laiką (kai nemiegojo ir neaudė mažutėmis staklytėmis) praleido treniruodamas savo kūną. Tačiau šiandien jis valgė viską, ką jam atnešė. Šiandien jam prireiks visų jo jėgų.

“Kas manęs laukia? - vis sugrįždavo ta pati mintis. Jis sėdėjo prie mažo staliuko ir spaudė rankoje servetėlę, dengusią vakarienės padėklą. - Kur būtent aš eisiu? Kas mane įsileis? Bet kuris žmogus? Visi žmonės, taip sakant, tiki dievais... bet tavo pasitikėjimas, Piteri, jau atrodo kvailokas.

Liaukis. Kas bus, tas bus. Dabar pavalgyk ir daugiau nebegalvok a...”

Tačiau staiga jo mintys nutrūko, nes nuimdamas servetėlę jis pajuto nestiprų, tarsi dilgėlės spygliuko, smygtelėjimą.

Jis susiraukęs pamatė, kad ant dešiniosios rankos smiliaus galiuko pasirodė kraujo lašelis. Pirmiausia Piteris pagalvojo apie Flegą. Pasakose visuomet būtent adatos būna užnuodytos. Tikriausiai Flegas jį ką tik nunuodijo. Ši, pirmoji, mintis nebuvo tokia jau kvaila. Juk Flegas ir anksčiau naudodavo nuodus.

Piteris kilstelėjo servetėlę, pamatė standžiai susuktą mažutį ritinėlį su kažkokiais juodais murzinais ženkliukais... ir tuoj pat numetė servetėlę atgal. Jo veidas išliko bejausmis, neatskleidžiantis nė kruopelytės nenusakomo jaudulio, kuris įsiliepsnojo jo širdyje, pamačius prie išvirkščios servetėlės pusės smeigtuku prisegtą raštelį.

Jis nepastebimai dirstelėjo į duris, staiga išsigandęs, kad pamatys ten kurį nors jaunesnįjį sargą - arba patį Bezoną, - įtariai į jį spoksantį. Bet ten nieko nebuvo. Iš pradžių, tik atsidūręs Adatoje, princas tapo visuotinio susidomėjimo objektu. Jis buvo taip smalsiai ir godžiai stebimas, tarsi reta žuvelė kolekcionieriaus akvariume - kai kurie prižiūrėtojai slapta netgi atsivesdavo savo merginas ir rodydavo joms kruvinąjį siaubūną (jeigu juos būtų sučiupę, jie patys už tokius darbelius atsidurtų už grotų). Tačiau Piteris buvo pavyzdingas kalinys, ir netrukus visiems įgriso jį apžiūrinėti. Dabar juo niekas nesidomėjo.

Piteris prisivertė suvalgyti visą atneštąjį maistą, nors apetitas visiškai dingo. Jis nenorėjo niekam suteikti nė menkiausio šanso ką nors pastebėti - dabar labiau nei bet kada. Jis neturėjo nė mažiausio supratimo, nuo ko galėjo būti šis laiškas, apie ką jis ir kodėl taip stipriai jį sujaudino. Tačiau gavo jį kaip tik dabar, likus keletui valandų iki numatytojo pabėgimo, tarsi čia būtų kažkoks ženklas. Ką jis reiškė?

Pagaliau sudorojęs savo vakarienę, jis dar sykį žvilgtelėjo į duris įsitikindamas, kad stebėjimo langelis uždarytas, ir nuėjo į miegamąjį, nerūpestingai suspaudęs servetėlę, tarsi užmiršęs, kad ji vis dar jo rankoje. Miegamajame jis nukabino laiškelį (jo rankos taip virpėjo, jog jis vėl įsidūrė) ir išskleidė jį. Abi popierėlio pusės buvo tirštai prirašytos nelygių, šiek tiek vaikiškai atrodančių raidžių, kurios visgi pasirodė besančios gan įskaitomos. Visų pirma jis dirstelėjo į parašą... ir jo akys išsiplėtė. Parašas buvo toks: “Denis - jūsų draugas ir amžinas tarnas”.

- Denis? - burbtelėjo Piteris, toks apstulbęs, jog sušnibždėjo šį vardą balsu. - Denis?

Jis atsivertė kitą laiško pusę ir pati jo pradžia taip pribloškė Piterį, jog jo širdies plakimas virto būgno tratėjimu. Kreipinys buvo toks: “Mano karaliau”.

100

Mano karaliau,

Jūs turbūt žynote, kat paskutynius 5 metus aš buvau tarniboje pas jūsų brolį Tomą. Aną savaitę aš sužinojau, kat Jūs nežūdėte savo tėvo Rolando Gerojo. Aš žinau, kas taip padarė, ir Tomas irgi gerai žino. Jūs taip pat sužinotumėte juodojo žudiko vardą, jeigu aš išdrisčiau jį parašiti, bet aš nedristu. Aš nuėjau pas Peina. Peina su savo tarnu Arlenu išvažiavo pas tremtinius. Jis isakė man nueiti į pilį ir parašiti jūms šitą laišką. Peina sako kat tremtiniai greitai gali tapti maištininkais, o taip neturi atsitikti. Jis galvoja, kad jūs tūrite kažkokį planą, bet jis jo nežyno. Jis lėpė man kat jums tarnaučiau, ir mano tėtis prieš numirdamas tą patį lėpė, ir mano širdis taip lėpia, kadangi mūsų šeima visada tarnavo karaliui, o jūs tykrasis karalius. Jeigu jūs tūrite planą, aš kaip galėsiu jums padėsiu, iš visu jėgų net jeigu man reikės numirti. Kai jūs skaitote laiška, aš priešingoje aikštės pusėje šešėlyje žiūriu į Adatą, kur jūs ikalintas. Jeigu tūrite plana meldžiu atsistokite prie lango. Jeigu tūrite ant ko galite parašiti, tada numeskite laišką žemin ir aš vėliau vakare pasistenksiu jį paimti. Jeigu pamėginsite taip padariti, mostelėkite du kartus.

Jūsų draugas Benas pas tremtinius. Aš žinau kur jis (Benas) bus jeigu jūs pasakysite jį (Beną) surasti aš surasiu per vieną

dieną. Arba per dvi jeigu snigs. Aš žinau kad gali būti pavojynga mesti žemin laiškeli, bet jaučiu kad mažai laiko. Peina irgi jaučia. Aš žiūrėsiu ir melsiuos.

Denis

jūsų draugas ir amžinas tarnas

101

Praslinko nemaža laiko, kol Piteris įstengė surikiuoti karštligiškai besiblaškančias mintis. Jos sukosi apie vienui vieną klausimą: ką matė Denis, kas privertė jį taip ryžtingai nedvejojant pakeisti savo nuomonę? Kas gi, vardan visų dievų, ten galėjo būti?

Pamažu jis priėjo prie išvados, kad šis faktas neturi reikšmės - Denis kažką matė, ir to pakako.

Peina. Denis nuėjo pas Peiną, ir Peina pajuto... taip, senas lapinas kažką pajuto. “Jis galvoja, kad jūs tūrite kažkokį planą, bet jis jo nežyno.” Iš tiesų senas lapinas. Jis neužmiršo Piterio prašymo atgabenti jam lėlių namelį ir servetėlių. Jis tiksliai nežinojo, ką reiškia šis prašymas, bet kažką pajuto. Ir dargi gana tiksliai.

Ką gi dabar Piteriui daryti?

Viena jo esybės dalis - labai didelė dalis - norėjo tęsti tai, kas buvo suplanuota. Šiam žūtbūtiniam žingsniui jis sukaupė visą savo drąsą; dabar jam sunku buvo net pagalvoti, kad veltui stengėsi, ir jam belieka tik dar palūkėti. O be to, juk jis regėjo sapnus, skatinančius šiam žingsniui.

“Jūs taip pat sužinotumėte juodojo žudiko vardą, jeigu aš išdrisčiau jį parašiti, bet aš nedristu.” Piteris, be abejo, jį žinojo, ir dėl to tik dar labiau įsitikino, kad Denis iš tiesų su kažkuo susidūrė. Piteris jautė, kad Flegas tuoj pat sureaguos į šį naują įvykių posūkį, todėl jis norėjo bėgti anksčiau, nei burtininkas susigriebs.

Ar, palaukus dar vieną dieną, nebus per vėlu?

Tikriausiai ne. Tikriausiai.

Piterį draskė kankinančios abejonės. Benas... Tomas... Flegas... Peina... Denis... visi jie sukosi jo sąmonėje tarsi sapnų nuotrupos. Ką gi jam daryti?

Galų gale pats raštelio atsiradimas ir jo turinys jį įtikino. Laiškas pasiekė jį smeigtuku prisegtas prie servetėlės tą patį vakarą, kai jis rengėsi išbandyti iš servetėlių pasigamintąją virvę... visa tai reiškia, jog jam derėtų palaukti. Bet tik vieną naktį. Benas padėti negalės.

O Denis galės? Ką jis įstengs padaryti?

Ir staiga, tarsi plykstelėjus šviesai, galvoje išryškėjo idėja.

Iki tol Piteris sėdėjo ant savo lovos apsiniaukęs, palinkęs prie laiškelio. Dabar jis atsitiesė, o akyse sužibo ugnelės.

"Jeigu turite ant ko galite parašiti, tada numeskite laišką žemin ir aš vėliau vakare pasistenksiu jį paimti."

Taip, žinoma, jis turi ant ko rašyti. Ne ant pačios servetėlės, nes ji gali pasimesti. Ir ne ant Denio raštelio, nes jis prirašytas iš abiejų pusių, nuo viršaus iki apačios.

Tačiau ant Valeros pergamento dar likę vietos.

Piteris nuėjo į kitą kambarį. Žvilgtelėjo į duris ir įsitikino, kad stebėjimo langelis uždarytas. Jį pasiekė prislopinti sargų balsai - jie sėdėjo apačioje ir lošė kortomis. Piteris priėjo prie lango ir du sykius mostelėjo ranka vildamasis, kad Denis iš tiesų kažkur ten ir jį mato. Jam beliko tik tikėtis.

Piteris sugrįžo į miegamąjį, išėmė neįtvirtintąjį akmenį, šiek tiek pagrabinėjęs angoje ištraukė medalioną ir pergamentą. Jis atsuko į viršų neprirašytąją lapo pusę... bet kas jam atstos rašalą?

Atsakymą jis surado po akimirksnio. Žinoma, jis padarys tą patį, ką anuomet padarė Valera.

Pakrapštinėjęs šiaudų prikimštą savo čiužinį ir šiek tiek paplušėjęs, jis praardė siūlę. Čiužinio turinyje jis tuoj pat surado pakankamą kiekį ilgų stiebų, kurie galės pavaduoti plunksnas. Paskui atvožė medalioną. Šis buvo širdies formos, o apatinė dalis - smailėjanti ir aštri. Piteris minutėlei užsimerkė ir sukalbėjo trumpą maldelę. Paskui atsimerkęs perbraukė medaliono smaigaliu sau per riešą. Kraujas išsyk pasruvo upeliu - ne taip, kaip nuo ką tik patirto smeigtuko dūrio. Piteris pamirkė pirmąjį šiaudelį į savo kraują ir pradėjo rašyti.

102

Denis stovėjo kitapus aikštės šaltoje tamsoje ir matė nedideliame lange Adatos viršūnėje atsiradusį Piterio siluetą. Jis matė, kaip Piteris pakėlė virš galvos rankas ir dusyk jas sukryžiavo. Vadinasi, laiškelis bus. Rizika padidėjo du - ne, tris kartus, bet jis nudžiugo.

Jis nusiteikė ilgam laukimui jausdamas, kaip palengva stingsta kojos, kol galiausiai visai nustojo jas jausti. Laukimas atrodė labai ilgas. Šauklys paskelbė dešimtą... paskui vienuoliktą... galiausiai dvyliktą valandą. Debesys užgožė mėnulį, tačiau oras atrodė neįtikėtinai šviesus - dar vienas artėjančios pūgos požymis.

Jis jau pradėjo manyti, kad Piteris tikriausiai jį užmiršo arba apsigalvojo, bet štai prie lango vėl pasirodė tas pats siluetas. Denis pasitempė susiraukęs suskaudus kaklui, kuris pastarąsias keturias valandas buvo nuolatos ištemptas. Jam pasirodė, jog

pastebėjo, kaip pro langą kažkas išlėkė... o paskui Piterio siluetas dingo. Po akimirkos šviesa lange užgeso.

Denis pažvelgė kairėn ir dešinėn, nieko nepamatęs sukaupė visą savo drąsą ir išbėgo į aikštę. Jis puikiai žinojo, kad ten gali kas nors būti - pavyzdžiui, jo nepastebėtas sargybinis, kur kas budresnis už vakarykštį klausos neturintį dainininką. Tačiau dabar jau vis vien nieko nebepadarysi. Nepamiršo jis nė tų vyrų bei moterų, kuriems netoli nuo čia buvo nukirstos galvos. O ką, jei jų šmėklos vis dar slankioja netoliese ir tykoja?..

Tačiau šitokios mintys neteikė jokios naudos, ir jis pasistengė išmesti jas iš galvos. Kur kas svarbesnė užduotis buvo Piterio išmesto daikto ieškojimas. O Adatos papėdėje bolavo plynas, vienodas sniego laukas.

Atviroje vietoje jausdamasis baisiai nesaugiai, Denis puolė šniukštinėti aplink it neišmanėlis medžioklinis šuo. Jis nebuvo tikras, jog matė kažką blykstelėjus ore - visa tai tetruko trumpiau nei sekundę, - tačiau daiktas atrodė masyvus. Juk aišku, Piteris nenumestų popieriaus lapo, galinčio nuskristi, kur tik nori. Bet kas gi ten buvo ir kur reikia ieškoti?

Slinko sekundė po sekundės, jos virto minutėmis, o Denis tolydžio grimzdo vis gilesnėn neviltin. Jis parpuolė keturpėsčias ir ėmė šliaužioti aplink įsižiūrėdamas į pėdas, kurios dieną aptirpo ir pasidarė drakono pėdų didumo; dabar jos vėl sušalo, sukietėjo ir žvilgėjo žydru spindesiu. Denį ėmė kamuoti įkyri mintis - kad ant jo peties nusileis ranka, ir atsigręžęs jis priešais save pamatys iš po tamsaus gobtuvo besišaipančią karaliaus burtininko fizionomiją.

“Ar tik ne vėloka žaisti slėpynes, Deni?” - pasakys Flegas, ir nors jo šypsena dar labiau paplatės, akys degs grėsminga, velniška raudona šviesa. “Ką tu pametei? Gal padėti ieškoti?”

“Tik neprisimink jo vardo! Vardan visų dievų, tik neprisimink jo vardo!”

Tačiau liautis buvo sunku. Na kurgi tasai daiktas? Na kurgi?

Denis šliaužiojo į visas puses, rankos sustingo lygiai taip pat, kaip ir kojos. Tai į vieną, tai į kitą pusę. Tai į vieną, tai į kitą... Na kurgi? Bus kur kas blogiau, jeigu jis nesuras laiško. O dar blogiau, jei iki aušros nepradės snigti, ir jį suras kas nors kitas. Vieni dievai tegali žinoti, kas ten parašyta.

“Stop, Deni. Sustok, berniuk”.

Jo galvoje nuskambėjo tėvo balsas. Girdėjo jį pernelyg aiškiai, tad negalėjo su niekuo supainioti. Denis stovėjo keturpėsčias, nosį beveik įbedęs į žemę. Dabar jis šiek tiek atsitiesė.

“Tu gi nieko nebematai, mano berniuk. Sustok ir akimirksniui užmerk akis. O kai atsimerksi, apsidairyk aplink. Tiesiog apsidairyk”.

Denis stipriai užmerkė akis, o paskui plačiai jas atmerkė. Šį sykį jis žvelgė bemaž paviršutiniškai, permesdamas žvilgsniu visą apsnigtą bei išmindžiotą aikštelę Adatos papėdėje.

Nieko. Visiškai nie...

"Pala! Ten! Štai ten!"

Kažkas blykstelėjo.

Denis pamatė iš po sniego per colį kyšantį išlenktą metalo gabalėlį. Šalia jo pamatė apvalainą savojo kelio įspaudą - jis, beviltiškai ieškodamas, vos neužropojo ant šio daikto.

Jis pamėgino ištraukti jį iš sniego, bet pirmąsyk tik nugramzdino dar giliau. Jo ranka buvo pernelyg sustingusi, ir vaikinas negalėjo sugniaužti pirštų. Kapstydamas iš sniego metalinį daikčiuką, Denis suprato, jog jei ieškodamas būtų pastatęs kelį ne šalimais, o ant paties daikto, įmintų jį dar giliau, nieko nė nepajusdamas - jo keliai, kaip ir visas kūnas, tapo nejautrūs. Tuomet jis apskritai nieko nesurastų. Taip šis daiktelis ir liktų palaidotas sniege iki pavasario atodrėkių.

Denis palietė daiktą, iš paskutiniųjų jėgų privertė susigniaužti pirštus ir ištraukė jį. Tai buvo širdelės formos medalionas - visai galimas daiktas, jog auksinis - bei prie jo pritvirtinta daili grandinėlė. Medalionas buvo uždarytas, tačiau tarp jo puselių matėsi suspaustas susukto pergamento lapas, labai seno pergamento.

Denis ištraukė raštelį ir pasikabino medalioną sau ant kaklo. Traškant kaulams, jis atsistojo ir nuskuodė į šešėlį. Šis bėgimas tapo kone sunkiausia visos operacijos dalimi. Jis visą gyvenimą nesijautė toks bejėgis ir nesaugus. Kas žingsnis išganingieji pastatų šešėliai kitapus aikštės, rodos, irgi savo ruožtu atsitraukdavo per žingsnį.

Pasijutęs sąlyginai saugus, jis, sunkiai kvėpuodamas ir tirtėdamas visu kūnu, šiek tiek pastovėjo šešėlyje. Atgavęs kvapą, perėjo Ketvirtąją alėją ir per Virėjų skersgatvį sugrįžo pilin. Prie pilies įėjimo stovėjo sargybinis, tačiau savo pareigas jis vykdė ne ką uoliau nei jo vakarykštis draugužis. Denis luktelėjo, galų gale sargybinis kažkur nuėjo. Denis kaip strėlė šmurkštelėjo vidun.

Po dvidešimties minučių jis jau saugiai tūnojo karališkųjų servetėlių sandėlyje. Čia jis išvyniojo raštelį ir apžiūrėjo jį.

Viena jo pusė buvo tankiai prirašyta archajiška rašysena. Rašiusysis naudojo keistą rūdžių spalvos rašalą, ir Denis čia nieko nesuprato. Atsivertęs kitą laiško pusę, jis suapvalėjusiomis akimis įsispoksojo į raštelį. Jis gan lengvai atpažino "rašalą", panaudotą trumpam pranešimui šiame puslapyje.

- Ak, karaliau Piteri, - sudejavo jis.

Raidės buvo murzinos ir išsiliejusios - "rašalas" nespėjo išdžiūti, - tačiau perskaityti raštelį jis galėjo.

“Ketinau bėgti šiąnakt. Vieną naktį palauksiu. Daugiau laukti negaliu. Beno neieškok: nėra laiko. Pernelyg pavojinga. Aš turiu virvę. Ploną. Gali nutrūkti. Pernelyg trumpa. Šiaip ar taip, teks šokti 20 pėdų. Rytoj vidurnaktį. Jei galėsi išeiti, padėk. Reikalinga saugi vieta. Galiu susižaloti. Dievų valia. Aš myliu tave, mano gerasis Deni. Karalius Piteris”.

Denis tris kartus perskaitė laišką, o paskui apsipylė ašaromis - džiaugsmo ašaromis. Šviesa, kurią pajuto Peina, dabar skaisčiai spindėjo Denio širdyje. Jam buvo gera, netrukus visiems bus gera.

Jo žvilgsnis nuolat sugrįždavo prie karaliaus krauju išvedžiotos eilutės: “Aš myliu tave, mano gerasis Deni”. Jis neprivalėjo jos pridurti, nes ji nepapildė turinio... ir visgi jis ją parašė.

“Piteri, aš atiduočiau už tave tūkstantį gyvybių”, - pagalvojo Denis. Jis paslėpė laišką po baltiniais ir atsigulė drauge su medalionu, taip ir kabojusiu jam ant kaklo. Šįsyk praėjo nemaža laiko, kol miegas jį įveikė. Tačiau miegoti iki netikėto nubudimo jam teko visai nedaug. Sandėlio durys prasivėrė - silpnas durų sklendžių girgždėjimas Deniui atrodė it nežmoniškas klyksmas. Jo apsnūdusiai sąmonei dar nespėjus nieko suvokti, vaikinas išvydo viršum savęs palinkstantį tamsų šešėlį degančiomis akimis.

103

Tą pirmadienį snigti pradėjo apie trečią valandą ryto - Benas pamatė pirmąsias prieš akis sušmėžavusias snaiges, kai jiedu su Naome stovėjo karališkojo draustinio pakraštyje ir žvelgė pilies pusėn. Friskė, sunkiai kvėpuodama, pritūpė ant užpakalinių letenų. Ir žmonės pavargo, ir Friskė pavargo, tačiau ji veržėsi pirmyn - kvapas darėsi vis šviežesnis.

Ji be ypatingo vargo nuvedė juos nuo Peinos fermos ir tuščio namo, kur Denis praleido ketvertą dienų graužė graužda žalias bulves ir graužiamas rūgščių minčių apie ropes, kurios buvo tokios pat rūgščios, kaip ir mintys. Šiame tuščiame fermerio name skaisčiai žydrais pėdsakais, kuriais iki šiol sekė, dvelkė visur, ir Friskė džiaugsmingai lojo, bėgiodama iš vieno kambario į kitą į grindis įbesta nosimi ir linksmai vizgindama uodegą.

- Žiūrėk, - pasakė Naomė, rodydama į židinį. - Mūsų Denis čia kažką sudegino.

Benas priėjo pažiūrėti, bet nepamatė nieko daugiau, vien tik pelenų skiauteles, kurios subyrėjo, kai jis jas palietė. Žinoma, čia buvo pirmieji Denio laiško variantai.

- O kas dabar? - paklausė Naomė. - Iš čia jis, aišku, patrauk į pilį. Iškyla klausimas: ar mes toliau seksime pėdsakais, ar nakvosime čia?

Tuomet buvo šešta valanda vakaro. Lauke jau sutemo.

- Manau, jog reikia eiti toliau, - lėtai ištarė Benas. - Juk tu pati sakei, jog mums reikalinga Friskės nosis, o ne jos akys... na, o aš, aš bet kurio teisėto karaliaus akivaizdoje galėsiu paliudyti, kad Friskės nosis - nepaprasta.

Prie durų sėdėjusi Friskė amtelėjo, tarsi norėdama pasakyti, jog pati žinanti.

- Gerai, - pasakė Naomė.

Jis įdėmiai į ją pažvelgė. Jie nukeliavo ilgą kelią nuo tremtinių stovyklos, ilsėjosi visai nedaug. Jis suprato, jog jiems reikėtų pasilikti... tačiau suvokimas, kokia neatidėliotina yra jų užduotis, beveik varė jį iš proto.

- Ar galėsi eiti toliau? - paklausė jis. - Tik nesakyk, kad galėsi, jeigu jau nebeturi jėgų, Naome Ričel.

Ji prisidengė delnu lūpas ir išdidžiai pažvelgė į jį.

- Aš galėsiu nueiti dar šimtą konerų nuo tos vietos, kur tu sudribsi negyvas, Benai Stadai.

Benas nusijuokė.

- Galbūt turėsi progos įrodyti savo žodžius, - pasakė jis. - Bet pirmiausia geriau ko nors užkąskime.

Jie skubiai pavalgė. Paskui Naomė pritūpė priešais Friskę ir tyliai jai paliepė vėl susirasti kvapą. Friskės nereikėjo dusyk prašyti. Jie trise išėjo iš trobesio. Benui ant nugaros pūpsojo didelis maišas, Naomė taip pat nešė maišą, tik šiek tiek mažesnį.

Friskei Denio kvapas buvo tarsi žydra žymė naktyje, tokia ryški, koks gali būti ryškus elektrinis, aukštos įtampos siūlas. Ji išsyk ėmė sekti pėdomis, ir kai MERGINA pašaukė ją atgal, Friskė suglumo. Paskui ji viską suprato: jeigu Friskė būtų žmogus, ji pliaukštelėtų sau per kaktą ir susikrimtusi atsidustų. Iš nekantrumo ji suuodė atgal vedančias Denio pėdas. Iki vidurnakčio ji būtų juos vėl atvedusi į Peinos namus.

- Nieko, Friske, - pasakė Naomė. - Neskubėk.

- Taip, žinoma, - pasakė Benas. - Gali lukteléti savaitę, Friske. Gali mėnesį, jeigu nori.

Naomė susiraukusi pažvelgė į Beną. Šis nutilo - ir turbūt gan išmintingai padarė. Jie stebėjo, kaip Friskė iš pradžių šniukštinėja po fermos kiemelį, o paskui perbėga kelią.

- Pametė, ar ką? - paklausė Benas.

- Ne, po vienos dviejų minučių vėl susiras. - "Tikiuosi", - mintyse pridūrė Naomė. - Tiesiog ant kelio ji surado visą puokštę kvapų, ir jai reikia susivokti.

- Žiūrėk! - abejodamas pratarė Benas, - ji nubėgo tenai, į laukus. Betgi šitaip negali būti?

- Nežinau. Argi jis sumanytų eiti į pilį keliu?

Benas Stadas pliaukštelėjo sau per kaktą.

- Ne, žinoma, ne. Aš tikras kvailys.

Naomė, nieko nepasakiusi, geraširdiškai nusišypsojo.

Lauke Friskė stabtelėjo. Ji atsigrįžo į MERGINĄ bei AUKŠTĄJĮ VAIKINĄ ir, kviesdama juos sekti iš paskos, nekantriai amtelėjo. Andujos šunys - tai prijaukinti baltųjų vilkų palikuonys, kurių protėviai kadaise keldavo siaubą Šiaurinės Baronijos gyventojams. Bet nesvarbu, ar prijaukinti, ar ne, visų pirma jie buvo medžiotojai ir pėdsekiai. Friskė vėl susirado skaisčiai žydrąjį kvapo siūlą, ir dabar ji nekantravo leistis į kelionę.

- Eime, - pasakė Benas. - Belieka tik viltis, kad ji susirado tą patį kvapą.

- Na, žinoma, ji surado! Žiūrėk!

Ji parodė, ir Benui pavyko įžvelgti pailgėjusias negilias pėdas ant sniego. Netgi patamsyje Benas ir Naomė atpažino šiuos pėdsakus - sniegbačių pėdsakus.

Friskė dar sykį sulojo.

- Eime greičiau, - pasakė Benas.

Apie vidurnaktį, jiedviem besiartinant prie karališkojo draustinio, Naomė ėmė gailėtis dėl savojo pasipūtėliško pasigyrimo, jog galėsianti nueiti šimtą konerų nuo tos vietos, kur Benas sudribs negyvas. Ji pajuto, jog greitai šitaip nutiks jai pačiai.

Denis per trumpą laiką nuėjo tą patį kelią, bet Denis išėjo po ketverto dienų poilsio, jis turėjo sniegbačius ir jam nereikėjo sekti paskui šunį, kuris kartais pamesdavo pėdsakus, ir jam tekdavo ieškoti iš naujo. Naomės kojos liepsnojo ir pasidarė it vatinės. Jos plaučius apėmė ugnis. Diegė kairįjį šoną. Ji nurijo keletą saujų sniego, bet neįstengė numalšinti nenumaldomo troškulio.

Friskė neturėjo jokios naštos, todėl lengvai judėjo sniego pluta ir nejautė nė menkiausio nuovargio. Naomė dar įstengė paėjėti sniego pluta šiokį tokį galiuką, bet paskui pataikė į aptirpusį plotelį ir nugrimzdo į sniegą iki kelių... paskui keletą sykių - iki šlaunų. O vieną kartą ji susmego iki juosmens ir įtūžusi beviltiškai muistėsi, kol prie jos priėjo Benas ir ištraukė.

- Noriu... rogučių, - gaudydama orą ištarė ji.

- ... norais... kinkomas... elgetos vežimas, - taip pat šniokštuodamas pokštu atsakė jis ir nusišypsojo, nors ir pats buvo nusikamavęs.

- Juokinga, - trukčiojančiu balsu atsiliepė ji. - Cha-cha. Tau tiktų būti karaliaus juokdariu, Benai Stadai.

- Čia karališkasis draustinis. Mažiau sniego... lengviau.

Jis pasilenkė, įrėmė rankas į kelius ir karštligiškai įkvėpė oro, norėdamas atgauti kvapą. Naomė staiga pajuto, kokia ji buvo egoistė ir nejautri, galvodama vien apie save, juk Benas turėjo būti žymiai smarkiau išsekęs - jis už ją kur kas sunkesnis ir neša sunkesnį maišą. Jis beveik kas žingsnis grimzdavo sniegan, šokčiojo dideliais šuoliais tarsi žmogus, bėgantis per gilų van-

denį; tačiau jis dar nė sykio nepasiskundė ir nesulėtino žingsnio.

- Benai, ar viskas gerai?

- Ne, - sušvokštė jis ir šyptelėjo. - Bet aš eisiu toliau, mieloji pupyte.

- Aš ne pupytė! - piktai atšovė ji.

- Bet užtat miela, - pasakė jis ir, pridėjęs nykštį prie nosies galiuko, pamojavo prieš ją pirštais.

- Ok, tu... Aš tau už tai dar įkrėsiu...

- Vėliau, - atsikvėpė jis. - Bėgam į mišką. Pirmyn.

Ir jiedu nubėgo, o priešakyje pėdsakais skuodė Friskė; paskui jis ją aplenkė, dėl to mergina dar labiau įtūžo... bet tuo pat metu ji juo žavėjosi.

104

Dabar jie stovėjo ir žvelgė į septyniasdešimties konerų ilgio atvirą lauką nuo miško (kuriame karalius Rolandas kadaise užmušė drakoną) iki pilies sienų (kurioje jisai pats buvo nužudytas). Iš dangaus besisūpuodamos nusileido kelios snaigės... ir dar kelios, ir staiga, tarsi įvykus stebuklui, oras prisipildė sniego.

Benas, užmiršęs visą savo nuovargį, patyrė ramybės ir džiaugsmo akimirką. Jis žiūrėjo į Naomę ir šypsojosi. Ji pasistengė susiraukti, bet jai nesisekė, ir mergina taip pat nusišypsojo. Paskui ji iškišo liežuvį ir pamėgino sugauti snaigę. Benas tyliai nusijuokė.

- Kaip jis ten pateko, jei tik, aišku, jam pavyko? - paklausė Naomė.

- Nežinau, - atsakė Benas. Jis užaugo fermoje ir apie pilies kanalizacijos sistemą neturėjo supratimo. - Galbūt mūsų stebuklingas šuo parodys, kaip jis įstengė įsigauti vidun.

- Ar tu tikrai manai, kad jis įsigavo, Benai?

- Na, žinoma, - atsakė Benas. - O kaip tu manai, Friske?

Friskė, išgirdusi savo vardą, pašoko ir, uostinėdama pėdsakus, nubėgo keletą pėdų, paskui atsigrįžo į juos.

Naomė pažvelgė į Beną. Šis papurtė galvą.

- Dar ne, - pasakė jis.

Naomė švelniai pašaukė Friskę, ir ši urgzdama sugrįžo.

- Jeigu ji mokėtų kalbėti, ji tau pasakytų, kad bijo pamesti pėdsakus. Sniegas juos paslėps.

- Tik truputėlį palauksim. Denis turėjo sniegbačius, tačiau mes turėsime kai ką, ko jis neturėjo, Naome.

- Ką gi?

- Priedangą.

105

Nekreipdamas dėmesio į Friskės troškimą surasti pėdsakus bei jos pasipiktinimą, Benas privertė jas dar penkiolika minučių palaukti. Iki to meto oras virto kunkuliuojančiu baltu debesiu. Sniegas apdengė kaštoninius Naomės plaukus ir šviesią Beno ševeliūrą; o Friskę apvilko šermuonėlių apsiaustu. Jie priešais save jau nebematė pilies sienų.

- Puiku, - tyliai pasakė Benas. - Eime.

Paskui Friskę jie įžengė į atvirą plotą. Didžiulis šuo dabar judėjo pamažu, be paliovos įbedęs nosį į žemę, nuolat prunkštaudamas ir keldamas mažus šaltus sniego kamuolius. Skaisčiai žydras kvapo takelis darėsi vis blausesnis, jį dengė bekvapė iš dangaus krintanti medžiaga.

- Galbūt per ilgai laukėme, - tyliai pratarė šalia Beno stovinti Naomė.

Jis nieko neatsakė. Pats viską suprato, ir šis suvokimas tarsi žiurkė graužė jo širdį.

Baltutėliame sniege staiga išryškėjo tamsi masė - pilies siena. Naomė šiek tiek išbėgo į priekį. Benas sugriebė ją už rankos.

- Griovys, - pasakė jis. - Neužmiršk. Jis kažkur čia pat. Dar nusirisi nuo kranto ant ledo ir nusisuksi spra...

Jam dar nespėjus baigti, Naomės akyse sutvisko nerimo ugnelės. Ji ištraukė savo ranką.

- Friske! - pašnibždom pašaukė ji. - Friske! Pavojus! Sustok! - Ji žaibiškai puolė paskui šunį.

"Visiškai pakvaišusi mergiotė", - pagalvojo Benas, nejučia šiek tiek ja žavėdamasis. Paskui jis žaibiškai puolė paskui ją.

Naomė jaudinosi be reikalo. Friskė stovėjo prie griovio krašto. Ji snukiu rausė sniegą ir džiaugsmingai vizgino uodegą. Ji ką tik kažką sugriebė dantimis ir dabar traukė tąjį daiktą iš po puraus sniego. Ji atsigręžo į Naomę, o jos žvilgsnis tarsi bylojo: "Aš geras šunelis, ar ne?"

Naomė nusijuokė ir apkabino šunį.

Benas pažvelgė pilies sienų pusėn.

- Tyliau! - sušnibždėjo jis. - Jeigu tave išgirs sargyba, mes kaip matai atsidursime akmens skaldykloje! Kur, tavo manymu, mes dabar esame? Tavo sodelyje?

- Tik pamanyk! Jei kas nors ir išgirs, pagalvos, kad šneka sniego elfai, ir nudums pas savo mamytes. - Bet šiuos žodžius ji pasakė taipogi pašnibždomis. Paskui jinai įsikniaubė veidu į Friskės gaurus ir dar sykį pasakė bičiulei, koks ji geras šuo.

Benas pakasė Friskei paausį. Sniego dėka jie nesijautė tokie bejėgiai ir nesaugūs, koks jautėsi Denis, kai sėdėdamas toje

pačioje vietoje jis nusiavė sniegbačius, kuriuos ką tik surado Friskė.

- Dieviška uoslė, tikra tiesa, - pasakė Benas. - Bet kas nutiko, kai jis nusiavė sniegbačius, ką, Friske? Gal užsiaugino sparnus ir perskrido Vakarinį redutą? Kur jis iš čia nuėjo?

Tarsi atsakydama į jo klausimą, Friskė ištrūko iš jų abiejų ir vartydamasi bei slidinėdama nusileido stačiu šlaitu ant griovio ledo.

- Friske! - negarsiai, bet sunerimusi pašaukė Naomė.

Friskė stovėjo ant ledo ir žiūrėjo į juos. Ji palengva vizgino uodegą, o jos akys maldavo eiti paskui ją. Šuo nelojo; jis kažkokiu būdu pajuto, jog triukšmauti nedera, nors Naomė jo dėl to neperspėjo. Tačiau Friskė lojo mintyse. Kvapas vis dar buvo čia, ir ji norėjo sekti jį, kol jis dar visiškai neišnyko, o po keleto minučių tikrai išnyks.

Naomė klausiamai pažvelgė į Beną.

- Taip, - pasakė jis. - Žinoma. Reikia eiti. Eime, bet laikyk ją prie pat kojų, neleisk į priekį. Čia slypi pavojus. Aš jaučiu.

Jis ištiesė jai ranką. Naomė ją suspaudė, ir jiedu drauge nučiuožė į griovį.

Friskė pamažu vedė juos ledu link pilies sienos. Dabar ji tiesiog atkapstinėjo kvapą, nosimi vagodama sniegą. Pasklido aitrus, nemalonus drungno purvino vandens, paplavų bei atmatų kvapas.

Denis žinojo, kad artėjant prie nutekamojo vamzdžio, ledas darysis pavojingai trapus. Netgi nežinodamas, jis galėjo pastebėti prie sienos telkšantį trijų pėdų atviro vandens ruožą.

Benui, Naomei ir Friskei buvo sunkiau. Jie tiesiog nusprendė, jog jeigu išoriniame krašte ledas buvo ganėtinai storas, jis turi būti lygiai toks pat iki kito griovio krašto. O pro tirštą sniego uždangą jie nedaug ką įstengė įžiūrėti.

Iš viso trejeto silpniausios buvo Friskės akys, o ji ėjo priešakyje. Ji turėjo pakankamai jautrią klausą ir girdėjo, kaip po šviežiu sniegu dejuoja ledas... tačiau kvapas buvo užėmęs pernelyg didelę jos esybės dalį, ir ji neatkreipė dėmesio į silpną braškėjimą... kol ledas po ja prasiskyrė ir šuo pūkštelėjo į vandenį.

- Friske! Fr...

Benas ranka užspaudė Naomei burną. Jinai mėgino ištrūkti, tačiau dabar Benas matė pavojų ir stipriai ją laikė.

Naomei nereikėjo jaudintis. Visi šunys, be abejo, moka plaukti, ir Friskė, vilkėdama storu savo apdaru, vandenyje buvo saugesnė už bet kurį žmogų. Ji nupliuškeno beveik iki pilies sienos, kapstydamasi tarp suaižėjusio ledo nuolaužų bei plaktą grietinėlę primenančių sniego tumulų, kurie beregint virto tamsiomis purvo dėmėmis ir dingdavo. Šuo pakėlęs galvą uodė kvapą... ir supratęs, kur jis dingsta, pasuko atgal pas Beną

ir Naomę. Pajutusi ledo kraštą, Friskė pamėgino užsiropšti ant jo priešakinėmis letenomis, bet ledas įlūžo; ji pabandė dar kartą. Naomė riktelėjo.

- Tyliau, Naome, arba šįryt mes per tave atsidursime požemyje, - pasakė Benas. - Laikyk mane už kulkšnių. - Jis luktelėjo, kol ji prieis, ir išsitiesė ant pilvo. Naomė pasilenkė jam už nugaros ir pačiupo jam už batų. Atsigulęs ant ledo Benas išgirdo, kaip šis dejuoja ir girgžda. "Friskės vietoje galėjo atsidurti kuris nors iš mūsų, - pagalvojo jis, - štai tuomet iš tiesų nutiktų nelaimė".

Jis šiek tiek praskėtė kojas, kad tolygiai pasiskirstytų jo svoris, ir sučiupo Friskę už priešakinių letenų, tiesiog po stipria, plačia krūtine.

- Tuoj išsikapstysi, mergyte, - burbtelėjo Benas. - Tikiuosi. - Paskui ėmė traukti.

Iš pradžių Benas pagalvojo, kad nuo Friskės svorio išsiskirs ledas, kai jis trauks šunį į save, o tada jis, paskui jį - Naomė nugarmės pas Friskę į griovį. Vasaros dieną, eidamas pažaisti su savo draugu Piteriu, jis vaikštinėdavo tilteliu per griovį, žiūrėdavo į vandenyje atsispindintį žydrą dangų bei baltus debesis ir visuomet galvodavo, jog jis gražus tarsi paveikslėlis. Vaikinas niekados negalėjo nė numanyti, jog galbūt vieną tamsią naktį, per pūgą, jis žus šiame griovyje. O ir kvepėjo čia ne itin maloniai.

- Trauk mane atgal! - suurzgė jis. - Tavo prakeiktas šuo sveria ne mažiau kaip toną.

- Nešnekėk taip bjauriai apie mano šunį, Benai Stadai.

Benas nuo įtampos užsimerkė, jo lūpos prasiskyrė, atidengdamos sukąstus dantis.

- Tūkstantį sykių atsiprašau. Bet jeigu tu nepradėsi traukti, man rodos, aš tuoj išsimaudysiu.

Nežinia kaip, bet visgi jai pavyko truktelėti, nors Benas ir Friskė drauge turbūt svėrė tris kartus daugiau už Naomę. Ištemptas, persikreipęs Beno kūnas šviežiame sniege išarė provėžą; tarp jo kojų išaugo sniego piramidė, panaši į tą, kuri atsiranda iš medinio plūgo kraštų susidariusiame kampe.

Pagaliau - Benui ir Naomei pasirodė, kad "pagaliau", nors viskas įvyko per kelias sekundes - Friskės krūtinė liovėsi laužiusi ledą, ir šuo užšliaužė ant jo. Po akimirksnio užpakalinės jos kojos suspurdėjo, ieškodamos atramos. Paskui šuo atsistojo ir energingai nusipurtė, aptėkšdama Beno veidą purvino griovio vandens purslais.

- Fe! - valydamasis susiraukė jis. - Labai ačiū, Friske!

Tačiau Friskė nekreipė į jį jokio dėmesio. Ji vėl žvelgė pilies sienos pusėn. Nors ant jos kailio stingo purvini varvekliai, ją

domino tiktai kvapas. Ji aiškiai jautė jį neaukštai, viršum savęs. Ten buvo tamsu. Jokių baltų, šaltų, bekvapių miltų ten nebuvo.

Benas atsistojo ir nusipurtė sniegą.

- Atleisk, kad aš taip blioviau, - sušnibždėjo Naomė. - Jei Friskės vietoje būtų bet kuris kitas šuo... kaip manai, ar kas nors išgirdo?

- Jei būtų išgirdę, būtų mus jau pasikvietę, - atsakydamas šnipštelėjo Benas. - O, dievai, dar truputėlį. - Dabar tiesiog priešais išorinį senovinės Delaino pilies sienos redutą jie matė tyvuliuojantį vandenį, nes jo ieškojo.

- Ką mums daryti?

- Aišku, jog toliau eiti negalime, - sušnibždėjo Benas. - Bet kaip pasielgė jis, Naome? Kur jis iš čia dingo? Gal nuskrido?

- Jeigu mes...

Tačiau Naomė taip ir nepabaigė šios minties, nes kaip tik tuo momentu Friskė perėmė iniciatyvą į savo letenas. Visi jos protėviai buvo puikūs medžiotojai, medžioklė augte įaugo į jos kraują. Ji jautėsi tiesiog pririšta prie šio jaudinančio, viliojančio skaisčiai žydro kvapo ir nusprendė negalinti jo palikti. Todėl užpakalinėmis letenomis ji įsirėmė į ledą, įtempė ištreniruotus kinkomo šuns raumenis ir liuoktelėjo į tamsą. Kaip jau sakiau, jos akys buvo patys silpniausi jutimo organai, ir šuolis iš tiesų buvo aklas; nuo ledo ji negalėjo matyti tamsios nutekamojo vamzdžio angos.

Tačiau šuo matė ją iš vandens, o jei net ir nebūtų matęs, jis dar turėjo uoslę ir žinojo, kad įėjimas yra ten.

106

“Flegas, - šmėstelėjo dar neprabudusio Denio sąmonėje, kai prie jo pasilenkė tamsus siluetas žiburiuojančiomis akimis. - Flegas, jis mane surado, ir dabar dantimis perkąs man gerklę...” Jis pamėgino rikteleti, bet iš jo gerklės neišsiveržė nė vienas garsas.

Atėjusiojo nasrai prasižiojo, Denis pamatė didžiulius baltus dantis... o paskui ilgas šiltas liežuvis pradėjo laižyti jo veidą.

- Oi! - ištarė Denis, stengdamasis nustumti nuo savęs tą padarą. Tačiau jo pečius užgulė letenos, ir jis, tarsi ant menčių paguldytas kovotojas, brinktelėjo ant nugaros į savo servetėlių guolį. Šlep-šlep, lyžt-lyžt. - Oi! - vėl ištarė Denis, ir tamsus gauruotas siluetas draugiškai bosu amtelėjo, tarsi sakydamas: “Žinau, aš taip pat džiaugiuosi, tave matydamas”.

- Friske! - iš tamsos pašaukė tylus balsas. - Nurimk, Friske! Nė garso!

Tamsusis siluetas pasirodė besąs visai ne Flegas, o tik nepaprastai didelis šuo - šuo, labiau panašus į vilką, pagalvojo De-

nis. Nuskambėjus merginos balsui, šuo pasitraukė ir atsitūpė. Jis džiugiai žvelgė į Denį, jo uodega dusliai dunksėjo į Denio servetėlių patalą.

Tamsoje išryškėjo dar du šešėliai, vienas aukštesnis, kitas žemesnis. Tapo aišku, jog čia ne Flegas. Tuomet sargybiniai. Denis išsitraukė kinžalą. Jei dievai bus palankūs, jis įstengs sudoroti abu. O jei ne, tuomet jis pasistengs numirti garbingai, tarnaudamas karaliui.

Dvi figūros sustojo netoli jo.

- Ateikite čionai, - suurzgė Denis ir ryžtingai pakėlė savo kinžalą (iš tiesų tai buvo tik aprūdijęs, atšipęs kišeninis peilis). - Iš pradžių judu, o paskui prakeiktas jūsų šuo!

- Deni? - balsas pasirodė keistai pažįstamas. - Deni, nejaugi mes iš tiesų tave suradome?

Denis jau ketino nuleisti savo kinžalą, bet tuoj pat jį vėl pakėlė. Tikriausiai čia spąstai. Tikriausiai. Bet balsas toks panašus į...

- Benas? - sušnibždėjo jis. - Čia Benas Stadas?

- Benas, - patvirtino aukštesnioji figūra, ir Denio širdis prisipildė džiaugsmo. Figūra ėmė artintis. Denis sunerimo, vėl pakėlė kinžalą.

- Stok! Ar turi ugnies?

- Taip, titnago ir skiltuvą.

- Įskelk.

- Gerai.

Po akimirkos tamsą perskrodė geltona liepsna, be abejonės, pavojinga sausų medvilninių servetėlių pilnoje patalpoje.

- Eikš, Benai, - pasakė Denis, subrukdamas apgailėtiną kinžalo pakaitalą atgal į dėklą. Virpėdamas iš džiaugsmo bei palengvėjimo jis atsistojo. Benas buvo čia. Kokiu stebuklingu būdu jis čia atsidūrė, Denis nežinojo - tik žinojo, jog Benas jį kažkaip surado. Jo kojos susipainiojo tarp servetėlių, ir jis susvyravo, bet nepargriuvo, nes jį sugriebė Beno rankos ir tvirtai apkabino. Benas čia, ir viskas bus gerai, pagalvojo Denis, ir, niekaip nebegalėdamas susivaldyti, apsipylė visai nevyriškomis ašaromis.

107

Paskui prasidėjo ilgi savo istorijų pasipasakojimai - manau, jog didžioji jų dalis jums jau žinoma, o to, ko nežinote, greitai nupasakoti neįmanoma.

Friskės šuolis pataikė tiesiai į dešimtuką. Ji įlėkė į vamzdį, o paskui atsigręžo pasižiūrėti, ar Naomė ir Benas seks paskui ją.

Jeigu jie nesektų, Friskė tikriausiai šoktų atgal ant ledo - ji jaustųsi labai nusivylusi, tačiau savosios šeimininkės ji nepaliktų

netgi dėl labiausiai jaudinančio kvapo pasaulyje. Friskė tai žinojo; tuo tarpu Naomė nebuvo tokia tikra. Ji netgi nesurizikavo ir nepašaukė Friskės atgal bijodama, kad neišgirstų kuris nors sargybinis. Ji nepaliks Friskės, o jeigu Benas pamėgins ją sulaikyti, paguldys jį tiesiu dešinės rankos smūgiu.

Tačiau ji be reikalo jaudinosi. Vos tik pastebėjęs vamzdį, Benas suprato, kur dingo Denis.

- Friskės uoslė nuostabi, - vėl pasakė jis ir kreipėsi į Naomę. - Ar tau pavyks?

- Jeigu atsitrauksiu toliau ir įsibėgėsiu, tuomet pavyks.

- Tik neužmink ant trapaus ledo, nes niurktelėsi į vandenį. Tavo drabužiai sunkūs - nespėsi nė aiktelėti, kai nutemps po ledu.

- Neužminsiu.

- Aš eisiu pirmas, - pasakė Benas. - Gal pagausiu tave, jei reikės.

Jis keletą žingsnių atsitraukė ir taip stipriai liuoktelėjo, jog vos neprasiskėlė galvos į viršutinįjį vamzdžio kraštą. Friskė, išreikšdama susijaudinimą, sulojo.

- Nutilk, šunie! - ištarė Benas.

Naomė pasitraukė nuo griovio krašto, šiek tiek pastovėjo (dabar snigo taip tirštai, jog Benas jos nematė) ir puolė į priekį. Benas sulaikė kvapą vildamasis, kad ji nesuklys ir atsispirs nuo kieto ledo. Jeigu prieš šokdama ji žengs nereikalingą žingsnį, jos nepagaus netgi pačios ilgiausios pasaulyje rankos.

Tačiau ji apskaičiavo tiksliai. Benui nereikėjo jos gaudyti; vienintelis dalykas, kurį jam teko padaryti - pasitraukti iš kelio, kai ji įlėkė į vamzdį. Ji netgi nesusimušė galvos, kaip kad nutiko Benui.

- Pats blogiausias dalykas buvo kvapas, - pasakė Naomė, kai jie papasakojo savo istoriją apstulbusiam Deniui. - Kaip tu jį ištvėrei?

- Tiesiog aš nuolatos sau primindavau, kas nutiks, jei mane sučiups, - atsakė Denis. - Ir kiekvieną sykį kvapas imdavo atrodyti šiek tiek labiau pakenčiamas.

Benas nusijuokė ir linktelėjo, Denis žėrinčiomis akimis pažvelgė į jį. Paskui jis nukreipė žvilgsnį į Naomę.

- Beje, smarvė iš tiesų buvo siaubinga, - sutiko jis. - Pamenu, kai buvau mažas, dvokė stipriai, bet ne šitiek. Galbūt vaikas dar nesupranta, koks blogas yra kvapas. Ar kažkas panašaus.

- Tikriausiai taip ir yra, - pritarė Naomė.

Friskė, įbedusi nosį į priešakines letenas, gulėjo ant karališkų servetėlių krūvos ir jiems bekalbant sekiojo akimis čia vieną, čia kitą. Ji ne itin suprato, apie ką kalbama, bet jeigu būtų supratusi ir jei mokėtų šnekėti, ji būtų pasakiusi Deniui, jog jo blogo kvapo suvokimas nuo vaikystės nepasikeitė. Taigi jie jautė

išsigaravusio "drakono smėlio" tvaiko likučius. Friskei šis kvapas atrodė žymiai stipresnis nei MERGINAI ir AUKŠTAM VAIKINUI. Denio kvapas vis dar liko ten, daugiausia purslų bei lašų pavidalu, tose vietose, kur jis lietė rankomis apvalias sienas, mat apatiniąją vamzdžio dalį dengė purvinas drungnas vanduo, nuplaunantis visus kvapus. Čia buvo tas pats elektros atspalvio skaisčiai žydras kvapas. Kitas - niūrus žalias odos kvapas - gąsdino Friskę. Ji žinojo, jog kai kurie kvapai gali nužudyti, ir žinojo, jog neseniai šis kvapas ir buvo būtent toks. Tačiau dabar jo galia mažėjo, be to, Denio kvapas suko į šalį nuo tos vietos, kur buvo pati stipriausia nuodų koncentracija. Artėjant prie grotelių, pro kurias Denis išlindo iš kanalizacijos, ji pradėjo nebejausti žaliojo kvapo - Friskė dar niekad gyvenime nesijautė tokia laiminga pametusi kvapą.

- Ar jūs nieko nesutikote? Visiškai nieko? - susijaudinęs paklausė Denis.

- Nieko, - atsakė Benas. - Aš truputėlį išbėgdavau į priekį ir apsižvalgydavau. Keletą kartų mačiau sargybinius, bet mes visuomet turėjome pakankamai laiko pasislėpti, kol mūsų nepastebėjo. Aš, tiesą sakant, manau, kad mes galėjome eiti nesislapstydami ir prasilenkti su dvidešimčia sargybinių, o pastebėję mus būtų tik porą trejetą kartų. Dauguma jų buvo girti.

Naomė linktelėjo.

- Sargybiniai, - pasakė ji. - Girti. Ir ne šiauriniame pasienyje, kokioje nors menkoje, niekieno negirdėtoje baronijoje, o girti pilyje. Pačioje pilyje!

Denis prisiminė apsisnargliavusį, klausos neturintį dainininką ir niūriai linktelėjo.

- Manau, jog mums reikėtų džiaugtis. Jeigu sargybiniai tarnybą atliktų taip, kaip Rolando laikais, mes jau seniai sėdėtume Adatoje drauge su Piteriu. Bet man kažkodėl visai nedžiugu.

- Štai ką aš tau pasakysiu, - negarsiai ištarė Benas, - Tomo vietoje aš drebėte drebėčiau kas kartą, vos tik pažvelgęs į šiaurę, jei kariai, kuriuos šiąnakt matėme - tai visa jo apsauga.

Po šių žodžių Naomės veidas apsiniaukė.

- Meldžiu dievų, kad šito neprireiktų, - pasakė ji.

Benas linktelėjo.

Denis ištiesė ranką ir paglostė Friskės galvą.

- Juk tu nuo pat Peinos namų visą kelią atsekei man iš paskos? Tai bent sumanus šunelis!

Friskė ėmė džiaugsmingai bilsnoti uodega.

Naomė pasakė:

- Aš mielai pasiklausyčiau istorijos apie karalių, kuris vaikšto miegodamas, jei tu, Deni, dar sykį ją papasakotum.

Taigi Denis papasakojo savo istoriją, beveik lygiai taip pat, kaip papasakojo Peinai, ir kaip aš pasakojau jums, o jie klausėsi

nustėrę tarsi vaikai, besiklausantys pasakos apie senelės kyku apsigobusį vilką.

108

Kai jis baigė, buvo septinta valanda ryto. Už pilies sienų Delainą nušvietė blausi šviesa - toji tirštos pūgos šviesa tokia pat niūri buvo ir septintą ryto, ir vidurdienį, nes Delaine siautėjo pati didžiausia tos žiemos - o gal ir pati siautulingiausia visų laikų - pūga. Virš pilies stogų tarsi ištisa dvasių gentis stūgavo vėjas. Netgi čia, apačioje, pabėgėliai girdėjo jo staugimą. Friskė, pakėlusi galvą, neramiai suinkštė.

- Ką dabar darysime? - paklausė Denis.

Benas, kuris vis skaitė ir skaitė trumpą Piterio raštelį, ištarė:

- Iki vakaro nieko. Pilis jau bunda, ir mums nėra jokių galimybių išeiti iš čia nepastebėtiems. Mes pamiegosime, atgausime jėgas. O vakare, prieš vidurnaktį...

Benas kalbėjo trumpai. Naomė nusišypsojo; Denio akys sublizgo iš susijaudinimo.

- Taip! - pasakė Denis. - Prisiekiu dievais! Tu tiesiog genijus, Benai!

- Na, šitaip aš nepasakyčiau, - įsiterpė Naomė, tačiau jos lūpos išsišiepė iki ausų. Ji išsitiesė, apkabino Beną ir skambiai jį pabučiavo.

Benas paraudo kaip burokas (jis atrodė taip, tarytum jo "smegenys tuoj ims kunkuliuoti", kaip sakydavo Delaine tais senais laikais), - bet kita vertus, privalau jums pasakyti, jog jis buvo ir patenkintas.

- O Friskė ar padės mums? - atsitokėjęs paklausė Benas.

Išgirdusi savo vardą, Friskė pakėlė galvą.

- Žinoma, padės. Bet mums prireiks...

Jie dar kurį laiką aptarinėjo šį naują planą, o paskui Benas taip plačiai nusižiovavo, jog apatinioji jo veido pusė, rodos, visai išnyko. Naomė irgi atrodė pavargusi. Kaip jūs prisimenate, jie nemigo jau ištisas dvidešimt keturias valandas ir dar nukeliavo netrumpą kelią.

- Viskas, užteks, - pasakė Benas. - Metas miegoti.

- Valio! - ištarė Naomė, pradėjusi taisytis servetėlių patalą šalia Friskės. - Mano kojos tarsi vatinės...

Denis delikačiai kostelėjo.

- Kas dar? - paklausė Benas.

- Aš nesitikiu, kad jūs turite... bet galbūt... vis dėlto turite ką nors valgomo, ką?

Naomė nekantriai pratarė:

- Aišku, turime! Nejau manai... - Paskui ji prisiminė, kad Denis išėjo iš Peinos namų prieš šešias dienas, o nuo to laiko

slapstėsi. Jis atrodė išblyškęs ir išbadėjęs, veidas sulysęs, atsikišusiais skruostikauliais. - Deni, atleisk, mes tikri pusgalviai! Kada tu paskutinį kartą valgei?

Denis šiek tiek pagalvojo.

- Tiksliai neprisimenu, - pasakė jis. - Bet paskutinį kartą prie stalo pietavau prieš savaitę.

- Kodėl gi tu iškart nepasakei, žioply nelaimingas! - riktelėjo Benas.

- Turbūt todėl, kad, pamatęs jus, labai susijaudinau, - nusišypsojęs atsakė Denis. Žiūrėdamas, kaip jie atriša savo maišus ir traukia maisto atsargų likučius, Denis pajuto suurzgiant savo pilvą. Jo burna prisipildė seilių. Paskui staiga jam šmėstelėjo viena mintis.

- O ar jūs neturite ropių?

Naomė susirūpinusi pažvelgė į jį.

- Ropių? Aš neturiu. O tu, Benai?

- Ne.

Denio veidą nušvietė švelni, pati laimingiausia šypsena.

- Nuostabu, - pasakė jis.

109

Pūga buvo išties siaubinga, Delaine ją prisimena iki šių dienų. Kai tiršta, stūgaujanti tamsa apgaubė pagrindinį pilies bokštą, žemę dengė penkių pėdų šviežio sniego sluoksnis. Penkios pėdos sniego per vieną dieną - tai baisiai daug, tačiau vėjas supustė pusnis, kurios buvo žymiai žymiai aukštesnės. Tuo metu, kai sutemo, siautėjo nebe audra, o tikras uraganas. Palei pilies pastatų sienas pūpsojo dvidešimt penkių pėdų pusnys, sniegas dengė ne tik pirmojo ir antrojo, bet netgi trečiojo aukšto langus.

Jūs galite pagalvoti, jog sniegas tik pagelbės Piteriui įgyvendinti pabėgimo planą; taip ir būtų buvę, jei Adata nebūtų stovėjusi vieniša aikštės viduryje. Bet ji kaip tik šitaip ir stovėjo, o vėjo jėga čia buvo pati stipriausia. Netgi stiprus vyras neįstengtų išstovėti tokiame vėjyje: jis taip ir nusiristų kūlversčia, kol tėkštųsi į pačią pirmąją akmeninę sieną tolimajame aikštės krašte. Vėjas siautėjo lyg gigantiška šluota. Krentant sniegui, vėjas išstumdavo jį iš aikštės. Pavakare prie pilies sienų išaugo milžiniškos pusnys, o dauguma skersgatvių į vakarus nuo šiurpiojo bokšto buvo užpilti sniegu, tačiau pati aikštė išliko švarut švarutėlė. Čia nebuvo nieko daugiau, vien tik sušalę akmenys, laukiantys, kada ant jų subraškės Piterio kauleliai, jei virvė nutrūks.

O dabar aš privalau jums pasakyti, kad Piterio virvė buvo pasmerkta nutrūkti. Kai jis ją tikrino, virvė išlaikė jo svorį... ta-

čiau buvo dar vienas faktorius, susijęs su paslaptingąja "įtempimo riba", ir Piteris apie jį nieko nežinojo. Net Jozefas apie jį nežinojo. Nors jaučių varovai žinojo, ir jei Piteris būtų jų paklausęs, jie atskleistų jam vieną seną tiesą, žinomą jūreiviams, medkirčiams, siuvėjoms ir visiems kitiems, besinaudojantiems siūlais bei virvėmis: kuo ilgesnė virvė, tuo greičiau ji nutrūksta.

Trumpas bandomasis virvagalis išlaikė Piterį.

Virvė, kuriai jis ketino patikėti savo gyvybę - labai plona virvė - buvo beveik dviejų šimtų šešiasdešimties pėdų ilgio.

Kaip jau sakiau, ji buvo pasmerkta nutrūkti, o akmenys bokšto papėdėje laukė, kada jis ant jų nukris, susilaužys kaulus ir žus.

110

Tą ilgą dieną, dūkstant pūgai, įvyko daugybė katastrofų bei nelaimių, o taipogi nemaža herojiškų poelgių; kai kuriuos iš jų vainikavo sėkmė, tuo tarpu kiti buvo pasmerkti žlugti. Kai kuriuos vidinių baronijų fermerių namus sugriovė uraganas, tarytum vilkas iš senos pasakos "Trys paršiukai", alkanu savo kvėpavimu nupūtęs tinginių paršelių namelius. Kai kuriems, likusiems be namų, pavyko susirišus virvėmis nuklampoti per baltą dykumą iki pilies; o kiti, nuklydę nuo pagrindinio Delaino kelio, pasiklydo baltajame rūke ir sušalusius, vilkų apgraužtus jų kūnus surado tik pavasarį.

Tačiau tą vakarą, apie septintą valandą, sniegas galų gale ėmė kristi ne taip tankiai, vėjas aprimo. Jaudulys baigėsi, ir visi pilies gyventojai anksti nuėjo gulti. Daugiau nebebuvo ką veikti. Židiniai užgesinti, vaikai šiltai apkloti, išgerti paskutinieji puodukai žolelių arbatos, sukalbėtos visos maldos.

Vienas po kito geso žiburiai. Šauklys rėkė garsiai, kiek tik galėdamas, tačiau ir aštuntą, ir devintą valandą jo balsą užgožė vėjas, ir tik dešimtą jį vėl galėjai išgirsti, bet tuo metu dauguma žmonių jau miegojo.

Tomas taip pat miegojo, tačiau miegojo neramiai. Šalimais nebuvo Denio, kuris galėtų pasilikti drauge ir padėtų jam sutrumpinti šią naktį. Denis vis dar sirgo ir neišėjo iš namų. Tomas keletą sykių pagalvojo apie tai, kad reikėtų pasiųsti pažą pasidomėti jo sveikata (ar net pačiam nueiti: jis jautė Deniui didelį prieraišumą), tačiau kas kartą jam kas nors sukliudydavo: tai reikėdavo pasirašinėti popierius... tai klausyti peticijų... ir, žinoma, trukdė vyno buteliukai, kuriuos reikėjo išgerti. Tomas vylėsi, kad ateis Flegas ir duos jam migdomųjų miltelių... tačiau po nesėkmingojo žygio į šiaurę burtininkas pasidarė kažkoks keistas ir svetimas.

Atrodė, tarsi Flegas žinotų, jog kažkas ne taip, bet negalėtų tiksliai pasakyti, kas būtent. Tomas vylėsi, kad Flegas pasirodys, bet pasikviesti jo nesiryžo.

Vėjo staugimas kaip visuomet Tomui priminė tą naktį, kai numirė jo tėvas, ir jis bijojo, kad bus sunku užmigti... o užmigus prasidės siaubingi košmarai, sapnai, kuriuose tėvas rėks, šnekės ir galų gale dings liepsnose. Todėl Tomas elgėsi taip, kaip jau buvo įpratęs: jis ištisą dieną nepaleido iš rankų vyno taurės, ir jei aš jums pasakyčiau, kiek šis berniukas iki atsigulдamas miegoti ištuštino vyno butelių, jūs turbūt manimi nepatikėtumėte - todėl aš nė nesakysiu. Bet daug.

Tomas liūdnai gulėjo ant savosios kanapos apgailestaudamas, kad Denio nėra įprastinėje jo vietoje ant krosnies, ir galvojo: "Galva plyšta, skauda pilvą... Įdomu, ar karaliaus vardas gali visa tai kompensuoti?" Galbūt ir jums pasirodė įdomu, tačiau, dar nespėjęs apsvarstyti šios temos, Tomas užsnūdo sunkiu miegu.

Miegojo beveik valandą... paskui atsikėlė ir nuėjo. Jis išėjo pro duris ir, vilkėdamas baltais naktiniais marškiniais tarsi vaiduoklis, nukiūtino per sales. Tą naktį viena susivėlinusi kambarinė, apsikrovusi skalbiniais, matė jį; jis buvo toks panašus į senąjį karalių Rolandą, jog mergina metė savo skalbinius ir beprotiškai klykdama pabėgo.

Paslaptingame sapne tūnanti Tomo sąmonė girdėjo tuos klyksmus, tačiau palaikė juos tėvo balsu.

Jis ėjo toliau, pasuko į retai telankomą koridorių. Šiek tiek padelsęs, spustelėjo slaptąjį akmenį. Įėjęs į slaptingąją praeigą, Tomas uždarė duris ir nužingsniavo iki koridoriaus galo. Atvėręs po stiklinėmis Ninerio akimis esančius skydelius, jis, nors ir miegodamas, priplojo veidą prie plyšelių, tarytum žvelgdamas į mirusiojo tėvo svetainę. Čia mes kuriam laikui paliksime nelaimingą, vyno garų debesies apsuptą berniuką, kurio skruostais iš miegančių akių ritosi atgailos ašaros.

Kartais šis netikrasis karalius būdavo žiaurus, visuomet buvo liūdnas ir beveik visados jis buvo silpnas berniukas... bet netgi dabar turiu jums prisipažinti netikintis, kad jis kada nors būtų buvęs iš tiesų blogas berniukas. Jeigu jūs nekenčiate jo už tai, ką jis darė - ir už tai, ką jis leido daryti kitiems, - aš jus suprasiu; bet jeigu jūs tuo pat metu nejaučiate jam nė kruopelytės gailesčio, aš būsiu nustebintas.

111

Tą reikšmingąją naktį, penkiolika minučių po vienuolikos, audra išleido paskutinį savo atodūsį. Siaubingo stiprumo šalto vėjo gūsis praūžė pro pilį. Jo greitis buvo didesnis nei šimtas

mylių per valandą. Tarytum mostelėjęs gigantiška ranka, jis išdraskė retėjančius debesis; ištryško blyški mėnulio šviesa.

Trečiojoje Rytinėje alėjoje dunksojo kresnas akmeninis bokštas, vadinamas Didžiųjų Dievų šventykla; jis stovėjo čia nuo neatmenamų laikų. Daugelis žmonių joje melsdavosi, bet dabar ji buvo tuščia. Ir labai gerai, kad tuščia. Bokštas nebuvo labai aukštas - nėra ko nė lyginti su Adata, - tačiau vis dėlto jis stūksojo viršum kaimyninių Trečiosios Rytinės alėjos namų, ir ištisą dieną jam grėsė siautulingos audros jėgų vykdoma egzekucija. Paskutinysis gūsis tapo lemtingas. Viršutiniosios trisdešimt pėdų gryno akmens tiesiog nulėkė žemyn, tarsi vėjo nupūsta žvirblių baidyklės skrybėlė. Viena nuolaužų dalis nusirito į gatvę, kita - tėškėsi į artimiausius namus. Pasigirdo siaubingas dundesys.

Dauguma jaudulio išvargintų pilies gyventojų neišgirdo Didžiųjų Dievų šventyklos griuvimo (nors iš ryto apsnigti griuvėsiai juos gerokai nustebino). Dauguma jų kažką burbtelėjo per miegus, apsivertė ant kito šono ir miegojo toliau.

Kai kurie sargybiniai - tie, kurie dar nebuvo tiek nusigėrę, jog į nieką nebekreipė dėmesio - taigi kai kurie, aišku, išgirdo trenksmą ir nubėgo pasižiūrėti, kas nutiko. Visiems kitiems, išskyrus šiuos kelis, bokšto griuvimas liko nepastebėtas... tačiau buvo dar kai kas, kas girdėjo šį driokstelėjimą, ir dabar jūs juos visus jau puikiai pažįstate.

Benas, Denis ir Naomė, besiruošiantys bandymui išgelbėti savo teisėtą karalių, išgirdo šį garsą servetėlių sandėlyje ir išgąstingai susižvalgė išsiplėtusiomis akimis.

- Nekreipkite dėmesio, - po akimirkos ištarė Benas. - Nežinau, kas ten nutiko, bet nesvarbu. Tęskime darbą.

Bezonas ir jaunesnieji sargai buvo girti ir negirdėjo griūvant Didžiųjų Dievų šventyklos, tačiau Piteris girdėjo. Jis sėdėjo miegamajame ant grindų, kruopščiai leisdamas pro pirštus savo nusivytąją virvę ir atidžiai ieškodamas silpnų vietų. Kai jo ausis pasiekė sniego prislopintas krintančių akmenų bildesys, jis pakėlė galvą ir skubiai nubėgo prie lango. Piteris nieko nepamatė; nežinia, kas ten sugriuvo, bet katastrofa įvyko tolokai nuo Adatos. Šiek tiek pasvarstęs, jis sugrįžo prie savosios virvės. Artėjo vidurnaktis, ir jis padarė tą pačią išvadą, kaip ir jo bičiulis Benas: nereikia kreipti dėmesio. Burtas jau mestas. Dabar jis privalo eiti tik į priekį.

Tirštoje slaptosios praeigos tamsoje lindintis Tomas išgirdo griūvančio bokšto sukeltą griausmą ir nubudo. Jis išgirdo prislopintą šunų lojimą apačioje ir persigandęs suvokė, kur atsidūręs.

Griūvantis bokštas pažadino dar kai ką, miegojusį ne itin kietai bei sapnavusį neramius sapnus. Jis nubudo, nors tūnojo pačioje pilies gelmėje.

- Katastrofa! - riktelėjo viena papūgos galva.
- Ugnis, potvynis ir pabėgimas! - suklykė kita.

Flegas nubudo. Aš jums jau sakiau, kad blogis kartais būna nepaaiškinamai aklas, ir tai tiesa. Kartais blogis užsnūsta be jokios priežasties ir miega.

Bet dabar Flegas nubudo.

112

Iš kelionės į šiaurę Flegas grįžo peršalęs, šiek tiek karščiuodamas ir sunerimęs.

Kažkas ne taip, kažkas ne taip. Atrodė, jog patys pilies akmenys šnibžda jam šiuos žodžius... Bet tegu jį galas, jei jis žinojo, ką tie žodžiai reiškia. Jis gerai žinojo tik vieną dalyką, jog tasai "kažkas ne taip" turi aštrius dantis. Jis tarsi šeškas šmirinėjo jo galvoje, vis kur nors įkąsdamas. Flegas tiksliai žinojo, kada šis žvėriūkštis pradėjo bėgioti ir kandžiotis: kai jis grįžo iš sužlugusios maištininkų paieškos ekspedicijos. Nes jie... nes jie...

Nes maištininkai turėjo būti ten!

Jų ten nebuvo, o Flegas negalėjo pakęsti, kai jį mulkino. Dar nemaloniau jautėsi suvokdamas, jog galėjo padaryti klaidą. Jeigu jis suklydo, nustatydamas maištininkų buvimo vietą, tuomet jis tikriausiai pridarė ir kitų klaidų. Kokių? Jis nežinojo. Bet sapnavo blogus sapnus. Šis mažas piktas žvėriūkštis bėgiojo jo galvoje, nervino jį, priversdavo jį užmiršti kai kuriuos dalykus, kad kažkas galėtų kažką vykdyti jam už nugaros. Žvėrelis blaškėsi, graužė, trikdė jo miegą. Flegas turėjo vaistų, išgydančių persišaldymą, tačiau nė vieni vaistai neįstengė padėti atsikratyti to vis augančio, jo sąmonėje lindinčio šeško.

Ir vis dėlto, kas čia galėtų būti ne taip?!

Jis nuolatos klausinėjo savęs to paties, ir tikrai atrodė - bent jau iš pirmo žvilgsnio, - kad nieko negali būti. Jau daugelį amžių jo viduje viešpataujantis senas juodas chaosas nekentė Delaine gyvavusios tvarkos, šviesos bei meilės, ir jis pasidarbavo iš peties, kad visa tai sugriautų sutrupintų taip, kaip paskutinysis ledinis gūsis sutrupino Didžiųjų Dievų šventyklą. Visados kas nors sukliudydavo jo planams - kokia nors Geroji Kaila, kokia nors Saša, kas nors, kur nors. Bet dabar, kur bepažvelgdamas, jis nematė galimybės sukliudyti. Tomas buvo visiškai nuo jo priklausomas; jeigu Flegas lieptų jam nužengti nuo pačios aukščiausios pilies kuoro, tasai kvailelis tik paklaustų, kelintą valandą privaląs taip pasielgti. Fermeriai dejavo, slegiami žudikiškos mokesčių naštos, kurią Tomas jiems užkrovė, primygtinai prašomas Flego.

Jozefas sakė Piteriui, jog žmonėms, lygiai kaip ir lynams bei virvėms, galioja įtempimo ribos dėsnis. Jis kalbėjo tiesą - Delai-

no pirkliai ir fermeriai jau beveik pasiekė savąją ribą. Virvė, kuria piliečiai tempė milžiniškus mokesčių akmenis, buvo tiesiog ištikimybė - ištikimybė šaliai, karaliui, valdžiai. Flegas žinojo, jog jeigu jis užkabins pernelyg didelius mokesčių akmenis, visos virvės nutrūks, ir kvailas jautis - tokiu jis laikė Delaino liaudį - pabėgs ir nudundės tolyn, viską griaudamos savo kelyje. Pirmasis jautis jau nutraukė vadžias ir apsistojo šiaurėje. Dabar jie vadina save tremtiniais, bet Flegas žinojo, jog neilgai trukus jie pasivadins sukilėliais. Peina pašalintas. Piteris uždarytas Adatoje.

Kas gi gali būti ne taip?

Nieko! Velniai griebtų, nieko!

Tačiau šeškas ir toliau šmirinėjo, kandžiojosi, muistėsi ir bėgiojo. Per pastarąsias tris ar keturias savaites Flegas daugelį sykių nubusdavo apsipylęs šaltu prakaitu, ir ne dėl karštligės priepuolio; jį pažadindavo kažkoks baisus sapnas. Kokia buvo šio sapno esmė? Jis nė sykio negalėjo prisiminti. Jis tik žinojo, kad dėlto nubusdavo kaire ranka užsispaudęs kairiąją akį, tarytum ten būtų žaizda - ir kad akį iš tiesų maudė, nors jis neįstengė įžvelgti nė vieno įbrėžimo.

113

Tą naktį Flegas nubudo sapnui dar nespėjus išblėsti iš jo atminties, nes jį pažadino, kai sapnas dar nebuvo pasibaigęs. O jo nubudimo priežastimi, be abejo, tapo Didžiųjų Dievų šventyklos griuvimas.

- Uf! - riktelėjo Flegas, atsitiesdamas krėsle. Jo akys išsiplėtė, o ant išbalusių skruostų blizgėjo prakaitas.

- Katastrofa! - riktelėjo viena papūgos galva.

- Ugnis, potvynis, pabėgimas! - sukliko kita.

“Pabėgimas, - pagalvojo Flegas. - Taip, štai kas visą laiką sukosi mano galvoje, štai kas mane graužė”.

Jis pažvelgė į savo rankas ir pamatė, jog šios dreba. Dėl to jis tiesiog įtūžo ir pašoko nuo krėslo.

- Jisai ketina bėgti, - burbtelėjo Flegas, ranka persibraukdamas plaukus. - Jis nori pamėginti pabėgti. Bet kaip? Kaip? Kas jam padeda? Prisiekiu, jie sumokės savo galvomis... jų nenukirs vienu kirvio smūgiu, ne! Jos bus nupjaustinėjamos po colį... po pusę colio... po ketvirtį colio... jie išprotės nuo skausmo, kai iki mirties dar bus toli gražu...

- Pamišėlis! - suspiegė viena galva. - Agonija! - atsiliepdama klyktelėjo kita.

- Nutilkite, galų gale, ir leiskite man pagalvoti! - užriaumojo Flegas. Jis čiupo nuo artimiausio stalelio tamsiai rudo skys-

čio sklidiną ąsotį ir tėškė jį į papūgos narvelį. Ąsotis sudužo ir subyrėjo; plykstelėjo šalta ryški liepsnelė. Abi paukščio galvos paniškai riktelėjo, ir papūga nukrito nuo savo kartelės ant narvo dugno; ten ji išgulėjo iki ryto.

Flegas ėmė įnirtingai žingsniuoti po kambarį. Jo burna buvo prašiepta, rankos be paliovos judėjo, o pirštai grūmėsi vienas su kitu. Jo batai iš apkepusia salietra padengtų akmeninių laboratorijos grindų skėlė žalsvas kibirkštis, kurios dvelkė pavasario audra.

Kaip? Kada? Kas padėjo?

Jis neįstengė prisiminti. Sapnas blėso. Bet...

- Aš privalau žinoti! - šnibždėjo jis. - Aš privalau!

Todėl, kad visa tai įvyks greitai; tą jis aiškiai jautė. Labai, labai greitai.

Flegas surado raktų ryšulį ir atrakino apatinįjį stalo stalčių. Jis išėmė iš ten dailiai išdrožinėtą geležinio medžio dėžutę, ją atidarė ir ištraukė odinį maišelį. Atrišęs raištelį, ištraukė akmens nuolaužą, kuri, rodos, švytėjo sava vidine šviesa. Akmuo buvo pieno spalvos, panašus į apsiblaususias seno žmogaus akis. Ir dar jis priminė muilo akmens gabalą, bet iš tiesų šis akmuo buvo magiškasis Flego kristalas.

Jis apėjo kambarius, užgesino lempas, užpūtė žvakes. Netrukus jo būstą apgaubė visiška tamsa. Tamsa nesutrukdė Flegui tiksliai ir vikriai sugrįžti prie savo stalo, lengvai apeinant daiktus, į kuriuos jūs arba aš nusimuštume kojas arba užgriūtume ant jų. Karaliaus burtininkui tamsa nekėlė jokių problemų; tamsa jam patiko, jis matė tamsoje kaip katė.

Flegas atsisėdo ir palietė akmenį. Iš abiejų pusių uždėjo ant jo delnus, pajusdamas nelygius kampus bei briaunas.

- Parodyk man, - burbtelėjo jis. - Toks yra mano įsakymas.

Iš pradžių nieko neįvyko. Paskui pamažu kristalas sušvito iš vidaus. Atsiradusi šviesa buvo silpna, išsisklaidžiusi ir blyški. Flegas dar kartą palietė kristalą, šįsyk pirštų galiukais. Šis ėmė kaisti.

- Parodyk man Piterį. Toks mano įsakymas. Parodyk išperą, išdrįsusią stoti man skersai kelio, ir parodyk, ką jis ketina daryti.

Šviesa vis ryškėjo... ryškėjo... ryškėjo. Flegas pasilenkė prie kristalo; jo akys žybčiojo, o siauros piktos lūpos išsiviepė, atidengdamos dantis. Šiuo momentu Piteris, Benas, Denis ir Naomė būtų atpažinę savo sapną - pažintų jie ir nušvietusią burtininko veidą šviesą, kurią skleidė ne žvakė.

Pieno atspalvis dingo, kristalas švytėjo vis ryškiau. Dabar Flegas galėjo pažvelgti į jo vidurį. Burtininko akys išsiplėtė... paskui sutrikusios užsimerkė.

Jis pamatė Sašą, paskutiniaisiais nėštumo mėnesiais, sėdinčią prie mažo berniuko lovelės. Mažasis berniukas laikė rankose grifelinę lentelę. Ant jos buvo užrašyti žodžiai: DIEVAS ir ŠUO.

Flegas nekantriai pavedžiojo rankomis virš kristalo, kuris dabar skleidė šilumos bangas.

- Parodyk man tai, ką aš noriu žinoti! Toks mano įsakymas!

Kristalas vėl tapo perregimas. Jame pasirodė Piteris, žaidžiantis su mirusios motinos lėlių nameliu, įsivaizduojantis, kad nameliui ir jame gyvenančiai šeimai gresia indėnų antpuolis... arba drakonų užpuolimas... ar dar kažkas panašaus. Kampe stovėjo senasis karalius; jis stebėjo sūnų ir pats troško pažaisti drauge su juo...

- Še tau, kad nori! - riktelėjo Flegas, vėl vedžiodamas rankomis virš kristalo. - Kodėl tu rodai man senas beprasmiškas pasakas? Aš noriu žinoti, kaip jis ketina pabėgti... ir kada! Dabar parodyk man! Aš taip liepiu!

Kristalas vis labiau kaito. Flegas žinojo, jog jeigu jis artimiausiu momentu neleis kristalui užgesti, šis visam laikui subyrės į gabalėlius, o surasti magiškąjį kristalą ne taip paprasta - šito jam teko ieškoti ištisus trisdešimt metų. Bet jis nepasiduos, net jei kristalas subyrės į milijoną gabaliukų.

- Aš įsakau! - pakartojo jis, ir pieno spalva dingo trečią kartą. Flegas pasilenkė prie kristalo, nors nuo karščio ašarojo jo akys. Jis prisimerkė... o paskui, nekreipdamas dėmesio į karštį, priblokštas ir įtūžęs išpūtė akis.

Jis išvydo Piterį. Piteris lėtai leidosi Adatos siena. Be jokios abejonės, veikė kažkokie tobuli kerai, nes nesimatė jokios virvės, nors Piteris ir kaitaliojo iškeltas rankas...

O gal... ji buvo?

Flegas pamosavo ranka prieš akis, minutėlei išvaikydamas kaitrą. Virvė? Tikrai nėra. Bet kažkas yra... tarytum voratinklis... pajėgiantis išlaikyti jo svorį.

- Piteri, - sušvogždė Flegas; išgirdusi jo balsą, mažutėlė figūra atsigrįžo.

Flegas pūstelėjo į kristalą, ir ryški, mirguliuojanti šviesa užgeso. Flegas sėdėdamas tamsoje prieš akis dar matė jos paliktą atšvaitą.

Piteris. Bėga. Kada? Sprendžiant pagal atvaizdą kristale, buvo naktis, Flegas matė sūkuriuojančius dygius sniego srautus, gaubiančius apvalia siena besileidžiančią figūrėlę. Ar jis bėgs šiąnakt, kiek vėliau? Rytoj naktį? Vieną kurią iš kitos savaitės naktų? Arba...

Flegas atsistūmė nuo stalo ir svyrinėdamas atsistojo. Degančiomis akimis jis apsidairė savo tamsiuose priplėkusiuose požemio apartamentuose.

...arba jau pabėgo?

- Gana, - sušniokštė jis. - Vardan visų buvusių ir būsimų dievų, gana.

Jis nužirgliojo per tamsų kambarį ir sugriebė ant sienos kabojusį didžiulį ginklą. Šį gremėzdišką įnagį Flegas laikė lengvai, įgudusia ranka. Įgudusia? Na, žinoma, įgudusia! Jis daugelį sykių mojavo šiuo ginklu, kai gyveno čia ir vykdė savo pareigą, pasivadinęs Bilu Hinču, pačiu baisiausiu budeliu, kurį kada nors regėjo Delainas. Šie siaubingi ašmenys perkirto šimtus kaklų. Viršum dvigubai užgrūdintos Andujos plieno geležtės puikavosi paties Flego patobulinimas - spygliuotas geležinis rutulys. Kiekvienas spyglys buvo išteptas nuodais.

- GANA! - vėl suriko Flegas, pašėlęs iš pykčio, nevilties ir siaubo. Netgi narvelyje drybsanti papūga, atsiliepdama į šį riksmą, sudejavo iš aptemusios sąmonės gelmių.

Flegas nutraukė nuo kablio apsiaustą, užsimetė jį ant pečių ir prie kaklo užsisegė sagtelę - sidabrinį skarabėją.

Kantrybės taurė perpildyta. Šį sykį jo planui niekas nesukliudys, tik jau ne kažkoks nenaudėlis berniūkštis. Rolandas negyvas, Peina neteko posto, kilmingieji išguiti į miškus. Nėra nieko, kas imtų raudoti dėl žuvusio princo... ypač tokio, kuris nužudė savo tėvą.

"Jeigu tu dar nepasprukai, mielasis prince, tau niekados nepavyks šito padaryti - o nuojauta kužda man, kad tu vis dar narvelyje. Tačiau viena tavo dalis šiąnakt iš ten IŠEIS, pažadu tau - tą dalį aš pats ištempsiu už plaukų".

Ir, žygiuodamas koridoriumi Kalėjimo vartų link, Flegas nusikvatojo... nuo to juoko net akmeninė statula galėjo pradėti sapnuoti baisius sapnus.

114

Nuojauta Flego neapgavo. Piteris baigė tikrinti iš siūlelių nusinertąją virvę, tačiau vis dar sėdėjo kameroje laukdamas, kol šauklys paskelbs vidurnaktį. Tuo metu pro vartus išlėkė Flegas ir per aikštę patraukė prie Adatos. Didžiųjų Dievų šventykla sugriuvo po vienuolikos penkiolika, be penkiolikos dvylika kristalas parodė Flegui tai, ką jis geidė sužinoti (turbūt jūs man pritarsite, kad kristalas mėgino dar dviem kitais būdais parodyti jam tiesą), o kai Flegas žingsniavo per aikštę, iki dvylikos dar buvo likusios dešimt minučių.

Kalėjimo vartai dunksojo į šiaurės rytus nuo Adatos. Iš pietvakarių pusės buvo nedidelis praėjimas į pilį, vadinamas Prekeivių vartais. Tarp Kalėjimo bei Prekeivių vartų galima buvo nuvesti tiesią įstrižainę. Na, o pačiame šios linijos centre, suprantama, stūksojo Adata.

Beveik tuo pat metu, kai pro Kalėjimo vartus įžirgliojo Flegas, pro Prekeivių vartus aikštėn įžengė Benas, Naomė, Denis ir Friskė. Nieko nė nenutuokdami jie judėjo tiesiog vieni į kitus. Juos skyrė Adata, tačiau vėjas nurimo, ir Beno komanda turėjo išgirsti į akmeninį grindinį kaukšinčių Flego batų dunksėjimą, o Flegas privalėjo išgirsti silpną neištepto rato girgždėjimą. Tačiau visi jie, netgi Friskė (kuri vėl dirbo savo įprastinį kinkomo šuns darbą), buvo pasinėrę į savas mintis.

Benas ir jo bendrakeleiviai pirmieji pasiekė Adatą.

- O dabar... - buvo bepradedąs Benas, bet tuo momentu mažiau nei už keturiasdešimties žingsnių nuo jų, kitapus apvalaus bokšto, Flegas pradėjo būgnyti į trimis sklendėmis užšautas sargų duris.

- Atidarykite! - rėkė Flegas. - Karaliaus vardu, atidarykite!

- Ką... - pradėjo Denis, tačiau Naomė tuoj pat ranka užspaudė jam burną ir išsigandusiomis akimis pažvelgė į Beną.

115

Šis balsas šaltu aprimusiu oru nuskardėjo iki Piterio. Jis skambėjo negarsiai, bet visiškai aiškiai.

- Karaliaus vardu, atidarykite!

“Tu norėjai pasakyti, pragaro vardu, atidarykite”, - pagalvojo Piteris.

Drąsus berniukas tapo narsiu vyru, tačiau, nuaidėjus šiam kimiam balsui, jis prisiminė siaurą, numirėliškai blyškų veidą, nuolatos slepiamas gobtuvo paraudusias akis, ir jo viduje padvelkė šalčiu, sumaudė pilvą. Vaikino burna perdžiūvo, liežuvis prilipo prie gomurio, o plaukai atsistojo piestu. Jei kas nors kada nors jums pasakys, jog būti narsiu reiškia nieko nebijoti, žinokite, jog taip nėra. Tuo momentu Piteris jautė tokią baimę, kokios nepatyrė niekad gyvenime.

“Ten Flegas, jis atėjo manęs”.

Piteris atsistojo ir kažkuriuo momentu galvojo nugriūsiąs, mat jam sulinko keliai. Ten, apačioje, daužė duris jo likimas, reikalaudamas, kad jį įleistų.

- Atidarykite! Kelkitės, prasmirdę girti apskretėliai! Bezonai, kalės vaike!

“Neskubėk, - tarė sau Piteris. - Skubėdamas tu padarysi klaidą ir pagelbėsi jam. Kol kas dar niekas nenuėjo jo įleisti. Bezonas girtas - jau per vakarienę jis buvo įkaušęs, o atsigulė tikriausiai jau netekęs nuovokos. Rakto Flegas neturi, kitaip negaištų laiko, daužydamas duris. Tad ką gi... viskas iš eilės. Kaip ir planavai. Jam reikia įeiti, o paskui užkopti laipteliais - visais trimis šimtais. Tu dar gali jį pralenkti”.

Jis nuėjo į miegamąjį ir ištraukė grubų geležinį ramstį, laikiusį gremėzdišką lovos karkasą. Lova sugriuvo. Piteris sugriebė vieną metalinį strypą ir nusinešė jį į kitą kambarį. Jis buvo kruopščiai išmatavęs šį strypą ir žinojo, kad jis ilgesnis už langą, ir nors jo išorė buvo aprūdijusi, Piteris manė, kad viduje strypas dar tvirtas. "Gerai, jei išlaikys, - pagalvojo jis. - Būtų išties liūdna, jei mano virvė išlaikytų, o inkaras sulūžtų".

Piteris žvilgtelėjo pro langą. Dabar jis nieko nematė, tačiau prieš pat triukšmingą Flego pasirodymą vaikinas pastebėjo per aikštę Adatos pusėn judančias tris figūras. Vadinasi, Denis atsivedė draugų. Ar vienas iš jų buvo Benas Stadas? Piteris vylėsi, bet nedrįso patikėti. O kas trečiasis? Ir kam vežimas?

- Ak jūs, šunys! Atidarykite duris! Atidarykite, karaliaus vardu. Atidarykite, FLEGO vardu! Atidarykite duris! Atidarykite...

Vidurnakčio tyloje toli apačioje Piteris išgirdo atstumiamų geležinių rankos storio sklendžių girgždėjimą. Jis nusprendė, jog durys atidarytos, nors nieko neišgirdo. Tyla...

... o paskui gargaliuojantis prislopintas klyksmas.

116

Nelaimingas jaunesnysis prižiūrėtojas, pagaliau atsiliepęs į Flego stūgavimą, gyveno ne ilgiau nei keturias sekundes po trečiosios durų sklendės atidarymo. Priešais jį, tarsi košmare, šmėstelėjo baltas veidas raudonomis liepsnojančiomis akimis ir juodas apsiaustas, plaikstomas vėjo tarsi varno sparnai. Jis riktelėjo. Paskui orą perskrodė sausas švilpesys. Jaunesnysis sargas, vis dar pusgirtis, pakėlė akis kaip tik tuo momentu, kai kovinis Flego kirvis perskėlė jo galvą per pusę.

- Kitą kartą, kai kas nors belsis karaliaus vardu, judinkitės mikliau, tuomet rytais neteks rankioti šiukšlių! - užriaumojo Flegas, paskui, beprotiškai nusikvatojęs, nustūmė kūną į šalį ir nudūmė koridoriumi prie laiptų. Kol kas viskas sekėsi kuo puikiausiai. Jis pajuto pavojų ir nubudo laiku. Jis žinojo, jog laiku. Jis tai jautė.

Atidaręs dešiniąsias duris, burtininkas įžengė į pagrindinį koridorių, besitęsiantį nuo teismo salės, kurioje Andersas Peina kažkada vykdydavo teisingumą. Koridoriaus gale prasidėjo laiptai. Jis nusišiepė siaubinga ryklio šypsena ir pažvelgė aukštyn.

- Aš einu, Piteri! - džiaugsmingai riktelėjo raganius. Jo balsas aidu atsitrenkė į sienas ir spirale kilo vis aukštyn ir aukštyn, kol pasiekė Piterį, besirengiantį pririšti ploną virvę prie išlaužto lovos ramsčio. - Aš einu, brangusis Piteri, įvykdyti to, ką reikėjo įvykdyti jau labai seniai!

Flego šypsnys dar praplatėjo, ir dabar jis išties tapo panašus į velnią - į demoną, ką tik išlindusį iš žemės gelmių pro kokį nors rūkstantį tarpeklį. Jis iškėlė budelio kirvį; nužudytojo sargo kraujo lašai varvėjo jam ant veido ir ritosi skruostais tarsi ašaros.

- Aš ateinu, brangusis Piteri, nukirsti tau galvos! - riktelėjo Flegas ir pradėjo kopti laiptais.

Vienas. Du. Šeši. Dešimt.

117

Drebančios Piterio rankos kažką padarė ne taip. Mazgas, kurį anksčiau užmezginėjo tūkstantį sykių, dabar kažkodėl išsileido, ir jam teko pradėti iš naujo.

"Neleisk jam tavęs įbauginti".

Tikras idiotizmas. Taip, tikra tiesa, jis bijojo: bijojo siaubingai. Tomas būtų sukrėstas, jei sužinotų, kad Piteris visuomet bijojo Flego, tiesiog Piteriui geriau sekdavosi šį jausmą nuslėpti.

"Jeigu jis ketina tave užmušti, priversk JĮ taip padaryti! Nedaryk šito už jį!"

Ši mintis išniro tarsi iš sąmonės gelmių... tačiau nuskambėjo kaip jo motinos balsas. Piterio rankos truputį aprimo, ir jis vėl ėmė rišti virvės galą prie ramsčio.

118

- Aš tūkstantį metų vežiosiuosi tavo galvą prie balno! - rėkė Flegas. Kopdamas vis aukščiau ir aukščiau, viena laiptų vija po kitos. - O, koks nuostabus iš tavęs bus papuošalas!

Dvidešimt. Trisdešimt. Keturiasdešimt.

Jo batų kulnai iš akmenų skėlė žalias kibirkštis. Akys žybčiojo. Šypsenoje slypėjo nuodai.

- AŠ ATEINU, PITERI!

Septyniasdešimt - dar liko užkopti du šimtus trisdešimt laiptelių.

119

Jeigu jūs vidury nakties nubusite nepažįstamoje vietoje, suprasite, jog likti vienam tamsoje yra gan baisu; o dabar pamėginkite įsivaizduoti, kad jūs nubudote slaptame koridoriuje, žvelgdami pro slaptas angeles į tą patį kambarį, kuriame nužudė jūsų tėvą!

Tomas sukliko. Niekas jo neišgirdo (nebent šunys apačioje, bet aš tuo abejoju - jie buvo seni, apkurtę ir patys kėlė pernelyg didelį triukšmą).

O dabar vertėtų pasakyti, jog Delaine apie lunatikus gyvavo senas prietaras - o ir mūsų pasaulyje dažnai taip manoma. Prietaras bylojo, jog lunatikas, nespėjęs sugrįžti į savo lovą ir nubudęs, išsikrausto iš proto.

Tomas galėjo apie tai girdėti. O jei girdėjo, tuomet jis galėjo paliudyti, jog taip nėra. Jis labai išsigando, jis suriko, bet iki beprotybės dar buvo labai toli.

Iš tiesų, pirmasis jo išgąstis gan greit išnyko - kur kas greičiau, negu kai kurie iš jūsų galėjo pagalvoti - ir jis vėl dirstelėjo pro stebėjimo angeles. Kai kam jo elgesys gali pasirodyti keistas, bet jūs turėtumėte prisiminti, jog prieš tą laisvąją naktį, kai, išėjus Piteriui, pas Rolandą atsliūkino vyno taure nešinas Flegas, Tomas keletą sykių maloniai praleido laiką slaptojoje praeigoje. Šios malonios minutės turėjo karstelėjusį kaltės prieskonį, tačiau tuo pat metu jis jautė artumą tėvui, patyrė keistą nostalgiją.

Tomas matė, jog kambarys praktiškai nepasikeitė. Iškamšų galvos tebekabojo čia, kaip ir anksčiau, - briedis Bonsis, lūšis Krakeris, baltoji šiaurės meška Snaperis. Ir, žinoma, drakonas Nineris, pro kurio akis jis dabar žiūrėjo, viršum kurio kabojo Rolando lankas ir strėlė Priešų Kapotoja.

Bonsis... Krakeris... Snaperis... Nineris.

“Aš prisimenu jų visų vardus, - šiek tiek nustebęs pagalvojo Tomas. - Ir tave prisimenu, tėve. Kaip aš norėčiau, kad tu dabar būtum gyvas, o Piteris - laisvas, netgi tuomet, jei niekas neprisimintų manęs egzistuojant. Tada aš bent jau galėčiau naktimis miegoti”.

Kai kuriuos baldus nuo dulkių saugojo baltos drobulės, tačiau didžiuma daiktų liko neuždengti. Židinys buvo tamsus ir šaltas, bet šalia jo gulėjo malkos. Vis labiau stebėdamasis, Tomas pamatė, kad netgi senasis tėvo chalatas tebebuvo ten, savo įprastinėje vietoje, prie vonios durų. Židinys buvo šaltas, bet reikėjo tik įžiebti degtuką, prikišti jį prie pakuros, ir ši atgytų, imtų ūžti ir skleisti šilumą; kambariui stigo tik jo tėvo, kad jis padarytų tą patį.

Staiga Tomas pajuto keistą, beveik antgamtišką troškimą: jis įsigeidė įeiti į šį kambarį. Jis norėjo įkurti ugnį. Jis norėjo apsivilkti tėvo chalatą. Jis užsimanė išgerti taurelę midaus iš tėvo atsargų. Jam norėjosi jo išgerti, net jei jis prarūgo ir apkarto. Jis suvokė... jis pagalvojo, jog galėtų ten užmigti.

Silpna, pavargusi šypsena nušvietė jaunuolio veidą, jis nusprendė taip ir pasielgti. Jo net nebaugino tėvo šmėkla. Jis netgi vylėsi ją pamatyti. Jeigu taip nutiks, jis turi ką papasakoti tėvui. Tomas gali jam pasakyti, jog labai gailisi.

120

- AŠ ATEINU, PITERI! - išsišiepęs šaukė Flegas. Jis tvoskė krauju ir pražūčia; jo akys degė mirties liepsna. Švilpčiojo ir girgždėjo budelio kirvis, nuo jo ašmenų nuvarvėję paskutinieji kraujo lašai išsitaškė ant sienų. - ATEINU! AŠ ATEINU TAVOSIOS GALVOS!

Aukštyn ratu, aukštyn ratu, vis aukščiau ir aukščiau. Tai buvo velnias, kurio sąmonę užvaldė vien tik žmogžudystė.

Šimtas. Šimtas dvidešimt penki.

121

- Greičiau, - sušvogždė Benas Stadas Deniui ir Naomei. Vėl pradėjo šalti, tačiau visi trys žliaugė prakaitu. Dėl to iš dalies buvo kalta įtampa - jie sunkiai dirbo. Tačiau labiausiai jie prakaitavo iš baimės. Jie girdėjo Flego stūgavimą. Netgi narsi Friskės širdis jautė baimę. Ji mažumėlę pasitraukė atatupsta ir inkšdama atsitūpė ant užpakalinių letenų.

122

- AŠ ATEINU PAS TAVE, ŠUNYTI!

Jau arčiau - balsas nebe taip aidėjo.

- EINU ATLIKTI TO, KĄ JAU SENIAI PRIVALĖJAU PADARYTI!

Dvigubi ašmenys švilpė ir žvangėjo.

123

Šį sykį mazgas laikė.

“Tepadeda man dievai”, - pagalvojo Piteris ir dar sykį atsigręžo spigaus stiprėjančio Flego balso pusėn. “Tepadeda dabar man dievai”.

Piteris iškišo pro langą koją. Dabar jis sėdėjo raitas ant palangės kaip Peono balne. Viena jo koja stovėjo ant kameros grindų, o kita tabalavo aukštybėse. Jam ant kelių gulėjo susukta virvė ir geležinis lovos ramstis. Piteris švystelėjo virvę ir stebėjo, kaip ji krinta. Pusiaukelėje ji užsikabino ir susipainiojo, ir jam teko sugaišti dar šiek tiek laiko ir tarsi žvejui purtyti virvę, kol ši atsinarpliojo ir pakibo laisvai.

Paskui, sukalbėjęs paskutinę maldą, jis sugriebė metalinį strypą ir įstatė jį skersai lango. Nuo gelžgalio vidurio karojo virvė. Piteris permetė per palangę antrąją koją, pasuko viršutiniąją liemens dalį, kad galėtų laikytis už strypo. Dabar ant palangės buvo tik jo sėdynė. Jis pasisuko, kad šaltas išorinis palangės

kraštas liestų jo pilvą. Kojos kybojo ore. Strypas tvirtai laikėsi skersai lango.

Piteris atkabino nuo jo kairiąją ranką ir įsitvėrė į ploną servetėlių virvę. Akimirksniui jis sustingo, stengdamasis įveikti baimę.

Paskui jisai užsimerkė ir paleido dešiniąją ranką. Dabar visą jo svorį laikė virvė. Burtas mestas. Taigi dabar jo gyvenimas priklausė nuo servetėlių. Piteris pradėjo leistis.

124

- AŠ ATEINU...

Du šimtai.

- ...TAVOSIOS GALVOS...

Du šimtai penkiasdešimt.

- ...MANO BRANGUSIS PRINCE!

Du šimtai septyniasdešimt penki.

125

Benas, Denis ir Naomė matė tamsų Piterio siluetą apvalios Adatos sienos fone aukštai virš galvų - kur kas aukščiau, nei drįstų užsiropšti pats drąsiausias akrobatas.

- Greičiau, - sušnypštė, beveik sudejavo Benas. - Vardan jūsų pačių gyvenimo... vardan jo gyvybės!

Jie ėmė dar greičiau tuštinti vežimėlį, bet, tiesą sakant, viskas, ką jie galėjo, buvo jau beveik padaryta.

126

Flegas kabarojosi laiptais; jo gobtuvas nukrito nuo galvos, apie vaškinę kaktą plaikstėsi tamsūs tiesūs plaukai.

Jau beveik užkopė - beveik užkopė.

127

Pūtė nestiprus, bet labai šaltas vėjas. Jis lyžčiojo atvirus Piterio skruostus, nepridengtas jo rankas, ir šios stingo. Jis leidosi labai pamažu, be galo apdairiai. Jis žinojo, jog liovęsis kontroliuoti leidimąsi nukris. Jam prieš akis be paliovos slydo į viršų kalkių skiediniu sutvirtinti didžiuliai akmeniniai blokai - netrukus jam ėmė atrodyti, kad jis stovi vietoje, o juda patsai bokštas. Jo kvėpavimas tapo nelygus. Veidą plakė šaltas sniegas. O virvė tokia plona - jeigu jo rankos dar labiau sustings, jis apskritai jos nebejaus.

Kiek jis jau nusileido?

Žemyn pažvelgti nedrįso.

Jam virš galvos atskirose dailiai tarsi moters kasa supintos virvės sruogose ėmė trūkinėti siūlai. Piteris šito nežinojo, ir turbūt dar geriau, kad nežinojo. Įtempimo riba buvo beveik pasiekta.

128

- Greičiau, karaliau Piteri! - šnibždėjo Denis. Jie trise jau ištuštino vežimėlį, dabar jiems beliko tik stebėti. Piteris nusileido maždaug per pusę aukščio.

- Jis taip aukštai, - sudejavo Naomė. - Jeigu jis nukris...

- Jei nukris - užsimuš, - bespalviu balsu pasakė Benas, tarsi padėdamas tašką, ir daugiau niekas neištarė nė žodžio.

129

Flegas užlipo ant paskutiniojo laiptelio ir nudūmė koridoriumi; jo krūtinė kilnojosi, jis godžiai gaudė orą. Jo veidu žliaugė prakaitas, o plati šypsena buvo siaubinga.

Raganius nuleido savo gigantišką kirvį ir atitraukė pirmąją iš trijų Piterio kalėjimo kameros durų sklendžių. Paskui atitraukė antrąją... ir sustojo. Juk pasielgtų ne itin išmintingai, jei tiesiog šitaip įvirstų vidun, o ne, visai neišmintingai. Galbūt kaip tik dabar paukštelis mėgina išskristi iš narvelio, betgi jis gali stovėti ir už durų, pasiruošęs ištaškyti Flegui smegenis tuo pat metu, kai jis įlėks pro duris.

Atidaręs stebėjimo angą duryse ir pamatęs skersai lango įspraustą Piterio lovos ramstį bei prie jo pririštą virvę, jis viską suprato ir sustūgo iš įtūžio.

- Ne viskas taip paprasta, mano mažas paukšteli! - riaumojo Flegas. - Pažiūrėsim, kaip tu skrisi, kai perpjausiu virvę!

Flegas lupte išlupo trečiąją sklendę ir, aukštai virš galvos iškėlęs kirvį, įsiveržė į Piterio kambarį. Tačiau pakako vieno paviršutiniško žvilgsnio pro langą, ir jo veide vėl nušvito pašaipus šypsnys. Jis visgi nusprendė neperkirsti virvės.

130

Piteris leidosi vis žemiau ir žemiau. Jo rankų raumenys jau drebėjo nuo persitempimo. Burna perdžiūvo, jis dar niekad taip stipriai nenorėjo gerti kaip dabar. Jam atrodė, jog jis jau nežmoniškai seniai kybo ant šios virvės, jo sąmonėn brovėsi keistas įsitikinimas - jog niekados negaus atsigerti vandens, kurio dabar taip norėjo. Juk pagaliau jam jau lemta mirti, bet mirtis atrodė ne pats baisiausias dalykas. Jis numirs iškankintas troškulio. Šiuo momentu būtent šis faktas jam atrodė šiurpiausias.

Piteris vis dar nedrįso pažvelgti žemyn, tačiau pajuto keistą norą žvilgtelėti į viršų - tokį stiprų, kaip ir neįveikiamas jo brolio troškimas įeiti į tėvo kambarį. Jis pakluso šiam potraukiui - ir maždaug už dviejų šimtų pėdų virš savęs pamatė blyškų, žmogžudišką išsiviepusį Flego veidą.

- Sveikas, mano mažasis paukšteli, - linksmai riktelėjo Flegas. - Aš turiu kirvį, tačiau sveikas protas man patarė juo nesinaudoti. Aš padėjau jį į šalį, matai? - Ir raganius iškišo pro langą niekuo neginkluotas rankas.

Piterio rankų vos neapleido jėgos - toks stiprus buvo nekenčiamos Flego fizionomijos poveikis. Tačiau jis susikaupė, kad išsilaikytų. Plonos virvės jis jau nebejautė - tačiau žinojo, kad vis dar už jos laikosi, nes matė, kaip ji slysta jam pro kumščius, tačiau tai buvo viskas. Karštas kvapas gargaliuodamas išsivertė jam iš gerklės.

Dabar jis pasižiūrėjo žemyn... ir pamatė tris baltas atkragintų veidų dėmes. Šios apvalios dėmelės buvo labai mažutės - iki apšalusių grindinio akmenų liko ne dvidešimt pėdų ir netgi ne keturiasdešimt, jis vis dar kybojo šimto pėdų aukštyje, tai yra maždaug ties ketvirtuoju mūsiškų pastatų aukštu.

Jis pamėgino pajudėti, ir suprato negalįs: jeigu pajudės - nukris. Taip jis ir kybojo prie bokšto sienos. Šaltas dygus sniegas čaižė jam veidą, o iš kalėjimo viršuje aidėjo Flego juokas.

131

- Kodėl gi jis nejuda? - aiktelėjo Naomė, pirštinėta ranka tvirtai įsikirtusi į Beno petį. Šitaip kybodamas ir lėtai sukdamasis jis atrodė siaubingai panašus į pakaruoklį. - Kas jam nutiko?

Viršuje, viršum jo, sausas Flego juokas staiga nutilo.

- Kas ten? - subliuvo jis. Jo balsas sudundėjo lyg griaustinis, tarsi pats likimas. - Atsakykite, jei norite išsaugoti savo galvas! Kas ten?

Friskė suinkštė ir prisispaudė prie Naomės.

- O, dievai, štai ir sulaukėme, - ištarė Denis. - Ką mes dabar darysime, Benai?

- Lauksime, - niūriai atsiliepė Benas. - O jeigu burtininkas nusileis žemyn - kausimės. Palauksime, kas bus toliau. Mes...

Tačiau ilgai laukti jiems neteko, nors per keletą artimiausių sekundžių daug kas išsisprendė - ne viskas, bet labai daug kas.

132

Flegas pamatė Piterio virvės plonumą, jos baltumą ir akimoju suprato viską nuo pradžios iki pabaigos, prisimindamas ir servetėles, ir lėlių namelį. Piteris visą šį laiką pačioje jo pano-

sėje ruošė pabėgimą, o jis vos jo nepaleido. Bet... bet jis dar kai ką pamatė: maždaug už penkiolikos pėdų ant įsitempusios virvės, ten, kur sruogos nebeišlaikė, styrojo nutrūkę siūlai.

Flegas galėjo pakreipti geležinį strypą, ant kurio gulėjo jo ranka, ir Piteris nulėktų žemyn, o paskui jį atšvilptų inkaras ir galbūt, jam jau nukritus ant žemės, perskeltų galvą. Galėjo jis mostelėti savo kirviu ir perkirsti netvirtą virvę.

Tačiau jis nusprendė leisti įvykiams tekėti sava vaga, ir, praslinkus sekundei po to, kai jis išgirdo balsus, įvykiai nutekėjo sava vaga.

Virvės įtempimo riba buvo pasiekta. Ji nutrūko skambiai, tarsi patempta kanklių styga.

- Lik sveikas, paukšteli, - džiaugsmingai riktelėjo Flegas, stipriai persisvėręs pro langą, kad galėtų stebėti krentantį Piterį. Jis kvatojo. - Lik svei...

Staiga jo balsas užsikirto, o akys išsiplėtė taip pat, kaip ir tuomet, kai žvelgdamas į kristalą jis išvydo Adatos siena besileidžiančią mažytę figūrėlę. Jis plačiai išsiviepė ir įtūžęs sustūgo. Šis kraupus riksmas pažadino daugiau Delaino gyventojų nei griūvantis bokštas.

133

Piteris išgirdo skambų garsą ir suprato, kad virvė nutrūko. Šaltas vėjas švilpė pro jo veidą. Jis stengėsi pasirengti nukritimui žinodamas, jog žemę pasieks po sekundės. Pats baisiausias dalykas - skausmas, jei jis numirs ne iš karto.

Kaip tik tuo momentu Piteris šlumštelėjo į didžiulę, gilią karališkų servetėlių šūsnį, kurią Friskė vogtu vežimėliu atitempė per aikštę iš pilies - karališkųjų servetėlių, kurias taip karštligiškai iškrovinėjo Benas, Denis ir Naomė. Šios krūvos, panašios į išbalintą šieno kaugę, dydis taip ir liks nežinomas, nes Beno, Denio ir Naomės nuomonės apie tai buvo skirtingos. Galbūt tiksliausias bus tiesiai į krūvos vidurį nukritusio Piterio vertinimas - jis manė, jog šioji netvarkinga, stebuklinga gelbėjimo servetėlių kaugė turėjo siekti mažų mažiausiai dvidešimt pėdų, ir, ko gero, jis teisus.

134

Kaip jau sakiau, Piteris nukrito tiesiai į vidurį. Paskui apsivertė ant nugaros ir sustingo. Benas girdėjo tūžmingą Flego riaumojimą ir pagalvojo: "Nėra tau ko šėlti, aplinkybės kuo palankiausiai susiklosto tavo naudai, raganiau. Kad ir kaip mes stengėmės, jis vis vien numirė".

Paskui Piteris pakilo ir atsisėdo. Jis atrodė apstulbęs, bet net labai gyvas. Nekreipdamas dėmesio į Flegą, tarytum užmiršęs, kad bet kurią akimirką prie jų gali pribėgti sargybiniai, Benas Stadas džiaugsmingai sukliko. Tai buvo pergalės riksmas. Jis sugriebė į glėbį Naomę ir pabučiavo ją.

- Vali-o-o! - akinančiai šypsodamasis sušuko Denis. - Valio karaliui!

Aukštai viršuje nuaidėjo šaižus Flego klyksmas - aukos apgauto maitvanagio kleketavimas. Džiaugsmo šūksniai, bučiniai ir rėkavimas "valio" kaipmat liovėsi.

- Jūs užmokėsite savo galvomis! - staugė Flegas. Jis buvo lyg pamišęs nuo įtūžio. - Jūs užmokėsite savo galvomis, jūs visi! Sargybiniai, čionai, prie Adatos! Karaliaus žudikas pabėgo! Prie Adatos! Užmuškite princą žmogžudį! Sunaikinkite gaują! Visus užmuškite!

Ir pilies languose aplink aikštę vienas po kito įsižiebė žiburiai... o iš abiejų pusių pasigirdo bėgančių kojų trepsėjimas bei iš makštų traukiamų kalavijų žvangesys.

- Užmuškite princą! - baisiu balsu iš bokšto viršūnės kriokė Flegas. - Sunaikinkite gaują! VISUS JUOS UŽMUŠKITE!

Piteris pamėgino atsistoti, susipainiojo ir vėl nugriuvo. Viena jo sąmonės dalis klykė, jog jis privalo atsistoti, privalo paspruktі, arba jie jį užmuš... o kita dalis tikino, kad jis jau nebegyvas arba smarkiai sužeistas, o visa, kas vyksta - tai jo gęstančios vaizduotės vaisius. Jam atrodė, kad jis nusileido servetėlių patalan, tų pačių servetėlių, kurios viešpatavo jo galvoje pastaruosius penkerius metus... o argi visa tai gali būti ne sapnas?

Stiprūs Beno pirštai įsikibo į jo ranką, ir jis suprato, jog viskas vyksta iš tikrųjų, viskas realu.

- Piteri, ar tau nieko nenutiko? Tu tikrai nesusižeidei?

- Nė vieno įbrėžimo, - atsakė Piteris. - Mums reikia bėgti iš čia.

- Mano karaliau! - sušuko Denis ir parpuolė ant kelių priešais apstulbusį Piterį, šypsodamasis ta pačia švytinčia, kvailoka šypsena. - Pasižadu amžinai būti ištikimas! Aš prisiekiu.

- Paskui prisieksi! - riktelėjo Piteris, nusijuokdamas prieš savo paties valią. Taip pat, kaip Benas ką tik pakėlė jį, taip ir Piteris dabar pakėlė Denį. - Bėgam iš čia!

- Pro kuriuos vartus? - paklausė Benas. Jis - kaip ir Piteris - žinojo, jog Flegas jau tikriausiai leidžiasi žemyn. - Pagal garsą atrodo, kad jie artinasi iš visų pusių.

Šnekant atvirai, Benas bet kurią kryptį laikė tinkama kautynėms, kurios neišvengiamai kils, o mūšio rezultatas - jų visų mirtis. Tačiau, nors ir apstulbintas, Piteris puikiai žinojo, kur eiti.

- Prie Vakarinių vartų, - ištarė jis, - greičiau! Bėgte!

Visa ketveriukė nubėgo, ir Friskė jiems iš paskos.

135

Iki Vakarinių vartų dar buvo likę penkiasdešimt jardų, kai Piteris ir jo bičiuliai susidūrė su septynių apsimiegojusių, ne ką tesuvokiančių sargybinių grupe. Daugelis jų slėpėsi nuo pūgos pilyje, vienoje šiltoje apatinėje virtuvėje, siurbčiodami midų ir aikčiodami, jog turės ką papasakoti savo anūkams. Tačiau jie dar nežinojo antrosios savo istorijos dalies, kurią pasakos anūkams... Jiems vadovavo dvidešimtmetis jaunuolis, teturėjęs tik "vištvanagio" laipsnį (manau, jog mūsuose jis prilygtų kapralui). Tačiau jis negėrė ir liko visiškai žvalus. Ir dar jis buvo kupinas ryžto vykdyti savo pareigą.

- Sustokite, karaliaus vardu! - riktelėjo jis, kai Piterio grupė prisiartino prie šiek tiek didesnio jo būrio. Jis stengėsi sukomanduoti griausmingu balsu, tačiau pasakotojas turi išlikti visiškai tikslus, tad privalau jums pasakyti, jog "vištvanagio" balsas buvo panašesnis į inkštimą, o ne į griaustinį.

Piteris, be abejo, buvo beginklis, tačiau Benas ir Naomė turėjo trumpus kardus, o Denis - savąjį surūdijusį kinžalą. Visi trys akimoju išsirikiavo petys į petį priešais Piterį. Beno ir Naomės rankos nusileido ant ginklų, o Denis jau išsitraukė savo kinžalą.

- Sustokite! - sududeno Piteris; jo balsas išties nugriaudėjo lyg griaustinis. - Neišsiiminėkite ginklų!

Benas nustebęs - netgi nustėręs - pažvelgė į Piterį.

Piteris žengė į priekį. Jo akyse atsispindėjo mėnulio šviesa, lengvas, dygus vėjelis kedeno barzdą. Jis vilkėjo šiurkščiais kalinio drabužiais, tačiau jo veidas buvo valdingas ir įsakmus.

- Jūs pasakėte: "Sustokite, karaliaus vardu", - ištarė Piteris. Jis šaltakraujiškai artinosi prie persigandusio "vištvanagio", kol juos teskyrė šešetas pėdų. Sargybinis žengtelėjo atatupstas, nors laikė nuogą kalaviją, o Piterio rankos buvo tuščios. - O aš sakau tau, "vištvanagi": aš esu karalius.

Sargybinis apsilaižė lūpas. Jis atsigrįžo į savo žmones.

- Bet... - pradėjo jis. - Jūs...

- Koks tavo vardas? - ramiai paklausė Piteris.

"Vištvanagis" išsižiojo. Jis galėjo akimirksniu perverti Piterį kiaurai, tačiau jis tik gaudė burna orą, lyg į krantą ištraukta žuvis.

- Tavo vardas, "vištvanagi"!?

- Pone... tai yra kaliny... jūs... aš... - jaunasis kareivis dar sykį sumikčiojo ir bejėgiškai pasakė: - Mano vardas Galenas.

- O kaip tu manai, kas esu aš?

- Taigi, - suurzgė kitas karys. - Mes pažįstame tave, žmogžudy.

- Aš nežudžiau savo tėvo, - ramiai atsakė Piteris. - Jį nužudė karaliaus burtininkas. Dabar jis mus vejasi, aš jums patariu - la-

bai rimtai patariu - saugokitės jo. Greitai jis liausis kenkęs Delainui, aš prisiekiu jums savo tėvo vardu. Tačiau dabar jūs privalote mane praleisti.

Įsivyravo ilga tyla. Galenas vėl pakėlė kalaviją, tarsi norėdamas persmeigti Piterį. Nesujudėjo nė vienas Piterio raumuo. Dievai išsaugojo jam gyvybę: jis buvo jiems skolingas nuo pat to momento, kai atėjo į šį pasaulį iš savo motinos įsčių nuogutėliu klykiančiu kūdikėliu; šioji skola slegia visų mirtingųjų pečius. Jei dabar jis privalo šią skolą grąžinti, tebūnie... tačiau jis buvo teisėtas karalius, o ne maištininkas, ne uzurpatorius, jis nespruks, nepasitrauks į šalį ir neleis savo draugams sužaloti šio vaikino.

Kardas susiūbavo, bet paskui Galenas jį nuleido, ir ginklo smaigalys palietė grindinio akmenis.

- Praleiskite juos, - burbtelėjo jis. - Gal jis nužudė, o gal ir ne - aš žinau tik viena, kad čia yra purvini karališki reikalai, ir nekišiu į juos nosies, kad nenuskęsčiau šitoje karalių ir princų pelkėje.

- Išmintingą tu turėjai motiną, "vištvanagi", - niūriai pasakė Benas Stadas.

- Taip, tegu eina, - netikėtai prabilo kitas balsas, - aš nekelsiu prieš jį savo kalavijo - vien žvilgtelėjus į jį, man ranka nudžius.

- Jūs neliksite užmiršti, - pasakė Piteris. Jis atsigrįžo į savo draugus. - Dabar eikite paskui mane, - pridūrė jis, - paskubėkime. Aš žinau, ko man reikia, ir žinau, iš kur tai paimti.

Tą akimirką bokšto papėdėje pasirodė Flegas, ir naktį perskrodė toks tulžingas įsiūčio klyksmas, jog jaunieji kariai krūptelėjo. Jie ėmė trauktis, apsigręžė ir pasileido į visas keturias puses.

- Pirmyn, - pasakė Piteris. - Paskui mane. Prie Vakarinių vartų!

136

Flegas dar niekada taip nebėgo. Jis jautė artėjantį visų jo planų žlugimą pačiu paskutiniuoju momentu. Šito neturi nutikti! Ir jis ne blogiau už Piterį žinojo, kur ši istorija turi baigtis.

Jis, nė neatsigręždamas, prabėgo pro baimingai susigūžusius sargybinius. Jie lengviau atsikvėpė nusprendę, jog jis tikriausiai jų nepastebėjo... Bet Flegas pastebėjo. Jis matė juos visus ir kiekvieną įsiminė: po Piterio mirties jų galvos puoš pilies sienas metus ir vieną dieną, pagalvojo jis. Na, o tas išsigimėlis vyriausiasis patrulis pirmiausia numirs tūkstančiu mirčių kankinimo kambaryje.

Jis įbėgo po Vakarinių vartų arka ir pagrindine Vakarų Galerija nurūko į pačią pilį. Apsimiegoję žmonės, išlindę laukan tiesiog naktiniais drabužiais, norėdami pasižiūrėti, dėl ko kilo triukšmas, vos tik pamatę numirėliškai blyškų veidą, puldavo į šalį, atkišdami jo pusėn sukryžiuotą smilių ir didįjį pirštą, kad nuvytų blogį... kadangi dabar Flegas atrodė esąs tas, kas jis ir buvo iš tiesų: demonas. Jis peršoko per pirmųjų pasiektų laiptų turėklus (kai jo kojos pasiekė žemę, iš po apkaustų pažiro žalios kibirkštys, primenančios lūšies akis). Raganius nubėgo toliau.

Į Rolando apartamentus.

137

- Medalionas, - bėgdamas sušvokštė Piteris Deniui. - Ar tu dar turi medalioną, kurį aš numečiau žemyn?

Denis susigriebė už kaklo, užčiuopė auksinę širdelę - ant jos galiuko buvo sudžiūvusio Piterio kraujo - ir linktelėjo.

- Duok jį man.

Denis nesustodamas padavė medalioną. Piteris neužsikabino grandinėlės ant kaklo, o paliko ją kyboti iš sugniaužto kumščio; jiems bebėgant, širdelė sūpavosi ir sukaliojosi, žėrėdama auksiniais atšvaitais sieninių žibintų šviesoje.

- Nedaug beliko, bičiuliai, - šniokštuodamas pratarė Piteris.

Jie pasuko už kampo. Priešakyje Piteris išvydo savo tėvo apartamentų duris. Kaip tik čia jis paskutinįsyk matė Rolandą. Rolandas buvo karalius, atsakingas už tūkstančių žmonių gyvybes ir jų gerovę; bet tuo pat metu jis buvo ir senyvas žmogus, besidžiaugiantis šildančia vyno taure bei keletu minučių, kurias praleisdavo šnekučiuodamasis su sūnumi. Kaip tik čia visam tam atėjo galas.

Kažkada, neatmenamais laikais, strėle, vadinama Priešų Kapotoja, jo tėvas užmušė drakoną.

"Dabar, - galvojo Piteris, kai jo smilkiniuose tvinkčiojo kraujas, o širdis daužėsi krūtinėje iš visų jėgų, - dabar aš privalau pasistengti nukauti kitą drakoną - dar didesnį - ta pačia tėvo strėle".

138

Tomas įkūrė ugnį, apsivilko tėvo chalatą ir pristūmė prie židinio tėvo krėslą. Jis jautė netrukus užmigsiąs sveiku miegu ir džiaugėsi dėl to. Tačiau šitaip besėdint ir beknapsint nosimi, besidairant į ant sienų kabančius trofėjus, kurių akyse paslaptingai mirgėjo liepsnos atšvaitai, jam toptelėjo galvon, jog jis

nori dar dviejų dalykų, beveik šventų daiktų, kurių jis niekad neišdrįstų paliesti, tėvui esant gyvam. Tačiau Rolandas buvo miręs, taigi Tomas pasiėmė dar vieną kėdę, atsistojo ant jos ir nusiėmė nuo sienos tėvo lanką bei didžiulę tėvo strėlę Priešų Kapotoją, kabojusius Nineriui virš galvos. Akimirksnį jis žvelgė tiesiog į gelsvai gintarines drakono akis. Jis daugel sykių žiūrėjo pro šias akis, tačiau dabar, spoksodamas į jas, nematė nieko daugiau, vien tik išblyškusį savo atvaizdą, kuris buvo panašus į kalinio, žvelgiančio iš savojo kalėjimo, veidą.

Nors visi kambario daiktai dvelkė nebyliu šalčiu (ugnis sušildys aplinką, bent jau aplink židinį, bet tik po tam tikro laiko), tačiau Tomui pasirodė, kad strėlė skleidžia šilumą. Jis miglotai prisiminė vieną seną pasaką, girdėtą tolimoje vaikystėje. Ji bylojo, jog ginklas, kuriuo sykį nužudytas drakonas, visiems laikams išsaugo drakono šilumą. "Pasirodo, šioji pasaka - tikra teisybė", - snūduriuodamas pagalvojo Tomas. Tačiau strėlės šiluma nė kiek nebaugino, atrodė, jog ji netgi ramina. Tomas atsisėdo, ne itin tvirtai viena ranka spausdamas lanką, o kita - strėlę, šildančią saują keista migdančia šiluma; jis nė neįtarė, jog čionai, ieškodamas būtent šio ginklo, ateina jo brolis ir jog Flegas - jo gimimo kaltininkas ir Vyriausiasis jo gyvenimo prižiūrėtojas - lipa Piteriui ant kulnų.

139

Tomui nė nešovė galvon mintis, ką jis darytų, jei tėvo apartamentų durys būtų užrakintos; Piteris apie tai taip pat nepagalvotų, nes senais laikais jų niekuomet nerakindavo; pasirodė, jog ir dabar jos nebuvo užrakintos.

Piteriui tereikėjo pakelti velkę. Jis įlėkė į kambarį, o paskui jį - visi kiti. Kurtinančiai skalijančios Friskės gaurai stovėjo piestu. Patikėkite, Friskė geriausiai iš visų suvokė tikrąją padėtį. Kažkas juos persekiojo, kažkas, tvoskiantis juodu kvapu, primenančiu nuodinguosius garus, kurie kartais tapdavo Rytinės Baronijos rudakasių mirties priežastimi, jei jų štrekai prasiskverbdavo į žemę pernelyg giliai. Jei reikėtų, Friskė stotų į kovą su šio kvapo savininku; ji buvo pasirengusi ne tik susigrumti, bet ir numirti. Tačiau jeigu Friskė mokėtų kalbėti, ji pasakytų, jog juos persekiojantis juodas kvapas - ne žmogaus: juos persekiojo siaubūnas, kažkoks kraupus Niekas.

- Piteri, ką... - pradėjo Benas, bet Piteris nekreipė į jį dėmesio. Jis žinojo, ko jam reikia. Jis pavargusiomis virpančiomis kojomis perbėgo kambarį, žvelgdamas virš Ninerio galvos, ir siektelėjo lanko bei strėlės, visuomet kabėjusių viršum drakono galvos. Jo ranka sudrebėjo.

Ten nebuvo nei vieno, nei kito.

Denis, įbėgęs paskutinis, uždarė duris ir užstūmė sklendę. Duris sudrebino galingas smūgis iš išorės. Nuo šio smūgio suūžė masyvios, geležimi sutvirtintos sunkios medžio plokštės.

Piteris žvilgtelėjo per petį, jo akys išsiplėtė. Denis ir Naomė šiek tiek atsitraukė. Friskė urgzdama stovėjo priešais savo šeimininkę. Pilkšvai žalios jos akys buvo plačiai atmerktos.

- Įleiskite mane! - riaumojo Flegas. - Įleiskite mane pro duris!

- Piteri! - riktelėjo Benas, išsitraukdamas savo kardą.

- Pasitraukite! - atsakydamas sušuko Piteris. - Pasitraukite, jei branginate savo gyvybę! Visi pasitraukite!

Jie atsitraukė atgal kaip tik tuo momentu, kai Flego kumštis, sutviskęs žydra liepsna, vėl driokstelėjo į duris. Velkės, sklendės, geležiniai apkaustai - viskas supleškėjo vienu metu, nuaidėjus patrankos šūvio stiprumo garsui. Siauri žydros ugnies spinduliukai skverbėsi pro lentų plyšius. Paskui masyvios lentos sprogo, virsdamos medinių nuolaužų krūva. Jos, skambiai pliaukštelėjusios, įvirto į kambarį.

Už durų stovėjo Flegas. Jo gobtuvas nukrito ant nugaros, o veidas tapo baltas it vaškinis. Burna prašiepta; ištemptos lūpos panašios į dvi juosteles. Akys žėri šėtoniška ugnimi.

Rankoje raganius spaudė sunkųjį budelio kirvį.

Akimirką padelsęs, jis įėjo į vidų. Pažvelgė į kairę ir pamatė Denį. Dirstelėjęs į dešinę, išvydo Beną, Naomę ir šalia jų urzgiančią, ant užpakalinių letenų tupinčią Friskę. Jo akys juos pasižymėjo... įtraukė į sąrašą, kad atsiskaitytų vėliau, ir... daugiau nekreipė į juos dėmesio. Jis peržengė durų nuolaužas ir dabar spoksojo tik į Piterį.

- Tu nukritai, bet nenumirei, - pasakė jis. - Tu galėjai pagalvoti, kad dievai tavęs pasigailėjo. Bet aš tau sakau: tai manieji dievai išsaugojo tave man. Dabar maldauk savo dievo, kad širdis susprogtų tau krūtinėje, krisk ant kelių ir melskis, nes tavo mirtis bus žymiai baisesnė už viską, ką tik tu sugebi įsivaizduoti.

Piteris stovėjo nejudėdamas tarp Flego ir savo tėvo krėslo, kur sėdėjo kol kas dar niekieno nepastebėtas Tomas. Piteris be baimės sutiko pragaro ugnimi liepsnojančias Flego akis. Vienu momentu atrodė, jog Flegas neišlaikys šio tvirto žvilgsnio, tačiau paskui nežmoniškas šypsnys dar paplatėjo.

- Tu ir tavo draugai, mano prince, sukėlėte man nemažų rūpesčių, - sušnypštė Flegas. - Nemažų rūpesčių. Man jau seniai reikėjo nutraukti tavo niekingą gyvenimą. Tačiau dabar visi nemalonumai baigsis.

- Aš tave pažįstu, - atsakė Piteris. Nors jis buvo beginklis, jo balsas skambėjo tvirtai ir be baimės. - Manau, jog mano tėvas

taip pat tave pažinojo, nors jis buvo silpnas žmogus. Dabar aš prisiimu karaliaus vardą ir įsakau tau, demone!

Piteris išsitiesė visu ūgiu. Jo akyse atsispindėjo židinio ugnis, ir jos žėrėjo. Tuo momentu Piteris buvo tikrasis Delaino karalius.

- Nešdinkis iš čia. Palik Delainą visiems laikams. Tu išvarytas. NEŠDINKIS!

Paskutinysis žodis nuskambėjo taip griausmingai, jog pranoko paties Piterio balso galimybes. Jo balse girdėjosi daugelis kitų balsų - visų karalių bei karalienių, kurie kada nors valdė Delainą, pradedant tais laikais, kai pilis tebuvo saujelė iš molio drėbtų trobelių, o žmonės tamsiais žiemos vakarais baimingai glaudėsi vienas prie kito, būrėsi apie savo židinius, kai Didžiuosiuose to meto miškuose stūgavo vilkai, niurnėjo ir spygavo troliai.

Vėl pasirodė, jog Flegas krūptels... netgi susigūš. Tačiau jis žengė į priekį - pamažu, labai pamažu. Kairiojoje rankoje siūbavo milžiniškas kirvis.

- Galėsi įsakinėti aname pasaulyje, - sušnypštė jis. - Pabėgdamas tu man tik pagelbėjai. Jeigu aš būčiau apie tai pagalvojęs - o anksčiau ar vėliau man tektų pagalvoti, - aš pats suorganizuočiau netikrą tavo pabėgimą! Ak, Piteri, tavo galva nusiris į židinį, ir tu pajusi, kaip dega tavo plaukai, smegenims dar nespėjus suvokti, jog tu miręs. Tu sudegsi taip pat, kaip sudegė tavo tėvas... o man už tai aikštėje įteiks medalį! Argi tu nenužudei savo tėvo, siekdamas karūnos?

- Tu jį nužudei, - pasakė Piteris.

Flegas nusijuokė.

- Aš? Aš! Sėdėdamas Adatoje, tu kuoktelėjai, mano berniuk, - užjaučiančiu balsu ištarė Flegas. Jo akys žybtelėjo. - Tačiau tarkime - tik akimirksniui - tarkime, jog aš. Kas tuo patikės?

Medaliono grandinėlė vis dar tebebuvo apvyniota apie dešiniąją Piterio ranką. Dabar jis ištiesė šią ranką į priekį; ant jos kybantis medalionas ėmė kerinčiai sūpuotis, ant sienų šokčiojo rausvi jo atšvaitai. Pamačius jį, Flego akys išsiplėtė, ir Piteris pagalvojo: "Jis jį pažįsta! Prisiekiu visais dievais, jis jį pažįsta!"

- Tu nužudei mano tėvą, ir šis kartas nebuvo pirmasis, kai tu panašiu būdu tvarkai savo reikalus. Jau pamiršai? Atsakymą matau tavo akyse. Kai tamsiaisiais Alano Antrojo laikais tavo kelyje stovėjo Levenas Valera, jo žmoną rado nunuodytą. Aplinkybės buvo tokios, jog Valerą nė nedvejodami pripažino kaltu... lygiai taip pat, kaip ir manoji kaltė atrodė neabejotina.

- Iš kur tu jį gavai, mažasis niekšeli? - sušnibždėjo Flegas, o Naomė apstulbusi išsižiojo.

- Taip, tu pamiršai, - pakartojo Piteris. - Manau, jog anksčiau ar vėliau tu ir į tave panašūs tipai ima kartoti savo triukus, nes

tokie kaip tu žino tik keletą primityvių gudrybių. Po tam tikro laiko kas nors būtinai atskleidžia jūsų darbelius. Ir aš manau, jog būtent šitaip mes visuomet išsigelbėjame.

Medalionas tebesisūpavo židinio šviesoje.

- Kam dabar rūpi? - paklausė Piteris. - Kas patikės? Daugelis. Net jei jie niekuo nepatikės, jų širdys jiems pasakys, koks tu senas, siaubūne.

- Atiduok jį man!

- Tu nužudei Eleanorą, Valerą ir nužudei mano tėvą.

- Taip, aš atnešiau jam vyno, - žaižaruodamas akimis atrėžė Flegas, - aš kvatojausi, kai degė jo palaikai, dar labiau kvatojausi, kai tave laipteliais nutempė į Adatos bokšto viršūnę. Tačiau tie, kurie girdi mane šiame kambaryje, netrukus mirs, ir niekas nematė, kaip aš atnešiau čionai vyno! Juk matė tik tave?

Ir staiga už Piterio nugaros pasigirdo dar vienas balsas. Jis nebuvo stiprus; jis buvo toks tylus, jog vos galėjai išgirsti, ir dar virpėjo. Tačiau jis sukrėtė juos visus, netgi Flegą, jie tiesiog sustingo iš nuostabos.

- Kai kas matė, - iš tamsios tėvo krėslo gilumos ištarė Piterio brolis Tomas. - Aš mačiau tave, raganiau.

140

Piteris pažvelgė į šalį ir pasisuko, ištiesta ranka vis dar spausdamas pakibusį medalioną.

"Tomas!" - norėjo pasakyti jis, tačiau neįstengė išlementi nė žodžio - taip jį pribloškė ir išgąsdino pasikeitusi brolio išorė; jis buvo pastorėjęs ir kažkaip pasenęs. Jis visuomet atrodė labiau nei Piteris panašus į Rolandą, tačiau dabar panašumas tapo toks didžiulis, jog galėjai jį palaikyti antgamtišku.

"Tomas!" - vėl mėgino ištarti jis, bet staiga suprato, kodėl lankas ir strėlė nebekybojo Nineriui virš galvos. Lanką laikė Tomas, o strėlė buvo uždėta ant templės.

Tuo pat momentu Flegas sustūgo, iškėlė virš galvos didžiulį budelio kirvį ir puolė į priekį.

141

Jis staugė ne iš įniršio, o iš baimės. Baltas Flego veidas persikreipė, plaukai stovėjo piestu, lūpos drebėjo. Panašumas Piterį pritrenkė, tačiau jis pažino savo brolį; na, o Flegą visiškai sutrikdė mirguliuojanti liepsna bei gilūs šešėliai, krintantys nuo krėslo ranktūrių, tarp kurių sėdėjo Tomas.

Jis užmiršo Piterį. Jo ataka nukrypo tik į figūrą krėsle. Juk sykį jis jau nunuodijo senį, o tasai vis vien čia, apsivilkęs midumi

prasmirdusį savo chalatą, laiko rankose lanką ir strėlę, spokso į Flegą nepaklusniu, kaltinančiu žvilgsniu.

- Šmėkla! - suklykė Flegas. - Šmėkla ar pragaro demonas - man tas pats! Sykį jau užmušiau! Užmušiu dar kartą! Ai-i-i-a-a-a!..

Tomas visuomet buvo puikus šaulys. Nors jis retai vykdavo medžioklėn, bet dažnai lankydavosi šaudykloje, kol Piteris sėdėjo kalėjime. Ir dar, nesvarbu, ar jis buvo blaivus, ar girtas, tačiau turėjo taiklias tėvo akis. Jis pats turėjo šaunų kukmedžio lanką, tačiau dar niekada nelaikė rankose tokio kaip šis, lengvo ir lankstaus; Tomas pajuto svaiginančią šios į ietį panašios strėlės jėgą. Aštuoneto pėdų lankas buvo didžiulis, bet grakštus ginklas. Tomui stigo erdvės, kad sėdėdamas iki galo įtemptų templę, tačiau ją įtempti pavyko be jokių pastangų.

Priešų Kapotoja turbūt buvo pati didžiausia iš visų kada nors pagamintų strėlių. Jos kotas buvo padarytas iš sandalmedžio, trys plunksnos išpeštos iš Andujos sakalo sparno, o antgalis nukaltas iš žėrinčiojo plieno. Tomui betempiant lanką, strėlė darėsi vis karštesnė; jis jautė, jog jos karštis degina jam veidą tarsi atviro židinio ugnis.

- Tu man visą laiką melavai, burtininke, - tyliai ištarė Tomas ir paleido templę.

Strėlė išlėkė iš lanko, skrisdama per kambarį, ji pataikė tiesiai į Laveno Valeros medaliono vidurį, nes jis vis dar kybojo ant sustingusios Piterio rankos. Auksinė grandinėlė švelniai skimbtelėjo ir nutrūko.

Jau esu jums sakęs, jog po tos nakties, kai Flegas ir jo vadovaujamas būrys po nesėkmingų tremtinių paieškų sustojo pernakvoti šiaurės miškuose, Flegą dažnai kankindavo sapnas, kurio jis neįstengdavo prisiminti. Jis visuomet nubusdavo, užsispaudęs ranka kairiąją akį, tarsi ten žiojėtų žaizda. Nubudus dar keletą minučių mausdavo akį, nors jokių matomų sužeidimų jis nerasdavo.

Taigi dabar Rolando strėlė bei ant jos smaigalio užkibęs Valeros medalionas perlėkė Rolando kambarį ir įsmigo kaip tik į tą akį.

Flegas sukliko. Jam iš rankos iškrito dviašmenis kirvis, kuris praliejo nemaža kraujo; bekrentant kirvio kotas sulūžo visiems laikams. Flegas pasitraukė atgal, viena akimi žvelgdamas į Tomą. Kitos akies vietoje žvilgėjo auksinė širdelė, o ant jos smaigalio juodavo sukepęs Piterio kraujas. Iš visų širdelės pusių laukan sunkėsi kažkoks juodas, dvokiantis skystis - aiškiai ne žmogiškas kraujas.

Flegas dar kartą riktelėjo, parklupo ant kelių...

... ir staiga dingo.

Piterio akys išsiplėtė. Benas Stadas riktelėjo. Dar akimirką Flego drabužiai išsaugojo jo kūno formą; dar akimirką strėlė bei

persmeigtoji širdelė kabojo tuštumoje. Paskui drabužiai nukrito beforme šūsnimi, o strėlė dzingtelėjo į akmenines grindis. Iš plieninio jos antgalio rūko dūmelis. Rūko lygiai taip pat kaip tuomet, kai prieš daugelį metų Rolandas ištraukė strėlę iš drakono gerklės. Medalionas dar kurį laiką švytėjo tamsiai raudona šviesa, o paskui jo kontūrai visam laikui įsispaudė ant židinio, kur jis nukrito, išnykus raganiui.

Piteris atsigręžo į brolį.

Antgamtiška Tomo ramybė kažkur dingo. Daugiau jis nebepriminė Rolando; jis atrodė esąs tik išsigandęs ir baisiai pavargęs berniukas.

- Piteri, aš tau nusikaltau, - ištarė jis ir pravirko. - Nusikaltau kur kas labiau, nei tu įstengei įsivaizduoti. Tu tikriausiai dabar mane nužudysi, ir aš to nusipelniau - taip, žinau, kad nusipelniau, - tačiau prieš tai dar pasakysiu tau vieną dalyką: aš už viską užmokėjau. Taip, užmokėjau. Visą laiką vis mokėjau ir mokėjau. O dabar nužudyk mane, jei nori.

Tomas atmetė galvą ir užsimerkė. Visi kiti sulaikė kvapą.

Piteris atsargiai pakėlė brolį iš tėvo krėslo ir apkabino jį.

Piteris spaudė glėbyje savo brolį, kol šiam liovėsi tekėti ašarų srautas, ir šnekėjo jaunėliui, jog myli jį ir mylės visuomet; paskui jiedu abu pravirko, stovėdami po drakono galva, o jiems po kojų gulėjo tėvo lankas; kažkuriuo momentu visi nepastebimai ištykino iš kambario, palikdami brolius vienus.

142

Ar nuo to laiko jie visi laimingai gyveno?

Ne, kad ir ką porintų pasakos, nė vienam iš jų taip nenutiko. Jie, kaip ir jūs, sulaukė ir gerų dienų, tačiau, kaip jau žinote, patyrė nemaža sunkių momentų. Pasiekė jie savų pergalių, taip pat kaip jūs, bet ne sykį jiems teko ir pralaimėti, o apie tai jūs jau irgi žinote. Buvo akimirkų, kai jie gėdijosi patys savęs žinodami, jog elgiasi ne per geriausiai, o kartais jie suvokdavo darą būtent tai, ką nurodė pats Dievas. Aš tenoriu pasakyti, jog gyveno jie, kas kaip galėjo; kažkas iš jų gyveno ilgiau už kitus, tačiau visi jie nugyveno savo dienas gražiai ir garbingai; aš myliu juos visus ir nesigėdiju šito savo jausmo.

Tomas ir Piteris drauge nuėjo pas naująjį Delaino aukščiausiąjį teisėją, ir Piteris vėl buvo nugabentas į savąjį kalėjimą. Antrasis jo, kaip karališkojo kalėjimo kalinio, terminas buvo kur kas trumpesnis už pirmąjį - tik dvi valandos. Tomui pakako penkiolikos minučių, kol papasakojo visą istoriją, o aukščiausiajam teisėjui, mažam baukščiam žmogeliui, kuris buvo paskirtas su Flego palaiminimu, prireikė dar valandos ir keturiasde-

šimt penkių minučių, kol įsitikino, kad baisiojo burtininko iš tiesų nebėra.

Tuomet visi kaltinimai buvo paneigti.

Tą vakarą jie visi - Piteris, Tomas, Benas, Naomė, Denis ir netgi Friskė - susitiko senuose Piterio apartamentuose. Piteris visiems įpylė vyno, net Friskei šliūkštelėjo į mažą dubenėlį. Tik Tomas atsisakė svaiginančiojo gėrimo.

Piteris norėjo, kad Tomas liktų su juo, tačiau Tomas tvirtino - mano manymu, visai pagrįstai, - jog jam pasilikus, piliečiai sudraskytų jį į skutelius už visa tai, ką jis pridirbo.

- Tu tebuvai dar vaikas, - pasakė Piteris, - tave valdė galingas padaras, kuris tave įbaugino.

Tomas, liūdnai šypsodamasis, atsakė:

- Tavo žodžiuose yra dalis tiesos, bet žmonės šito neprisimins, Pitai. Jie prisimins tiktai Tomį Mokesčių Nešėją ir ateis atsiskaityti su manimi. Manau, jog jie mane iš po žemių iškastų. Flego nėra, o aš čia pat. Mano galva ne itin išmintinga, tačiau aš nusprendžiau dar kurį laiką išsaugoti ją ant pečių. - Jis patylėjo, laukdamas prieštaravimų, o paskui tęsė: - Bus geriau, jei aš išeisiu. Mano pavydas ir pyktis buvo tarytum karštligė. Dabar jų neliko, tačiau keletą metų pagyvenus tavo valdymo šešėlyje, liga gali pasikartoti. Kaip matai, dabar aš šiek tiek geriau tave pažįstu. Taip, šiek tiek. Ne, aš privalau išeiti, Piteri, ir šiandien pat. Kuo greičiau, tuo geriau.

- Bet... kur tu eisi?

- Ieškosiu, - paprastai atsakė Tomas. - Manau, jog į pietus. Galbūt mudu su tavimi dar susitiksime, o gal ir ne. Vyksiu į pietus ir ieškosiu... Mano sąžinę slegia daugybė nuodėmių, kurias reikia išpirkti.

- Ko tu ieškosi? - paklausė Benas.

- Ieškosiu Flego, - atsakė Tomas. - Jis kažkur ten. Šiame pasaulyje arba kokiame nors kitame, bet kažkur ten. Aš žinau - jaučiu ore sklandantį nuodų kvapą. Jis paskutiniąją sekundę nuo mūsų paspruko. Jūs visi tai žinote ne blogiau už mane. Aš surasiu jį ir užmušiu. Aš atkeršysiu jam už tėvą ir nusiplausiu didžiulę savo nuodėmę. O pirmiausia aš eisiu į pietus, nes jaučiu, jog jis ten.

- Bet kas eis su tavimi? - prabilo Piteris. - Aš negaliu - čia pernelyg daug darbų. Bet aš nenoriu išleisti tavęs vieno! - Jis atrodė labai susirūpinęs, ir jeigu jūs būtumėte matę tų laikų geografinius žemėlapius, suprastumėte jo rūpestį, nes pietūs juose būdavo pažymėti didžiule balta dėme.

Visus juos nustebindamas, prašneko Denis:

- Aš eisiu, jūsų didenybe.

Broliai apstulbę pažvelgė į jį. Benas ir Naomė taip pat atsigrįžo į Denį, ir Friskė pakėlė galvą nuo savo vyno dubenėlio,

kurį lakė noriai ir linksmai (jai patiko vėsaus purpurinio atspalvio kvapas; skonis buvo ne toks puikus, bet irgi neblogas).

Denis nuraudo, bet neatsisėdo.

- Jūs visuomet buvote geras šeimininkas, Tomai, ir - prašau atleisti, karaliau Piteri - kažkas man kužda, kad jūs vis dar tebesate mano šeimininkas. O kadangi aš buvau kaip tik tasai žmogus, kuris surado nelemtąją pelę, dėl kurios jūs, mano karaliau, patekote Adaton...

- Niekai! - pertraukė Piteris. - Viskas jau užmiršta.

- Tačiau aš nieko neužmiršau, - atkakliai tęsė Denis. - Jūs galite pasakyti, jog aš buvau pernelyg jaunas ir nežinojau, ką darąs, bet tikriausiai aš pats privalau mokėti už savo klaidas.

Jis nedrąsiai pažvelgė į Tomą.

- Aš eisiu su jumis, pone Tomai, jei jūs neprieštarausite; būsiu šalia jūsų kelionių metu.

Tomas, vos nepravirkęs, prašneko:

- Aš tik džiaugsiuos, jei tu liksi su manimi, gerasis senas bičiuli Deni. Tik tikiuosi, jog tu gamini valgį geriau negu aš.

Jie išėjo tą pačią naktį, slepiami tamsos - dvi pėsčiomis žingsniuojančios figūros, nešinos sunkiais atsargų maišais. Jie tik vieną kartą atsigrįžo ir pamojavo.

Trys pasiliekantieji pamojo jiems atsakydami. Piteris taip liūdėjo, tarsi jo širdis būtų perplyšus per pusę; jis manė, jog taip iš tiesų gali atsitikti.

“Aš niekados daugiau jo nebematysiu”, - pagalvojo Piteris.

Na ką gi, galbūt jie susitiko, o gal ir ne, bet aš, kaip suprantate, manau, jog visgi susitiko. Dabar man belieka jums pasakyti, jog Benas ir Naomė galų gale susituokė, jog Piteris valdė ilgai ir sėkmingai, o Tomas su Deniu po ilgų nepaprastų nuotykių vėl susitiko su Flegu ir stojo su juo į kovą.

Tačiau jau vėlyvas metas, ir visa tai - kita istorija, kurią papasakosiu jums kada nors kitą kartą.

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

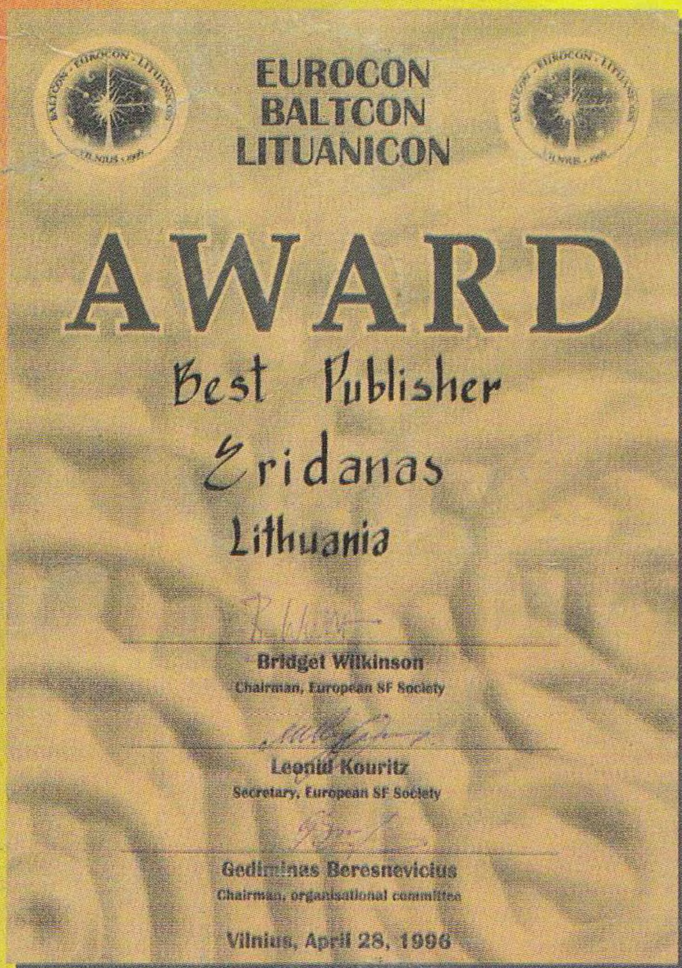
Stephen King
DRAKONO AKYS
Romanas-pasaka

Redaktorius G.Aleksonis
Dailininkas A.Šimakauskas

Formatas 84x108 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra 10 p.
SL Nr. 929. Ofsetinė spauda 7.5 sąl.sp.l.
Užsakymo Nr. 703 Kaina sutartinė.
Išleido "Eridanas", 3009 Kaunas, Partizanų 4. Tel. 73-39-67.
Rinko ir maketavo UAB "Litera", Laisvės al. 86.
Spausdino AB "Spauda", Vilnius, Laisvės pr.60.

1996m. Europos mokslinės fantastikos asociacija pripažino "Eridano" leidyklą geriausia fantastikos leidykla Europoje

Neatmenamais laikais užburtose pilyse gyveno princai ir karaliai, kurie medžiodavo drakonus bei kitas pabaisas. O tamsiuose požemiuose tūnojo baisus raganius, tikras Blogio išpera, apnarstęs burtų voratinkliais visą Delaino karalystę...

DAUGIAMILIJONINIS BESTSELERIS